ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKİYE'DE BİYOKAÇAKÇILIĞA (YABAN HAYATI KAÇAKÇILIĞI) İLİŞKİN FARKINDALIK ANALİZİ, SON 20 YIL İÇERİSİNDEKİ DEĞİŞİM VE MÜCADELE YÖNETİMİ HAKKINDA GÜNCEL DEĞERLENDİRME

Cemal TOPDAĞ

YABAN HAYATI ANABİLİM DALI

ÇANKIRI
2023

Her hakkı saklıdır

TEZ ONAYI

Cemal TOPDAĞ tarafından hazırlanan **"Türkiye'de Biyokaçakçılığa (Yaban Hayatı Kaçakçılığı) İlişkin Farkındalık Analizi, Son 20 Yıl İçerisindeki Değişim ve Mücadele Yönetimi Hakkında Güncel Değerlendirme"** adlı tez çalışması 05/05/2023 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Çankırı Karatekin Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yaban Hayatı Anabilim Dalında **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Danışman **:** Dr. Öğr. Üyesi Okan ÜRKER

Jüri Üyeleri **:**

Başkan **:** Doç. Dr. Tarkan YORULMAZ
Yaban Hayatı Anabilim Dalı
Çankırı Karatekin Üniversitesi

Üye **:** Dr. Öğr. Üyesi Yasin İLEMİN
Çevre Bilimleri Anabilim Dalı
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Üye **:** Dr. Öğr. Üyesi Okan ÜRKER
Yaban Hayatı Anabilim Dalı
Çankırı Karatekin Üniversitesi

Yukarıdaki sonucu onaylarım

Prof. Dr. Hamit ALYAR

Enstitü Müdürü

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Çankırı Karatekin Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum "**Türkiye'de Biyokaçakçılığa (Yaban Hayatı Kaçakçılığı) İlişkin Farkındalık Analizi, Son 20 Yıl İçerisindeki Değişim ve Mücadele Yönetimi Hakkında Güncel Değerlendirme**" konulu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tezin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı, tezde kullandığım eserleri usulüne göre kaynak olarak gösterdiğimi, tezin Çankırı Karatekin Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nden başka bir bilim kuruluna akademik amaç ve unvan almak amacıyla vermediğimi ve bu çalışmanın Çankırı Karatekin Üniversitesi tarafından kullanılan "Bilimsel İntihal Tespit Programı"yla tarandığını, "intihal içermediğini" beyan ederim. Çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması halinde ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm. Çankırı Karatekin Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim (05/05/2023).

Cemal TOPDAĞ

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

TÜRKİYE'DE BİYOKAÇAKÇILIĞA (YABAN HAYATI KAÇAKÇILIĞI) İLİŞKİN FARKINDALIK ANALİZİ, SON 20 YIL İÇERİSİNDEKİ DEĞİŞİM VE MÜCADELE YÖNETİMİ HAKKINDA GÜNCEL DEĞERLENDİRME

Cemal TOPDAĞ

Çankırı Karatekin Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Yaban Hayatı Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Okan ÜRKER

Doğada bulunan her bir canlı türünün bir işlevi olduğu düşünüldüğünde, bir tür kaybının, doğrudan bütün canlıların yaşamını etkileyebilecek sonuçları ortaya çıkarmış olacaktır. Doğada bulunan bitki ve hayvanları ya da onlara ait parçaları yetkili makamların izni olmadan doğadan alınması ve yurt dışına çıkartılması "biyokaçakçılık (Yaban Hayatı Kaçakçılığı)" veya diğer adıyla "biyokorsanlık" olarak isimlendirilmiştir. Bu çalışmanın amacı Türkiye'nin biyolojik çeşitliliğinin önemini ortaya koymak, biyolojik çeşitliliğin azalmasına neden olan biyokaçakçılığa dikkat çekerek, Türkiye'de biyokaçakçılığın önlenmesine katkıda bulunmuş olmaktır. Dolayısıyla bu çalışmada biyokaçakçılığa ilişkin dünyadan ve ülkemizden ilgili mevzuatlar ve kurumsal yapılar hakkında bilgilere yer verilmiştir.
İnternet ortamında yapılan araştırmalarda elde edilen veriler/açıklamalar/bilgi-belgeler ile konuya ilişkin yayınlanmış makaleler, ilgili kamu kurum-kuruluşlarından konuya yönelik elde edilecek vaka verileri çalışmanın materyallerini teşkil etmiştir.
Çalışmada yöntem olarak derleme, anket çalışmaları/farkındalık analizleri, istatistiki analizler, süreç yönetimi yaklaşımlarından/metotlarından yararlanılmıştır. Meydana gelen olayların medyaya yansıması, daha önce yayımlanan dokümanların incelenmesini müteakip bu veriler 2013 yılında ilan edilen Biyokaçakçılıkla Mücadele Rehberi'nin yayınlandığı tarihin öncesi (2003-2012) ve sonrasını (2013-2022) 10'ar yıllık zaman dilimlerinde kapsayacak biçimde ayrılarak, rehberin uygulanmasındaki etkinlik/verimlilik durumu ülke genelinde yaşanılan vakalardaki değişimin niceliksel olarak analiz edilmesiyle test edilmiştir. Bununla birlikte konuya ilişkin sahadaki farklı paydaşlara yönelik farkındalık analizleri; uygulamalı olarak Ankara İli-Çubuk İlçesi'ndeki kamu kurum ve kuruluşların personeli ve Esenboğa Havalimanı'ndaki gümrük personeline yönelik algı/farkındalık anketleri ile test edilmiştir. Tüm bu verilerin sonucunda yaban hayatı kaçakçılığına yönelik mücadele yönetimi noktasındaki güncel sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin ortaya konulması ise çalışmanın sonuç/öneri bölümünü oluşturmuştur. Çalışma ile biyokaçakçılığa karşı mücadele eden kurumların farkındalık düzeyleri ölçülmüştür.

2023, 362 sayfa

ANAHTAR KELİMELER: Yaban hayatı kaçakçılığı, Biyoçeşitlilik, Biyokaçakçılık, Biyokaçaklıkla mücadele

ABSTRACT

Master of Science Thesis

AWARENESS ANALYSIS ON BIOSMUGGLING (WILDLIFE SMUGGLING) IN TÜRKIYE, CURRENT EVALUATION OF CHANGE AND FIGHT MANAGEMENT IN THE LAST 20 YEARS

Cemal TOPDAĞ

Çankırı Karatekin University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Wild Life Department

Advisor: Asst. Prof. Dr. Okan ÜRKER

Considering that every living thing in nature has a function, the loss of a species will have consequences that can directly affect the life of all living things. Taking plants and animals or their parts from nature without the permission of the authorities and taking them abroad is called “biosmuggling (Wildlife Smuggling)” or “biopiracy”. The aim of this study is to reveal the importance of Turkey’s biodiversity and to contribute to the prevention of biosmuggling in Turkey by drawing attention to the biosmuggling that causes the reduction of biodiversity. Therefore, in this study, information about the relevant legislation and institutional structures from the world and our country regarding biosmuggling is given.

The data explanations information-documents and articles published on the subject and case data to be obtained from the relevant public institutions-organizations on the subject constitute the materials of the study.

In the study, compilation, survey studies awareness analysis, statistical analysis, process management approaches methods were used. Following the reflection of the events in the media and the examination of the previously published documents, these data were separated in 10 year time periods before (2003-2012) and after (2013-2022) the date of publication of the Anti-Bio-smuggling Guide announced in 2013. Efficiency efficiency status was tested by quantitatively analyzing the change in cases across the country. In addition, awareness analyzes for different stakeholders in the field on the subject; It has been tested practically with perception awareness surveys for the personnel of public institutions and organizations in Ankara Province-Çubuk District and the customs personnel at Esenboğa Airport. As a result of all these data, the determination of the current problems in the management of the fight against wildlife smuggling and putting forward the solution proposals formed the conclusion recommendation part of the study. With the study. The awareness levels of institutions fighting against biosmuggling were measured.

2023, 362 pages

Keywords: Wildlife smuggling, Biodiversity, Biosmuggling, Combating biosmuggling

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde, değerli bilgilerini benimle paylaşan, kendisine ne zaman danışsam bana kıymetli zamanını ayırıp sabırla ve büyük bir ilgiyle bana faydalı olabilmek için elinden gelenden fazlasını sunan her sorun yaşadığımda yanına çekinmeden gidebildiğim, güler yüzünü ve samimiyetini benden esirgemeyen ve gelecekteki mesleki hayatımda da bana verdiği değerli bilgilerden faydalanacağımı düşündüğüm kıymetli ve danışman hoca statüsünü hakkıyla yerine getiren Dr. Öğr. Üyesi Okan ÜRKER'e teşekkürü bir borç biliyor ve şükranlarımı sunuyorum. Yine çalışmamda konu, kaynak ve yöntem açısından bana sürekli yardımda bulunarak yol gösteren ve gelecekteki hayatında çok daha başarılı olacağına inandığım kıymetli Doç. Dr. Tarkan YORULMAZ'a da sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Cemal TOPDAĞ
Çankırı, Mayıs 2023

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **i**
ABSTRACT ..... **iii**
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR ..... **iv**
İÇİNDEKİLER ..... **v**
KISALTMALAR DİZİNİ ..... **ix**
ŞEKİLLER DİZİNİ ..... **x**
ÇİZELGELER DİZİNİ ..... **xi**
1. GİRİŞ **1**
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE **5**
2.1 Biyoçeşitlilik **5**
2.2 Türkiye'de Biyoçeşitlilik ve Önemi **6**
2.3 Uluslararası Metinlerde Biyolojik Çeşitlilik **10**
2.4 Biyolojik Çeşitliliği Tehdit Eden Unsurlar **10**
2.5 Biyokaçakçılık **11**
2.5.1 Türkiye'de biyokaçakçılık **13**
2.5.2 Türkiye'yi biyokaçakçılıkta önemli hale getiren unsurlar **16**
2.5.3 Dünya'da biyokaçakçılık **17**
2.5.4 COVİD-19 ve biyokaçakçılık **19**
2.6 Biyokaçakçılığa Maruz Kalan Canlı Grupları **22**
2.6.1 Bitkiler **22**
2.6.2 Hayvanlar **28**
2.7 Biyokaçakçılığa Karşı Yapılan Ulusal ve Uluslararası Sözleşmeler, Anlaşmalar ve Düzenlemeler **35**
2.8 Biyokaçakçılıkta Kurum ve Kuruluşlar **36**
2.8.1 Tarım ve Orman Bakanlığı **36**
2.8.2 Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü **38**
2.8.3 Jandarma **39**
2.8.3.1 Jandarma Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Birimleri **40**
2.8.3.2 Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Timleri **40**
2.8.4 Gümrük **41**
2.8.5 Emniyet **42**

2.8.5.1 Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Birimleri 43
2.8.5.2. Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Büro Amirliği Ekipleri 43
2.8.6 Hayvan durum izleme (HAYDİ) 44
2.8.7 Üniversiteler 45
3. MATERYAL VE YÖNTEM 46
3.1 Farklı Birimlerle Yapılan Anket Çalışmaları 47
3.1.1 Çubuk ilçesi muhtarları ile yapılan anket ve mülakat çalışmaları soruları ... 47
3.1.2 Ankara esenboğa gümrük müdürlüğü ile yapılan anket ve mülakat çalışmaları soruları 54
3.1.3 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri (emniyet) ile yapılan anket ve mülakat çalışmaları soruları 60
3.1.4 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket ve mülakat çalışmaları soruları 66
3.1.5 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının soruları 72
3.1.6 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü (Ankara Merkez şefliği, Beypazarı şefliği, Nallıhan Şefliği, Bala Şefliği, Polatlı Şefliği, av yaban hayatı ticareti şefliği ve Soğuksu milli parklar şefliği) ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının soruları 79
4. BULGULAR VE DEĞERLENDİRMELER 85
4.1 Haber Tarama 85
4.1.1 Türkiye'de medyaya yansıyan biyokaçakçılık haber taramaları ve değerlendirmeleri 93
4.1.2 Türkiye'de medyaya yansıyan biyokaçakçılık konusunda yapılan seminer-eğitim taramaları ve değerlendirmeleri 94
4.1.3 Doğa koruma ve milli parklar müdürlüğüne ait son 20 yıldaki biyokaçakçılık verilerinin taraması 112
4.2 Farklı Birimlerle Yapılan Anket Çalışmaları 117
4.2.1 Muhtarlarla yapılan anket çalışmalarının taranması 117
4.2.1.1 Muhtarlarla yapılan anket 1 verileri 117
4.2.1.2 Muhtarlarla yapılan anket 2 verileri 119
4.2.1.3 Muhtarlarla yapılan anket 3 verileri 119
4.2.1.4 Muhtarlarla yapılan anket ve mülakat çalışmalarının genel değerlendirmesi 120
4.2.2 Gümrükte yapılan anket çalışmalarının taranması 127

4.2.2.1 Gümrükte yapılan anket 1 verileri 127
4.2.2.2 Gümrükte yapılan anket 2 verileri 128
4.2.2.3 Gümrükte yapılan anket 3 verileri 129
4.2.2.4 Gümrükte yapılan anket ve mülakat çalışmalarının genel değerlendirmesi 130
4.2.3 Kolluk birimleri ile yapılan anket çalışmalarının taranması..... 137
4.2.3.1 Kolluk birimleri ile yapılan anket 1 verileri 137
4.2.3.2 Kolluk birimleri ile yapılan anket 2 verileri 139
4.2.3.3 Kolluk birimleri ile yapılan anket 3 verileri 139
4.2.4 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri(emniyet) ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının genel değerlendirmesi 140
4.2.4 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket çalışmalarının taraması..... 149
4.2.4.1 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 1 soruları ve verileri 149
4.2.4.2 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 2 verileri..... 151
4.2.4.3 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 3 soruları ve verileri 151
4.2.4.4 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının değerlendirilmesi..... 152
4.2.5 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket çalışmalarının taraması 160
4.2.5.1 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 1 soruları ve verileri 161
4.2.5.2 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 2 soruları ve verileri 162
4.2.5.3 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 3 soruları ve verileri 162
4.2.5.4 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının genel değerlendirmesi 163
4.2.6 Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü (Ankara Merkez Şefliği, Beypazarı Şefliği, Nallıhan Şefliği, Bala Şefliği, Polatlı Şefliği, Av Yaban Hayatı Ticareti Şefliği ve Soğuksu Milli Parklar Şefliği) ile yapılan anket çalışmalarının taraması 170
4.2.6.1 Doğa koruma ve milli parklar ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 1 soruları ve verileri..... 171
4.2.6.2 Doğa koruma ve milli parklar ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 2 soruları ve verileri..... 172
4.2.6.3 Doğa koruma ve milli parklar ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 3 soruları ve verileri..... 172
4.2.6.4 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının değerlendirilmesi 173

5. SONUÇ VE TARTIŞMA **184**
5.1 Biyokaçakçılığı Engellemeye Yönelik Önlemler **189**
5.1.1 Biyokaçakçılık olayı ile karşılaşıldığında uygulanacak işlemler **192**
5.1.1.1 Tespit **192**
5.1.1.2 Tespit edilmesi gereken bilgi ve deliller **194**
5.1.1.3 Tutanak **195**
5.1.2 Ele geçirilen türe uygulanacak işlemler **195**
5.1.3 Adli ve/veya idari yaptırımların uygulanması **196**
5.1.3.1 Adli ceza uygulanabilecek haller **197**
5.1.3.2 İdari para cezası uygulanabilecek haller **198**
5.1.4 Tebligat **203**
5.1.5 Takip **203**
5.2 Uzman Personel Görevlendirilmesi **204**
5.3 Toplumun Bilgilendirilmesi **205**
5.4. Turizm İşletmelerinin Bilgilendirilmesi **206**
5.5 Bakanlık, Valilik ve Kaymakamlık **206**
5.6 Kontrol ve Denetimlerin Yapılması **207**
5.7 Kolluk Kuvvetleri **207**
KAYNAKLAR **209**
EKLER **219**
ÖZGEÇMİŞ **362**

KISALTMALAR DİZİNİ

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
CITES	Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme
DKMP	Doğa Koruma ve Milli Parklar
EWTR	Avrupa Vahşi Yaşam Ticareti Tüzüğü
FAO	Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşması
GPS	Global Positioning System
HAYDİ	Hayvan Durum İzleme
IFAW	Hayvan Refahı İçin Uluslararası Fon
IUCN	Uluslararası Doğa Koruma Birliği
KOM	Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele
UBENİS	Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme
UBSEP	Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı tohumsuz bitkiler. A. Altın otu; B. Devekuşu eğreltisi; C. Kartal eğreltisi; D. Girit eğreltisi; E. Karayosunu; F. Boynuz otu.....23
Şekil 2.2 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı bitkiler A. Kum zambağı (*Pancratium maritimum*), B. Kantaron (*Hypericum sp.*), C. Keten (*Linum sp.*), D.Geven (*Astragalus sp.*) 24
Şekil 2.3 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı bitkiler A, Nakil (*Silene sp.*); B, Yabani fiğ (*Vicia cracca cracca*); C, Mürdümük (*Lathyrus sp.*) 25
Şekil 2.4 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı bitki türleri 25
Şekil 2.5 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı geofit türleri A. Salep (*Orchis sp.*), B. Arap sümbülü (*Muscari sp.*), C. Lale (*Tulipa sp.*), D. Siklamen (*Cyclamen coum*) 26
Şekil 2.6 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı mantar türleri A. Anadolu kuzu göbeği, B. Sedir mantarı, C. Cüce Kız Mantarı (*Cantharellus cibarius Fr.*) D. Keme, Dolaman veya Trüf (*Tuber aestivum Vittad*).....27
Şekil 2.7 Deniz tavşanı (Deniz salyangoz türü) ve ıstakoz.....28
Şekil 2.8 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı canlılar A. Sünger, B. Mercan, C. Apollo kelebeği, D. Balkan menekşe kelebeği, E. Kaçakçıların elinde yakalanan bazı kelebek örnekleri, F. Kınkanatlılar 29
Şekil 7.1 Biyokaçakçılıkta Kullanılan Malzemeler A. Etiket B. Budama C. Cetvel D. Lup (Büyüteç) E. Altimetre (Deniz seviyesinden yüksekliği ölçer) F. Pens G. Diseksiyon iğnesi (Doku İnceleme deneylerinde kullanılır) H.GPS Cihazı.....234
Şekil 7.2 Biyokaçakçılıkta kullanılan malzemeler A. Silika jel, tüpler ve numune kapları, tohum ve örnek zarfları ve kilitli poşet B. Tohumsuz bitkilerin doğadan toplanmasında kullanılan bazı ekipmanlar C. Zarflar D. Tohumlu bitkilerin toplanmasında kullanılan gereçler: Zıpkın, çapa, kürek, bitki presi 234
Şekil 7.3 Omurgasız canlı örneği toplamasında kullanılan malzeme A: Elek, B: Aspiratör, C: Işık Tuzağı, D: Malezya tuzağı, A1: Çukur tuzak, B1: Silkme şemsiyesi, C1: Atrap, Silkme şemsiyesi.....236

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 2.1 Çeşitli bitki gruplarına ait tür ve türaltı takson sayıları, endemizm durumu, nadir ve tehdit altındaki tür sayıları, nesli tükenmiş türler 8
Çizelge 2.2 Çeşitli hayvan gruplarına ait tür ve türaltı takson sayıları, endemizm durumu, nadir ve tehlike altındaki tür sayıları, nesli tükenmiş türler 9
Çizelge 2.3 Biyokaçakçılıkta hayvansal ürünlere göre takson sayısı 14
Çizelge 2.4 Biyokaçakçılıkta bitkisel ürünlere göre takson sayısı 16
Çizelge 2.5 Biyokaçakçılıkta bazı ülkeler ve ceza örnekleri 19
Çizelge 3.1 Ankara ili Çubuk ilçesi muhtarları ile yapılan anket 1 çalışma soruları 48
Çizelge 3.2 Ankara ili Çubuk ilçesi muhtarları ile yapılan anket 2 çalışma soruları 49
Çizelge 3.3 Ankara ili Çubuk ilçesi muhtarları ile yapılan anket 3 çalışma soruları 50
Çizelge 3.4 Ankara ili Çubuk ilçesi muhtarları ile yapılan mülakat çalışma soruları 51
Çizelge 3.5 Ankara Esenboğa Gümrük Müdürlüğü ile yapılan anket 1 soruları 54
Çizelge 3.6 Ankara Esenboğa Gümrük Müdürlüğü ile yapılan anket 2 soruları 55
Çizelge 3.7 Ankara Esenboğa Gümrük Müdürlüğü ile yapılan anket 3 soruları 56
Çizelge 3.8 Ankara Esenboğa Gümrük Müdürlüğü ile yapılan mülakat soruları 57
Çizelge 3.9 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri (emniyet) ile yapılan anket 1 soruları 60
Çizelge 3.10 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri (emniyet) ile yapılan anket 2 soruları 61
Çizelge 3.11 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri (emniyet) ile yapılan anket 3 soruları 62
Çizelge 3.12 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri (emniyet) ile yapılan mülakat soruları 63
Çizelge 3.13 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 1 soruları 66
Çizelge 3.14 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 2 soruları 67
Çizelge 3.15 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 3 soruları 68
Çizelge 3.16 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan mülakat soruları 69
Çizelge 3.17 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 1 soruları 73
Çizelge 3.18 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 2 soruları 74
Çizelge 3.19 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 3 soruları 75
Çizelge 3.20 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan mülakat çalışmasının soruları 76
Çizelge 3.21 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 1 soruları 79
Çizelge 3.22 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 2 soruları 80
Çizelge 3.23 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 3 soruları 81
Çizelge 3.24 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan mülakat çalışmasının soruları 82

Çizelge 4.1 2009 - 2022 yılları arasında medyaya yansıyan biyokaçakçılık haberlerine konu olan ülke vatandaşları 85
Çizelge 4.2 2009-2022 yılları arasında medyaya yansıyan biyokaçakçılık haberlerinin yayınlandığı döneme göre illerin durumu 86
Çizelge 4.3 2009-2022 yılları arasında medyaya yansıyan biyokaçakçılık haberlerinin gerçekleştiği aylara göre illerin durumu 87
Çizelge 4.4 2009-2022 yılları arasında medyaya yansıyan biyokaçakçılık olaylarını yakalayan kurumlar 88
Çizelge 4.5 2009-2022 yılları arasında yapılan bilgilendirme faaliyetlerinin yıllara dağılımı 106
Çizelge 4.6 2009-2022 Medyaya yansıyan bilgilendirme faaliyetleri 107
Çizelge 4.7 Medyaya yansıyan bilgilendirme faaliyetlerinin aylara göre dağılımı 108
Çizelge 4.8 Medyaya yansıyan bilgilendirme faaliyetlerini yürüten kurumlar 110
Çizelge 4.9 Medyaya yansıyan bilgilendirme faaliyetlerinin yapıldığı iller ve bölgeler 111
Çizelge 4.10 Doğa koruma ve milli parklar müdürlüğünce tespit edilen biyokaçakçılık vakalarının yıllara göre grafiği (2007-2021) 113
Çizelge 4.11 Doğa koruma ve milli parklar müdürlüğünce tespit edilen biyokaçakçılık vakalarında ele geçirilen türlerin sayıları (2007-2021) ... 114
Çizelge 4.12 Doğa koruma ve milli parklar müdürlüğü sitesinde yer alan CİTES izin belgeleri (1998-2021) 115
Çizelge 4.13 Doğa Koruma ve Milli Parklar sitesinde yer alan CİTES izin belgelerinin grafiği (1998-2021) 116
Çizelge 4.14 Muhtarlarla yapılan anket 1 verileri 118
Çizelge 4.15 Muhtarlarla yapılan anket 2 verileri 119
Çizelge 4.16 Muhtarlarla yapılan anket 3 verileri 120
Çizelge 4.17 Muhtarlarla yapılan anket sonucu biyokaçakçılık nedenleri 121
Çizelge 4.18 Muhtarlarla yapılan anket sonucu kaçak yollardan ticareti yapılan canlılar 121
Çizelge 4.19 Muhtarlarla yapılan anket sonucu araştırmacıların (biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler 122
Çizelge 4.20 Muhtarlarla yapılan anket sonucu egzotik hayvanların saklandığı yerler 122
Çizelge 4.21 Muhtarlarla yapılan anket sonucu biyokaçakçılığın önlenmesi için yapılması gerekenler 123
Çizelge 4.22 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları 123
Çizelge 4.23 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları 124
Çizelge 4.24 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları 124
Çizelge 4.25 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-1 ve A-2 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları 125

Çizelge 4.26 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-3 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları 125
Çizelge 4.27 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-1 ve A-2 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları 125
Çizelge 4.28 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları 126
Çizelge 4.29 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-1 ve A-2 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları 126
Çizelge 4.30 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları 127
Çizelge 4.31 Gümrükte yapılan anket 1 verileri 128
Çizelge 4.32 Gümrükte yapılan anket 2 verileri 129
Çizelge 4.33 Gümrükte yapılan anket 3 verileri 130
Çizelge 4.34 Gümrükte yapılan anket sonucu araştırmacıların (biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler 131
Çizelge 4.35 Gümrükte yapılan anket sonucu kaçak yollardan ticareti yapılan hayvanlar 131
Çizelge 4.36 Gümrükte yapılan anket sonucu kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar 132
Çizelge 4.37 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları 132
Çizelge 4.38 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları 133
Çizelge 4.39 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları 133
Çizelge 4.40 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları 134
Çizelge 4.41 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları 134
Çizelge 4.42 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları 134
Çizelge 4.43 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları 135
Çizelge 4.44 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları 135
Çizelge 4.45 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları 136
Çizelge 4.46 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları 136
Çizelge 4.47 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları 137
Çizelge 4.48 Kolluk birimleri ile yapılan anket 1 verileri 138

Çizelge 4.49 Kolluk birimleri ile yapılan anket 2 verileri 139
Çizelge 4.50 Kolluk birimleri ile yapılan anket 3 verileri 140
Çizelge 4.51 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu biyokaçakçılık nedenleri 141
Çizelge 4.52 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu kaçak yollardan ticareti yapılan canlılar 141
Çizelge 4.53 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar 142
Çizelge 4.54 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu araştırmacıların(biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler 142
Çizelge 4.55 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu ticareti yasak egzotik hayvanların saklanım yerleri 143
Çizelge 4.56 Kolluk birimleri ile yapılan anketler sonucu kolluk kuvvetlerinin biyokaçakçılığa karşı hareket tarzları 143
Çizelge 4.57 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu biyokaçakçılığın önlenmesi için yapılması gerekenler 144
Çizelge 4.58 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları 144
Çizelge 4.59 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları 145
Çizelge 4.60 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları 145
Çizelge 4.61 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-2 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları 146
Çizelge 4.62 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları 146
Çizelge 4.63 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları 146
Çizelge 4.64 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanların yaşa göre karşılaştırma sonuçları 147
Çizelge 4.65 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları 147
Çizelge 4.66 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları 147
Çizelge 4.67 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları 148
Çizelge 4.68 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları 148
Çizelge 4.69 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 1 verileri 150
Çizelge 4.70 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 2 verileri 151
Çizelge 4.71 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 3 verileri 152
Çizelge 4.72 Çubuk Orman İşletme Şefliği anket sonucu biyokaçakçılığın nedenleri 153

Çizelge 4.73 Çubuk Orman İşletme Şefliği anket sonucu kaçak yollarda ticareti yapılan canlılar 153
Çizelge 4.74 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket sonucu araştırmacıların (biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler 154
Çizelge 4.75 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket sonucu egzotik hayvanların taşınması 154
Çizelge 4.76 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket sonucu egzotik hayvanların saklandığı yerler 155
Çizelge 4.77 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket sonucu kaçakçılığı tespit edebilmek için yapılması gerekenler 155
Çizelge 4.78 Çubuk Orman İşletme Şefliği anket sonucu biyokaçakçılığı önlemek için yapılması gerekenler 156
Çizelge 4.79 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları 156
Çizelge 4.80 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları 157
Çizelge 4.81 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları 157
Çizelge 4.82 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-2 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları 158
Çizelge 4.83 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları 158
Çizelge 4.84 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları 158
Çizelge 4.85 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanların yaşa göre karşılaştırma sonuçları 159
Çizelge 4.86 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları 159
Çizelge 4.87 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları 159
Çizelge 4.88 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları . 160
Çizelge 4.89 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları 160
Çizelge 4.90 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 1 verileri 161
Çizelge 4.91 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 2 verileri 162
Çizelge 4.92 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 3 verileri 163
Çizelge 4.93 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket sonucu biyokaçakçılığın nedenleri 164
Çizelge 4.94 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket sonucu kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar 164

Çizelge 4.95 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket sonucu araştırmacıların (biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler....165
Çizelge 4.96 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anketler sonucu biyokaçak hayvanların saklandığı yerler....165
Çizelge 4.97 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anketler sonucu biyokaçakçılık ile mücadele için yapılması gerekenler....166
Çizelge 4.98 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları....166
Çizelge 4.99 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları....167
Çizelge 4.100 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları....167
Çizelge 4.101 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-1 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları....168
Çizelge 4.102 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları....168
Çizelge 4.103 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-1 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları....168
Çizelge 4.104 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları.....169
Çizelge 4.105 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-1 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları....169
Çizelge 4.106 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları....169
Çizelge 4.107 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-1 puanların deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları....170
Çizelge 4.108 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları....170
Çizelge 4.109 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 1 verileri....171
Çizelge 4.110 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 2 verileri....172
Çizelge 4.111 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılananket 3 verileri....173
Çizelge 4.112 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu biyokaçakçılığın nedenleri....174
Çizelge 4.113 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar....174
Çizelge 4.114 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu ticareti yapılan yasaklı hayvanlar....175
Çizelge 4.115 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu - araştırmacıların (biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler....175

Çizelge 4.116 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu egzotik hayvanların saklandıkları yerler 176
Çizelge 4.117 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu biyokaçakçılıkta taşınma yöntemleri 176
Çizelge 4.118 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu biyokaçakçılığı önlemek için yapılması gerekenler 177
Çizelge 4.119 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu kolluk kuvvetlerin hareket tarzları 177
Çizelge 4.120 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu biyokaçakçılık ile mücadele yöntemleri 178
Çizelge 4.121 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları 178
Çizelge 4.122 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları 179
Çizelge 4.123 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları 179
Çizelge 4.124 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları 180
Çizelge 4.125 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları 180
Çizelge 4.126 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları 180
Çizelge 4.127 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları 181
Çizelge 4.128 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları 181
Çizelge 4.129 Katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları 182
Çizelge 4.130 Katılımcıların A-1 puanların deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları 182
Çizelge 4.131 Katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları 183
Çizelge 5.1 İdari yaptırım kararı almaya yetkili kurum ve kuruluşlar 199
Çizelge 7.1 Biyokaçakçılık haberleri 240
Çizelge 7.2 Biyokaçakçılık haberleri 241
Çizelge 7.3 Biyokaçakçılık haberleri 242
Çizelge 7.4 Biyokaçakçılık haberleri 243
Çizelge 7.5 Biyokaçakçılık haberleri 244
Çizelge 7.6 Biyokaçakçılık haberleri 245
Çizelge 7.7 Biyokaçakçılık haberleri 246
Çizelge 7.8 Biyokaçakçılık haberleri 247
Çizelge 7.9 Biyokaçakçılık seminer /eğitim haberleri 340

Çizelge 7.10 Biyokaçakçılık seminer/eğitim haberleri 341
Çizelge 7.11 Biyokaçakçılık seminer/eğitim haberleri 342
Çizelge 7.12 Biyokaçakçılık seminer /eğitim haberleri 343
Çizelge 7.13 Biyokaçakçılık seminer/eğitim haberleri 344
Çizelge 7.14 Biyokaçakçılık seminer/eğitim haberleri 345
Çizelge 7.15 Biyokaçakçılık seminer/eğitim haberleri 346
Çizelge 7.16 Doğa koruma ve milli parklar müdürlüğünce tespit edilen biyokaçakçılık vakaları (2007-2021) 347
Çizelge 7.17 Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğünce tespit edilen biyokaçakçılık vakaları (2007-2021) 348

1. GİRİŞ

Türkiye, biyolojik çeşitliliğe sahip birçok canlı türünün bulunduğu bir ülkedir. Ülkemizin özellikle tarım ve gıda bölgeleri önemli ölçüde bitki ve hayvan gen havuzunun farklılık gösterdiği bir konumdadır. Yapılan çalışmalara göre sahip olduğu bitki türlerinin yaklaşık olarak %34'ü endemik olarak ortaya çıkmaktadır. Biyoçeşitlilikteki zenginliğe ayrı bir değer katanlar tıbbi ve aromatik bitkilerdir. Zengin bitki örtüsüne sahiplik etmesi ve yaşamsal fonksiyonlarının da devamlılığı için gerekli olan besin zinciri döngüsü birçok hayvan türünün kendisine uygun yaşam alanı bulabilmesi de hayvan türleri açısından biyoçeşitliliğin zenginleşmesine etken olmuştur. Ender olan canlı türlerinin varlığının fazla olması ve gen havuzundaki çeşitliliğin yüksek olması genetik kaynaklar açısından ülkemizi ilgi odağı haline getirmektedir.

Canlıların tüm biyolojik ve fizyolojik özellikleri genlerinde gizli bir biçimde saklanmaktadır. Genler; canlıların hayatları boyunca gerçekleştireceği yaşamsal fonksiyonlarının yanı sıra kendine özgü özelliklerini ve atalarından gelen gen özelliklerini bir sonraki nesillere aynen veya evrimleşmiş şekilleri ile aktarmalarını sağlar. Genetik mühendisliği çağımızın modern biyoteknolojisinde canlıların genetik yapılarını değerli kaynaklara dönüştürmektedir. Canlıların genetik özeliklerinin önemi kadar varlıklarının da değerli olması dolayısıyla endemik olan canlılara ve onlar üzerindeki haklara kimlerin sahip olduğu tartışılır bir durum olmaktadır. Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin verdiği yetkilerle devletler kendi sınırları içindeki ender varlıkları ve onlar üzerindeki haklarını kabul etmektedirler. Devletler, biyoçeşitlilikteki zenginliğini koruyabilmek adına kendi genetik kaynaklarına erişimi konusunda düzenleme yapma hakkına sahip olmaktadır.

Biyoçeşitlilik; dünya üzerinde yer alan birbirleri ile etkileşim içerisinde bulunan canlı gruplarını ve ekosistem gruplarını; canlı grupları ile ekosistemler arasındaki yaşamsal döngü çeşitliliği olarak adlandırılmaktadır. Tüketici grubunda yer alan insan popülasyonun artışı ve bu artış sonucunda yaşanan önemli sorunlar içerisinde yer alan gıda yetmezliği sorunu ve çevre kirliliği; biyoçeşitliliğin yok olmasına ve ekosistemdeki dengenin bozulmasına önemli ölçüde sebebiyet vermektedir. Bununla beraber genetik

çalışmalardaki gelişmeler, ekosistemdeki türlerin, varolan türlerin genlerinde yapılan değişikliklerle yeni türlerin oluşturulmaya çalışılmasına ve endemik türlerin genetiğiyle oynanmasına sebep olmaktadır.

Sahip olunan biyolojik çeşitlilikteki zenginlik değeri; canlılar üzerinde özellikle endemik türler üzerinde bilimsel araştırmalar yapanlar için, ender bulunan parçaların peşine düşen koleksiyoncular ve ticari amaçlar içinde bulunanlar için endemik türleri barındıran ülkeleri biyokaçakçılık açısından çekici hale getirmektedir. Biyolojik çeşitlilik ve onun korunması her ülkenin ekonomik kalkınması ve insanlığın geleceği açısından da önem taşımaktadır.

Kaçakçılık eyleminin insanlığın ilk ticari kurallara ihtiyaç duyulduğu zamanlarda veya ilk zorunlu kılanan vergi alımlarının gerçekleştiği dönemlerden başladığı söylenmektedir. İnsanlar sahip olmak istediği herhangi bir materyale ulaşmak için çeşitli yollara başvurmuştur. Bunların başında gelen ve en kolayı olan yasadışı, denetimlere tabi olmayacak şekilde farklı kaçakçılık yolları bulmaya çalışmışlardır. Kaçakçılık temel olarak, yasalara uygun olmayan gizli yollardan bir şekilde elindekini sınır içerisine sokmaya çalışma ya da bir şekilde sınır dışına çıkarmaya çalışmaktır. Kaçakçılığı yapılan mallar, genellikle yüksek değere sahip ürünler olabileceği gibi ender olan her türlü canlı veya cansız türlerde olabilmektedir.

Biyokaçakçılık; endemik olan bir canlının veya canlıya ait herhangi bir uzuv parçasının yasadışı para karşılığında ticaretinin yapılması veya bilimsel amaçlı çalışmalar için yurtdışına kaçırılması olarak ifade edilmektedir. Diğer kaçakçılık türleri gibi biyokaçakçılıkta yaygın olarak yasadışı gelişen bir olaydır. Biyokaçakçılık veya biyokorsanlık biyoçeşitlilikteki canlı türlerinin gen haritalarının korunması konusunda gündeme gelmektedir.

Ülkemiz biyoçeşitliliği oldukça zengin ülkeler arasında yer alırken biyoçeşitliliğimiz üzerinde en büyük risklerden biri olan biyokaçakçılıkta sık sık yaşanmaktadır. Ülkemizin bulunduğu Anadolu coğrafyasında 1500'lü yıllardan beri bitkilerin sökülerek götürülmeye çalışıldığı bilinmektedir. Anadolu coğrafyası dünya çapında önemli

çalışmalarda bulunan birçok yabancı araştırmacının önemli durakları arasında yer almaktadır. Biyokaçakçılık hakkında Anadolu'da o yıllara ait herhangi bir kayıt bulunmamakta ve elde edilen verilerin ise bazı araştırmacıların yayınlarından elde edildiği kadarı bilinmektedir. Lale, bilinen ve kayıt altına alınan biyokaçakçılık örneklerinden biri olarak kabul edilmektedir. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun elçisi olan Busbecq'in 1554 yılında İstanbul'dan veya Amasya'dan Avusturya'ya Hollandalı Carolus Clusius'a lale soğanlarını göndermesiyle başlamış olabileceği ifade edilmektedir. Clusius, laleyi Avrupa'ya tanıtan ve lale endüstrisini kuran kişi olarak belirtilmektedir (Karaer 2014). Ancak Fransız hekimi B. Belon, daha önceki yıllarda da Avrupa'da laleye olan ilginin olduğunu iddia etmektedir. 1549 yılında Yakındoğu seyahati sırasında yazılarında "kırmızı zambak" olarak belirttiği lale soğanlarından edinmek için birçok yabancının gemilerle İstanbul'a geldiğini ifade etmektedir. Laleyi Avrupa'ya tanıtan Conrad Gesner ise ilk kez 1559 yılında Ausburg'da Newart'ın bahçesinde gördüğünü ve ona da soğanların İstanbul'daki bir dostu tarafından gönderildiğini bildirmiştir. Avrupa'ya kaçırılan lale, özellikle Hollanda ve Almanya'da çok aranan bir çiçek haline gelmiştir. Lale merakı zamanla çılgınlık halinden "lale hastalığı"na (Tuliptomania) kadar ilerlemiş ve tüm servetini lale soğanlarına yatıranlar kişilerin var olduğu da belirtilmektedir. Hollanda'ya giden lale soğanlarından melezleme yoluyla yeni çeşitler elde edilmiş ve Osmanlı İmparatorluğu'nun rakibi olan Hollanda bu konuda dünyada lalenin merkezi haline gelmiştir (Baytop 2004).

Biyokaçakçılık geçmişi çok eski zamanlara dayanan Lale (Tulipa sp.) bugün Avrupa ülkeleri içerisinde özellikle Hollanda'da ülke ekonomisine büyük ölçüde katkı sağlamaktadır. Yayılışı Orta Asya'dan Anadolu'ya kadar uzanmakta olan lale 13. Yüzyıldan bu yana birçok sanat dalında motif olarak kullanılmaktadır (Baytop 2004). Lale Devri döneminde, nadide laleler ticari bir mal haline gelmiş ve yüksek fiyatlarla alınıp satılmaya başlanmıştır. Ancak savaşlar ve ekonomik krizlerin laleye bağlanması, zamanla lale yetiştiricilerinin ve bilgilerinin unutulması sonucu dünya genelindeki lale ticareti tamamen Hollanda'nın kontrolüne geçmiştir. Günümüzde Hollanda yılda üç milyar lale soğanı üretmekte ve bunun yaklaşık iki milyarı ihraç edilmektedir (Karaer 2014).

Ülkemize ait türlerin yurt dışına götürülmesinde yabancı araştırmacıların birden fazla çalışması olmuştur. En önemlileri Kew Gardens için çalışan bitki toplayıcı Edward K. Balls'dur (1892-1984). Konuyla ilgili çalışmalar Londra'da Kew Garden arşivlerinde bulunmaktadır. Balls rutin aralıklarla ülkemizi karış karış gezerek örnekleri aldığı bilinmektedir. Tarihte o yıllarda ülkemizde karayolu ağı gelişmemişti. Çoğu zaman at üzerinde gerçekleştirmiş ve İngiltere'den araç dahi getirtilmiştir. Yaptığı çalışmalarda güvenlik güçleri eşlik etmiş, hatta vatandaşlarımız tarafından şahıs sırtta taşınmıştır. Gezilerde şahsa yardım eden çok sayıda asker, köylü, Türk asistan ve yerel milis güç olduğu bilinmektedir. Balls, ayrıca anılarında ve günlüklerinde halkın ve devletin kuşkularından hep bahsetmiş, 1935'te tekrar geldiğinde gezilerine ve bitki toplamasına izin verilmemiş, kendisi de Yunanistan'a geçerek çalışmalarına orada devam etmiştir.

Bu çalışma ile son 20 yılda Türkiye'de değişen farkındalık analizleri ile kaçakçılık olaylarına yönelik güncel değerlendirmeler yapılarak uzun vadede farkındalık oluşturmak hedeflenmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Biyoçeşitlilik

Biyolojik çeşitlilik kavramı; belirli yaşamsal fonksiyonların devam ettirilebildiği alanlardaki bitki, hayvan veya diğer canlı organizmaların gözle görülebilen somut ortamlar ile birlikte oluşturduğu yaşamsal sistemlerin ve bu yaşam sistemlerinin birbirinden farklı oluşunu (ekosistem çeşitliliğini), canlıların birbirinden farklı oluşunu (tür çeşitliliğini) ve aynı canlı grubundaki her bir bireyin diğerinden farklı oluşunu (genetik çeşitliliği) ifade etmektedir. Biyolojik çeşitlilik kavramını Leveque ve Mounolou (2013) şu şekilde ifade etmektedir: "1980'li yıllarda benzersiz güzelliklere sahip doğal ortamların hızlı bir şekilde yok olmasından korkan ve ortak mirasların korunması için toplumun küçükte olsa önlem alması konusunda çaba gösteren bir grup tarafından ortaya atılmaktadır". Bazı bitkilerin ve hayvanların tıbbi anlamda kullanılmasının yanı sıra bazı tür gruplarının ise besin olarak kullanılması insanlığa faydasının en yaygın örneklerini (Groves 2003) oluşturmaktadır. Bununla birlikte ilaç sektöründe de ilaçların aktif maddelerinin canlıların özellikle bitki türlerinin oluşturduğu olgusu da biyoçeşitliliğin ne kadar önemli bir konu olduğunu ortaya koymaktadır.

Biyoçeşitlilik kavramının dünyada öne çıkan önemli konular içerisine ilk kez, 1992 yılında Rio de Janerio'da gerçekleştirilen "Dünya Zirvesinde (Earth Summit)" dile getirilerek ele alındığı belirtilmektedir. Bu zirvede "Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi", Türkiye'nin de aralarında yer aldığı 195 ülke tarafından kabul gördüğü bilinmektedir. Bu sözleşme ile "ülkeler sınırları içerisinde bulunan bütün genetik hakların o ülkeye ait olduğu" konusu hakkında hem fikir olup bunun bir kanun olarak kabul edildiği dile getirilmektedir. Bu sözleşmeye göre biyoçeşitlilik; yeryüzünün her yerinde (karada, havada, sudave ekolojik doğada) bulunan genetik zenginliklerin ve var oldukaları ekosistemdeki canlılarda farkedilebilen zenginlikler ve farklılıklar olarak ifade edilmektedir.

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ile ülkeler kendi biyolojik kaynakları üzerinde haklara sahiplerdir. Biyolojik kaynaklardan fayda sağlamak isteyen ülkeler; yasalar ve kanunlar çerçevesinden çıkmadan biyolojik kaynaklardan bilimsel ya da başka amaçla yararlanmak istediğini belirterek kaynak sahibi olan ülke ile anlaşmalar dahilinde birbirleri ile paylaşım yapabilmektedirler. Günümüzde bilimsel ve teknolojik çalışmaların artmasıyla birlikte, biyolojik kaynaklardan elde edilecek yararları paylaşmak isteyen ülkeler, kaynak ülke ile yasal yolları kullanarak bu kaynaklara ulaşmaktadırlar.

2.2 Türkiye'de Biyoçeşitlilik ve Önemi

Türkiye, yapılan birçok çalışma ile dünyada en zengin biyolojik çeşitliliğe sahip ülkelerden biri olarak anılmaktadır (Demirayak 2002, Çakmak 2008). Flora ve fauna açısından oldukça zengin olan ülkemiz, dünyada 37 ayrı flora bölgesinden üçüne (Avrupa-Sibirya, İran-Turan ve Akdeniz) sahip olduğu ortaya konulmuştur (Davis, 1965). Ayrıca Türkiye, dünya gen merkezlerinden 2 tanesine ve 5 mikro gen merkezine sahip olup, birçok tarım ürününün anavatanı olarakta bilinmektedir. Bu nedenle, bitki genetik biyoçeşitlilik açısından da oldukça zengin bir ülkedir (Çakmak 2008).

Türkiye'nin coğrafi konumu, topografyası, iklim tipleri, jeolojik değişimler ve çeşitli ekosistemlere sahip oluşu, biyolojik zenginliğinin artmasındaki büyük etkenler olduğu belirtilmektedir (Davis 1965, Keçeli vd. 2015). Türkiye'de 11.707 takson bulunmakta olup, bunların %31,82'si (3649) endemik türleri oluşturmaktadır. Tüm Avrupa kıtasında ise 12000 taksonun varlığında yaklaşık 2750 endemik tür bulunmaktadır (Güner vd. 2012).

Türkiye'nin biyolojik çeşitliliği, yapılan çalışmalarla ortaya konulmuş ve ülkemizin biyolojik zenginlik açısından önemli bir konuma sahip olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, Türkiye'nin biyolojik çeşitliliğini koruma, sürdürülebilir kullanma ve paylaşma konusunda dikkatli politikalar ve uygulamalar geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Türkiye, biyoçeşitlilik açısından zengin bir ülke olmasının yanı sıra, diğer ülkelerle karşılıklı etkileşim halinde olduğundan bazı endemik türlerin tükenme tehlikesiyle karşı karşıya bulunmaktadır. Örneğin, Kuzey geçiş kuşağında genellikle bulunan Karakulak ve Kars yöresinde yaşayan bazı koyun türlerinin soyları tükenme tehlikesiyle karşı karşıya iken, Ankara keçisinin tamamen yok olmaması için koruma tedbirleri alınması gerekmektedir (Demirayak 2002). Aynı durum tohumlu bitkiler için de geçerli olmaktadır. Özellikle ters lale (Fritillaria imperialis) ve diğer Fritillaria türleri, tıbbi kullanımının yanı sıra süs bitkisi olarak da kullanıldığından yasadışı yollarla yurt dışına çıkarılmaya çalışılmış ve doğadan toplanarak ihracatı yasaklanmış durumdadır. Bu bitkilerin, Alzheimer hastalığı gibi hastalıkların tedavisinde deneylerde kullanıldığı belirtilmektedir. Ayrıca kış nergisi, kara çiğdem, Varget gülü, Karanergiz (Sternbergia) gibi soğanlı bitkiler de sinir sistemi hastalıklarının tedavisinde kullanılmakta ve yakın zamana kadar ülkemizden ihraç edildiği bilinmektedir. Ancak son yıllarda Sternbergia türlerinin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığından ihracatının yasaklandığı belirtilmektedir. Türkiye'de, karayosunları hariç, 9642 tohumlu bitki taksonunun bulunduğu ve bunların yaklaşık üçte birinin endemik türler olduğu bilinmektedir. Ankara ve Ilgaz çiğdemleri, Eber sarısı, sığla ağacı, çoban dikeni, yanardöner çiçeği, çan çiçeği ve Samsun madımağı gibi endemik türlerin ise yok olma tehlikesi altında olduğu yapılan araştırma ve çalışmalar sonucu ortaya çıkmaktadır (Güner vd. 2012, Karaer 2015).

Ülkemizin ılıman iklim kuşağında yer almasıyla birlikte bu kuşak özelliklerinin getirdiği koşullar ile bitki türleri açısından özellikle tohumlu bitkiler açısından oldukça zengin sayılabilecek bir konum özelliği taşımaktadır. Yapılan araştırmalarla tohumlu bitkilerden çiçekli bitki grubunda (*Angiospermae)* yer alan tür ve türaltı seviyesinde 11.000'e yakın çiçekli bitki türünden 3925'inin endemik tür sayıldığı ve endemizm oranının %34 civarında olduğu belirtilmektedir. Tohumsuz bitkiler içerisinde en iyi bilinen bitki grubu olan Eğreltiler (Pteridophtyes)'in Çizelge 2.1'de belirtildiği üzere Türkiye'den tespit edilen tür ve türaltı seviyedeki eğrelti sayısının 101 olup bunlardan sadece 3'ünün endemik olduğu ortaya çıkmaktadır (Çizelge 2.1).

Çizelge 2.1 Çeşitli bitki gruplarına ait tür ve türaltı takson sayıları, endemizm durumu, nadir ve tehdit altındaki tür sayıları, nesli tükenmiş türler[1]

Bitki Grupları	Tanımlanmış Türler/alttürler	Endemik Türler	Nadir ve Tehlike Altındaki Türler	Soyu Tükenmiş Türler
Algler	2.150	-	Bilinmiyor	Bilinmiyor
Likenler	1.000	-	Bilinmiyor	Bilinmiyor
Karayosunları	910	2	2	Bilinmiyor
Eğreltiler	101	3	1	Bilinmiyor
Açık-Tohumlular	35	5	1	Bilinmiyor
Tek-çenekliler	1.765	420	180	-
Çift-çenekliler	9.100	3.500	1.100	11

Türkiye bulunduğu ılıman kuşak itibariyle hayvan çeşitliliği açısından da zengin ve kendine özgü bir durumda bulunmaktadır. Yapılan çalışmalar sonucu oluşturulan Çizelge 2.2'de belirtildiği gibi ülkemizde 460 kuş, 161 memeli, 141 sürüngen ve amfibi, 480 deniz balığı ve 236 tür tatlı su balığının varlığı tespit edilmektedir. Bu tabloya göre yine Türkiye'de yayılış gösteren 141 sürüngen ve amfibi türünden 16'sı endemik olduğu ve bunlardan 10'unun tehdit altında olduğu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca Çizelge 2.2'ye göre Türkiye'ye endemik sayılabilecek bir kuş türünün olmadığı ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte Çizelge 2.2'de memelilerden 5 türün, 32 alttürün, sürüngenlerden 16 türün ve tatlısu balıklarından ise 70 türün veya alttürün endemik olarak ortaya çıktığı görülmektedir.

[1] https://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/toplam-tur-sayisi-tehdit-altindaki-turler-endemizm-orani-i-85771 (Erişim Tarihi 05.09.2022)

Çizelge 2.2 Çeşitli hayvan gruplarına ait tür ve türaltı takson sayıları, endemizm durumu, nadir ve tehlike altındaki tür sayıları, nesli tükenmiş türler[2]

Hayvan grupları	Tanımlanmış türler	Endemik türler /alttür, varyete	Nadir ve tehlike altındaki türler	Soyu tükenmiş türler
OMURGALILAR				
Sürüngenler/Amfibi	141	16	10	-
Kuşlar	460		17	-
Memeliler	161	37	23	4
Tatlısu balıkları	236	70	-	4
Deniz balıkları	480	-	-	-
OMURGASIZLAR				
Yumuşakçalar	522	203	Bilinmiyor	Bilinmiyor
Kelebekler	6.500	89	89	Bilinmiyor
Çekirgeler	600	270	-	-
Kızböcekleri	114	-	-	-
Kınkanatlılar	~10.000	~3.000	-	-
Yarımkanatlılar	~1.400	~200	-	-
Eşkanatlılar	~1.500	~200	-	-

Omurgasız hayvan gruplarının varlığı, omurgalı hayvan grupları kadar iyi tanınmamaktadır. Omurgalı hayvan gruplarının tanımlanan tür sayısının 30.000 kadar olduğu, tahmin edilen tür sayısının da 60.000-80.000 civarında olduğu yapılan çalışmalar sonucu çıkan veriler yardımıyla bilinmektedir. Yapılan araştırma ve çalışmalar sonucu ülkemizin var olan su kaynaklarında 10 deniz memeli türünün varlığı tespit edilmiş olmakla birlikte Akdeniz havzasında düzenli veya aralıklı zamanlarla Akdeniz'e giren 21 adet deniz memeli türüne rastlanıldığı, Karadeniz'de ise sadece 3 türün varlığına rastlanıldığı belirtilmeltedir. Yine yapılan çalışmalar sonucu endemik bir tür olan Akdeniz fokunun (*Monachus monachus*) ise 1994 yılından beri Karadeniz'de görülmediği belirtilmektedir.

[2] https://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/toplam-tur-sayisi-tehdit-altindaki-turler-endemizm-orani-i-85771 (Erişim Tarihi 05.09.2022)

2.3 Uluslararası Metinlerde Biyolojik Çeşitlilik

Biyolojik çeşitlilik dünya üzerindeki tüm canlıların yapısını, ekosistem yapısını ve bunların birbirleri arasındaki etkileşimlerinin eşitliliğini ifade etmektedir. Bu biyolojik çeşitliliği korumaya yönelik birçok uluslararası çalışmalar yapılmakta ve bu çalışmalar sonucunda sözleşmeler, anlaşmalar imzalanmaktadır. Bu sözleşme ve anlaşmaların bir kısmı Türkiye tarafından da onaylanmaktadır. Biyolojik çeşitlilikle ilgili başlıca uluslararası sözleşmeler (Ek 1'de yer almaktadır) şu şekilde belirtilmektedir;

- Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi (Convention on Biological Diversity)
- Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi (Bern Sözleşmesi) (Convention on The Conservation of European Wildlife and Natural Habitats-Bern Convention)
- Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES Sözleşmesi) (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora)
- Özellikle Afrika'da Ciddi Kuraklık ve/veya Çölleşmeye Maruz Ülkelerde Çölleşmeyle Mücadele İçin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (United Nations Convention to Combat Desertification in Countries Experiencing Serious Drought and/or Desertification, Particularly in Africa)
- Avrupa Peyzaj Sözleşmesi (European Landscape Convention)
- Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme (Ramsar Sözleşmesi) (Convention on Wetlands of International ImportanceEspecially As Waterfowl Habitat (The Ramsar Convention on Wetlands)

2.4 Biyolojik Çeşitliliği Tehdit Eden Unsurlar

Biyoçeşitlilikteki tehlike unsurları; habitatların tahrip edilmesi, doğal kaynakların yanlış ve aşırı tüketimi, hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği, yabancı ve istilacı türlerin var olması, küresel iklim değişikliklerinin yaşanması, endüstriyel tarım ve ormancılık faaliyetlerinin sürdürülmesi olarak ifade edilmektedir. Bazı bilim insanları

çalışmalarında biyolojik çeşitliliği tehdit eden diğer unsurları; avlanma Western (1987), yoksulluk Theobald vd. (1997) ve otlatma Marty Jaymee (2005) diye belirtmektedirler.

İnsanların çevresel olarak yanlış davranışlarda bulunması biyolojik çeşitliliği beş temel şekilde tehlikeye sokmaktadır. Tehditlerin ilki, tarımsal ve endüstriyel arazi kullanımı olarak sayılmaktadır. Arazi kullanımdaki yanlışlıkların sulak alanların %85'inden fazlasının kaybına, karasal alanların %75'inin değişmesine ve okyanus alanının %66'sının etkilenmesine yol açtığı belirtilmektedir. İkinci güçlü tehdit; hasat, ağaçların kesilmesi, avcılık ve balıkçılık yoluyla bitki ve hayvanların azalmasına ve yok olmasına sebep olmaktadır. Üçüncüsü, radyoaktif maddelerin yaşamsal alanlarına girmesi (kontaminasyon)dir. Doğa, özellikle endüstriyel, tarımsal ve madencilikle ilgili faaliyetlerden kaynaklanan kirleticilerin, arıtılmamış ve biyobozunamayan atıkların deşarjı ile yok edilmesine sebep olmaktadır. Sadece denizlerdeki plastik kirliliğinin 1980 yılından bu yana on kat arttığı yapılan çalışmalar sonucu ortaya çıkmaktadır. Biyoçeşitlilik kaybının dördüncü kritik tehditi, yerli ve yöreye özgü olmayan türlerin ortaya çıkarılarak yerli türlerin %40'nın yok olmasına sebebiyet veriyor olması denilmektedir. Beşinci tehdit ise, iklim değişikliğinin doğa tahribatını daha da kötüye gitmesine sebep olmaktır ve bu da doğanın iklim değişikliği karşısında dayanıklılığını azaltmaktadır. Tüm bunların dışında biyoçeşitlilik kaybına dolaylı olarak etki eden tehditler ise artan nüfus, ticaret, tüketim faaliyetleri ve kentleşmenin hızlı yayılımı olarak sayılabilmektedir[3].

2.5 Biyokaçakçılık

Biyokaçakçılık, biyolojik materyallerin özellikle bölgeye özgü endemik olanların yasal izinler olmaksızın satın alınması, taşınması veya satılmasıdır. Biyolojik materyaller arasında canlı hayvanlar, bitkiler, tohumlar, mikroplar, genetik materyaller ve biyolojik ürünler yer alabilir (Başaran 2017)

[3] WEF, The Global Risks Report 2020, Insight Report, 15th Edition, 2020. https://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risk_Report_2020.pdf (Erişim Tarihi:18.09.2022)

Yeni bir kaçakçılık türü olarak sayılan biyokaçakçılık (biyolojik korsanlık) ülkeler için büyük bir sorun haline gelmektedir. Nitekim genetik çeşitlilikten fayda sağlamak isteyen ülkeler ile kaynak sahibi ülkeler kendi aralarında yasalar ve kanunlar çerçevesinde paylaşımlar yapabilmektedir. Ancak bilim ve teknolojide daha ileri seviyeye gitmek isteyen, kalkınma düzeyi daha düşük olan ülkelerin vatandaşları veya şirketleri, yasal olmayan yollarla yani çeşitli kaçakçılık yollarıyla bunları elde etme yoluna gitmektedirler (Öcalan 2014). Biyolojik kaçakçılıkla o ülkenin kanunları dışında işlem yaparak biyoçeşitliliğin özelliklerini değiştirebilmektedirler.

Geçmiş yıllara göre artan biyolojik çeşitlilikteki azalma; gittikçe ülkelerin hem manevi hemde ekonomik olarak değerlerini büyük oranda tehdit etmektedir. Biyolojik çeşitlilik çevresel faktörlerin ve ekonomik kazançların tehlikeye girmesiyle birlikte ülkeler arasında sorunları tetiklemekte ve doğrudan milli güvenliğe yönelik bir saldırı unsuru olarakta ortaya çıkmaktadır. Devletler öncelikle belirlenen sınırları içindeki, ülkelerine ait olan endemik değerlere dayalı üretim gerçekleştirirken, bu değerlerin azalması ya da kalitesizleşmesinden dolayı diğer devletlerden edinme yoluna gitmektedirler.

Biyokaçakçılık gibi yasadışı ticaretlerin günümüzde varoluşu birçok canlı popülasyonu için büyük tehdit oluşturmaktadır. Yapılan incelemeler sonucu Birleşmiş Milletler Çevre Programı tarafından belirtildiğine göre 2005 yılından bu yana 22.000 hayvanın yasa dışı yollarla ticaret için alınmaktadır (Anonim 2013).

Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) ve Avrupa Vahşi Yaşam Ticareti Tüzüğü (EWTR) tarafından günümüzde tanımlanan 10.272 sürüngen türünden %8'den daha azının ticareti düzenlenmektedir. Bununla birlikte, Uluslararası Doğa Koruma Birliği (IUCN) Kırmızı Liste, dünya sürüngen türlerinin %45'ini değerlendirmiş ve en az 1390 türün "biyolojik kaynak kullanımı" tarafından tehdit edildiği tespit edilmektedir (Auliya vd. 2016). Bunlardan 355 tür, kasıtlı olarak 194 CITES listesinde olmayan türler de dahil olmak üzere toplayıcılar tarafından hedef alınmaktadır. 2004 ve 2014 yılları arasında, AB üyesi ülkeler resmi olarak 20.788.747 canlı sürüngen ticaretini bildirmekte ve bu inceleme, yasadışı ticaret faaliyetlerinin CITES kapsamında düzenlenen türlerin yanı

sıra CITES tarafından düzenlenmeyen, ancak ekonomik kimliğinin ait olduğu ülkede ulusal olarak korunan ve çoğunlukla açık bir şekilde AB'de satışa sunulan türleri içerdiğini göstermektedir. (Auliya vd. 2016).

Bazı canlı türlerinin ve uzuvlarının (boynuz, tüy, tırnak, diş, yumru, vb.), canlı türlerine ait türevlerin (deri, zehir, uçucu yağlar, vb.); sanayi, pet (ev hayvanı) veya koleksiyonculuk gibi sebeplerden dolayı ticarete konu olduğu belirtilmektedir. Gelişen moleküler biyoloji yöntemleri ile de canlıların ya da türevlerinin; ürün veya hizmet elde edebilmek adına kullanıldığı bilinmektedir.

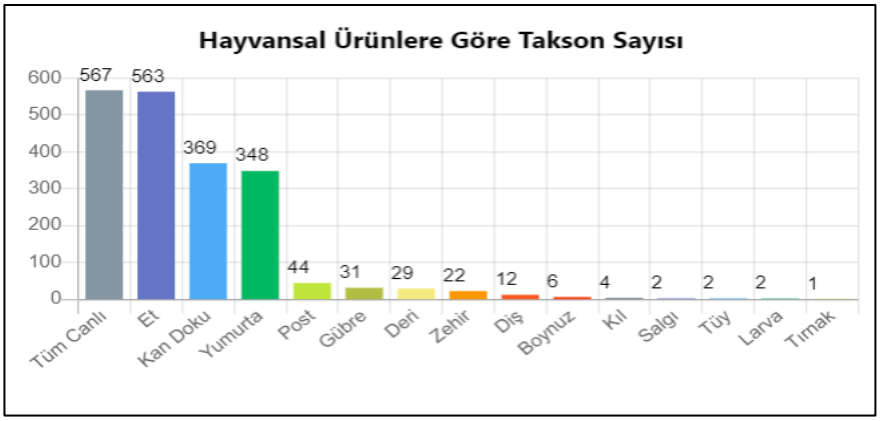
2.5.1 Türkiye'de biyokaçakçılık

Türkiye, bünyesinde barındırdığı zengin biyoçeşitlilik ve doğal güzellikleri nedeniyle yabancı araştırmacılar ve koleksiyoncuların ilgi odağı haline gelmiştir. Ancak bu durum, biyokaçakçılığın da ülkemizin biyoçeşitliliğini tehdit eden bir faktör olarak ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Biyokaçakçılık, çeşitli bitki ve hayvan türlerinin canlı veya cansız olarak yurtdışına kaçırıldığı, maddi çıkarlar doğrultusunda kullanıldığı bir faaliyettir. Biyokaçakçılık, bilimsel, teknolojik, turizm, kültürel, estetik ve koleksiyonculuk gibi farklı amaçlarla gerçekleştirilebilmektedir.

Biyokaçakçılık faaliyetleri, canlının kaçırılma sebebine uygun olarak farklı metotlar kullanılarak gerçekleştirilebilmektedir. Örneğin, koleksiyon amacıyla toplanan örneklerde canlının vücuduna zarar vermeden toplanması ve korunarak taşınması gerekmektedir. Bu nedenle hayvan yakalama kapanları, tuzaklar, ağlar, dedektörler gibi araçlar kullanılabilmektedir. Aynı zamanda arazi koşullarına uygun kıyafetler, kıskaçlar, sis ağları, tel kafesler gibi ekipmanlar da kullanılabilmektedir. Canlının kendisi yerine belli bir dokusu, organı veya sıvısı alınarak da biyokaçakçılık yapılabilmektedir (Yorulmaz 2014). Bu tür faaliyetlerde ise örneğin bitkilerin nadir türlerine ait tohumlar, kökler veya yapraklar, hayvanların derileri, kemikleri, tüyleri gibi kısımları hedef alınabilmektedir. Bu tür faaliyetler de biyoçeşitlilik açısından büyük bir tehdit oluşturmaktadır.

Biyokaçakçılığın sonuçları ise hem doğal ekosistemleri hem de ekonomik geleceği olumsuz etkilemektedir. Nadir ve endemik türlerin kaçırılması, popülasyonlarının azalmasına ve hatta tükenmesine neden olabilir. Bu da ekosistemlerin dengesini bozabilir ve doğal yaşam alanlarının tahrip olmasına yol açabilir. Aynı zamanda biyokaçakçılık, ülke ekonomisini de olumsuz etkiler. Biyoçeşitlilik, turizm ve doğal kaynaklar açısından büyük bir potansiyele sahip olmasına rağmen, biyokaçakçılık nedeniyle bu potansiyel kullanılamaz hale gelebilmektedir. Yapılan biyokaçakçılık olaylarında canlının kendisinin bir bütün olarak kaçırılmasının yanında dokusu ve parçaları da bir o kadar önem arz etmektedir. Çizelge 2.3 incelendiğinde biyokaçakçılıkta canlının tek parça halinde canlı bir şekilde kaçırılabileceği gibi canlının eti, kan dokusu, yumurtası, postu, gübresi, derisi, zehri, dişi, boynuzu, kılı, salgısı, tüyü, larvası ve tırnağı da ayrı parçalar şeklinde kaçırılabilmektedir.

Çizelge 2.3 Biyokaçakçılıkta hayvansal ürünlere göre takson sayısı[4]

Yapılan araştırmalarda ortaya çıkan bulgulara göre Türkiye'de genel olarak böcek, kelebek, bitki, kuş, sürüngen, çift yaşamlılar ve yumuşakçalar en fazla kaçırılan canlı gruplarını oluşturmaktadır. Bu canlıların kendisi, uzuvu veya türevleri çeşitli amaçlarla kaçırılmaktadır. Endemik canlı türlerinin kendisi veya parçaları, tıp, endüstri, madencilik, çevre, balıkçılık, ormancılık, hayvancılık, tarım gibi farklı sektörlerde hammadde olarak kullanılabilmektedir (Keçeli vd. 2015).

[4] https://nuhungemisi.tarimorman.gov.tr/public/istatistik (Erişim tarihi:20.09.2022)

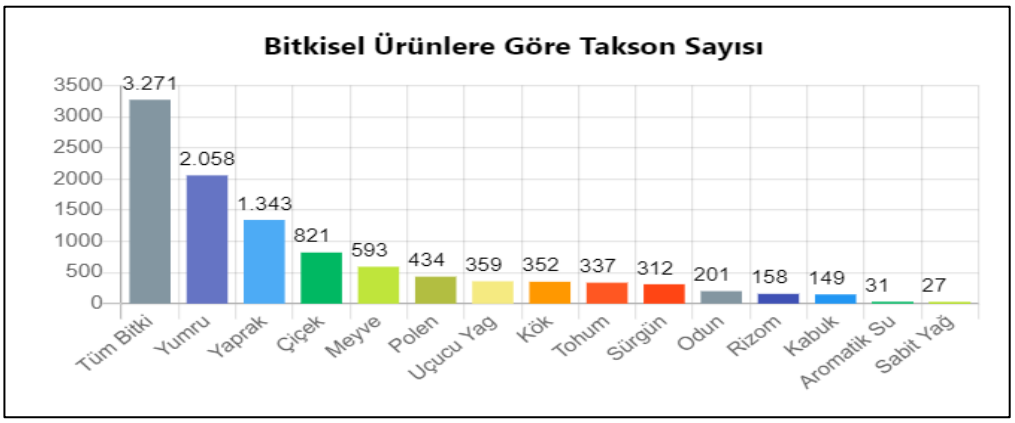
Biyokaçakçılık yapılan canlı türlerinin yakalanma veya kaçırılma amacı çeşitlilik arz etmektedir. Omurgasızlar, özellikle böcekler, farklı sektörlerde kullanılabilen özelliklere sahip olmaları nedeniyle sıcak, soğuk, radyasyon gibi koşullara dayanıklılık, antibiyotik direnci gibi özelliklere sahip olmaları nedeniyle birçok endüstriyel alanda kullanılmaktadır. Özellikle karmin maddesi, kozmetik, ilaç, gıda, sanayi ve boyacılık gibi alanlarda renklendirici olarak kullanılmaktadır. Kelebekler genellikle koleksiyonculara satılmak üzere ticari amaçla kaçırılırken, yumuşakçalar (salyangoz vb.) gıda, süs eşyası, kozmetik, ilaç ve evcil hayvan (pet) olarak ticari kullanılmak üzere kaçırılmaktadır. Omurgalılardan sürüngenler (yılan, kertenkele, keler vb.) zehirleri, derileri, yumurtaları gibi özellikleri nedeniyle tıp, kozmetik, tekstil gibi birçok sanayi dalında kullanılabilmektedir. Çift yaşamlılar (kurbağa, semender vb.), kuşlar ve özellikle gündüz avcıları gibi canlılar koleksiyon, bilimsel çalışmalar ve ticaret amacıyla kaçırılabilmektedir.

Bitkilerin doğrudan ticaretinin yapıldığı sektörler arasında ilaç, gıda, kozmetik ve süs bitkisi endüstrileri bulunmaktadır. Ayrıca, yeni tarım çeşitleri, ilaç veya diğer sanayi ürünlerinin geliştirilmesi için araştırma materyali veya genetik kaynak olarak da kullanılmaktadırlar. Tohumsuz bitkiler, su ve ışık gibi basit koşullar altında hızlı bir şekilde büyüme potansiyeline sahip olmaları, antibakteriyel ve antifungal özelliklere sahip olmaları, gen aktarım mekanizmalarının diğer canlı gruplara göre daha kolay olması ve yeni tarım çeşitlerinin geliştirilmesi gibi nedenlerle genetik çalışmalarda da kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra, tohumsuz bitkiler, biyoindikatör ve biyomonitör olarak da kullanılmaktadır. Topraktaki elementlerin (Cu, Fe, Zn, Na, K, N2 vb.) pH ve izlenmesinde, toprak kaybının ve erozyonun önlenmesinde, toprak kalitesinin arttırılmasında kullanılarak çevresel uygulamalarda da yer almaktadırlar. Bitkiler ayrıca canlı ve kuru çiçek düzenlemelerinde, park ve bahçelerin peyzajında, yakıt olarak, ev ve soğuk hava depolarında ses ve ısı izolasyonu için, vitrin ve akvaryumlarda dekorasyon malzemesi olarak, tıbbi amaçlar için kullanılmaktadır.

Türkiye'nin coğrafyası ve topografyası bitkilerde biyoçeşitliliğe etki ederken biyokaçakçılıkta da bitkilerin cezp edici yanını gözler önüne sermektedir. Birçok bitki çeşidinin sağlık, kozmetik, sanayi gibi alanlarda kullanılıyor olması biyokaçakçılığı

etkileyen bir etmen haline gelmektedir. Bitkinin kendisinin biyokaçakçılıkta önemli olmasının yanı sıra bitkinin doku, yaprak, yumru, kök, gövde gibi parçalarının önemi de büyüktür. Çizelge 2.4'te görüldüğü gibi bitkinin tek parça bir bütün halinde kaçırılabileceği gibi yumrusu, yaprağı, çiçeği, meyvesi, poleni, uçusu yağı, kökü, tohumu, sürgünü, odunu, rizomu, kabuğu, aromatik suyu ve sabit yağı da biyokaçakçılıkta kullanılmaktadır.

Çizelge 2.4 Biyokaçakçılıkta bitkisel ürünlere göre takson sayısı[5]

Türkiye endemik bitkiler açısından çok zengin olmasına rağmen, zenginliği oluşturan canlı türlerin bazıları ciddi tehditlerle karşı karşıyadır. IUCN 2001 kriterlerine göre endemik türlerimizin yaklaşık 600 kadarı "Çok tehlikede CR", 700 kadarı da "Tehlikede EN" kategorisinde yer aldığı ortaya çıkmaktadır.

2.5.2 Türkiye'yi biyokaçakçılıkta önemli hale getiren unsurlar

Türkiye biyoçeşitlilik açısından önemli bir kıtada yer almaktadır. Avrupa-Sibirya, Akdeniz ve İran-Turan Bitki Coğrafi Bölgesi'nde olması ve iki kıta arasındaki konumu ile özel bir konum içerisinde bulunmaktadır. Kısa aralıklarla değişen ve ılıman iklim özelliklerinin gösterdiği iklimsel özellikleri ve coğrafik özellikleri ülkemize çok çeşitli yapısal oluşumlar kazandırmaktadır.

[5] https://nuhungemisi.tarimorman.gov.tr/public/istatistik (Erişim tarihi:20.09.2022)

Türkiye, zoocoğrafik konumu ile Avrupa ağaç türlerinin yetiştiriciliğini yapabimektedir. Sibirya'nın soğuk bölge türlerinin varlığını, güneyde Afrika ve Asya'nın çöl habitatına uygun türlerinin varlığını da bünyesinde barındırabilmektedir. Bu türlerin Anadolu'ya giriş yapmış olması ve bu çeşitlerin varlığını sürdürebilir olması ile Türkiye'nin biyolojik çeşitliliğinde artışa neden olmaktadır. Coğrafi konumu ve iklimsel özellikleri, ekosistemindeki çeşitliliğinin yanında olağanüstü bir tür çeşitliliğini ve genetik çeşitliliği beraberinde getirmektedir.

Yapısal oluşum ekosistemlerinin olduğu Türkiye'de yaklaşık 15000 bitki türü olduğu bilinmektedir. Bitki türlerinin en büyük grubunu yaklaşık 11000 tür ile tohumlu bitkiler oluşturmaktadır. Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı'nda belirtildiğine göre bunların %36'sı (3925) Türkiye'ye özgü olan endemik türleri oluşturmaktadır (Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı 2007). Endemizm tür oranlarının bu denli yüksek olması Türkiye'yi çiçekli bitkiler açısından ilginç ve cazip kılmaktadır. Ilıman kuşakta varlığını sürdürmekte olan ülkelerin biyolojik çeşitliliğine kıyasla, hayvan (fauna) biyolojik çeşitliliğinin ülkemizde oldukça yüksek olduğu da göze çarpmaktadır. Türkiye'de 460 kuş, 161 memeli, 120 sürüngen, 30 amfibi (çift yaşamlı) (Budak, A., Göçmen, B. 2008), 480 deniz balığı ve 236 tür de tatlı su balığı türü yaşamaktadır. Türkiye'nin Akdeniz ve Ege kıyılarında bazı yaşam alanları; Akdeniz foku (*Monachus monachus*), deniz kaplumbağası (*Caretta caretta*) ve yeşil deniz kaplumbağası (*Chelonia mydas*) gibi nesli tehlikede olan türlere barınma ortamı sağlamaktadır.

2.5.3 Dünya'da biyokaçakçılık

Biyolojik çeşitliliğin korunması amacı ile dünyanın en büyük gen bankası olan Norveç'teki Svalbard Tohum Deposu (Kıyamet Ambarı)'dur. Bu depo son dönemde biyoçeşitlilik adına kurulan ve dünyadaki diğer tüm milli tohum bankalarında yer alan türlerin depolandığı bir ana depo olması bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu depo dünya üzerinde önemli bir konu olan ve giderek yok olma tehlikesi içerisinde olan biyolojik çeşitliliğin; taşıdığı önemi ortaya koymayı amaçlamaktadır. Biyolojik çeşitliliğin önemi ve karşı karşıya olduğu risklerin neler olduğu ortaya konulmaya

çalışılmaktadır. Bu anlamda, biyolojik çeşitliliğin milli ve çevresel güvenliği ile olan ilişkisi, ekonomik ve çevresel açıdan azalmasına ya da yok olmasına neden olan riskler incelenmektedir.

2018 yılında yayınlanan haber ile ilgili sayfada Hayvan Refahı için Uluslararası Fon'unca (IFAW) yapılan araştırmada, 6 haftalık süreçte, Fransa, Almanya, Rusya ve İngiltere'de internetten yapılan vahşi yaşam ticareti incelendiği ve raporda, 6 haftalık sürede, 106 sanal pazar ve 4 sosyal medya platformundan 5 bin 381 reklam ve paylaşımla 11 bin 772 vahşi yaşam türünün satışa sunulduğu kaydedilmektedir. Söz konusu hayvan ve uzuvları arasında, fildişi, kara ve deniz kaplumbağaları, sürüngenler, papağan, baykuş gibi çeşitli kuş türleri, kedi, maymun, ayı ve gergedan gibi pek çok memeli türünün yer aldığı bildirilmektedir. Satışta olan hayvanların yüzde 80'inin canlı hayvanlar olduğunun altı çizilen raporda, vahşi yaşam ticaretinin yüzde 11'inin ise fildişi ya da fildişi olduğu sanılan ürünlerden oluştuğu vurgulanmaktadır. Yapılan bu ticaretin boyutunun ise birkaç milyon dolar olduğu açıklanmaktadır (URL 2018).

Kuzey Guatemala'daki Yaban Hayatı Rehabilitasyon Merkezi'nin her yıl kabul ettiği yavru papağanlar, kertenkeleler ve maymunlar gibi 200 ila 700 hayvanına birçoğu hayvan ticareti için kaçırılırken yakalanan hayvanlar arasında yer aldığı bildirilmektedir (Collard 2014).

Biyoçeşitlilikte önemli zenginliğe sahip olan ve dünyanın en zengin ekosistemlerinden biri Latin Amerika'dır. Buradaki nadir olan birçok canlı türü biyokaçakçılık konusunda büyük tehdit altındadır. Yerli halkı tarafından ender türler maddi kazanç sağlamak amacıyla avlanma yapılarak veya arabulucu olarak birçok türün kaçakçılığına yataklık etmektedir.

Afrika ülkesi yasadışı hayvan parçalarının özellikle fildişi ve gergedan boynuzlarının önemli tedarik noktası olarak bilinmektedir. Gergedan boynuzları, Asya pazarlarında bazı objelerde özellikle hançerlerde kullanılmak üzere yasadışı satışlara sunulmaktadır. Yetersiz kalan cezaların ve yaptırımların olmasından dolayı Afrika ülkelerinde kaçak avlanma ve kaçakçılık inanılmaz boyutlara erişmiştir.

Ülkelerde gerçekleşen yasadışı yaban hayatı kaçakçılığının önlenebilmesi adına önemli adımlar atılması gerekmektedir. Cezaların artırılarak veya caydırıcı dereceye getirilerek ilk adımlar atılabilir. Afrika gibi yoksulluğun önüne geçilemeyen ülkelerde veya bölgelerde halkı biyokaçakçılığı önlemek adına teşvik edici adımlar atılabilmelidir.. İşlenen bu biyokaçakçılık suçunun bazı ülkelerde yeterli olmasa da bir cezası ve bedeli vardır (Çizelge 2.5). Çizelge 2.5'te gösterildiği üzere yapılan bazı ülkelerde işlenen suçun karşılığında verilen cezalar yer almaktadır.

Çizelge 2.5 Biyokaçakçılıkta bazı ülkeler ve ceza örnekleri[6]

Ülke	Ceza	Nedeni
Kamerun	20 gün-2 ay hapis 50,000-200,000 frank CFA para cezası (220 Tl- 880 TL)	Genetik materyalin izinsiz ihracı
Avustralya	5 yıla kadar hapis 110,000$ a kadar para cezası (210.000TL)	Yasadışı egzotik hayvan sahibi olmak
Endonezya	5 yıl hapis, 100 milyon Rp (200 Milyon TL)	Korunmuş hayvanların sahibi olmak, avlamak ve ticaretinin yapılması
Rusya	Maksimum 7 yıl hapis 2 yıla kadar düzeltici hizmet 3 yıla kadar zorunlu hizmet ve 1 milyon rubleye kadar para cezası (60.000 TL) 3 yıla kadar hapis ve 1 milyon rubleye kadar para cezası 1 yıl hapis	Nadir, nesli tükenen yaban hayatı hayvanlarının toplanması, ticareti
U.S.A.	70,000$, şirketi 2 yıl boyunca göz hapsinde (150.000 TL)	HongKong'tan Amerika'ya 40,000 piranna kaçırması
Norveç	12.500 Norveç kronu (£1800) (6.400 TL)	24 sürüngen kaçırılması

2.5.4 COVİD-19 ve biyokaçakçılık

COVID-19 salgını 2020 yılında Çin'de ortaya çıkmakta ve dünyaya yayılarak büyük bir felakete dönmektedir. Varlığının ortaya çıkmasıyla beraber hızlı bir şekilde yayılış

[6]https://www.google.com/imgres?imgurl=https://data09.123doks.com/thumbv2/9libnet/000/016/16113/27.892.155.827.207.665/tablo-%25C3%25BClkeler-uygulanan-ceza-%25C3%25B6rnekleri.webp&imgrefurl=https://9lib.net/document/4yr3od8y-artvin-deki-biyokacakciligin-durumu-ve-oenlenmesi.html&tbnid=TSXgZMPLVMc7TM&vet=1&docid=XX22oor7lrb2kM&w=672&h=458&itg=1&source=sh/x/im (Erişim Tarihi:15.09.2022)

gösterip insan yaşamını tehdit eden bir salgını oluşturmaktadır. Bu salgın sonucu insan sağlığını etkilemenin yanı sıra varolan ekonomik sistemleri, devletleri, uluslararası örgütleri, uluslararası iş birlikleri ve dünyadaki tüm etkileşimleri önemli derecede sarsmakla birlikte belirsizliklerle dolu süreç yaşanmasına sebep olmaktadır. COVID-19 salgınının ortaya çıkması ile birlikte yakın ve uzak gelecekteki etkilerinin belirsizliği Kaos Teorisi'ndeki belirsizlik durumunu hatırlatmaktadır. Kaos Teorisi'nde düzensiz ve rastgele görünen şeylerin bütüncül olarak incelendiğinde bir düzenlilik içerdiği sonucuna varılmaktadır.

COVID-19, biyolojik silah kavramını dünya gündemine bir kez daha taşınmasına sebep olmaktadır. Küresel ölçekte tüm dünyadaki yaşamsal faaliyetleri etkileyen salgın sonrası, devletlerin nükleer, biyolojik ve kimyasal silah edinmeye yönelik çabalarının uluslararası toplum tarafından kabul görmeyeceği bir dönem yaşandığı vurgulanmaktadır. Bu dönemde devletler, çevre ve iklim değişikliğine karşı da daha duyarlı politikalar izlemek zorunda olmaları konusuna da varmaktadır.

Ortaya çıkan salgından sonra Yarasalardan bulaştığı değerlendirilen ve Çin'den yayılan hastalık sonrası her bir canlının dünyada varoluş amacı da tekrardan insanlığa hatırlatıldığı kanısı ortaya çıkmaktadır. İnsanoğlu pandemiden kurtulmak için canlılardan, bitkilerden sayısızca deneyler ve araştırmalar yapmakta ve tedavisini bulmak için uğraş vermektedir. Bu salgın sonrası yine bir hastalık için elde edilen ilaçlar insanlık için fayda sağlarken, bunun yanı sıra ilaç üreten ülkeler için ekonomik ve stratejik kuvvet olduğu görülmektedir. Birçok canlı türü denek olarak kullanılırken, birçoğuda ilaç sektöründe hammadde olarak kullanılmaktadır.

COVID-19 salgınında deney hayvanların kullanılmasının insan ve hayvan sağlığı için gerekli ilaçların geliştirilmesi konusunda gerekli olduğu görüşü savunulmuştur. COVİD-19 krizinin ancak aşı veya antiviral ilaç tedavisi ile aşılabileceği ve bunun için de araştırmalarda hayvan kullanımının kaçınılmaz bir olgu olduğu, hayvan modelleri yoluyla alınacak sonuçların çok daha hızlı sonuç vereceği de ileri sürülmektedir.

Yasadışı yaban hayatı ticareti(biyokaçakçılık), doğal kaynakların aşırı tüketimi, kimyasalların ve atıkların kontrolsüz yönetimi gibi faaliyetlerin canlı türlerinin azalmasına ve yaşam alanlarının tahrip edilmesine neden olmaktadır.

COVID-19 ile yaşanan salgınla mücadele ve korunma süreci sosyal yaşamda birçok kısıtlamayı da beraberinde getirmektedir. Turizm sektörü durma noktasına gelmiş, birçok iş ve özel seyahat planları salgın sebebiyle iptal edilmiş ve özellikle Afrika'da bulunan yaban hayatı parklarının da kapatılması zorunlu hale gelmektedir. Johan Robinson'a göre 2018'de yaban hayatı turizmi birçok ülkenin ekonomisinin büyümesine doğrudan 120,1 milyar dolarlık katkıda bulunmuştur[7]. Dünyada biyoçeşitlilik bakımından zengin kabul edilen on yedi ülkenin on beşi dünyanın en az gelişmiş ülkeleri ya da gelişmekte olan ülkeleri arasındadır. Yaban hayatı turizminin salgın sebebiyle durması yine yaban hayatının korunması için sağlanan gelire önemli bir darbe vurmaktadır.

Türkiye'de evcil ve egzotik kökenli hayvanların ithalatı yasal olarak 2020 yılının şubat ayına kadar yapılabilmiş ancak 2020 yılının şubat ayında baş gösteren küresel COVID-19 salgını sebebiyle evcil ve egzotik kökenli hayvanların ithalatı Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından bir yıl süre ile askıya alınmak durumunda kalmıştır (Tarım ve Orman Bakanlığı 2021). Türkiye'de biyokaçakçılık üzerine şimdiye kadar yapılmış olan araştırmalar başlangıç düzeyinde kalmaktadır. Türkiye'nin biyoçeşitliliğinin korunması ve halkın farkındalığının artırılmasına dair her araştırma ve çalışma büyük önem taşımaktadır. Özellikle kitle iletişim araçlarının bu konuda önemli bir misyonunun varlığı yadsınamayacak kadar büyük önem taşımaktadır. Bu konunun sadece biyokaçakçılık özelinde değil, çiftlik, evcil ve egzotik türleri de kapsayacak biçimde değerlendirilmesi ile daha genel ve bütüncül yaklaşımlar geliştirilebileceği olgusunu ortaya koymaktadır.

[7]https://news-mongabay-com.translate.goog/2020/04/as-wildlife-tourism-grounds-to-a-halt-who-will-pay-for-the-conservation-of-nature/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=tr&_x_tr_hl=tr&_x_tr_pto=sc (Erişim Tarihi: 25.11.2022)

2.6 Biyokaçakçılığa Maruz Kalan Canlı Grupları

Günümüzde yasaklanmış olmasına rağmen önüne geçilemeyen kaçakçılık konularından biride biyokaçakçılıktır. Türkiye'nin biyoçeşitliliği de göz önüne alındığında ülkemizde ciddi bir sorun olmaya devam ediyor. Birçok canlının içinde yer aldığı biyokaçakçılıkta canlı gruplarını genel olarak şöyle sıralamak mümkündür.

2.6.1 Bitkiler

Tohumsuz bitkiler; kök, gövde, yaprak gibi organlara sahip olan ve sporla çoğalan türlerdir. Yapılan çalışmalar Türkiye'de 4000'in üzerinde tohumsuz bitki türünün (algler, likenler, karayosunları, eğreltiler) var olduğunu ortaya koymaktadır. Bunlardan 2000'in üzerinde türü olan algler en büyük grubu oluşturmaktadır. Bu yapılan araştırmalar sonucu Türkiye'de algler ve likenler içinde endemik tür tespit edilememekle birlikte eğrelti grubundan 3 tür endemik olarak ortaya çıkmaktadır (UBSEP 2008)[8]. Ülkemiz için karayosunlarından 6 tür endemik olarak ortaya çıkmaktadır (Kürschner 2008).

Tohumsuz bitkilerin yapısı ve özellikleri incelendiğinde, mart-mayıs ve eylül-kasım aylarının iklim şartları açısından genellikle elverişli olduğu görülmektedir. Bu dönemlerde bitkilerin çoğu aktif büyüme ve üreme dönemlerini yaşarlar. Bu nedenle, biyokaçakçılık olayları için riskli dönemler olarak belirtilmektedir. Özellikle güney bölgelerde ve deniz seviyesine yakın bölgelerde, tohumsuz bitkilerin doğadan toplanarak yurt dışına kaçırılması daha erken dönemlerde görülebilmektedir. Deniz seviyesinden yukarı ve kuzey bölgelerde ise daha geç dönemlerde bu tür olaylara rastlanılabilmektedir. Tohumsuz bitkiler mini birer reaktör gibi, sadece su ve ışık verildiğinde çalışmaya başlaması, antibakteriyal ve antifungal özellikleri, gen aktarımı mekanizmasının diğer birçok canlı grubuna göre daha kolay olması sebebiyle, yeni tarım çeşitlerinin geliştirilmesinde genetik çalışmalarda kullanılmaktadırlar.

[8]http://www.surdurulebilirkalkinma.gov.tr/wp-content/uploads/2016/06/ULUSAL_B%C4%B0YOLOJ%C4%B0K_%C3%87E%C5%9E%C4%B0TL%C4%B0L%C4%B0K_STRATEJISI_VE_EYLEM_PLANI.pdf (Erişim Tarihi:05.08.2022)

Şekil 2.1 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı tohumsuz bitkiler. A. Altın otu; B. Devekuşu eğreltisi; C. Kartal eğreltisi; D. Girit eğreltisi; E. Karayosunu; F. Boynuz otu (Keçeli vd. 2013)

Tohumlu bitkiler iletim sistemine sahip bitki türlerini ve çiçek açarak tohum oluşturan türleri oluşturmaktadır. Ülkemiz jeolojik, topoğrafik, iklimsel çeşitliliğinin yanısıra jeolojik devirlerde kıta köprüsü özelliği gösterdiğinden ve buzul dönemlerinde pek çok canlıya sığınma alanı oluşturduğuından canlı türleri için büyük öneme taşımaktadır. Kıtalar arası karşılaştırılabilecek tohumlu bitki çeşitliliğine ve adalar arası da kıyaslanabilecek endemizm oranına sahip ülke özelliği taşımaktadır.

Ülkemizde, tohumlu bitki türleri açısından hem tür sayısı hem de endemizm oranı en yüksek familya Papatyagiller (*Compositae*) olarak ortaya çıkarken endemik tür sayısı 435 kadar olduğu belirtilmektedir. 400 civarında endemik tür ile Baklagiller (*Leguminosa*) familyası ikinci sırada yer almaktadır. Üçüncü sırada ise yaklaşık 310 endemik türle Ballıbabagiller (Labiatae) familyası yer almaktadır. Endemik tür sayısı bakımından en zengin cins yaklaşık 250 türle geven (*Astragalus*) türleri olarak belirtilmektedir (Şekil 2.2). Bu cinsi sırasıyla 175 türle sığırkuyruğu (*Verbascum*), 115 endemik türle peygamber çiçeği (*Centaurea*), 66 türle şahinotu (*Hieracium*) takip etmektedir. Bununla birlikte tür sayısı az olmasına rağmen Türkiye'de yayılış gösteren tüm türleri endemik olan morgeven (*Ebenus*) (14 tür) ve havalotu (*Bolanthus*) (6 tür) cinslerinin endemizm oranı %100 olarak ortaya çıkmaktadır (UBSEP,2008; www.bizimbitkiler.org.tr).

Şekil 2.2 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı bitkiler A. Kum zambağı (*Pancratium maritimum*), B. Kantaron (*Hypericum sp.*), C. Keten (*Linum sp*.), D.Geven (*Astragalus sp*.) (Keçeli vd. 2013)

Türkiye coğrafyası, birçok tarım bitki türünün anavatanı olarak bilinmektedir. Özellikle arpa (Hordeum sp.), buğday (Triticum sp.), yulaf (Avena sp.), çavdar (Secale sp), nohut (Cicer sp.), mercimek (Lens sp.), badem (Amygladus sp.), erik (Prunus sp.), pancar (Beta sp.), fiğ (Vicia sp.) (Şekil 2.3), yonca (Medicago sp.), keten (Linum sp.) (Şekil 2.2) ve soğan (Allium sp.) gibi tarım bitki türlerinin anavatanı olarak bilinmektedir. Trakya-Ege bölgesinde ekmeklik, durum, değnek ve küçük kızıl buğday çeşitleri, mercimek, nohut, kavun, burçak, acıbakla ve yonca gibi bitkiler yetiştirilmektedir. Güneydoğu Anadolu'da küçük kızıl buğday, kabak, karpuz, salatalık, fasulye, mercimek, bakla, üzüm asması ve yem bitkileri yetiştirilmektedir. Orta Karadeniz bölgesinde (Samsun, Tokat, Amasya), meyve, bakla, fasulye, mercimek ve hayvan yemi olarak kullanılan çeşitli baklagiller yetiştirilmektedir. Kayseri ve çevresinde badem, elma, bezelye, üzüm asması, mercimek, nohut, kaba yonca ve evliyaotu yetiştirilmektedir. Ağrı ve çevresinde ise elma, kayısı, kiraz, vişne, yem baklagilleri ve karpuz gibi bitkiler yetiştirilmektedir. Ayrıca Türkiye aynı zamanda lale ve kardelen gibi süs bitkilerinin de anavatanı olarak bilinmektedir (UBSEP 2008).

Türkiye'nin zengin bitki çeşitliliği, iklim ve toprak koşullarının çeşitliliği nedeniyle farklı bölgelerde farklı tarım ürünlerinin yetiştirilmesine olanak tanımaktadır. Tarım, Türkiye ekonomisi için önemli bir sektördür ve birçok bitki türü, yerli üretim ve ticarette büyük bir rol oynamaktadır.

Şekil 2.3 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı bitkiler A, Nakil (*Silene sp.*); B, Yabani fiğ (*Vicia cracca cracca*); C, Mürdümük (*Lathyrus sp.*) (Keçeli vd. 2013)

Ülkemizde yapılan birçok araştırmada ortaya çıkan ve geçmişten günümüze biyokaçakçılığı yapılan bitkiler arasında Lale (*Tulipa sp.*), Ters lale, ağlayan gelin (*Fritillaria imperalis*), Dağ Lalesi, Manisa lalesi (*Anemone sp*.), Kardelen (*Galanthus sp*.), Orkide salep (*Orchis sp*.) Siklamen (*Cyclamen* türleri), Arap sümbülü (*Muscari sp*.), Gölsoğanı (*Leucojum aestivum*), Süsen (*Iris sp*.), Zambak türleri (*Lilium sp*.), Kum zambağı (Pancratium maritimum) yer almaktadır (Şekil 2.4-2.5).

A *Fritillaria imperalis* B *Tulipa sp* C *Galanthus sp.*

Şekil 2.4 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı bitki türleri (Karaer 2013)

Şekil 2.5 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı geofit türleri A. Salep (*Orchis sp.*), B. Arap sümbülü (*Muscari sp.*), C. Lale (*Tulipa sp.*), D. Siklamen (*Cyclamen coum*) (Keçeli vd. 2013)

Tohum veya üreme organlarından faydalanabilmek adına toplanma zamanının biyokaçakçılık açısından uygun olmadığı dönemler farklı dönemleri içeriyor olsada bölge ve yükseltilerin konumları bu dönemleri etkilerken genel olarak bitkilerin tohumlanma zamanı için çiçeklenmeden 1-2 ay sonra uygun olabileceği belirtilmektedir. Biyokaçakçılık konusunda tohumsuz bitkilerin bulunduğu ılıman iklime sahip tüm bölgeler ve tohumlu bitkilerin bulunduğu tüm bölgeler risk altındadır.

Mantarlar, kendi besin ihtiyaçlarını karşılayamıyor olmalarından dolayı bitkilerden farklılık göstermektedirler. Bulunduğu ortamdaki organik bileşikleri parçalayarak hem kendi besin ihtiyaçlarını sağlamakta hem de doğadaki madde döngüsüne katkıda sağlamaktadırlar. Mantarların bazı türlerinin yapısında uyuşturucu etken maddesi içermesi sebebiyle gıda ve ilaç sanayinde kullanılmaktadır. Uyuşturucu madde içermesi açısından biyokaçakçılık için aranılır hale gelmektedir. Kuzugöbeği, keme veya trüf vb. mantar türleri gıda ve ilaç sanayinde kullanılan maddi değeri yüksek mantarların yanında sinek veya gelin mantarı (*Amanita muscaria*), P*ilosybe, Conocybi, Panaeolus*

türleri vb. zehirli mantarlar uyuşturucu etkisi taşıdıklarından ilaç hammaddesi olarak yasa dışı kaçırılmaktadır.

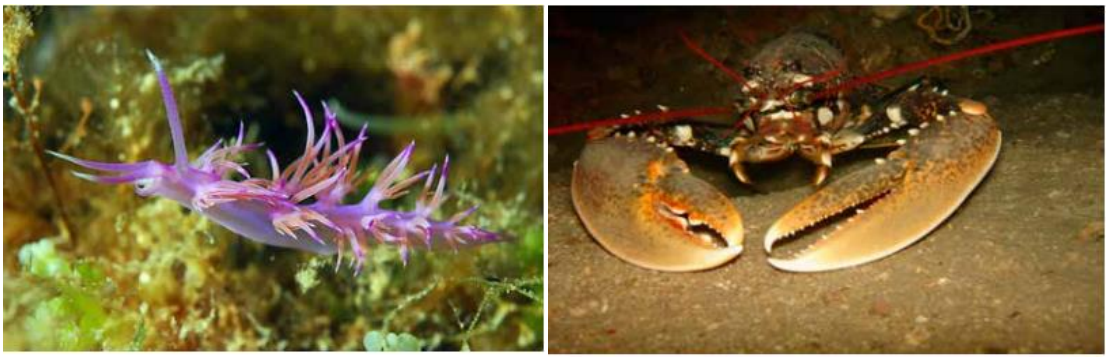
Şekil 2.6 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı mantar türleri A. Anadolu kuzu göbeği, B. Sedir mantarı, C. Cüce Kız Mantarı (*Cantharellus cibarius Fr.*) D. Keme, Dolaman veya Trüf (*Tuber aestivum Vittad*) (Allı vd. 2013)

Güneşsiz ortamlarda kurutulan mantarlar tüm veya küçük parçalar haline getirilerek ya da toz haline getirilerek tanınmaz bir yapıya sokulmaktadır. Ülkemizde ılıman ve nemli iklime sahip olan alanlar (ormanlık alanlar, sedir ve kestane ormanlar) mantarlar için en verimli bölgeler olurken; yağmur yağışlarının çok olduğu ilkbahar ve sonbahar mevsiminde en çok ortaya çıkmaktadırlar. Biyokaçakçılığı yapılan mantarlar için en uygun dönemlerin Akdeniz ve Ege bölgeleri için mart-nisan ve kasım-aralık ayları, İç Anadolu bölgesi için mart-mayıs ve ekim-kasım ayları, Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgesi için mayıs- haziran ve eylül-ekim ayları olduğu belirtilmektedir (Işıloğlu, Allı, Solak ve Watling 2009, Sanchez 2010, Serdaroğlu 2010, Solak, Işıloğlu, Kalmış ve Allı 2007, Taşkın ve Büyüklaca 2012).

2.6.2 Hayvanlar

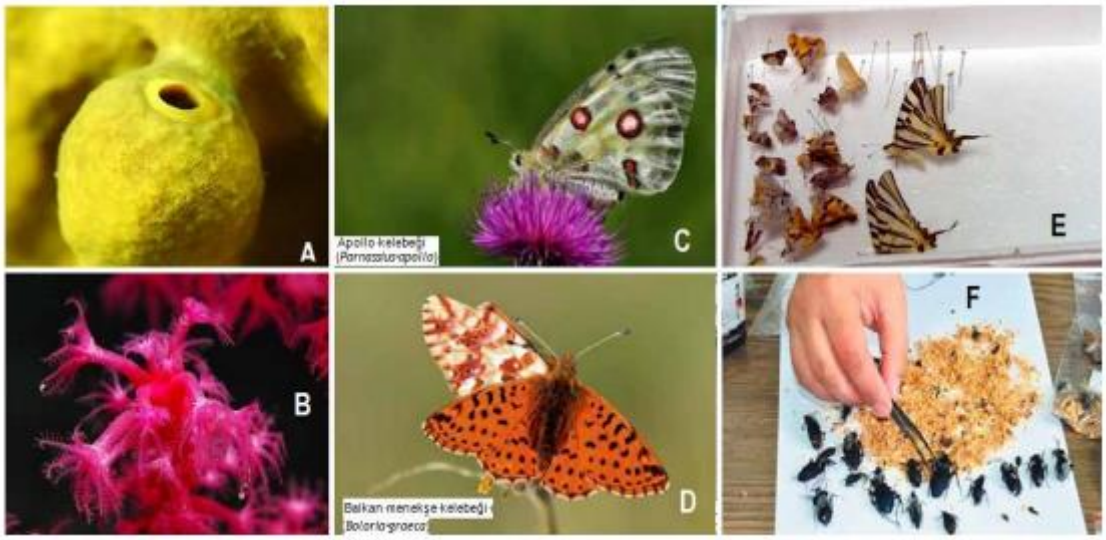
Omurgasız hayvanlar, belirli bir omurga veya iskelet sistemi olmayan canlılar olup ana gruplarını böcekler, denizyıldızları, yumuşakçalar, yengeçler, salyangozlar, kurtçuklar, solucanlar, derisi dikenliler, denizanaları ve süngerler oluşturmaktadır. Bu canlılar, farklı beslenme, hareket etme ve savunma yöntemleri kullanırlar ve ekosistemde önemli bir rol oynarlar.

Türkiye'nin çevresinde bulunan büyük su kaynakların içerisinde yaklaşık 700'e yakın omurgasız hayvan türü bulunmaktadır. Bu türlerden sünger türünün 5'inin endemik olduğunu Gözcelioğlu (2013), Doğan vd. (2007) yaptıkları çalışmalarda belirtmektedirler. Sölenter türlerinin (mercan, denizanası, hidra vb.) 4'ünün endemik, derisidikenliler türlerinin (denizyıldızı, denizkestanesi vb.) ve solucan türlerinin (tıbbi sülük vb.) ise 57'sinin endemik tür olduğunu Artüz (1997), Doğan ve diğerleri (2007), Kazancı, Ekingen ve Türkmen (2009) ve Sağlam (2011) çalışmalarında belirtmektedirler. Yaklaşık 1000 türü tanımlanan yumuşakçaların (ahtapot, midye, salyangoz (Şekil 2.7), mürekkep balığı vb.) 400'ü karasal olup %50'si endemik tür olarak Demirsoy (2002) çalışmalarında belirtmektedir. Eklembacaklıların (yengeç, ıstakoz (Şekil 2.7), akrep, kene, pire, örümcek, kelebek, sinek, yusufçuk, uğurböceği, geyik böceği, kırkayak vb.) ise yaklaşık 20.000 böcek türünün 4.000'i endemik tür olarak Türkiye'ye özgü türler olarak belirtilmektedir (UBSEP 2008).

Şekil 2.7 Deniz tavşanı (Deniz salyangoz türü) ve ıstakoz (Keçeli vd. 2013)

Günümüze kadar biyokaçakçılığı yapılan omurgasız hayvanlar arasında Geyik böceği (*Lucanus cervus akbesianus*), Çokgözlü Türk Mavisi (*Polyommatus turcicus*), Çokgözlü Büyük Turan Mavisi (*Polyommatus aedon*), Apollo(*Parnassius apollo*), Büyük Korubeni (*Glaucopsyche arion*), Orman Güzelesmeri (*Erebia medusa*), Nazuğum (Euphydryas aurinia), Sarı Ayaklı Nimfalis (*Nymphalis xanthomelas*), Çokgözlü Poseydon (*Polyommatus poseidon*), Beşparmakotu Zıpzıpı (*Pyrgus cirsii*), Turuncu Süslü Doğu Kelebeği (*Anthocharis damone)* türleri bulunmaktadır.

Şekil 2.8 Biyokaçakçılığa maruz kalan bazı canlılar A. Sünger, B. Mercan, C. Apollo kelebeği, D. Balkan menekşe kelebeği, E. Kaçakçıların elinde yakalanan bazı kelebek örnekleri, F. Kınkanatlılar (Keçeli vd. 2013)

Biyokaçakçılık olaylarında en çok ele geçirilen hayvan gruplarından biri olan kelebeklerin dünya genelinde yaklaşık 5100 türü bulunmaktadır (Koçak ve Kemal 2007). Türkiye'de ise 45' i endemik ve 21'i nadir olmak üzere toplamda 380 kelebek türü olduğu belirtilmektedir. Karıncaların ise Türkiye'de 306 tür ve alt tür taksona sahip olduğu, bunların %51'inin endemik olduğu kaydedilmektedir (Kıran ve Karaman 2012). Akreplerin (Scorpionida) 23 türünden 6'sının endemik olduğu, ot biçenler takımından (Opilionida) ise 50 türün 18'inin endemik tür olduğu belirtilmektedir. Böğüler (Solpugida) takımından 20'sinin endemik tür olduğu, örümceklerin (Araneae) 967 türünden 128'inin endemik olduğu, Yalancı akreplerin (Pseudoscorpioneae) ise 98

türünden 28'inin endemik tür olduğu ifade edilmektedir (Bayram, Çorak, Danışman, Sancak ve Yiğit 2010, Stockmann and Ythier 2010).

Kelebekler açısından en zengin yöreler, genellikle tropik ya da subtropik bölgeler olarak bilinmektedir. Özellikle ormanlar, nemli bölgeler, dağlık alanlar ve sulak alanlar gibi ekosistemlerde çeşitlilik açısından zengin kelebek populasyonları bulunmaktadır. Türkiye'de özellikle Kuzeydoğu, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri, kelebekler açısından zengin olarak kabul edilmekle birlikte biyokaçakçılık konusunda risk taşıyan bölgeler olmaktadır (Karaçetin vd. 2011). Karıncalar, dünya genelinde neredeyse her kara parçasında bulunan ve ekosistemlerin önemli bir parçasını oluşturan sosyal böceklerdir. Ancak karıncaların tür çeşitliliği, coğrafi konumları, iklimleri, bitki örtüsü ve doğal yaşam alanları gibi birçok faktöre bağlı olarak değişmektedir. Karıncalar açısından zengin yöreler genellikle sıcak ve nemli iklimlere sahip, tropik ya da subtropik bölgelerdir. Türkiye çeşitli bölgelerinde karıncaların zengin olduğu bilinmektedir. Özellikle Akdeniz, Ege ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde karıncaların çeşitlilik açısından zengin olduğu bilinmektedir. Bu bölgelerde çeşitli habitatlarda, özellikle kuru alanlar, ormanlar, sulak alanlar ve tarım alanları gibi farklı yaşam alanlarında çeşitli karınca türleri bulunmaktadır (Kıran ve Karaman 2012). Genellikle 1 Nisan'dan itibaren eşeysel olgunluğa ulaşıp üreme periyoduna geçen sucul omurgasızların özellikle Nisan-Ekim aylarında biyokaçakçılık olayları yaşandığı belirtilirken karasal eklembacaklıların en riskli dönemlerinin ilkbahar ve yaz aylarının başlangıcı olduğu ifade edilmektedir. Kış aylarında böceklerin karla kaplı alanlarda hareketsiz veya hareketleri azalmış olarak bulunmaları nedeniyle biyokaçakçılığın daha az görüldüğü ortaya konmaktadır (Kıyak 2000).

Ekonomik olarak yüksek değere sahip olan mercanlar takı ve heykelcilikte yoğun olarak kullanılmaktadır. Sucul yumuşakçalar; taze veya işlenmiş gıda maddesi, tıbbi ve ilginç kabuklara sahip olmaları nedeniyle koleksiyon veya süs eşyası olarak kullanılmaları sebebiyle biyokaçakçılığı yapılan türler arasına girmektedir. Karasal yumuşakçalardan bazıları besin maddesi, kozmetik ürünler ve kremlerde kullanılırken Türkiye'de özellikle Doğu Anadolu Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde öldürücü zehire sahip bazı akrep türleri tıbbi ve biyoteknolojik çalışmalar için kaçırıldığı

belirtilmektedir. Ülkemizde yayılış gösteren Anadolu kenesi (*Hyalomma marginatum marginatum* ve *Hyalomma anatolicum anatolicum*) alttürlerinin Kırım-Kongo Kanamalı ateşli hastalığın taşınmasında aracı olarak görev yaptığından tıbbi çalışmalarda kullanılmak üzere bu kenelerin yurtdışına çıkarılması da muhtemel bir biyokaçakçılık olayı olarak ele alınmaktadır (Aydın ve Bakırcı 2007).

Omurgalı hayvanlar grubunu balıklar, iki yaşamlılar, sürüngenler, kuşlar ve memeliler olmak üzere beş ana grup oluşturmaktadır. Türkiye'de 1500'e yakın omurgalı hayvan türünün varlığı bilinirken denizlerde 480, göl, akarsu, dere gibi su kaynaklarında 236 balık türünün yaşamakta olduğu belirtilmektedir (Kuru 2004). İki yaşamlıların bilinen 30 türünün 8'i endemik türü oluştururken; bilinen 120 türü bulunan sürüngenlerin ise 17'si endemik tür olarak ifade edilmektedir. Dünyanın iki büyük kuş göç yolu üzerinde bulunan ülkemizde 460 kuş türünün 7'si endemik türü oluşturmaktadır (IUCN 2013, UBSEP,2008). Balık türleri açısından da oldukça zengin bir biyoçeşitliliğe sahip olan Türkiye üç tarafı denizlerle çevrili ve akarsuların fazla olması ile de bu çeşitliliğinden dolayı biyokaçakçılığa maruz kalmaktadır (Geldiay ve Balık, 1996). Ülkemiz sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarında yaşayan karabalık (*Capoeta antalyensis* Toros Dağları-Köprüçay), dere dokuzgözlüsü (*Lampetra lanceolata* Rize İyidere); dere kayası (*Gobio gobio insuyanus* Cihanbeyli İnsuyu); inci kefali (*Chalcalburnus tarichi*) ve bıyıklı balık (*Barbus plebejus ercisianus*) Van Gölü; Abant alabalığı (*Salmo trutta abanticus*) Abant Gölü ve Yedigöller; inci balığı (*Alburnus akili Battalgil)* Beyşehir Gölü'nde dar yayılımlı endemik ve nesli tehlike altında olmak üzere Türkiye'de 61 endemik balık türü bulunmaktadır. Menderes, Sakarya, Karadeniz'e dökülen diğer akarsular, göller bölgesi ile Van Gölü biyokaçakçılık açısından önemli bölgeler arasında yer almaktadır (Bahadır ve Emet 2013, Budak ve Göçmen 2008, Doğramacı, 1989, Kuru 2004).

Bilimsel araştırmalarda kullanılmalarından ayrı gıda ve akvaryumculukta kullanılan balıklar canlı olarak su dolu akvaryumlar içerisinde ya da şeffaf materyaller içerisinde, cansız olarak alkolik madde, formaldehit madde ya da buz konulabilen kaplar içerisine konularak kaçırılmaya çalışılmaktadır. Yumurta, doku ve kanları tüpler ya da küçük kavanozlar içinde götürülen balıkların yumurtaları yılın her döneminde kaçırılmaya

çalışılsa da Nisan ve Temmuz aylarında daha fazla biyokaçakçılıkları yapılmaktadır. Karadeniz, Akdeniz, Ege Denizi ve bu bölgedeki akarsularla birlikte İç Anadolu bölgesindeki göller ve Van Gölü biyokaçakçılık konusunda riskli alanların içerisinde yer aldığı belirtilmektedir (Yorulmaz 2014)

Ülkemizde iki yaşamlı türlerin 8'i endemik tür olarak ifade edilirken bunlardan Likya semenderi (*Lyciasalamandra*), benekli semender (*Neurergus strauchii*), Tavas kurbağası (*Rana tavasensis*) ve Toros kurbağası (*Rana holtzi*) en nadir yayılım gösteren türlerinin oluşturmaktadır (IUCN 2013). Kafkas semenderi (Mertensiella caucasica) Türkiye'de ve bazı Kafkas ülkelerinde koruma altında olan bir sementer türüdür ve uluslararası doğa koruma kuruluşları tarafından da izlenmektedir. Semender türleri pet hayvanı olarak kaçırılmasının yanısıra ilaç enstitüsünde kullanılmak üzere genetik çalışmalarda da kullanılmaktadır. İki yaşamlılar canlı olarak hava alabilen plastik materyaller içerisinde veya ölmüş olarak alkol ya da formaldehit gibi maddelerle dolu materyaller içerisinde taşınmaktadır. İki yaşamlıların özellikle Mayıs ve Kasım ayları arasında kaçırıldığı belirtilirken Bolkar Dağları, Kuzeydoğu ve Güneybatı Anadolu bölgeleri bu canlıların kaçakçılığı için risk taşıyan bölgeler olduğu belirtilmektedir (Yorulmaz 2014).

Türkiye'de 12-17 endemik sürüngen türünün bulunduğu belirtilirken (Bahadır ve Emet 2013, IUCN 2013), Kafkas ve Hopa engereği (*Vipera kaznakovi*), Ağrı yılanı gibi endemik olmayan ancak nesli küresel ölçekte tehlikede olan sürüngen türünün varolduğu belirtilmektedir. Güneydoğu Anadolu bölgesinde Suriye sınırları, Bolkar Dağları, Doğu Akdeniz ve Doğu Karadeniz bölümleri ülkemizin sürüngen tür sayısı ve endemik tür bakımından zengin olan bölgeleri arasında yer aldığı ifade edilmektedir. Bu bölgelerde sürüngenlerin özellikle, güneyde Nisan- Haziran aylarında, kuzeyde Temmuz-Ağustos aylarında kaçırılırdığı ifade edilirke; sürüngen yumurtalarının Mayıs-Temmuz ayları arasında kaçırıldığı söylenmektedir. Yılan, kertenkele, timsah gibi sürüngenler tıp, kozmetik, tekstil gibi alanlarda kullanılmak için kaçırılmaktadır. Kafkas engereği vb. zehirli yılanların zehirleri ilaç sanayinde çok değerli olduğundan sıklıkla kaçakçılığa konu olmaktadır.

Avrupa ve Afrika kıtaları arasında göç eden kuşlar için önemli bir barınma, beslenme veya üreme alanı olan Türkiye, kuş türleri bakımından zengin biyoçeşitliliğe ev sahipliği etmektedir. Yapılan çalışmalar sonucu ülkemizde 460'ın üzerinde kuş türünün varlığı saptanmakta olup bunların 96 tanesi ülkemizde ender gözlenen türler olarak görülebilmektedir. Ülkemizde özellikle biyokaçakçılık riski altında olan kuş türlerinin fazla bulunduğu önemli alanları Çamaltı Tuzlası, Eğridir Gölü, Sultan Sazlığı, Manyas Kuş Cenneti, Darıca Kuş Cenneti, Beyşehir, Eber, Akşehir gölleri çevreleri Kızılırmak, Yeşilırmak ve Çukurova'daki lagünler oluşturmaktadır. Dünya genelindeki populasyonlarının büyük çoğunluğu ülkemizde üreyen kuş türleri; Huş tavuğu (*Tetrao mlokosiewiczi*), sürmeli dağ bülbülü (*Prunella ocularis*), taş bülbülü (*Irania gutturalis*), ak sırtlı kuyrukkakan (*Oenanthe fischii*), kızılca kuyrukkakan (*Oenanthe xanthoprymna*), alaca sinekkapan (*Ficedula semitorquata*), ak yanaklı baştankara (*Parus lugubris*) olduğu belirtilmektedir. Ayrıca kaya sıvacı (*Sitta neumayer*), maskeli örümcekkuşu (*Lanius nubicus*), alamecek (*Rhodopechys sanguinea*) ve karabaşlı kirazkuşu (*Emberiza melanocephala*)'da yer almaktadır. Dünyadaki bütün populasyonlarının neredeyse tamamının ülkemizde ürediği kuş türleri; Zeytin mukallidi (*Hippolais olivetorum*), Anadolu sıvacısı (*Sitta krueperi*), karaboğazlı ötleğen (*Sylvia ruepelli*), boz çinte (*Emberiza cinerecea*) ve kızıl kiraz kuşu (*Emberiza caesia*)'dur.

Genellikle Doğu Karadeniz bölgesi ve Kafkasya, gündüz avcı kuşlarının gözlenebilmesi ve yakalanabilması için önemli alanları oluşturmaktadır. Özellikle doğangiller familyasına ait türlerden Uludoğan, Bıyıklı Doğan, Gökdoğan ve Kerkenez gibi türler, Adana, Tarsus, Erzurum, Erzincan, Rize, Trabzon, İstanbul, İzmir, Ankara, Konya ve Kastamonu gibi illerimizde görülebilmektedir. Doğan türleri arasında özellikle uludoğan, biyokaçakçılık bakımından en riskli türlerden biri olmakta ve daha çok Arap ülkelerine biyokaçakçılığı yapılmaktadır. Türkiye'de görülebilen tüm kuş çeşitleri ve özellikle gündüz avcı türleri olanlar; koleksiyonel, bilimsel veya ticarisel amaçlarla kaçırılma riski taşımaktadır.

Türkiye'de kara ve denizde yaşayan memeli türlerinin sayısı 161 olarak ifade edilmekte ve denizde yaşayan 11 memeli türünden 10'u balina ve yunus türleridir, sadece bir tanesi nesli tehlikede olan Akdeniz Foku (Monachus monachus)'dur. Karasal türlerin

büyük bir kısmı, endemik olarak kabul edilen türlerden oluşmaktadır ve özellikle Akdeniz Bölgesi'nde, Toros Dağları, Doğu Karadeniz ve Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde bulunmaktadır. Kaçakçılığa karşı hassas olan bu özel türler arasında Yaban Koyunu (Ovis orientalis) Orta ve Doğu Anadolu bölümlerinde Ceylan (Gazella suggutturosa) Şanlıurfa ve Hatay sınırlarında sınırlı sayıda yaşamaktadır. Aynı zamanda, dünyada sadece Antalya'da bulunan Alageyiği (Cervus dama)'nin tek saf ırkının olduğu ifade edilmektedir. Çizgili sırtlan (Hyaena hyaena) ise bozkırların nadir türlerinden biri olarak Türkiye'de varlığı bilinmektedir. Türkiye'de ormana bağımlı türler arasında Büyük Yedi Uyur (Glis glis) ve ülkemizde göl ve ırmak kenarlarında nadir olarak suya bağımlı yaşayan su samuru (Lutra lutra) gibi türlerin de bulunduğu da belirtilmektedir (Yorulmaz 2014).

Memeli türlerinden büyük olanları ülkemiz dışına gümrükten canlı olarak geçirilip yurt dışına çıkarılması pek mümkün olmadığından bunlara ait genetik materyal, doku veya kan örnekleri kaçırılmaya çalışılmaktadır. Memeli türlerinden küçük olanlar ise canlı olarak hava alabilen kafes, bez torba ve kutu gibi materyallerde kaçırılırken, cansız olarak içi doldurularak ya da gerekli sıvı veya doku parçası alınarak taşınmaktadır. Yabancı araştırmacıların turist olarak ülkemize giriş yapmalarıyla birlikte memelilerin kaçırılma olayları yaz aylarında daha çok gerçekleşmektedir. Akdeniz sahil hattı ve Doğu Karadeniz Bölümünde biyokaçakçılık deniz taşımacılığının yapılması ile endemik türü olan Van kedisi de yurt dışına kaçırılan türler arasında yer almaktadır (Keçeli vd. 2015).

Omurgalı hayvan türlerinin yumurtlama, göç, yavrulama, habitat değişim dönemleri ve doğal afet yaşanması gibi dönemler biyokaçakçılığa maruz kalmaları açısından riskli dönemleri oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra bulundukları bölge ve iklimsel özelliklerde biyokaçakçılğa maruz kalmalarında önemli rol oynamaktadır. Üreme dönemlerinde hayvanlar, genellikle belirli alanlarda toplanmakta ve kolayca yakalanabilecek durumlar meydana gelmektedir. Örneğin, deniz kaplumbağaları yumurtlamak için sahilleri ziyaret ederken, bazı kuş türleri kuluçka dönemlerinde koloniler oluşturmakta ve bu dönemde yoğun olarak kolaylıkla avlanabilmektedirler. Göç dönemlerinde hayvanlar, genellikle belirli rotaları takip etmekte ve bu dönemde avlanmaya karşı daha savunmasız hale

gelmektedirler. Örneğin, göç eden kuşlar, göç rotalarında avlanabilirken, bazı deniz memelileri göç sırasında ağlara takılarak biyokaçakçılığa maruz kalabilmektedirler. Yavrulama dönemlerinde yavrular genellikle annelerine bağımlı olmakta ve koruyucu refleksleri daha az gelişmiştir. Bu nedenle avlanmaya karşı daha savunmasız halde bulunmaktadırlar. Yavru dönemi, bazı memeliler, kuşlar ve sürüngenler için biyokaçakçılığa karşı riskli bir dönem olabilmektedir. Doğal habitatlarının tahrip olması veya değişmesi, hayvanların hareketlerini ve davranışlarını etkileyebilmekte ve biyokaçakçılığa maruz kalma riskini bu dönemlerde artırabilmektedir. Örneğin, ormanların kesilmesi veya sulak alanların drenajı gibi habitat değişiklikleri, bazı türlerin biyokaçakçılığa karşı daha hassas hale gelmesine neden olmaktadır. Yaşanabilecek doğal afet durumlarında özellikle zorlu hava koşulları, omurgalı hayvanların biyokaçakçılığa karşı riskli dönemlerini oluşturabilmektedir. Özellikle yoğun kar yağışı, şiddetli fırtınalar veya sıcak hava dalgaları gibi aşırı hava koşulları, hayvanların doğal davranışlarını ve hareketlerini değiştirerek biyokaçakçılığa karşı daha savunmasız hale gelmelerine neden olmaktadır (Keçeli vd. 2015).

2.7 Biyokaçakçılığa Karşı Yapılan Ulusal ve Uluslararası Sözleşmeler, Anlaşmalar ve Düzenlemeler

Biyokaçakçılık endemik türlerin varlığını büyük ölçüde tehlikeye sokmaktadır. Bu konuda ülkelerin önleme çalışmaları arasında en başta beklide yapılan sözleşmeler, anlaşmalar ve düzenlemeler yer almaktadır. Başlıca biyokaçakçılığa karşı yapılan ulusal ve uluslararası sözleşmeler, anlaşmalar ve düzenlemeler şunlardır:

- Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi
- Nesli Tehdit Altında Olan Yabani Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES)
- Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşması (FAO)
- Türkiye'de İlmi Araştırma, İnceleme Yapmak ve Film Çekmek İsteyen Yabancılar veya Yabancılar Adına Müracaat Edenler ile Yabancı Basın-Yayın Mensuplarının Tabi Olacakları Esaslar

- Türkiye'de İlmi Araştırma, İnceleme Yapmak ve Film Çekmek İsteyen Yabancılar veya Yabancılar Adına Müracaat Edenler ile Yabancı Basın-Yayın Mensuplarının Tabi Olacakları Esaslar
- Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Korunması ve Sürdürülebilir Kullanımı Hakkında Yönetmelik
- Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik
- Bitki Genetik Kaynaklarının Toplanması Muhafazası ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- Doğal Çiçek Soğanlarının Üretimi, Doğadan Toplanması ve İhracatına İlişkin Yönetmelik
- Su Ürünleri Kanunu ve Yönetmeliği

Biyokaçakçılıkla ilgili yapılan anlaşmalar, sözleşmeler ve düzenlemelerin içeriği ve bunlarla ilgili geniş bilgiler Ek 2'de yer almaktadır.

2.8 Biyokaçakçılıkta Kurum ve Kuruluşlar

2.8.1 Tarım ve Orman Bakanlığı

Tarım ve Orman bakanlığı, biyokaçakçılıkla mücadele için yasal düzenlemeler yapmakta, denetim ve kontrol mekanizmalarını güçlendirmekte ve eğitim faaliyetleri düzenlemektedir. Ayrıca, sınır kapılarında ve limanlarda yapılan kontrollerle yasa dışı biyolojik materyallerin ülkeye sokulması engellenmeye çalışılmaktadır. Bakanlık, biyokaçakçılıkla mücadelede aynı zamanda toplumsal farkındalık çalışmaları da yürütmektedir. Bu çalışmalarla, vatandaşların yasa dışı yollarla getirilen bitki ve hayvan türleri, ürünler ve yan ürünlerin ticareti konusunda bilinçlendirilmesi ve bu konuda duyarlılık oluşturulmasını hedeflenmektedir. Biyokaçakçılık ile ilgili gelen ihbarlar doğrultusunda kaçırılmaya çalışılan bitki ve hayvan türlerini toplayan şahıslara müdahale etme ve cezai işlem uygulama yetkisine sahip olan bir kurumlar arasında yer almaktadır. Biyokaçakçılık olayının gerçekleştiği alanda verilere ulaşarak gerekli izinlerin alınarak olayda kullanılan alet, ekipman, materyal gibi unsurlara el konularak

cezai işlemlerin uygulanması başlatılmaktadır. Bakanlık biyokaçakçılık vakası karşısında gerçekleşen olayın takibini sürdürmek amacıyla diğer kolluk kuvvetleri ile bilgi akışını sağlamak adına birlikte hareket etmektedir. Ayrıca toplumun gerçekleşebilecek bir biyokaçakçılık vakasını ihbar edebileceği ihbar hattını durularla bilgilendirmekte ve biyokaçakçılık olayı karşısında neler yapması konusunda bilgilendirme çalışmaları yapmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığının gerçekleşen olaylar karşıısnda tutmuş oldukları tutanaklarda açık bir şekilde şu bilgiler yer almaktadır:

i. Haklarında suç işledikleri kanısına varılan kişilerin veya kurumların kimlik bilgileri ve adresleri
ii. Cezai işlem uygulanması kararına varılan suçun, bölgenin ve olayın zamanı
iii. Kaçakçılık suçunun gerçekleştiğini kanıtlayacak deliller,
iv. Kararı verecek olan kamu yetkilisinin kimlik bilgisi ve karar tarihi

Mevzuat ile ilgili düzenlemeler:

- Biyokaçakçılık suçunu işleyen kişilere; türlerin koruma altında olması, nesli tehdit altında olması ya da endemik tür olmasına göre işlenen suçun para cezası hatta hapis cezasına kadar hukuksal cezalar uygulanmaktadır. Biyokaçakçılık olayı durumunda kişiler; türe kastetmek, ekosisteme zarar verme gibi sebeplerle caydırıcı ceza uygulamalarına tabi tutulmaktadır.
- Biyokaçakçılık, “kabahat” kavramı olarak değil “suç” kavramı olarak ele alınmaktadır. Bu amaçla özel Biyokaçakçılıkla Mücadele Kanunu düzenlenmeli ya da 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa ek maddeler eklenmesi gerekmektedir.
- Biyokaçakçılığı yapılan türler Uluslararası Sözleşmenin tür listesi eklerine ilave edilerek Bakanlar kuruluna bildirilmeli ve konu ile ilgili mevzuatla, kanun ve yönetmeliklerin ekini resmî gazete ve internet sitelerinde yayınlamalı ve düzenli bir şekilde güncellemesi sağlanmaktadır.

2.8.2 Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü

Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, Türkiye'de doğal yaşamın korunması, sürdürülebilir kullanımının sağlanması ve biyolojik çeşitliliğin korunması için çalışmalar yapan bir kurumdur. Bu kapsamda, biyokaçakçılıkla mücadele de önemli bir görevleri arasındadır.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, biyokaçakçılıkla mücadele için çeşitli yöntemler kullanmaktadır. Bunlar arasında, saha denetimleri, operasyonlar, bilinçlendirme çalışmaları ve uluslararası iş birliği yer almaktadır. Ayrıca, yasalarla koruma altına alınan türlerin ve habitatların korunması için yasal düzenlemeler yapılmakta ve uygulanmaktadır.

Müdürlük, biyokaçakçılığın önlenmesi için yasa ve yönetmeliklerin oluşturulması, bilinçlendirme faaliyetleri, denetim ve kontrol faaliyetleri, eğitim programları ve iş birliği çalışmaları yürütmektedir. Ayrıca, doğal yaşam alanlarının korunması ve biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilirliği için çalışmalar yapmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi (UBENİS), Türkiye'nin biyoçeşitlilikteki zenginliğini ortaya koymaktadır. Proje kapsamında 853 bine yakın gözlem noktasından yapılan tespitlerle 13 bin 409 bitki ve hayvan türü kayıt altına alınmış bulunmaktadır[9].

Türkiye'de son yıllarda biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımına hizmet edecek envanter ve izleme çalışmalarının ulusal düzeyde gerçekleştirilmesi, biyolojik çeşitliliğe ilişkin veri tabanlarının oluşturulması gibi çeşitli projeler hayata geçirilmektedir. Avrupa'nın tamamında 12 bin 500 açık ve kapalı tohumlu bitki türü varken, sadece Anadolu'da yaklaşık 11 bin 700 tür olduğu tespit edilmektedir.

[9]https://www.tarimorman.gov.tr/Haber/4426/Turkiyenin-Biyolojik-Cesitliligine-853-Bin-Noktadan-Yakin-Takip (Erişim Tarihi:25.07.2022)

2.8.3 Jandarma

Jandarma birimleri, biyokaçakçılıkla mücadelede, ülkenin doğal kaynaklarını korumak, biyolojik çeşitliliği korumak ve yasadışı faaliyetleri önlemek için önemli bir rol oynamaktadır. Jandarmanın görevleri arasında yasa dışı faaliyetlerin tespiti, suçluların yakalanması, yasadışı ürünlerin ele geçirilmesi ve biyolojik materyallerin yasalara uygun şekilde taşınmasının sağlanması yer almaktadır.

Jandarma, biyokaçakçılık olayı ile karşılaştığında öncelikle suçun işlendiği bölgeye müdahale etmekte ve gerekli güvenlik önlemlerini almaktadır. Suçluların kaçmasını önlemek için bölgeyi kontrol altına alır ve suçluların tespit edilmesi için arama ve inceleme yapmaktadır. Vakaların olduğu bölgeye gelen Jandarma kuvvetleri kişilerin kimlik bilgilerini belirleyip şahısların topladıkları materyaller için yetkili kurumlardan izin belgelerinin olup olmadığını tespit etmekte, izin belgesi bulunmayan kişiler için cezai uygulama başlatılması için Bakanlık İl Müdürlüklerine tutanak tutup bildirimini yapmaktadır.

Jandarma, biyokaçakçılık olaylarında iş birliği yaptığı diğer kurumlarla birlikte çalışarak, yasadışı faaliyetlerin tespit edilmesine ve suçluların yakalanmasına yönelik operasyonlar düzenlemektedir. Bu operasyonlar; gözetim ve takip, istihbarat çalışmaları ve teknolojik araçlar kullanılarak gerçekleştirilmektedir.

Jandarma, biyokaçakçılık olaylarında yasadışı olarak el konulan hayvan, bitki veya diğer biyolojik materyalleri de tespit ederek, bu materyallerin kaynaklarına iade edilmesi veya yasal yollarla koruma altına alınması için gerekli işlemleri yapmaktadır.

Ayrıca, jandarma biyokaçakçılık olaylarına karşı önleyici faaliyetler de yürütmektedir. Bu kapsamda, özellikle sınır bölgelerinde sıkı denetimler yaparak, yasadışı faaliyetlerin engellenmesine ve suçluların caydırılmasına yönelik çalışmalar yürütmektedir.

Biyokaçakçılık olaylarına karşı jandarmanın bu tür müdahaleleri, yasadışı faaliyetlerin önlenmesine ve suçluların yakalanmasına yönelik etkili bir yöntemdir. Bu sayede, doğal kaynaklar ve biyoçeşitlilik korunarak sürdürülebilir bir çevre sağlanır.

2.8.3.1 Jandarma Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Birimleri

Jandarma Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) birimleri, ülkenin güvenliğini sağlamak ve suç faaliyetlerini önlemek için görev yapan özel bir birimdir. Bu birimler, kaçakçılık, uyuşturucu kaçakçılığı, insan kaçakçılığı, silah ve mühimmat kaçakçılığı gibi birçok alanda faaliyet göstermektedir.

Jandarma KOM birimleri, biyokaçakçılıkla mücadele kapsamında yasal olmayan avcılık, yasadışı balıkçılık, yabancı türlerin kaçakçılığı, yasal olarak koruma altında olan canlı türlerin kaçakçılığı gibi suçları takip etmektedirler. Bu birimler, yasalara uygun olmayan faaliyetlerde bulunan kişileri tespit etmekte ve yasal işlemlerin başlatılması için gereken uygulamaları gerçekleştirmektedirler. Ayrıca, Jandarma KOM birimleri, biyokaçakçılıkla mücadelede diğer kurumlarla da iş birliği yapmaktadırlar. Örneğin, Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve diğer kurumlarla koordineli çalışarak biyolojik kaynakları koruma ve biyokaçakçılıkla mücadele konularında ortak projeler yürütmektedirler.

2.8.3.2 Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Timleri

Çevre, doğa ve hayvanları koruma timleri, doğal kaynakları, çevreyi, biyolojik çeşitliliği, doğal yaşam alanlarını ve hayvan türlerini korumak için çalışan gruplar arasında yer almaktadır. Bu timlerin hedefleri arasında şunlar yer almaktadır:

- Çeşitli hayvan türlerinin yaşam alanlarının korunması, yaban hayvanlarının korunması ve avlanmanın kontrol altına alınması için çalışmalar yapmak.
- Nadir türlerin korunması, doğal yaşam alanlarının korunması, ekosistemlerin ve bitki örtüsünün korunması gibi konularda çalışmalar yapmak.

- Su kaynaklarının korunması, ormansızlaşmanın önlenmesi, toprak erozyonunun önlenmesi, çevre kirliliği gibi konularda çalışmalar yapmak.
- Kamuoyu bilincini artırmak, insanları doğal kaynakların korunması konusunda bilgilendirmek ve eğitmek gibi konularda faaliyet göstermek.

Jandarma Çevre Koruma Timleri, Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde yer alan özel eğitimli personellerden oluşan bir birimdir. Görevleri arasında doğal kaynakların ve biyolojik çeşitliliğin korunması, orman yangınlarına müdahale, yaban hayatının korunması, kaçak avcılık ve ormansızlaşma gibi çevre suçlarıyla mücadele etmek yer almaktadır. Jandarma Çevre Koruma Timleri, Türkiye genelindeki ormanlık alanlar, milli parklar, tabiat parkları, doğa koruma alanları ve benzeri çevresel alanları korumak ve kontrol etmekle görevlendirilmektedir. Bu birimler, sürdürülebilir çevre yönetimi ve doğal kaynakların korunması için çalışmaktadırlar.

Jandarma Çevre Koruma Timleri, özellikle ormancılık sektöründe, doğal kaynakların sürdürülebilirliği ve korunması konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak çevre konusunda farkındalık yaratmak ve çevre suçlarının önlenmesine katkıda bulunmak da görevleri arasında yer almaktadır.

2.8.4 Gümrük

Biyokaçakçılıkta gümrük, ülkeye yasadışı yollardan giren canlı veya cansız doğal kaynakların tespiti ve engellenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Gümrük birimleri, biyokaçakçılık faaliyetlerinin önlenmesi amacıyla yasalara uygun olarak ülkeye giriş yapan malzemelerin denetimi, tespiti ve müdahale işlemlerini gerçekleştirmektedirler.

Gümrük, biyokaçakçılık faaliyetlerine karşı mücadelede iki temel görevi yerine getirmektedir. Birincisi, yasalara uygun olmayan veya izinsiz olarak ülkeye getirilen canlı veya cansız doğal kaynakları tespit edip el koymaktır. İkincisi ise, biyokaçakçılık faaliyetlerini önlemek amacıyla, yasalara uygun olarak ülkeye giriş yapacak olan canlı veya cansız doğal kaynakların belirlenmesi, denetlenmesi ve gerektiğinde müdahale

edilmesidir. Gümrük birimleri, bu görevleri yerine getirirken çeşitli teknolojik cihazlar ve yöntemler kullanmaktadır. Örneğin, x-ray tarama cihazları, biyolojik örneklerin analizi, köpeklerin kullanımı gibi yöntemlerle yasa dışı yollardan ülkeye sokulmaya çalışılan biyolojik materyaller tespit edilmektedir.

Gümrük birimleri ayrıca, biyokaçakçılıkla mücadele kapsamında, doğal kaynakların korunması için ilgili diğer kurumlarla da iş birliği yapmaktadırlar. Özellikle (mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığı bünyesindeki koruma ekipleri, gümrük birimleri ile iş birliği içinde çalışarak biyokaçakçılık faaliyetlerini önleme ve doğal kaynakların korunması konusunda çalışmalar yürütmektedirler.

2.8.5 Emniyet

Biyokaçakçılık suçu, Türk Ceza Kanunu'nda yer alan çevre suçları kapsamında değerlendirilmekte ve yasa dışı faaliyetlerin tespit edilmesi, faillerinin yakalanması ve yargılanması konusunda emniyet birimleri sorumlu olmaktadır.

Emniyet birimleri, biyokaçakçılıkla mücadele kapsamında genellikle üç görevi yerine getirmektedir. İlk olarak, biyokaçakçılık faaliyetlerini önlemek için genel olarak suç önleme faaliyetleri gerçekleştirmektedirler. Bu faaliyetler arasında, kontrol noktalarında ve yol kenarlarında arama, tarama ve denetimler yapmak, uygunsuz davranışları engellemek, bilinçlendirme çalışmaları yapmak ve halka açık yerlerde yasaları hatırlatmak yer almaktadır. İkinci olarak, emniyet birimleri, biyokaçakçılık faillerini tespit etmek için yasalara uygun olarak teknik ve fiziki takip yapmaktadırlar. Bu takipler, şüpheli faaliyetlerin tespiti, kişi ve grupların belirlenmesi ve faillerin tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirimektedir. Son olarak, emniyet birimleri, biyokaçakçılık faillerini tespit ettikten sonra yasalar ve kanunlar çerçevesinde işlem yapmaktadırlar. Bu kapsamda, tutuklama, soruşturma, adli işlem başlatma ve cezalandırma gibi adımlar atılmaktadır.

2.8.5.1 Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Birimleri

Emniyet Genel Müdürlüğü KOM birimleri, biyokaçakçılık ve diğer kaçakçılık faaliyetlerine karşı mücadele etmektedir. Bu birimler, uluslararası iş birliği çerçevesinde sınır ötesi kaçakçılık faaliyetleri de dahil olmak üzere birçok alanda faaliyet göstermektedirler. Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Birimleri, biyokaçakçılıkla mücadelede şu görevleri yerine getirmektedir:

- Biyokaçakçılıkla mücadele için istihbarat toplama ve analiz etmek,
- Biyokaçakçılık faaliyetlerini belirlemek ve failleri tespit etmek için operasyonlar yapmak,
- Biyokaçakçılıkla ilgili yasadışı faaliyetlere karşı soruşturma açmak,
- Biyokaçakçılıkla mücadele için diğer ilgili birimlerle iş birliği yapmak.

KOM birimleri, biyokaçakçılıkla mücadelede görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmek için ulusal ve uluslararası kuruluşlarla da iş birliği yapmaktadırlar. Bu kuruluşlar arasında Interpol, Europol, Dünya Sağlık Örgütü ve diğer ülke polis teşkilatları yer almaktadır.

2.8.5.2. Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Büro Amirliği Ekipleri

Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanlığı'na bağlı olarak kurulan Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Büro Amirliği Ekipleri Genel itibari ile Jandarma Genel Komutanlığı Çevre Koruma Timleri ile aynı amaçlarla kurulmuştur.

Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Büro Amirliği ekipleri, biyokaçakçılıkla mücadelede çok önemli bir rol oynarlar. Bu ekipler, doğal yaşamı korumak ve biyolojik türleri yasa dışı ticaretten korumak için bir dizi görevi yerine getirmektedirler.

Biyokaçakçılıkla mücadele eden Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Büro Amirliği ekiplerinin görevleri şunları içermektedir:

- Biyolojik kaynakları yasa dışı olarak ithal eden, ihraç eden, üreten, saklayan veya taşıyan kişilere karşı mücadele etmektir. Bu amaçla, saha çalışmaları yaparak yasa dışı faaliyetlerin tespit edilmesini sağlamaktadırlar.

- Biyokaçakçılıkla mücadele etmek için istihbarat toplama faaliyetleri yapmaktadırlar. Bu amaçla, yasa dışı faaliyetlerin yapıldığı bölgelerdeki bilgi ağlarını oluşturur ve bu bilgileri kullanarak operasyonlar düzenlemektedir.

- Halkı biyolojik kaynakların korunması konusunda bilgilendirmektedirler. Bu amaçla, okullarda ve toplumun farklı kesimlerinde eğitim çalışmaları yapmaktadırlar.

- Diğer kamu kurumları, uluslararası örgütler ve özel sektörle iş birliği yaparak biyokaçakçılıkla mücadele etmektedirler.

- Biyolojik kaynakların korunması konusunda gerekli tedbirleri almaktadırlar. Bu amaçla, biyolojik kaynakların üretim ve kullanımıyla ilgili düzenlemeler yapmaktadırlar.

- Yasa dışı faaliyetlerin takibi ve soruşturması konusunda çalışmalar yapmaktadırlar. Bu faaliyetler sonucunda suçluların yakalanması ve yargılanmasını sağlamaktadırlar.

Bu ekipler, genellikle Milli Parklar, Tabiat Parkları, Doğa Koruma Alanları gibi doğal yaşam alanlarına yakın bölgelerde faaliyet göstermekte ve yerel halk, polis ve diğer kurumlarla iş birliği yapmaktadırlar.

2.8.6 Hayvan durum izleme (HAYDİ)

Haydi uygulaması, hayvan hakları ve refahı konusunda bilinçlendirme yapmak, hayvanların korunmasını sağlamak ve hayvanlara yardım etmek amacıyla tasarlanmış bir mobil uygulamadır. Biyokaçakçılık gibi önemli bir kaçakçılıkla mücadele etme

konusunda bu uygulama kullanılarak emniyete ve diğer ilgili birimlere büyük yardım sağlamaktadır.

2.8.7 Üniversiteler

Üniversitelerin biyokaçakçılıkla mücadelede önemli bir rolü vardır. Üniversiteler, biyolojik materyallerin araştırma, koruma ve sürdürülebilir kullanımı ile ilgili çalışmalar yürütmekte ve biyoçeşitliliği korumaya yönelik çözümler üretmektedir. Üniversitelerin biyokaçakçılıkla mücadeledeki görevleri şunlardır:

- **Araştırma ve Eğitim:** Üniversiteler, biyolojik materyallerin korunması, sürdürülebilir kullanımı ve biyokaçakçılıkla mücadele konularında araştırmalar yürütmekte ve öğrencilerine bu konuda eğitim vermektedir.
- **Yasa ve Yönetmeliklerin Geliştirilmesi:** Üniversiteler, biyokaçakçılıkla mücadele için yasa ve yönetmeliklerin geliştirilmesinde ve uygulanmasında yer almakta ve bu alanda politika önerileri sunmaktadır.
- **İş birliği ve Ağ Oluşturma:** Üniversiteler, ulusal ve uluslararası düzeyde biyokaçakçılıkla mücadele için iş birliği ve ağ oluşturma çalışmalarına katılmaktadır. Bu sayede, üniversiteler arasında bilgi ve deneyim paylaşımı gerçekleştirilmekte ve etkili bir biyokaçakçılıkla mücadele için iş birliği sağlanmaktadır.
- **Toplumsal Farkındalık:** Üniversiteler, biyolojik çeşitlilik ve biyokaçakçılıkla ilgili olarak toplumsal farkındalık yaratmakta ve toplumun bu konuda bilinçlenmesine yardımcı olmaktadır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Biyokaçakçılık konusu yıllardır insanoğlunun önlemler almasına rağmen önüne geçemediği bir kaçakçılık türüdür. Biyokaçakçılık konusunda bilgi eksiklikleri veya yöntem yetersizliklerine çözümler aransa da yeterli olamamaktadır. Bu çalışmadaki hedeflerimiz; biyokaçakçılık çalıştay öncesi ve sonrası durumların değerlendirmelerinin yapılması ve biyokaçakçılığın önlenebilmesi konusunda bazı değerlendirmelerin yapılması olmaktadır.

Bu çalışmada biyokaçakçılık konusunda Türkiye'de ve dünya'daki medyaya yansıyan biyokaçakçılık olaylarının genel taramaları yapılmıştır. Bu taramalar sonucu çizelgeler, tablolar oluşturulmuş ve bunların genel değerlendirilmesi yapılmıştır. Yine bu çalışmada biyokaçakçılık konusunda değerlendirmeleri yapmadan önce biyokaçakçılık ile ilgilenen bazı kurum ve kuruluşların bilgi ve değerlendirmelerinin neler olduğu konusunda bilgi edinmek adına anketler yapılmış ve bu anketlerin değerlendirmeleri de yapılmıştır.

Biyokaçakçılıkla ilgili bilgi ve değerlendirme yapmak adına anket çalışmları gerçekleştirilmiştir. Anket çalışmaları Ankara ilinin Çubuk ilçesi sınırlarında yapılmıştır. Bu bölgede çalışmayı gerçekleştirmenin sebebi sınır içerisinde gümrük müdürlüğünün bulunması, Karagöl gibi ormanlık alanlara sahip olması ve Soğuksu milli parkına yakın olması vb. Bu anketler 4 bölümden oluşmaktadır. Sorulan sorular ve elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Anketler toplamda 128 kişi ile yapılmış olup bu anketler;

- Çubuk ilçesi muhtarları ile (28 kişi)
- Çubuk Gümrük personeli ile (30 kişi)
- Çubuk Kolluk birimleri(emniyet) personeli ile (31 kişi)
- Çubuk Orman İşletme Şefliği ile (11 kişi)
- Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile (5 kişi)

- Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü (Ankara Merkez Şefliği, Beypazarı Şefliği, Nallıhan Şefliği, Bala Şefliği, Polatlı Şefliği, Av Yaban Hayatı Ticareti Şefliği ve Soğuksu Milli Parklar Şefliği) ile (23 kişi) yapılmıştır.

Anketler sonucu elde edilen bulgular Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) istatistiksel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. Bu analiz yöntemi sonucu oluşturulan çizelgeler ve tablolar değerlendirilmiştir.

3.1 Farklı Birimlerle Yapılan Anket Çalışmaları

3.1.1 Çubuk ilçesi muhtarları ile yapılan anket ve mülakat çalışmaları soruları

Bu çalışma için Ankara ilinin Çubuk ilçesinde halk eğitim merkezinde yapılan muhtarlar toplantısında muhtarlarla yapılan farklı anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.1, 3.2 ve 3.3'te yer almaktadır. Muhtarlarla yapılan mülakat çalışmasının soruları da Çizelge 3.4'te yer almaktadır.

Ankara Çubuk ilçesinde halk eğitim merkezinde 4 Ağustos 2023 tarihinde muhtarlar toplantısında yapılan anket 1 çalışmasının soruları Çizelge 3.1'de yer almaktadır.

Çizelge 3.1 Ankara ili Çubuk ilçesi muhtarları ile yapılan anket 1 çalışma soruları

TÜRKİYE'DE BİYOKAÇAKÇILIĞA (YABAN HAYATI KAÇAKÇILIĞI) İLİŞKİN FARKINDALIK ANALİZİ, SON 20 YIL İÇERİSİNDEKİ DEĞİŞİM VE MÜCADELE YÖNETİMİ HAKKINDA GÜNCEL DEĞERLENDİRME ANKETİ			
KİŞİSEL BİLGİ SORULARI			
1. Yaşınız:			
2. Cinsiyetiniz: ☐ Kadın ☐ Erkek			
3. Eğitim durumunuz: 1) Okur-Yazar 2) ilkokul 3) Ortaokul 4) Lise 5) Üniversite 6) Yüksek lisans 7) Doktora			
5. Kaç yıldır bu mesleği yapıyorsunuz? 1) 1 yıldan az 2) 1-5yıl 3) 6-10yıl 4) 11-15yıl 5) 15yıl ve üzeri			
ANKET 1			
S.NU	SORULAR	CEVAPLAR	
		EVET	HAYIR
1	Bölgenizde biyokaçakçılık olayı ile karşılaştınız mı?		
2	Biyolojik kaçakçılık kavramını daha önce hiç duydunuz mu?		
3	Jandarma ve Emniyet birimleri ile koordineli hareket ediliyor mu?		
4	Biyokaçakçılık yöntemlerini biliyor musunuz?		
5	Biyokaçakçılık gizleme yöntemlerini biliyor musunuz?		
6	Nuhun Gemisi Veri Tabanı sistemini biliyor musunuz?		
7	Biyokaçakçılık olaylarında ALO 136 Gümrük Muhafaza Kaçakçılık İhbar Hattı'nı ücretsiz arayarak ya da Online İhbar Sayfası'nı kullanarak ihbar yapabileceğinizi biliyor musunuz?		
8	Sizce Biyokaçakçılık olayları kabahat olarak mı kalmalıdır?		
9	Sizce Biyokaçakçılık olayları suç olarak mı kalmalıdır?		
10	Muhtar olarak köy/mahalle mülki sınırlarınızda yaban hayatı kaçakçılığına (biyokaçakçılığa) rastladınız mı?		
11	Yabani hayatı kaçakçılığının; uyuşturucu ve silah kaçakçılığından sonra dünyanın en büyük üçüncü yasadışı ticari faaliyeti haline geldiğini biliyor musunuz?		
12	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkında bilginiz var mı?		
13	İçişleri Bakanlığı'nın HAYDI uygulaması hususunda bilginiz var mı?		
14	İnsani duygulardan dolayı vatandaş olarak bilmeden gelen yabancılara yardım ediliyor mu?		
15	Jandarma ve Emniyet birimlerinin Çevre, Doğa ve Hayvanları koruma Timlerini biliyor musunuz?		
16	Muhtar olarak köylünüzü biyokaçakçılık olayları konusunda bilgilendirme yapıyor musunuz?		

Ankara Çubuk ilçesinde halk eğitim merkezinde 4 Ağustos 2023 tarihinde muhtarlar toplantısında yapılan anket 2 çalışmasının soruları Çizelge 3.2'de yer almaktadır.

Çizelge 3.2 Ankara ili Çubuk ilçesi muhtarları ile yapılan anket 2 çalışma soruları

ANKET 2	
S.NU	**SORU/CEVAP**
1	Biyokaçakçılık Ihbarlarını hangi numaralara yapıyorsunuz? A) 136 B)156 C)155 D)112 E)HEPSI
2	Biyokaçakçılık Ihbarlarını hangi kurumlara yapıyorsunuz? A) Gümrük B)Jandarma C)Emniyet (Polis) D) Acil Çağrı Merkezi E)HEPSI
3	Ülkemizde en çok hangi canlılar kaçırılmaktadır? A) Böcekler B) Kelebekler C) Bitkiler D) Kuşlar E) Sürüngenler (yılan, kaplumbağa, kertenkele, vb) F) Çift yaşamlılar (kurbağa, vb) G) Yumuşakçalar (salyangoz, vb) H) HEPSİ
4	Kaçakçılığı yapılan canlılar hangi sektörlerde daha çok kullanılmaktadır? A)Tarım, B)Hayvancılık, C)Balıkçılık, D)ormancılık, E) Gıda, endüstri, peyzaj, tıp ve ecza sektörleri F)HEPSI
5	Biyokaçakçılık olayları sizce ülkemizin hangi bölgelerinde yoğunlaşmaktadır? A)Ege B)Akdeniz C)Orta Anadolu D) Göller yöresi E) Hepsi
6	Biyokaçakçılık açısından en riskli dönemler sizce ne zamandır? A)Şubat -Kasım B)Haziran -Temmuz C)Ocak-Şubat D) Hepsi
7	Biyokaçakçılık olayları ile karşılaştığımızda hareket tarzınız ne olmalıdır? A) Jandarma/Emniyete haber verebilirim. B) Şüphelilerin o an kaçmasını kendi gücüm doğrultusunda engelleyebilirim. C) Alo 136'yı arayabilirim D) Internetten ihbar/şikayet yapabilirim E) Doğa Koruma ve Milli Parkları arayabilirim. F) HEPSI
8	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? A) Ekonomik açıdan değerli olmaları B)Koleksiyon amaçlı C) Bilimsel araştırma D) Ticaret amaçlı E) Kozmetik ve ilaç sanayisinde kullanmak için. F) HEPSI
9	Biyokaçakçılık olaylarının karşılaşıldığı yerler daha çok nerelerdir? A) Ormanlık alanlar B) Tabiat parkı veya tabiatı koruma alanları C) Yaban hayatı geliştirme sahaları D) Milli parklar E) HEPSİ
10	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalıdır? A) Mevzuatta caydırıcılık artırılmalı B) Denetimler artırılmalı C) Araştırma inceleme işlemleri için yerel kolluk birimleri/mülki makamlar ile yerel bölge halkı/muhtarlığı bilgilendirilmeli D) Toplumda farkındalık oluşturmak maksadıyla afiş, broşür, kamu spotu oluşturulmalı E) Hepsi
11	Biyokaçakçılıkla genelde uğraşanlar kimlerdir? A)Yerli halk (köylüler, çiftçiler vb.) B) Turistler/yabancılar C)Araştırmacı Kimlikleri ile gelen yabancılar D) Göçmen/Sığınmacılar E) Ticaretle uğraşanlar F) Hepsi

Ankara Çubuk ilçesinde halk eğitim merkezinde 4 Ağustos 2023 tarihinde muhtarlar toplantısında yapılan anket 3 çalışmasının soruları Çizelge 3.3'te yer almaktadır.

Çizelge 3.3 Ankara ili Çubuk ilçesi muhtarları ile yapılan anket 3 çalışma soruları

ANKET 3							
	SORULAR	**Hiç Katılmıyorum**	**Katılmıyorum**	**Kararsızım**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**	**Fikrim Yoktur**
1	Ülkemizde araştırma yapacak yabancılara, Türkiye'den aynı konuda çalışan bir uzman ile birlikte çalışma zorunluluğu getirilmelidir.						
2	Biyolojik zenginliğimizin ortaya çıkarılabilmesi Türk bilim insanlarının çalışmalarına bağlıdır.						
3	Arazi çalışmaları için alınması zorunlu tutulacak izinlerde Türk araştırmacılara kolaylık sağlanması gereklidir.						
4	Biyokaçakçılık yapan herkese hapis cezası verilmesi gerektiğine katılır mısınız?						
5	Biyoçeşitlilik ve endemik türler küresel ve milli mirastır						
6	Sınırlarda ve gümrük kapılarındaki kontroller önemli. Buralardaki personelin yasal ve yasadışı arasındaki ayrımı kesin bir şekilde bilmesi ve sürekli değişen kaçakçılık yöntemleri konusunda bilgi sahibi olması gerekiyor.						

Ankara Çubuk ilçesinde halk eğitim merkezinde 4 Ağustos 2023 tarihinde muhtarlar toplantısında yapılan mülakat çalışmasının soruları Çizelge 3.4'te yer almaktadır.

Çizelge 3.4 Ankara ili Çubuk ilçesi muhtarları ile yapılan mülakat çalışma soruları

	MÜLAKAT
1	Araziden bitki örneği toplayan araştırıcıların çoğunlukla kullandığı araç gereç ve malzemeler nelerdir?
2	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Böyle bir plana ihtiyaç var mıydı? Toplum nezdinde bir nebzede olsa farkındalık oluşturdu mu?
3	Çıkarılacak Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu kaçakçılık faaliyetine karşı etkili olur mu?
4	Türkiye'de yapılan operasyonlarda ticareti yasak olan egzotik hayvanlar da ele geçirildiği bilinmektedir. Kaçak yollardan ticareti yapılan hayvanlar arasında sizce hangi hayvanlar var?
5	Egzotik hayvan ticaretinin Türkiye'deki boyutu nedir? Bu ticaret ne zaman başladı?
6	Ticareti yasak olan hayvanlar olan egzotik hayvanlar sizce nerelerde saklanmaktadır.
7	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalı? Eğitim boyutunda değerlendiriniz Kanunlar boyutunda değerlendiriniz Diğer?
8	Sizce biyokaçakçılık ile biyolojik kaçakçılık aynı şey midir? Neden?
9	Sizce biyokaçakçılık artıyor mu? Azalıyor mu? Dünya'da? Türkiye'de?
10	Biyokaçakçılığın biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

11	Sizce kaçakçılık önlenmeli mi, bu konu hakkında ki görüşleriniz nelerdir? Bitki açısından değerlendiriniz Hayvan açısından değerlendiriniz
12	Kaçakçılık önlenmeli mi bu konu hakkında ki görüşleriniz nelerdir? Bitki açısından değerlendiriniz Hayvan açısından değerlendiriniz
13	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? Bitkinin biyokaçakçılığı? Hayvanın biyokaçakçılığı? Endemik bitkinin biyokaçakçılığı?
14	Nuhun gemisi sistemini biliyor musunuz?
15	Bölgenizde yaban hayatı kaçakçılığı (biyokaçakçılık) olayı oldu mu?
16	Özellikle kardelen, lale, salep, safran ve orkide gibi bitkilerin soğanları kutular içerisinde kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır. Düşünceleriniz nelerdir?
17	Çeşitli bitkilere ait kök ve tohum örnekleri nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır?
18	Kelebek, böcek, salyangoz, yılan, kurbağa, kertenkele gibi canlılar nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır?
19	Canlılara ait doku parçalarından, boynuz, diş, tırnak, tüy, kıl, yumurta, dışkı, meyve, tohum, kök, yaprak, çiçek nasıl kaçırılmaktadır?
20	Sıvı materyaller (kan, zehir, DNA izolatı gibi) tüp içine konarak doğrudan yolcu valizleri ile, yolcu üzerinde cepler, asılı torbalar şeklinde düzenekler veya oyuncak yada kitap içlerine saklamak şeklinde kaçırıldığı bilinmektedir. Ne gibi tedbirler alınmalıdır?
21	Biyokaçakçılık olayları kapsamında bilgilendirmelerde görsel/işitsel medya araçlarında (Televizyon, Belgesel, İnternet) Basılı materyaller (Gazete, Dergi, Kitap) toplum ve devlet görevlileri nazarında farkındalık oluşturabilir mi? Düşünceleriniz nelerdir.

22	Türkiye'nin biyokaçakçılıkla mücadele ekseninde üye olduğu uluslararası sözleşmeler (BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Nesli Tehdit Altında Olan Yabani Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES), Gıda ve Tarım için Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşması (FAO) engellemeye yönelik katkısı nedir?
23	Ülkemize giriş yapıldığında gümrük görevlileri tarafından özellikle nerelere dikkat etmelidir?
24	Saklanarak getirilen hayvanların durumları hakkında bilginiz var mı?

3.1.2 Ankara Esenboğa Gümrük Müdürlüğü ile yapılan anket ve mülakat çalışmaları soruları

Bu çalışma için Ankara Esenboğa Gümrük Müdürlüğü ile yapılan anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.5, 3.6 ve 3.7'de yer almaktadır. Gümrükte yapılan mülakat çalışmasının soruları da Çizelge 3.8'de yer almaktadır.

Esenboğa Gümrük Müdürlüğünde yapılan anket 1 çalışmasının soruları Çizelge 3.5'te yer almaktadır.

Çizelge 3.5 Ankara Esenboğa Gümrük Müdürlüğü ile yapılan anket 1 soruları

TÜRKİYE'DE BİYOKAÇAKÇILIĞA (YABAN HAYATI KAÇAKÇILIĞI) İLİŞKİN FARKINDALIK ANALİZİ, SON 20 YIL İÇERİSİNDEKİ DEĞİŞİM VE MÜCADELE YÖNETİMİ HAKKINDA GÜNCEL DEĞERLENDİRME ANKETİ			
KİŞİSEL BİLGİ SORULARI			
1. Yaşınız:			
2. Cinsiyetiniz: ☐ Kadın ☐ Erkek			
3. Eğitim durumunuz: 1) Ortaokul 2) Lise 3) Üniversite 4) Yüksek lisans 5) Doktora			
5. Kaç yıldır bu mesleği yapıyorsunuz? 1) 1 yıldan az 2) 1-5yıl 3) 6-10yıl 4) 11-15yıl 5) 15yıl ve üzeri			
ANKET 1			
S.NU	**SORULAR**	**CEVAPLAR**	
		EVET	HAYIR
1	Bölgenizde biyokaçakçılık olayı ile karşılaştınız mı?		
2	Biyolojik kaçakçılık kavramını daha önce hiç duydunuz mu?		
3	Jandarma ve Emniyet birimleri ile koordineli hareket ediliyor mu?		
4	Biyokaçakçılık yöntemlerini biliyor musunuz?		
5	Biyokaçakçılık gizleme yöntemlerini biliyor musunuz?		
6	Nuhun Gemisi Veri Tabanı sistemini biliyor musunuz?		
7	Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticareti kapsamında bu canlıların ticaretinin sadece CITES Belgesi ile yapılabileceği biliniyor mu?		
8	Kurumunuz tarafından biyokaçakçılık (yaban hayatı kaçakçılığı) kapsamında; kurs, eğitim verildi mi?		
9	Gümrük bölgesinde biyokaçakçılık (yaban hayatı kaçakçılığı) vatandaşın görselliğine yönelik olarak farkındalık oluşturacak afiş, broşür vb. dağıtım faaliyetleri yapılıyor mu?		
10	Gümrüklerde lisans ve yüksek lisans seviyelerinde eğitim almış entomoloji, su ürünleri, iki yaşamlı, sürüngen, kuş ve memeli hayvan uzmanları (biyolog, botanikçi, yaban hayatı uzmanı vb.) görevlendiriliyor mu?		
11	Medya kuruluşlarıyla işbirliğinde eğitici programlar ve videolarınız bulunmakta mıdır?		
12	Sizce Biyokaçakçılık olayları kabahat olarak mı kalmalıdır?		
13	Sizce Biyokaçakçılık olayları suç olarak mı kalmalıdır?		
14	Yabani hayatı kaçakçılığının; uyuşturucu ve silah kaçakçılığından sonra dünyanın en büyük üçüncü yasadışı ticari faaliyeti haline geldiğini biliyor musunuz?		
15	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkında bilginiz var mı?		
16	Biyokaçakçılıkla mücadelede ilgili birimlere kaçakçılığı yapılan canlı türlerini tanıtmak amacıyla eğitim materyalleri sunulmakta mıdır?		
17	Fauna ve flora türlerini tanıtan kitaplar mevcut mudur?		
18	İçişleri Bakanlığı'nın HAYDİ uygulaması hususunda bilginiz var mı?		
19	İnsani duygulardan dolayı vatandaş olarak bilmeden gelen yabancılara yardım ediliyor mu?		
20	Biyokaçakçılık verilerinin paylaşımının ve biyokaçakçılık vakalarının takibinin sağlanması amacıyla Biyokaçakçılıkla Mücadele Bilgi Sistemi kurulduğu ve sistemde bulunan verilerin İçişleri Bakanlığı ile yapılan protokol çerçevesinde kolluk birimleri ile paylaşıldığı biliniyor mu?		

Esenboğa Gümrük Müdürlüğünde yapılan anket 2 çalışmasının soruları Çizelge 3.6'da yer almaktadır.

Çizelge 3.6 Ankara Esenboğa Gümrük Müdürlüğü ile yapılan anket 2 soruları

ANKET 2	
S.NU	**SORU/CEVAP**
1	Biyokaçakçılık Ihbarları hangi numaralara yapılıyor? A) 136 B)156 C)155 D)112 E)HEPSİ
2	Biyokaçakçılık Ihbarlarını hangi kurumlara yapılıyor? A) Gümrük B)Jandarma C)Emniyet (Polis) D) Acil Çağrı Merkezi E)HEPSİ
3	Ülkemizde en çok hangi canlılar kaçırılmaktadır? A) Böcekler B) Kelebekler C) Bitkiler D) Kuşlar E) Sürüngenler (yılan, kaplumbağa, kertenkele, vb) F) Çift yaşamlılar (kurbağa, vb) G) Yumuşakçalar (salyangoz, vb) H) HEPSI
4	Kaçakçılığı yapılan canlılar hangi sektörlerde daha çok kullanılmaktadır? A)Tarım, B)Hayvancılık, C)Balıkçılık, D)Ormancılık, E) Gıda, endüstri, peyzaj, tıp ve ecza sektörleri F)HEPSİ
5	Biyokaçakçılık olayları sizce ülkemizin hangi bölgelerinde yoğunlaşmaktadır? A)Ege B)Akdeniz C)Orta Anadolu D) Göller yöresi E) Hepsi
6	Biyokaçakçılık açısından en riskli dönemler sizce ne zamandır? A)Şubat Kasım B)Haziran -Temmuz C)Ocak-Şubat D) Hepsi
7	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? A) Ekonomik açıdan değerli olmaları B)Koleksiyon amaçlı C) Bilimsel araştırma D) Ticaret amaçlı E) Kozmetik ve ilaç sanayisinde kullanmak için. F) HEPSİ
8	Biyokaçakçılık olaylarının karşılaşıldığı yerler daha çok nerelerdir? A) Ormanlık alanlar B) Tabiat parkı veya tabiatı koruma alanları C) Yaban hayatı geliştirme sahaları D) Milli parklar E) HEPSİ
9	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalıdır? A) Mevzuatta caydırıcılık artırılmalı B) Denetimler artırılmalı C) Araştırma inceleme işlemleri için yerel kolluk birimleri/mülki makamlar ile yerel bölge halkı/muhtarlığı bilgilendirilmeli D) Toplumda farkındalık oluşturmak maksadıyla afiş, broşür, kamu spotu oluşturulmalı E) Hepsi
10	Biyokaçakçılıkla genelde uğraşanlar kimlerdir? A)Yerli halk (köylüler, çiftçiler vb.) B) Turistler/yabancılar C)Araştırmacı Kimlikleri ile gelen yabancılar D) Göçmen/Sığınmacılar E) Ticaretle uğraşanlar F) HEPSİ

Esenboğa Gümrük Müdürlüğünde yapılan anket 3 çalışmasının soruları Çizelge 3.7'de yer almaktadır.

Çizelge 3.7 Ankara Esenboğa Gümrük Müdürlüğü ile yapılan anket 3 soruları

	ANKET 3						
S.NU		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Fikrim Yoktur
1	Ülkemizde araştırma yapacak yabancılara, Türkiye'den aynı konuda çalışan bir uzman ile birlikte çalışma zorunluluğu getirilmelidir.						
2	Biyolojik zenginliğimizin ortaya çıkarılabilmesi Türk bilim insanlarının çalışmalarına bağlıdır.						
3	Arazi çalışmaları için alınması zorunlu tutulacak izinlerde Türk araştırmacılara kolaylık sağlanması gereklidir.						
4	Biyokaçakçılık yapan herkese hapis cezası verilmesi gerektiğine katılır mısınız?						
5	Biyoçeşitlilik ve endemik türler küresel ve milli mirastır						
6	Sınırlarda ve gümrük kapılarındaki kontrolleri önemli. Buralardaki personelin yasal ve yasadışı arasındaki ayrımı kesin bir şekilde bilmesi ve sürekli değişen kaçakçılık yöntemleri konusunda bilgi sahibi olması gerekiyor.						

Ankara Esenboğa Gümrük Müdürlüğünde yapılan mülakat çalışmasının soruları Çizelge 3.8'de yer almaktadır. Bu çalışmada yapılan anket ve mülakat sorularının genel değerlendirmesi 4.2.2.4 başlığı altında yer almaktadır.

Çizelge 3.8 Ankara Esenboğa Gümrük Müdürlüğü ile yapılan mülakat soruları

S.NU	MÜLAKAT
1	Araziden bitki örneği toplayan araştırıcıların çoğunlukla kullandığı araç gereç ve malzemeler nelerdir?
2	Yapılan operasyonlar sonucunda tespit edilen, kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar nelerdir
3	Kolluk biyokaçakçılık ihbarı aldığında hareket tarzları nelerdir?
4	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Böyle bir plana ihtiyaç var mıydı?
5	Çıkarılacak Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu kaçakçılık faaliyetine karşı etkili olur mu?
6	Türkiye'de yapılan operasyonlarda ticareti yasak olan egzotik hayvanlar da ele geçirildiği bilinmektedir. Kaçak yollardan ticareti yapılan hayvanlar arasında sizce hangi hayvanlar var?
7	Egzotik hayvan ticaretinin Türkiye'deki boyutu nedir? Bu ticaret ne zaman başladı?
8	Ticareti yasak olan hayvanlar olan egzotik hayvanlar sizce nerelerde saklanmaktadır?
9	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalı? Eğitim boyutunda değerlendiriniz Kanunlar boyutunda değerlendiriniz Diğer?
10	Sizce biyokaçakçılık ile biyolojik kaçakçılık aynı şey midir? Neden?
11	Sizce biyokaçakçılık artıyor mu? Azalıyor mu? Dünya'da? Türkiye'de?
12	Biyokaçakçılığın biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

13	Sizce kaçakçılık önlenmeli mi, bu konu hakkında ki görüşleriniz nelerdir? Bitki açısından değerlendiriniz Hayvan açısından değerlendiriniz
14	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? Bitkinin biyokaçakçılığı? Hayvanın biyokaçakçılığı? Endemik bitkinin biyokaçakçılığı?
15	Nuhun gemisi sistemini biliyor musunuz?
16	Bölgenizde yaban hayatı kaçakçılığı (biyokaçakçılık) olayı oldu mu?
17	Ozellikle kardelen, lale, salep, safran ve orkide gibi bitkilerin soğanları kutular içerisinde kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır. Düşünceleriniz nelerdir?
18	Çeşitli bitkilere ait kök ve tohum örnekleri nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır?
19	Kelebek, böcek, salyangoz, yılan, kurbağa, kertenkele gibi canlılar nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır.
20	Canlılara ait doku parçalarından, boynuz, diş, tırnak, tüy, kıl, yumurta, dışkı, meyve, tohum, kök, yaprak, çiçek nasıl kaçırılmaktadır.
21	Sıvı materyaller (kan, zehir, DNA izolatı gibi) tüp içine konarak doğrudan yolcu valizleri ile yolcu üzerinde cepler, asılı torbalar şeklinde düzenekler veya oyuncak ya da kitap içlerine saklamak şeklinde kaçırıldığı bilinmektedir. Ne gibi tedbirler alınmalıdır?
22	Biyokaçakçılık olayları kapsamında bilgilendirmelerde görsel/işitsel medya araçlarında (Televizyon, Belgesel, İnternet) Basılı materyaller (Gazete, Dergi, Kitap) toplum ve devlet görevlileri nazarında farkındalık oluşturabilir mi? Düşünceleriniz nelerdir.

23	Türkiye'nin biyokaçakçılıkla mücadele ekseninde üye olduğu uluslararası sözleşmeler (BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Nesli Tehdit Altında Olan Yabani Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES), Gıda ve Tarım için Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşması (FAO) engellemeye yönelik katkısı nedir?
24	Ulkemize giriş yapıldığında gümrük görevlileri tarafından özellikle nerelere dikkat etmelidir?
25	Saklanarak getirilen hayvanların durumları hakkında bilginiz var mı?

3.1.3 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri (emniyet) ile yapılan anket ve mülakat çalışmaları soruları

Bu çalışma için Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri(emniyet) ile yapılan anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.9, 3.10 ve 3.11'de yer almaktadır. Kolluk birimleri ile yapılan mülakat soruları da Çizelge 3.12'de yer almaktadır.

Çizelge 3.9 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri (emniyet) ile yapılan anket 1 soruları

TÜRKİYE'DE BİYOKAÇAKÇILIĞA (YABAN HAYATI KAÇAKÇILIĞI) İLİŞKİN FARKINDALIK ANALİZİ, SON 20 YIL İÇERİSİNDEKİ DEĞİŞİM VE MÜCADELE YÖNETİMİ HAKKINDA GÜNCEL DEĞERLENDİRME ANKETİ			
KİŞİSEL BİLGİ SORULARI			
1. Yaşınız:			
2. Cinsiyetiniz: □ Kadın □ Erkek			
3. Eğitim durumunuz: 1) Ortaokul 2) Lise 3) Üniversite 4) Yüksek lisans 5) Doktora			
4. Kaç yıldır bu mesleği yapıyorsunuz? 1) 1 yıldan az 2) 1-5yıl 3) 6-10yıl 4) 11-15yıl 5) 15yıl ve üzeri			
ANKET 1			
S.NU	**SORULAR**	**CEVAPLAR**	
		EVET	HAYIR
1	Bölgenizde biyokaçakçılık olayı ile karşılaştınız mı?		
2	Biyolojik kaçakçılık kavramını daha önce hiç duydunuz mu?		
3	Jandarma ve Emniyet birimleri ile koordineli hareket ediliyor mu?		
4	Biyokaçakçılık yöntemlerini biliyor musunuz?		
5	Biyokaçakçılık gizleme yöntemlerini biliyor musunuz?		
6	Nuhun Gemisi Veri Tabanı sistemini biliyor musunuz?		
7	Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticareti kapsamında bu canlıların ticaretinin sadece CITES Belgesi ile yapılabileceği biliniyor mu?		
8	Kurumunuz tarafından biyokaçakçılık (yaban hayatı kaçakçılığı) kapsamında; kurs, eğitim verildi mi?		
9	Gümrük bölgesinde biyokaçakçılık (yaban hayatı kaçakçılığı) vatandaşın görselliğine yönelik olarak farkındalık oluşturacak afiş, broşür vb. dağıtım faaliyetleri yapılıyor mu?		
10	Gümrüklerde lisans ve yüksek lisans seviyelerinde eğitim almış entomoloji, su ürünleri, iki yaşamlı, sürüngen, kuş ve memeli hayvan uzmanları (biyolog, botanikçi, yaban hayatı uzmanı vb.) görevlendiriliyor mu?		
11	Medya kuruluşlarıyla işbirliğinde eğitici programlar ve videolarımız bulunmakta mıdır?		
12	Sizce Biyokaçakçılık olayları kabahat olarak mı kalmalıdır?		
13	Sizce Biyokaçakçılık olayları suç olarak mı kalmalıdır?		
14	Yabani hayatı kaçakçılığının; uyuşturucu ve silah kaçakçılığından sonra dünyanın en büyük üçüncü yasadışı ticari faaliyeti haline geldiğini biliyor musunuz?		
15	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkında bilginiz var mı?		
16	Biyokaçakçılıkla mücadelede ilgili birimlere kaçakçılığı yapılan canlı türlerini tanıtmak amacıyla eğitim materyalleri sunulmakta mıdır?		
17	Fauna ve flora türlerini tanıtan kitaplar mevcut mudur?		
18	İçişleri Bakanlığı'nın HAYDİ uygulaması hususunda bilginiz var mı?		
19	İnsani duygulardan dolayı vatandaş olarak bilmeden gelen yabancılara yardım ediliyor mu?		
20	Biyokaçakçılık verilerinin paylaşımının ve biyokaçakçılık vakalarının takibinin sağlanması Amacıyla Biyokaçakçılıkla Mücadele Bilgi Sistemi kurulduğu ve sistemde bulunan verilerin İçişleri Bakanlığı ile yapılan protokol çerçevesinde kolluk birimleri ile paylaşıldığı biliniyor mu?		

Ankara Çubuk Emniyet Müdürlüğü ile yapılan anket 2 çalışmasının soruları Çizelge 3.10'da yer almaktadır.

Çizelge 3.10 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri (emniyet) ile yapılan anket 2 soruları

ANKET 2	
S.NU	**SORU/CEVAP**
1	Biyokaçakçılık Ihbarlarını hangi numaralara yapıyorsunuz? A) 136 B)156 C)155 D)112 E)HEPSİ
2	Biyokaçakçılık Ihbarlarını hangi kurumlara yapıyorsunuz? A) Gümrük B)Jandarma C)Emniyet (Polis) D) Acil Çağrı Merkezi E)HEPSİ
3	Ülkemizde en çok hangi canlılar kaçırılmaktadır? A) Böcekler B) Kelebekler C) Bitkiler D) Kuşlar E) Sürüngenler (yılan, kaplumbağa, kertenkele, vb) F) Çift yaşamlılar (kurbağa, vb) G) Yumuşakçalar (salyangoz, vb) H) HEPSİ
4	Kaçakçılığı yapılan canlılar hangi sektörlerde daha çok kullanılmaktadır? A)Tarım, B)Hayvancılık, C)Balıkçılık, D)ormancılık, E) Gıda, endüstri, peyzaj, tıp ve ecza sektörleri F)HEPSİ
5	Biyokaçakçılık olayları sizce ülkemizin hangi bölgelerinde yoğunlaşmaktadır? A)Ege B)Akdeniz C)Orta Anadolu D) Göller yöresi E) Hepsi
6	Biyokaçakçılık açısından en riskli dönemler sizce ne zamandır? A)Şubat Kasım B)Haziran -Temmuz C)Ocak-Şubat D) Hepsi
7	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? A) Ekonomik açıdan değerli olmaları B)Koleksiyon amaçlı C) Bilimsel araştırma D) Ticaret amaçlı E) Kozmetik ve ilaç sanayisinde kullanmak için. F) HEPSİ
8	Biyokaçakçılık olaylarının karşılaşıldığı yerler daha çok nerelerdir? A) Ormanlık alanlar B) Tabiat parkı veya tabiatı koruma alanları C) Yaban hayatı geliştirme sahaları D) Milli parklar E) HEPSİ
9	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalıdır? A) Mevzuatta caydırıcılık artırılmalı B) Denetimler artırılmalı C) Araştırma inceleme işlemleri için yerel kolluk birimleri/mülki makamlar ile yerel bölge halkı/muhtarlığı bilgilendirilmeli D) Toplumda farkındalık oluşturmak maksadıyla afiş, broşür, kamu spotu oluşturulmalı E) Hepsi
10	Biyokaçakçılıkla genelde uğraşanlar kimlerdir? A)Yerli halk (köylüler, çiftçiler vb.) B) Turistler/yabancılar C)Araştırmacı Kimlikleri ile gelen yabancılar D) Göçmen/Sığınmacılar E) Ticaretle uğraşanlar F) HEPSİ

Ankara Çubuk Emniyet Müdürlüğü ile yapılan anket 3 çalışmasının soruları Çizelge 3.11'de yer almaktadır.

Çizelge 3.11 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri (emniyet) ile yapılan anket 3 soruları

ANKET 3							
S.NU.		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Fikrim Yoktur
1	Ülkemizde araştırma yapacak yabancılara, Türkiye'den aynı konuda çalışan bir uzman ile birlikte çalışma zorunluluğu getirilmelidir.						
2	Biyolojik zenginliğimizin ortaya çıkarılabilmesi Türk bilim insanlarının çalışmalarına bağlıdır.						
3	Arazi çalışmaları için alınması zorunlu tutulacak izinlerde Türk araştırmacılara kolaylık sağlanması gereklidir.						
4	Biyokaçakçılık yapan herkese hapis cezası verilmesi gerektiğine katılır mısınız?						
5	Biyoçeşitlilik ve endemik türler küresel ve milli mirastır						
6	Sınırlarda ve gümrük kapılarındaki kontrolleri önemlidir. Buralardaki personelin yasal ve yasadışı arasındaki ayrımı kesin bir şekilde bilmesi ve sürekli değişen kaçakçılık yöntemleri konusunda bilgi sahibi olması gerekiyor.						

Ankara Çubuk Emniyet Müdürlüğü ile yapılan mülakat çalışmasının soruları Çizelge 3.12'de yer almaktadır. Bu çalışmada yapılan kolluk birimleri (emniyet) anket ve mülakat sorularının genel değerlendirmesi 4.2.3.4 başlığı altında yer almaktadır.

Çizelge 3.12 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri (emniyet) ile yapılan mülakat soruları

	MÜLAKAT
1	Araziden bitki örneği toplayan araştırıcıların çoğunlukla kullandığı araç gereç ve malzemeler nelerdir?
2	Yapılan operasyonlar sonucunda tespit edilen, kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar nelerdir
3	Jandarma ve Polis biyokaçakçılık şüphelileri ile karşılaştığındaki hareket tarzları nelerdir?
4	Kolluk biyokaçakçılık ihbarı aldığında hareket tarzları nelerdir?
5	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Böyle bir plana ihtiyaç var mıydı?
6	Çıkarılacak Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu kaçakçılık faaliyetine karşı etkili olur mu?
7	Türkiye'de yapılan operasyonlarda ticareti yasak olan egzotik hayvanlar da ele geçirildiği bilinmektedir. Kaçak yollardan ticareti yapılan hayvanlar arasında sizce hangi hayvanlar var?
8	Egzotik hayvan ticaretinin Türkiye'deki boyutu nedir? Bu ticaret ne zaman başladı?
9	Ticareti yasak olan hayvanlar olan egzotik hayvanlar sizce nerelerde saklanmaktadır?
10	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalı? Eğitim boyutunda değerlendiriniz Kanunlar boyutunda değerlendiriniz Diğer?
11	Sizce biyokaçakçılık ile biyolojik kaçakçılık aynı şey midir? Neden?
12	Sizce biyokaçakçılık artıyor mu? Azalıyor mu? Dünya'da? Türkiye'de?

13	Biyokaçakçılığın biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?
14	Sizce kaçakçılık önlenmeli mi, bu konu hakkında ki görüşleriniz nelerdir? Bitki açısından değerlendiriniz Hayvan açısından değerlendiriniz
15	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? Bitkinin biyokaçakçılığı? Hayvanın biyokaçakçılığı? Endemik bitkinin biyokaçakçılığı?
16	Nuhun gemisi sistemini biliyor musunuz?
17	Bölgenizde yaban hayatı kaçakçılığı (biyokaçakçılık) olayı oldu mu?
18	Özellikle kardelen, lale, salep, safran ve orkide gibi bitkilerin soğanları kutular içerisinde kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır. Düşünceleriniz nelerdir?
19	Çeşitli bitkilere ait kök ve tohum örneklerini nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır?
20	Kelebek, böcek, salyangoz, yılan, kurbağa, kertenkele gibi canlılar nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır?
21	Canlılara ait doku parçalarından, boynuz, diş, tırnak, tüy, kıl, yumurta, dışkı, meyve, tohum, kök, yaprak, çiçek nasıl kaçırılmaktadır?
22	Sıvı materyaller (kan, zehir, DNA izolatı gibi) tüp içine konarak doğrudan yolcu valizleri ile, yolcu üzerinde cepler, asılı torbalar şeklinde düzenekler veya oyuncak ya da kitap içlerine saklamak şeklinde kaçırıldığı bilinmektedir. Ne gibi tedbirler alınmalıdır?

23	Biyokaçakçılık olayları kapsamında bilgilendirmelerde görsel/işitsel medya araçlarında (Televizyon, Belgesel, İnternet) Basılı materyaller (Gazete, Dergi, Kitap) toplum ve devlet görevlileri nazarında farkındalık oluşturabilir mi? Düşünceleriniz nelerdir.
24	Türkiye'nin biyokaçakçılıkla mücadele ekseninde üye olduğu uluslararası sözleşmeler (BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Nesli Tehdit Altında Olan Yabani Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES), Gıda ve Tarım için Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşması (FAO) engellemeye yönelik katkısı nedir?
25	Ülkemize giriş yapıldığında gümrük görevlileri tarafından özellikle nerelere dikkat etmelidir?
26	Saklanarak getirilen hayvanların durumları hakkında bilginiz var mı?

3.1.4 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket ve mülakat çalışmaları soruları

Bu çalışma için Ankara ilinin Çubuk ilçesinde Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.13, 3.14 ve 3.15'te yer almaktadır. Orman İşletme Şefliği ile yapılan mülakat soruları da Çizelge 3.16'da yer almaktadır. Ankara Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 1 çalışmasının soruları Çizelge 3.13'te yer almaktadır.

Çizelge 3.13 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 1 soruları

TÜRKİYE'DE BİYOKAÇAKÇILIĞA (YABAN HAYATI KAÇAKÇILIĞI) İLİŞKİN FARKINDALIK ANALİZİ, SON 20 YIL İÇERİSİNDEKİ DEĞİŞİM VE MÜCADELE YÖNETİMİ HAKKINDA GÜNCEL DEĞERLENDİRME ANKETİ			
KİŞİSEL BİLGİ SORULARI			
1. Yaşınız:			
2. Cinsiyetiniz: ☐ Kadın ☐ Erkek			
3. Eğitim durumunuz: 1) Ortaokul 2) Lise 3) Üniversite 4) Yüksek lisans 5) Doktora			
5. Kaç yıldır bu mesleği yapıyorsunuz? 1) 1 yıldan az 2) 1-5yıl 3) 6-10yıl 4) 11-15yıl 5) 15yıl ve üzeri			
ANKET 1			
S.NU	**SORULAR**	**CEVAPLAR**	
		EVET	HAYIR
1	Bölgenizde biyokaçakçılık olayı ile karşılaştınız mı?		
2	Biyolojik kaçakçılık kavramını daha önce hiç duydunuz mu?		
3	Jandarma ve Emniyet birimleri ile koordineli hareket ediliyor mu?		
4	Biyokaçakçılık yöntemlerini biliyor musunuz?		
5	Biyokaçakçılık gizleme yöntemlerini biliyor musunuz?		
6	Nuhun Gemisi Veri Tabanı sistemini biliyor musunuz?		
7	Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticareti kapsamında bu canlıların ticaretinin sadece CITES Belgesi ile yapılabileceği biliniyor mu?		
8	Kurumunuz tarafından biyokaçakçılık (yaban hayatı kaçakçılığı) kapsamında; kurs, eğitim verildi mi?		
9	Gümrük bölgesinde biyokaçakçılık (yaban hayatı kaçakçılığı) vatandaşın görselliğine yönelik olarak farkındalık oluşturacak afiş, broşür vb. dağıtım faaliyetleri yapılıyor mu?		
10	Gümrüklerde lisans ve yüksek lisans seviyelerinde eğitim almış entomoloji, su ürünleri, iki yaşamlı, sürüngen, kuş ve memeli hayvan uzmanları (biyolog, botanikçi, yaban hayatı uzmanı vb.) görevlendiriliyor mu?		
11	Medya kuruluşlarıyla işbirliğinde eğitici programlar ve videolarınız bulunmakta mıdır?		
12	Sizce Biyokaçakçılık olayları kabahat olarak mı kalmalıdır?		
13	Sizce Biyokaçakçılık olayları suç olarak mı kalmalıdır?		
14	Yabani hayatı kaçakçılığının; uyuşturucu ve silah kaçakçılığından sonra dünyanın en büyük üçüncü yasadışı ticari faaliyeti haline geldiğini biliyor musunuz?		
15	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkında bilginiz var mı?		
16	Biyokaçakçılıkla mücadelede ilgili birimlere kaçakçılığı yapılan canlı türlerini tanıtmak amacıyla eğitim materyalleri sunulmakta mıdır?		
17	Fauna ve flora türlerini tanıtan kitaplar mevcut mudur?		
18	İçişleri Bakanlığı'nın HAYDİ uygulaması hususunda bilginiz var mı?		
19	İnsani duygulardan dolayı vatandaş olarak bilmeden gelen yabancılara yardım ediliyor mu?		
20	Biyokaçakçılık verilerinin paylaşımının ve biyokaçakçılık vakalarının takibinin sağlanması amacıyla Biyokaçakçılıkla Mücadele Bilgi Sistemi kurulduğu ve sistemde bulunan verilerin İçişleri Bakanlığı ile yapılan protokol çerçevesinde kolluk birimleri ile paylaşıldığı biliniyor mu?		

Ankara Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 2 çalışmasının soruları Çizelge 3.14'te yer almaktadır.

Çizelge 3.14 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 2 soruları

ANKET 2	
S.NU	**SORU/CEVAP**
1	Biyokaçakçılık Ihbarları hangi numaralara yapılıyor? A) 136 B)156 C)155 D)112 E)HEPSİ
2	Biyokaçakçılık Ihbarlarını hangi kurumlara yapılıyor? A) Gümrük B)Jandarma C)Emniyet (Polis) D) Acil Çağrı Merkezi E)HEPSİ
3	Ülkemizde en çok hangi canlılar kaçırılmaktadır? A) Böcekler B) Kelebekler C) Bitkiler D) Kuşlar E) Sürüngenler (yılan, kaplumbağa, kertenkele, vb) F) Çift yaşamlılar (kurbağa, vb) G) Yumuşakçalar (salyangoz, vb) H) HEPSI
4	Kaçakçılığı yapılan canlılar hangi sektörlerde daha çok kullanılmaktadır? A)Tarım, B)Hayvancılık, C)Balıkçılık, D)Ormancılık, E) Gıda, endüstri, peyzaj, tıp ve ecza sektörleri F)HEPSİ
5	Biyokaçakçılık olayları sizce ülkemizin hangi bölgelerinde yoğunlaşmaktadır? A)Ege B)Akdeniz C)Orta Anadolu D) Göller yöresi E) Hepsi
6	Biyokaçakçılık açısından en riskli dönemler sizce ne zamandır? A)Şubat Kasım B)Haziran -Temmuz C)Ocak-Şubat D) Hepsi
7	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? A) Ekonomik açıdan değerli olmaları B)Koleksiyon amaçlı C) Bilimsel araştırma D) Ticaret amaçlı E) Kozmetik ve ilaç sanayisinde kullanmak için. F) HEPSİ
8	Biyokaçakçılık olaylarının karşılaşıldığı yerler daha çok nerelerdir? A) Ormanlık alanlar B) Tabiat parkı veya tabiatı koruma alanları C) Yaban hayatı geliştirme sahaları D) Milli parklar E) HEPSİ
9	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalıdır? A) Mevzuatta caydırıcılık artırılmalı B) Denetimler artırılmalı C) Araştırma inceleme işlemleri için yerel kolluk birimleri/mülki makamlar ile yerel bölge halkı/muhtarlığı bilgilendirilmeli D) Toplumda farkındalık oluşturmak maksadıyla afiş, broşür, kamu spotu oluşturulmalı E) Hepsi
10	Biyokaçakçılıkla genelde uğraşanlar kimlerdir? A) Yerli halk (köylüler, çiftçiler vb.) B) Turistler/yabancılar C)Araştırmacı Kimlikleri ile gelen yabancılar D) Göçmen/Sığınmacılar E) Ticaretle uğraşanlar F) HEPSİ

Ankara Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 3 çalışmasının soruları Çizelge 3.15'te yer almaktadır.

Çizelge 3.15 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 3 soruları

	ANKET 3						
S.NU		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Fikrim Yoktur
1	Ülkemizde araştırma yapacak yabancılara, Türkiye'den aynı konuda çalışan bir uzman ile birlikte çalışma zorunluluğu getirilmelidir.						
2	Biyolojik zenginliğimizin ortaya çıkarılabilmesi Türk bilim insanlarının çalışmalarına bağlıdır.						
3	Arazi çalışmaları için alınması zorunlu tutulacak izinlerde Türk araştırmacılara kolaylık sağlanması gereklidir.						
4	Biyokaçakçılık yapan herkese hapis cezası verilmesi gerektiğine katılır mısınız?						
5	Biyoçeşitlilik ve endemik türler küresel ve milli mirastır						
6	Sınırlarda ve gümrük kapılarındaki kontrolleri önemli. Buralardaki personelin yasal ve yasadışı arasındaki ayrımı kesin bir şekilde bilmesi ve sürekli değişen kaçakçılık yöntemleri konusunda bilgi sahibi olması gerekiyor.						

Ankara Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan mülakat çalışmasının soruları Çizelge 3.16'da yer almaktadır. Bu çalışmada yapılan mülakat sorularının genel değerlendirmesi 4.2.4.4 başlığı altında yer alırken anket ve mülakat çalışmaları sonucu oluşturulan tablolarda bu başlık altında yer almaktadır.

Çizelge 3.16 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan mülakat soruları

S.NU	MÜLAKAT
1	Araziden bitki örneği toplayan araştırıcıların çoğunlukla kullandığı araç gereç ve malzemeler nelerdir?
2	Yapılan operasyonlar sonucunda tespit edilen, kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar nelerdir
3	Kolluk biyokaçakçılık ihbarı aldığında hareket tarzları nelerdir?
4	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Böyle bir plana ihtiyaç var mıydı?
5	Çıkarılacak Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu kaçakçılık faaliyetine karşı etkili olur mu?
6	Türkiye'de yapılan operasyonlarda ticareti yasak olan egzotik hayvanlar da ele geçirildiği bilinmektedir. Kaçak yollardan ticareti yapılan hayvanlar arasında sizce hangi hayvanlar var?
7	Egzotik hayvan ticaretinin Türkiye'deki boyutu nedir? Bu ticaret ne zaman başladı?
8	Ticareti yasak olan hayvanlar olan egzotik hayvanlar sizce nerelerde saklanmaktadır?
9	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalı? Eğitim boyutunda değerlendiriniz Kanunlar boyutunda değerlendiriniz Diğer?
10	Sizce biyokaçakçılık ile biyolojik kaçakçılık aynı şey midir? Neden?
11	Sizce biyokaçakçılık artıyor mu? Azalıyor mu? Dünya'da? Türkiye'de?
12	Biyokaçakçılığın biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

13	Sizce kaçakçılık önlenmeli mi, bu konu hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Bitki açısından değerlendiriniz Hayvan açısından değerlendiriniz
14	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? Bitkinin biyokaçakçılığı? Hayvanın biyokaçakçılığı? Endemik bitkinin biyokaçakçılığı?
15	Nuhun gemisi sistemini biliyor musunuz?
16	Bölgenizde yaban hayatı kaçakçılığı (biyokaçakçılık) olayı oldu mu?
17	Ozellikle kardelen, lale, salep, safran ve orkide gibi bitkilerin soğanları kutular içerisinde kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır. Düşünceleriniz nelerdir?
18	Çeşitli bitkilere ait kök ve tohum örnekleri nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır?
19	Kelebek, böcek, salyangoz, yılan, kurbağa, kertenkele gibi canlılar nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır.
20	Canlılara ait doku parçalarından, boynuz, diş, tırnak, tüy, kıl, yumurta, dışkı, meyve, tohum, kök, yaprak, çiçek nasıl kaçırılmaktadır.
21	Sıvı materyaller (kan, zehir, DNA izolatı gibi) tüp içine konarak doğrudan yolcu valizleri ile yolcu üzerinde cepler, aslı torbalar şeklinde düzenekler veya oyuncak ya da kitap içlerine saklamak şeklinde kaçırıldığı bilinmektedir. Ne gibi tedbirler alınmalıdır?
22	Biyokaçakçılık olayları kapsamında bilgilendirmelerde görsel/işitsel medya araçlarında (Televizyon, Belgesel, İnternet) Basılı materyaller (Gazete, Dergi, Kitap) toplum ve devlet görevlileri nazarında farkındalık oluşturabilir mi? Düşünceleriniz nelerdir.

23	Türkiye'nin biyokaçakçılıkla mücadele ekseninde üye olduğu uluslararası sözleşmeler (BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Nesli Tehdit Altında Olan Yabani Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES), Gıda ve Tarım için Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşması (FAO) engellemeye yönelik katkısı nedir?
24	Ulkemize giriş yapıldığında gümrük görevlileri tarafından özellikle nerelere dikkat etmelidir?
25	Saklanarak getirilen hayvanların durumları hakkında bilginiz var mı?

3.1.5 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının soruları

Bu çalışma için Ankara Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.17, 3.18 ve 3.19'da yer almaktadır. Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan mülakat çalışmasının soruları da Çizelge 3.20'de yer almaktadır.

Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 1 soruları Çizelge 3.17'de yer almaktadır.

Çizelge 3.17 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 1 soruları

TÜRKİYE'DE BİYOKAÇAKÇILIĞA (YABAN HAYATI KAÇAKÇILIĞI) İLİŞKİN FARKINDALIK ANALİZİ, SON 20 YIL İÇERİSİNDEKİ DEĞİŞİM VE MÜCADELE YÖNETİMİ HAKKINDA GÜNCEL DEĞERLENDİRME ANKETİ			
KİŞİSEL BİLGİ SORULARI			
1. Yaşınız:			
2. Cinsiyetiniz: □ Kadın □ Erkek			
3. Eğitim durumunuz: 1) Ortaokul 2) Lise 3) Üniversite 4) Yüksek lisans 5) Doktora			
5. Kaç yıldır bu mesleği yapıyorsunuz? 1) 1 yıldan az 2) 1-5yıl 3) 6-10yıl 4) 11-15yıl 5) 15yıl ve üzeri			
ANKET 1			
S.NU	**SORULAR**	**CEVAPLAR**	
		EVET	HAYIR
1	Bölgenizde biyokaçakçılık olayı ile karşılaştınız mı?		
2	Biyolojik kaçakçılık kavramını daha önce hiç duydunuz mu?		
3	Jandarma ve Emniyet birimleri ile koordineli hareket ediliyor mu?		
4	Biyokaçakçılık yöntemlerini biliyor musunuz?		
5	Biyokaçakçılık gizleme yöntemlerini biliyor musunuz?		
6	Nuhun Gemisi Veri Tabanı sistemini biliyor musunuz?		
7	Nesli Tehlike Altında Olan Yabanı Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticareti kapsamında bu canlıların ticaretinin sadece CITES Belgesi ile yapılabileceği biliniyor mu?		
8	Kurumunuz tarafından biyokaçakçılık (yaban hayatı kaçakçılığı) kapsamında; kurs, eğitim verildi mi?		
9	Gümrük bölgesinde biyokaçakçılık (yaban hayatı kaçakçılığı) vatandaşın görselliğine yönelik olarak farkındalık oluşturacak afiş, broşür vb. dağıtım faaliyetleri yapılıyor mu?		
10	Gümrüklerde lisans ve yüksek lisans seviyelerinde eğitim almış entomoloji, su ürünleri, iki yaşamlı, sürüngen, kuş ve memeli hayvan uzmanları (biyolog, botanikçi, yaban hayatı uzmanı vb.) görevlendiriliyor mu?		
11	Medya kuruluşlarıyla işbirliğinde eğitici programlar ve videolarımız bulunmakta mıdır?		
12	Sizce Biyokaçakçılık olayları kabahat olarak mı kalmalıdır?		
13	Sizce Biyokaçakçılık olayları suç olarak mı kalmalıdır?		
14	Yabani hayatı kaçakçılığının; uyuşturucu ve silah kaçakçılığından sonra dünyanın en büyük üçüncü yasadışı ticari faaliyeti haline geldiğini biliyor musunuz?		
15	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkında bilginiz var mı?		
16	Biyokaçakçılıkla mücadelede ilgili birimlere kaçakçılığı yapılan canlı türlerini tanıtmak amacıyla eğitim materyalleri sunulmakta mıdır?		
17	Fauna ve flora türlerini tanıtan kitaplar mevcut mudur?		
18	İçişleri Bakanlığı'nın HAYDİ uygulaması hususunda bilginiz var mı?		
19	İnsani duygulardan dolayı vatandaş olarak bilmeden gelen yabancılara yardım ediliyor mu?		
20	Biyokaçakçılık verilerinin paylaşımının ve biyokaçakçılık vakalarının takibinin sağlanması amacıyla Biyokaçakçılıkla Mücadele Bilgi Sistemi kurulduğu ve sistemde bulunan verilerin İçişleri Bakanlığı ile yapılan protokol çerçevesinde kolluk birimleri ile paylaşıldığı biliniyor mu?		

Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 2 soruları Çizelge 3.18'de yer almaktadır.

Çizelge 3.18 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 2 soruları

ANKET 2	
S.NU	**SORU/CEVAP**
1	Biyokaçakçılık Ihbarları hangi numaralara yapılıyor? A) 136 B)156 C)155 D)112 E)HEPSİ
2	Biyokaçakçılık Ihbarlarını hangi kurumlara yapılıyor? A) Gümrük B)Jandarma C)Emniyet (Polis) D) Acil Çağrı Merkezi E)HEPSİ
3	Ülkemizde en çok hangi canlılar kaçırılmaktadır? A) Böcekler B) Kelebekler C) Bitkiler D) Kuşlar E) Sürüngenler (yılan, kaplumbağa, kertenkele, vb) F) Çift yaşamlılar (kurbağa, vb) G) Yumuşakçalar (salyangoz, vb) H) HEPSI
4	Kaçakçılığı yapılan canlılar hangi sektörlerde daha çok kullanılmaktadır? A)Tarım, B)Hayvancılık, C)Balıkçılık, D)Ormancılık, E) Gıda, endüstri, peyzaj, tıp ve ecza sektörleri F)HEPSİ
5	Biyokaçakçılık olayları sizce ülkemizin hangi bölgelerinde yoğunlaşmaktadır? A)Ege B)Akdeniz C)Orta Anadolu D) Göller yöresi E) Hepsi
6	Biyokaçakçılık açısından en riskli dönemler sizce ne zamandır? A)Şubat Kasım B)Haziran -Temmuz C)Ocak-Şubat D) Hepsi
7	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? A) Ekonomik açıdan değerli olmaları B)Koleksiyon amaçlı C) Bilimsel araştırma D) Ticaret amaçlı E) Kozmetik ve ilaç sanayisinde kullanmak için. F) HEPSİ
8	Biyokaçakçılık olaylarının karşılaşıldığı yerler daha çok nerelerdir? A) Ormanlık alanlar B) Tabiat parkı veya tabiatı koruma alanları C) Yaban hayatı geliştirme sahaları D) Milli parklar E) HEPSİ
9	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalıdır? A) Mevzuatta caydırıcılık artırılmalı B) Denetimler artırılmalı C) Araştırma inceleme işlemleri için yerel kolluk birimleri/mülki makamlar ile yerel bölge halkı/muhtarlığı bilgilendirilmeli D) Toplumda farkındalık oluşturmak maksadıyla afiş, broşür, kamu spotu oluşturulmalı E) Hepsi
10	Biyokaçakçılıkla genelde uğraşanlar kimlerdir? A)Yerli halk (köylüler, çiftçiler vb.) B) Turistler/yabancılar C)Araştırmacı Kimlikleri ile gelen yabancılar D) Göçmen/Sığınmacılar E) Ticaretle uğraşanlar F) HEPSİ

Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 3 soruları Çizelge 3.19'da yer almaktadır.

Çizelge 3.19 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 3 soruları

	ANKET 3						
S.NU		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Fikrim Yoktur
1	Ülkemizde araştırma yapacak yabancılara, Türkiye'den aynı konuda çalışan bir uzman ile birlikte çalışma zorunluluğu getirilmelidir.						
2	Biyolojik zenginliğimizin ortaya çıkarılabilmesi Türk bilim insanlarının çalışmalarına bağlıdır.						
3	Arazi çalışmaları için alınması zorunlu tutulacak izinlerde Türk araştırmacılara kolaylık sağlanması gereklidir.						
4	Biyokaçakçılık yapan herkese hapis cezası verilmesi gerektiğine katılır mısınız?						
5	Biyoçeşitlilik ve endemik türler küresel ve milli mirastır						
6	Sınırlarda ve gümrük kapılarındaki kontrolleri önemli. Buralardaki personelin yasal ve yasadışı arasındaki ayrımı kesin bir şekilde bilmesi ve sürekli değişen kaçakçılık yöntemleri konusunda bilgi sahibi olması gerekiyor.						

Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan mülakat çalışmasının soruları Çizelge 3.20'de yer almaktadır. Bu çalışmada yapılan mülakat sorularının genel değerlendirmesi 4.2.5.4 başlığı altında yer alırken anket ve mülakat çalışmaları sonucu oluşturulan tablolarda bu başlık altında yer almaktadır.

Çizelge 3.20 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan mülakat çalışmasının soruları

S.NU	MÜLAKAT
1	Araziden bitki örneği toplayan araştırıcıların çoğunlukla kullandığı araç gereç ve malzemeler nelerdir?
2	Yapılan operasyonlar sonucunda tespit edilen, kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar nelerdir
3	Kolluk biyokaçakçılık ihbarı aldığında hareket tarzları nelerdir?
4	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Böyle bir plana ihtiyaç var mıydı?
5	Çıkarılacak Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu kaçakçılık faaliyetine karşı etkili olur mu?
6	Türkiye'de yapılan operasyonlarda ticareti yasak olan egzotik hayvanlar da ele geçirildiği bilinmektedir. Kaçak yollardan ticareti yapılan hayvanlar arasında sizce hangi hayvanlar var?
7	Egzotik hayvan ticaretinin Türkiye'deki boyutu nedir? Bu ticaret ne zaman başladı?
8	Ticareti yasak olan hayvanlar olan egzotik hayvanlar sizce nerelerde saklanmaktadır?
9	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalı? Eğitim boyutunda değerlendiriniz Kanunlar boyutunda değerlendiriniz Diğer?
10	Sizce biyokaçakçılık ile biyolojik kaçakçılık aynı şey midir? Neden?
11	Sizce biyokaçakçılık artıyor mu? Azalıyor mu? Dünya'da? Türkiye'de?
12	Biyokaçakçılığın biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

13	Sizce kaçakçılık önlenmeli mi, bu konu hakkında ki görüşleriniz nelerdir? Bitki açısından değerlendiriniz Hayvan açısından değerlendiriniz
14	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? Bitkinin biyokaçakçılığı? Hayvanın biyokaçakçılığı? Endemik bitkinin biyokaçakçılığı?
15	Nuhun gemisi sistemini biliyor musunuz?
16	Bölgenizde yaban hayatı kaçakçılığı (biyokaçakçılık) olayı oldu mu?
17	Ozellikle kardelen, lale, salep, safran ve orkide gibi bitkilerin soğanları kutular içerisinde kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır. Düşünceleriniz nelerdir?
18	Çeşitli bitkilere ait kök ve tohum örnekleri nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır?
19	Kelebek, böcek, salyangoz, yılan, kurbağa, kertenkele gibi canlılar nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır.
20	Canlılara ait doku parçalarından, boynuz, diş, tırnak, tüy, kıl, yumurta, dışkı, meyve, tohum, kök, yaprak, çiçek nasıl kaçırılmaktadır.
21	Sıvı materyaller (kan, zehir, DNA izolatı gibi) tüp içine konarak doğrudan yolcu valizleri ile yolcu üzerinde cepler, asılı torbalar şeklinde düzenekler veya oyuncak ya da kitap içlerine saklamak şeklinde kaçırıldığı bilinmektedir. Ne gibi tedbirler alınmalıdır?
22	Biyokaçakçılık olayları kapsamında bilgilendirmelerde görsel/işitsel medya araçlarında (Televizyon, Belgesel, İnternet) Basılı materyaller (Gazete, Dergi, Kitap) toplum ve devlet görevlileri nazarında farkındalık oluşturabilir mi? Düşünceleriniz nelerdir.

23	Türkiye'nin biyokaçakçılıkla mücadele ekseninde üye olduğu uluslararası sözleşmeler (BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Nesli Tehdit Altında Olan Yabani Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES), Gıda ve Tarım için Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşması (FAO) engellemeye yönelik katkısı nedir?
24	Ulkemize giriş yapıldığında gümrük görevlileri tarafından özellikle nerelere dikkat etmelidir?
25	Saklanarak getirilen hayvanların durumları hakkında bilginiz var mı?

3.1.6 Doğa Koruma Ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü (Ankara Merkez Şefliği, Beypazarı Şefliği, Nallıhan Şefliği, Bala Şefliği, Polatlı Şefliği, Av Yaban Hayatı Ticareti Şefliği Ve Soğuksu Milli Parklar Şefliği) ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının soruları

Bu çalışma için Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.21, 3.22 ve 3.23'te yer almaktadır. Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan mülakat soruları Çizelge 3.24'te yer almaktadır. Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 1 soruları Çizelge 3.21'de yer almaktadır.

Çizelge 3.21 Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 1 soruları

TÜRKİYE'DE BİYOKAÇAKÇILIĞA (YABAN HAYATI KAÇAKÇILIĞI) İLİŞKİN FARKINDALIK ANALİZİ, SON 20 YIL İÇERİSİNDEKİ DEĞİŞİM VE MÜCADELE YÖNETİMİ HAKKINDA GÜNCEL DEĞERLENDİRME ANKETİ			
KİŞİSEL BİLGİ SORULARI			
1. Yaşınız:			
2. Cinsiyetiniz: ☐ Kadın ☐ Erkek			
3. Eğitim durumunuz: 1) Ortaokul 2) Lise 3) Üniversite 4) Yüksek lisans 5) Doktora			
5. Kaç yıldır bu mesleği yapıyorsunuz? 1) 1 yıldan az 2) 1-5yıl 3) 6-10yıl 4) 11-15yıl 5) 15yıl ve üzeri			
ANKET 1			
S.NU	**SORULAR**	**CEVAPLAR**	
		EVET	HAYIR
1	Bölgenizde biyokaçakçılık olayı ile karşılaştınız mı?		
2	Biyolojik kaçakçılık kavramını daha önce hiç duydunuz mu?		
3	Jandarma ve Emniyet birimleri ile koordineli hareket ediliyor mu?		
4	Biyokaçakçılık yöntemlerini biliyor musunuz?		
5	Biyokaçakçılık gizleme yöntemlerini biliyor musunuz?		
6	Nuhun Gemisi Veri Tabanı sistemini biliyor musunuz?		
7	Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticareti kapsamında bu canlıların ticaretinin sadece CITES Belgesi ile yapılabileceği biliniyor mu?		
8	Kurumunuz tarafından biyokaçakçılık (yaban hayatı kaçakçılığı) kapsamında; kurs, eğitim verildi mi?		
9	Gümrük bölgesinde biyokaçakçılık (yaban hayatı kaçakçılığı) vatandaşın görselliğine yönelik olarak farkındalık oluşturacak afiş, broşür vb. dağıtım faaliyetleri yapılıyor mu?		
10	Gümrüklerde lisans ve yüksek lisans seviyelerinde eğitim almış entomoloji, su ürünleri, iki yaşamlı, sürüngen, kuş ve memeli hayvan uzmanları (biyolog, botanikçi, yaban hayatı uzmanı vb.) görevlendiriliyor mu?		
11	Medya kuruluşlarıyla işbirliğinde eğitici programlar ve videolarınız bulunmakta mıdır?		
12	Sizce Biyokaçakçılık olayları kabahat olarak mı kalmalıdır?		
13	Sizce Biyokaçakçılık olayları suç olarak mı kalmalıdır?		
14	Yabani hayatı kaçakçılığının; uyuşturucu ve silah kaçakçılığından sonra dünyanın en büyük üçüncü yasadışı ticari faaliyeti haline geldiğini biliyor musunuz?		
15	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkında bilginiz var mı?		
16	Biyokaçakçılıkla mücadelede ilgili birimlere kaçakçılığı yapılan canlı türlerini tanıtmak amacıyla eğitim materyalleri sunulmakta mıdır?		
17	Fauna ve flora türlerini tanıtan kitaplar mevcut mudur?		
18	İçişleri Bakanlığı'nın HAYDİ uygulaması hususunda bilginiz var mı?		
19	İnsani duygulardan dolayı vatandaş olarak bilmeden gelen yabancılara yardım ediliyor mu?		
20	Biyokaçakçılık verilerinin paylaşımının ve biyokaçakçılık vakalarının takibinin sağlanması amacıyla Biyokaçakçılıkla Mücadele Bilgi Sistemi kurulduğu ve sistemde bulunan verilerin İçişleri Bakanlığı ile yapılan protokol çerçevesinde kolluk birimleri ile paylaşıldığı biliniyor mu?		

Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 2 soruları Çizelge 3.22'de yer almaktadır.

Çizelge 3.22 Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 2 soruları

ANKET 2	
S.NU	**SORU/CEVAP**
1	Biyokaçakçılık Ihbarları hangi numaralara yapılıyor? A) 136 B)156 C)155 D)112 E)HEPSİ
2	Biyokaçakçılık Ihbarlarını hangi kurumlara yapılıyor? A) Gümrük B)Jandarma C)Emniyet (Polis) D) Acil Çağrı Merkezi E)HEPSİ
3	Ülkemizde en çok hangi canlılar kaçırılmaktadır? A) Böcekler B) Kelebekler C) Bitkiler D) Kuşlar E) Sürüngenler (yılan, kaplumbağa, kertenkele, vb) F) Çift yaşamlılar (kurbağa, vb) G) Yumuşakçalar (salyangoz, vb) H) HEPSI
4	Kaçakçılığı yapılan canlılar hangi sektörlerde daha çok kullanılmaktadır? A)Tarım, B)Hayvancılık, C)Balıkçılık, D)Ormancılık, E) Gıda, endüstri, peyzaj, tıp ve ecza sektörleri F)HEPSİ
5	Biyokaçakçılık olayları sizce ülkemizin hangi bölgelerinde yoğunlaşmaktadır? A)Ege B)Akdeniz C)Orta Anadolu D) Göller yöresi E) Hepsi
6	Biyokaçakçılık açısından en riskli dönemler sizce ne zamandır? A)Şubat Kasım B)Haziran -Temmuz C)Ocak-Şubat D) Hepsi
7	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? A) Ekonomik açıdan değerli olmaları B)Koleksiyon amaçlı C) Bilimsel araştırma D) Ticaret amaçlı E) Kozmetik ve ilaç sanayisinde kullanmak için. F) HEPSİ
8	Biyokaçakçılık olaylarının karşılaşıldığı yerler daha çok nerelerdir? A) Ormanlık alanlar B) Tabiat parkı veya tabiatı koruma alanları C) Yaban hayatı geliştirme sahaları D) Milli parklar E) HEPSİ
9	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalıdır? A) Mevzuatta caydırıcılık artırılmalı B) Denetimler artırılmalı C) Araştırma inceleme işlemleri için yerel kolluk birimleri/mülki makamlar ile yerel bölge halkı/muhtarlığı bilgilendirilmeli D) Toplumda farkındalık oluşturmak maksadıyla afiş, broşür, kamu spotu oluşturulmalı E) Hepsi
10	Biyokaçakçılıkla genelde uğraşanlar kimlerdir? A)Yerli halk (köylüler, çiftçiler vb.) B) Turistler/yabancılar C)Araştırmacı Kimlikleri ile gelen yabancılar D) Göçmen/Sığınmacılar E) Ticaretle uğraşanlar F) HEPSİ

Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 3 soruları Çizelge 3.23'te yer almaktadır.

Çizelge 3.23 Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 3 soruları

	ANKET 3						
S.NU		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Fikrim Yoktur
1	Ülkemizde araştırma yapacak yabancılara, Türkiye'den aynı konuda çalışan bir uzman ile birlikte çalışma zorunluluğu getirilmelidir.						
2	Biyolojik zenginliğimizin ortaya çıkarılabilmesi Türk bilim insanlarının çalışmalarına bağlıdır.						
3	Arazi çalışmaları için alınması zorunlu tutulacak izinlerde Türk araştırmacılara kolaylık sağlanması gereklidir.						
4	Biyokaçakçılık yapan herkese hapis cezası verilmesi gerektiğine katılır mısınız?						
5	Biyoçeşitlilik ve endemik türler küresel ve milli mirastır						
6	Sınırlarda ve gümrük kapılarındaki kontrolleri önemli. Buralardaki personelin yasal ve yasadışı arasındaki ayrımı kesin bir şekilde bilmesi ve sürekli değişen kaçakçılık yöntemleri konusunda bilgi sahibi olması gerekiyor.						

Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan mülakat çalışmasının soruları Çizelge 3.24'te yer almaktadır. Bu çalışmada yapılan anket ve mülakat sorularının genel değerlendirmesi 4.2.6.4 başlığı altında yer alırken anket ve mülakat çalışmaları sonucu oluşturulan tablolarda bu başlık altında yer almaktadır.

Çizelge 3.24 Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan mülakat çalışmasının soruları

S.NU	MÜLAKAT
1	Araziden bitki örneği toplayan araştırıcıların çoğunlukla kullandığı araç gereç ve malzemeler nelerdir?
2	Yapılan operasyonlar sonucunda tespit edilen, kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar nelerdir
3	Kolluk biyokaçakçılık ihbarı aldığında hareket tarzları nelerdir?
4	Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Böyle bir plana ihtiyaç var mıydı?
5	Çıkarılacak Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu kaçakçılık faaliyetine karşı etkili olur mu?
6	Türkiye'de yapılan operasyonlarda ticareti yasak olan egzotik hayvanlar da ele geçirildiği bilinmektedir. Kaçak yollardan ticareti yapılan hayvanlar arasında sizce hangi hayvanlar var?
7	Egzotik hayvan ticaretinin Türkiye'deki boyutu nedir? Bu ticaret ne zaman başladı?
8	Ticareti yasak olan hayvanlar olan egzotik hayvanlar sizce nerelerde saklanmaktadır?
9	Biyokaçakçılığın önlenmesi için neler yapılmalı? Eğitim boyutunda değerlendiriniz Kanunlar boyutunda değerlendiriniz Diğer?
10	Sizce biyokaçakçılık ile biyolojik kaçakçılık aynı şey midir? Neden?
11	Sizce biyokaçakçılık artıyor mu? Azalıyor mu? Dünya'da? Türkiye'de?
12	Biyokaçakçılığın biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

13	Sizce kaçakçılık önlenmeli mi, bu konu hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Bitki açısından değerlendiriniz Hayvan açısından değerlendiriniz
14	Sizce biyolojik kaçakçılığın nedenleri nedir? Bitkinin biyokaçakçılığı? Hayvanın biyokaçakçılığı? Endemik bitkinin biyokaçakçılığı?
15	Nuhun gemisi sistemini biliyor musunuz?
16	Bölgenizde yaban hayatı kaçakçılığı (biyokaçakçılık) olayı oldu mu?
17	Özellikle kardelen, lale, salep, safran ve orkide gibi bitkilerin soğanları kutular içerisinde kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır. Düşünceleriniz nelerdir?
18	Çeşitli bitkilere ait kök ve tohum örnekleri nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır?
19	Kelebek, böcek, salyangoz, yılan, kurbağa, kertenkele gibi canlılar nasıl kaçakçılığa maruz bırakılmaktadır.
20	Canlılara ait doku parçalarından, boynuz, diş, tırnak, tüy, kıl, yumurta, dışkı, meyve, tohum, kök, yaprak, çiçek nasıl kaçırılmaktadır.
21	Sıvı materyaller (kan, zehir, DNA izolatı gibi) tüp içine konarak doğrudan yolcu valizleri ile yolcu üzerinde cepler, asılı torbalar şeklinde düzenekler veya oyuncak ya da kitap içlerine saklamak şeklinde kaçırıldığı bilinmektedir. Ne gibi tedbirler alınmalıdır?
22	Biyokaçakçılık olayları kapsamında bilgilendirmelerde görsel/işitsel medya araçlarında (Televizyon, Belgesel, İnternet) Basılı materyaller (Gazete, Dergi, Kitap) toplum ve devlet görevlileri nazarında farkındalık oluşturabilir mi? Düşünceleriniz nelerdir.

23	Türkiye'nin biyokaçakçılıkla mücadele ekseninde üye olduğu uluslararası sözleşmeler (BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Nesli Tehdit Altında Olan Yabani Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES), Gıda ve Tarım için Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşması (FAO) engellemeye yönelik katkısı nedir?
24	Ulkemize giriş yapıldığında gümrük görevlileri tarafından özellikle nerelere dikkat etmelidir?
25	Saklanarak getirilen hayvanların durumları hakkında bilginiz var mı?

4. BULGULAR VE DEĞERLENDİRMELER

4.1 Haber Tarama

Biyokaçakçılık konusunda bilgi aktarılmasında medya önemli bir yere sahiptir. 2009-2022 yılları arasında haberlere konu olan biyokaçakçılıkla ilgili bilgiler ele alındığında Çizelge 4.1'e göre yetmişaltı biyokaçakçılık olayında uyruğu tespit edilemeyen vatandaşların yanı sıra ABD, Almanya, Azerbaycan, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Hollanda, İran, İsviçre, İtalya, Japonya, Macaristan, Rusya, Suriye ve Türkiye vatandaşları biyokaçakçılık olaylarına karıştığı görülmektedir. Yine Çizelge 4.1'e göre tespit edilemeyen 45 yabancı uyruklu vatandaşın 18'inin İstanbul ili sınırları içerisinde biyokaçakçılık yapmaya çalıştıkları görülmektedir. Ayrıca biyokaçakçılık olayına karışan 5 Türk vatandaşının 2'sinin de yine İstanbul ili sınırı içerisinde olaya karıştığı görülmektedir. İstanbul'dan sonra biyokaçakçılığın en çok yaşandığı ikinci il Artvin olmuştur. Medyaya yansıtılan Artvin'deki on biyokaçakçılık olayında ikisinin uyruğu tespit edilememiş olup, diğerlerinin ise Almanya, Fransa, Hollanda, İsviçre, İtalya, Japonya, Macaristan ve Türkiye vatandaşları olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.1 2009 - 2022 yılları arasında medyaya yansıyan biyokaçakçılık haberlerine konu olan ülke vatandaşları

MEDYAYA YANSIYAN OLAYLARDA ELE GEÇİRİLEN ÜLKE VATANDAŞLARI																															
ÜLKELER	ADANA	ADIYAMAN	AĞRI	ANKARA	ANTALYA	ARTVİN	AYDIN	BALIKESİR	BURSA	DENİZLİ	EDİRNE	ELAZIĞ	ERZURUM	GAZİANTEP	GÜMÜŞHANE	HAKKARİ	HATAY	IĞDIR	İSTANBUL	İZMİR	KARAMAN	KAYSERİ	KIRKLARELİ	KİLİS	KOCELİ	KONYA	MERSİN	MUĞLA	NEVŞEHİR	OSMANİYE	RİZE	SİİRT	VAN	Genel Toplam
ABD																														1			1
ALMANYA					1	1															1												3
ALMANYA, TÜRKİYE						1																											1
AZERBAYCAN																			1														1
BULGARİSTAN																							1										1
BULGARİSTAN, TÜRKİYE											1																						1
ÇEK CUMHURİYETİ											1				1																		2
FRANSA, ALMANYA						1																											1
HOLLANDA						1							1							1													3
İRAN																																1	1
İSVİÇRE						1																											1
İTALYA						1					1																						2
JAPON, MACARİSTAN						1																											1
MACARİSTAN			1														1																2
RUS																						1					1						2
RUS, TÜRKİYE				1																													1
SURİYE																							1										1
TÜRKİYE								1				1	1						2														5
YABANCI UYRUKLU						1																											1
TESPİT EDİLEMEDİ	1	1		1	1	2	1	1		1	2	2		1		1	1	1	18	1					1	1		2	1	1		1	2	45
Genel Toplam	**1**	**1**	**1**	**2**	**2**	**10**	**1**	**1**	**1**	**1**	**5**	**3**	**2**	**1**	**1**	**1**	**2**	**1**	**21**	**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**3**	**76**

Çizelge 4.2'e göre 2009-2022 yılları arasında yetmişaltı biyokaçakçılık haberi yayınlanmıştır. Bu yayınlanan haberlerin yıllarına göre bakıldığında 2021 yılı 2009-2022 yılları içerisinde onbeş olayın yaşanması ile ilk sırada yer almaktadır. Bu yıl içerisinde yaşanan dokuz olay sadece İstanbul ili içerisinde olmuştur. Yine çizelgeye göre bakıldığında 2022 yılı içerinde onüç olay, 2020 yılı içerisinde onbir olay, 2019 yılı içerinde 10 olay ve 2018 yılı içerisinde dokuz olay gerçekleşmiştir. Bu çizelgeye göre son beş yılda biyokaçakçılık sürekli bir artış göstermektedir.

Çizelge 4.2'e göre illerin durumu incelendiğinde biyokaçakçılık olaylarının en çok gerçekleştiği il İstanbul olmaktadır. İkinci sırada en çok 2012 yılında altı biyokaçakçılık olayı yaşanan Artvin, üçüncü sırada farklı yıllarda yaşanan beş biyokaçakçılık olayı ile Edirne, dördüncü sırada 2018 yılında üç biyokaçakçılık olayı yaşanan Elâzığ ve beşinci sırada da 2018-2019 ve 2022 yıllarında üç biyokaçakçılık yaşanan Van ili gelmektedir.

Çizelge 4.2 2009-2022 yılları arasında medyaya yansıyan biyokaçakçılık haberlerinin yayınlandığı döneme göre illerin durumu

MEDYAYA YANSIYAN OLAYLARIN DÖNEMLERİNE GÖRE İLLERİN DURUMU																
İLLER	2003-2012				2013-2022										TESPİT EDİLEMEDİ	Genel Toplam
	2009	2011	2012	Toplam	2013	2014	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Toplam		
ADANA											1			**1**		**1**
ADIYAMAN													1	**1**		**1**
AĞRI										1				**1**		**1**
ANKARA											1		1	**2**		**2**
ANTALYA									1				1	**2**		**2**
ARTVİN		1	6	**7**								1	2	**3**		**10**
AYDIN												1		**1**		**1**
BALIKESİR									1					**1**		**1**
BURSA						1								**1**		**1**
DENİZLİ										1				**1**		**1**
EDİRNE	1	1		**2**					1		1		1	**3**		**5**
ELAZIĞ									3					**3**		**3**
ERZURUM		1		**1**					1					**1**		**2**
GAZİANTEP											1			**1**		**1**
GÜMÜŞHANE			1	**1**												**1**
HAKKARİ												1		**1**		**1**
HATAY											1		1	**2**		**2**
IĞDIR													1	**1**		**1**
İSTANBUL									1	6	4	9	1	**21**		**21**
İZMİR					1								1	**2**		**2**
KARAMAN															1	**1**
KAYSERİ								1						**1**		**1**
KIRKLARELİ										1				**1**		**1**
KİLİS												1		**1**		**1**
KOCELİ												1		**1**		**1**
KONYA													1	**1**		**1**
MERSİN							1							**1**		**1**
MUĞLA											1		1	**2**		**2**
NEVŞEHİR								1						**1**		**1**
OSMANİYE												1		**1**		**1**
RİZE															1	**1**
SİİRT											1			**1**		**1**
VAN									1	1			1	**3**		**3**
Genel Toplam	**1**	**3**	**7**	**11**	**1**	**1**	**1**	**2**	**9**	**10**	**11**	**15**	**13**	**63**	**2**	**76**

Çizelge 4.3 incelendiğinde 2009-2022 yılları arasında haber kaynaklarına göre yayınlanan biyokaçakçılıkla ilgili olaylarda ay veya mevsimler fark etmeksizin olaylar gerçekleşmektedir. Çizelge 4.3'ye bakıldığında turizmin canlılık kazandığı dönemlerden olan temmuz ayında biyokaçakçılık daha fazla gerçekleşmiş olup Ocak, Nisan, Haziran, Mart ve Ekim diye sıralama devam etmektedir. Yine çizelgeye bakıldığında onbir biyokaçakçılık olayı temmuz ayında yaşanmış olup bu olayların dördü Artvin'de on biyokaçakçılık olayı da ocak ayında yaşanmış olup dördü İstanbul'da gerçekleşmiştir. Nisan ayında dokuz olay gerçekleşmiştir. Haziran'da yaşanan sekiz olayın üçü Artvin'de dördü İstanbul'da ve biri Erzurum'da yaşanmıştır. Mart ayındaki yaşanan yedi olayın İkisi İstanbul'da diğerleri ise Adıyaman, Antalya, Aydın, Edirne ve Hakkâri'de olmuştur. Altı biyokaçakçılık olayı da Ekim ayında yaşanmış olup dördü İstanbul'da biri Kilis'te ve diğeri ise Nevşehir'de yaşanmıştır.

Çizelge 4.3 2009-2022 yılları arasında medyaya yansıyan biyokaçakçılık haberlerinin gerçekleştiği aylara göre illerin durumu

MEDYAYA YANSIYAN OLAYLARIN AYLARINA GÖRE İLLERİN DURUMU														
İLLER	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	TESPİT EDİLEMEDİ	Genel Toplam
ADANA		1												1
ADIYAMAN			1											1
AĞRI											1			1
ANKARA				1			1							2
ANTALYA	1		1											2
ARTVİN				1	1	3	4	1						10
AYDIN			1											1
BALIKESİR	1													1
BURSA							1							1
DENİZLİ												1		1
EDİRNE	1		1	1			1		1					5
ELAZIĞ	2			1										3
ERZURUM		1				1								2
GAZİANTEP									1					1
GÜMÜŞHANE					1									1
HAKKARİ			1											1
HATAY							1		1					2
IĞDIR		1												1
İSTANBUL	4		2	1		4	2	1		4	3			21
İZMİR							1		1					2
KARAMAN													1	1
KAYSERİ	1													1
KIRKLARELİ				1										1
KİLİS										1				1
KOCELİ												1		1
KONYA				1										1
MERSİN					1									1
MUĞLA		1		1										2
NEVŞEHİR										1				1
OSMANİYE								1						1
RİZE													1	1
SİİRT				1										1
VAN					1			1				1		3
Genel Toplam	**10**	**4**	**7**	**9**	**4**	**8**	**11**	**4**	**4**	**6**	**4**	**3**	**2**	**76**

Ülkemizde biyokaçakçılık olaylarının yakalanmasında, ihbarların incelenmesinde ve biyokaçakçılığı önlemede bazı kurum ve kuruluşlar ilgilenmektedir. Çizelge 4.4'e bakıldığında bu görevi üstlenen birimler Doğa Koruma ve Milli Parklar, Gümrük Müdürlükleri, Jandarma, Tarım ve Orman Bakanlığı Bölge Müdürlüğü ekipleri ve Polisler olark belirtilmektedir. Çizelgeya göre en çok polis ekipleri biyokaçakçılığı yakalayan kurum olmuştur. Çizelgeya göre İstanbul'da yaşanan yirmibir biyokaçakçılık olayının yirmisinde polisler görev almaktadır.

Biyokaçakçılık günümüzün en büyük sorunları haline gelmektedir. Dünya'da ve Türkiye'de biyokaçakçılıkla mücadele etmek için kurum ve kuruluşlar büyük bir çaba göstermektedir. Biyokaçakçılıkta sebep ya da yöntem fark etmeksizin birçok canlı türünde kaçakçılık devam etmektedir. Genel olarak endemik olan bitki ve hayvan türleri yurtdışına çıkarılmaya çalışılmaktadır.

Çizelge 4.4 2009-2022 yılları arasında medyaya yansıyan biyokaçakçılık olaylarını yakalayan kurumlar

MEDYAYA YANSIYAN OLAYLARI YAKALAYAN KURUMLAR						
İLER	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ	JANDARMA	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ EKİPLERİ	POLİS	Genel Toplam
ADANA					1	1
ADIYAMAN					1	1
AĞRI	1					1
ANKARA		1			1	2
ANTALYA	1				1	2
ARTVİN	7	3				10
AYDIN					1	1
BALIKESİR			1			1
BURSA				1		1
DENİZLİ					1	1
EDİRNE		3	1		1	5
ELAZIĞ			1		2	3
ERZURUM		1	1			2
GAZİANTEP					1	1
GÜMÜŞHANE	1					1
HAKKARİ			1			1
HATAY			1		1	2
IĞDIR			1			1
İSTANBUL			1		20	21
İZMİR		2				2
KARAMAN	1					1
KAYSERİ					1	1
KIRKLARELİ		1				1
KİLİS		1				1
KOCELİ					1	1
KONYA					1	1
MERSİN	1					1
MUĞLA			1		1	2
NEVŞEHİR			1			1
OSMANİYE					1	1
RİZE	1					1
SİİRT			1			1
VAN			1		2	3
Genel Toplam	**13**	**12**	**12**	**1**	**38**	**76**

Ülkemizde yapılan biyokaçakçılık suçunda kullanılan yöntemler genel olarak araçların bagajlarında, kutularda, çantalarda, bez torbalarda, kafeslerde, çuvallarda bina içerisinde veya depo alanlarında gizleyerek uygun zamanda gizli bir şekilde araçlarla veya çantalarla dışarıya çıkarmaktır. Biyokaçakçılık yapan kişilerin genel olarak haberlerden veya istihbarattan alınan bilgilere göre herhangi bir mesleği olmayan kişiler tarafından veya turistler tarafından yapıldığı ortaya çıkmaktadır (Çizelge 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8).

Çizelge 7.1'de biyokaçakçılık haberlerinde kuş, böcek, bitki, endemik tür ve hayvan kaçakçılığı yapıldığı gösterilmektedir. Kaçırılan türlerin Muhabbet Kuşu, Sultan papağanı, Köpek, Güvercin, Ağustos böceği, At sinekleri, Endemik bitki, Yılan, Sülük, Salyangoz, Kelebek ve Tırtıl olduğu görülmektedir. Ayrıca biyokaçakçılığı yapılan türler genel olarak sağlam bir şekilde ele geçirilmiştir. Çizelge 7.1'e göre biyokaçakçılık olayları genellikle yaz aylarında ülkemizin Marmara, Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgesinde gerçekleşmiştir. Biyokaçakçılıkta yakalanan kişilerin genel olarak yabancı olduğu ve bu kişilerin Bulgaristan, Türkiye, Çek Cumhuriyeti, Hollanda, İsviçre, Japon, Macaristan, Almanya, İtalya, Fransa vatandaşı olduğu görülmektedir. Yapılan kaçakçılıkta kişi yalnız olabileceği gibi birkaç kişi birliktede hareket edebilmektedir. Haberlerde biyokaçakçılık olaylarında suçlular arazi veya gümrükte Gümrük Müdürlüğü ve Doğa Koruma ve Milli Parklar birimleri tarafından yakalanmıştır. Biyokaçakçılığın kabahat ve suç olduğu kabul edilirken cezası idari para cezası olarak kesilmiştir (Çizelge 7.1).

Çizelge 7.2'de biyokaçakçılık haberlerinde kuş, böcek, bitki, mantar, kurbağa ve canlı hayvan kaçakçılığı yapıldığı gösterilmektedir. Kaçırılan türlerin kelebek, böcek, kurbağa, salep soğanları, bağırtlak, kuru ve toz halde bitki olduğu görülmektedir. Ayrıca biyokaçakçılığı yapılan türler genel olarak sağlam bir şekilde ele geçirilmiştir. Çizelge 7.2'ye göre biyokaçakçılık olayları genellikle kış ve yaz aylarında ülkemizin Akdeniz, Marmara, Karadeniz, Ege, İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgesinde gerçekleşmiştir. Biyokaçakçılıkta yakalanan kişilerin genel olarak yabancı olduğu ve bu kişilerin Türkiye, Çek Cumhuriyeti, Hollanda, Rusya, İtalya vatandaşı olduğu görülmektedir. Yapılan kaçakçılıkta kişi yalnız olabileceği gibi birkaç kişi birliktede hareket

edebilmektedir. Haberlerde biyokaçakçılık olaylarında suçlular merkez, ilçe, arazi, gümrük, araç ve evde Gümrük Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar, (mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bölge Müdürlüğü Ekipleri, Polis ve Jandarma birimleri tarafından yakalanmıştır. Biyokaçakçılığın kabahat ve suç olduğu kabul edilirken adli işlem uygulanmış veya idari para cezası kesilmiştir (Çizelge 7.2).

Çizelge 7.3'te biyokaçakçılık haberlerinde kuş, yılan zehri, mantar, böcek ve CİTES kaçakçılığı yapıldığı gösterilmektedir. Kaçırılan türlerin Hint Bülbülü, Senegal Papağanı, Amazon Papağanı, Myiopsitta Monachus Papağanı, Rhesus cinsi Maymun, Tarantula, İguana, Papağan, kelebek, böcek ve sinek olduğu görülmektedir. Ayrıca biyokaçakçılığı yapılan türler genel olarak sağlam bir şekilde ele geçirilmiştir. Çizelge 7.3'te göre biyokaçakçılık olayları genellikle ilkbahar ve kış aylarında ülkemizin Akdeniz, Marmara ve Doğu Anadolu bölgesinde gerçekleşmiştir. Biyokaçakçılıkta yakalanan kişilerin genel olarak uyruğu tespit edilmemiş olsa da kişilerin Macaristan, Bulgaristan ve İran vatandaşı olduğu görülmektedir. Yapılan kaçakçılıkta kişi yalnız olabileceği gibi birkaç kişi birliktede hareket edebilmektedir. Haberlerde biyokaçakçılık olaylarında suçlular merkez, arazi, havalimanı, gümrük, akaryakıt istasyonu, araç, işyeri ve evde Gümrük Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar, Polis ve Jandarma birimleri tarafından yakalanmıştır. Ayrıca havaalanında gerçekleşen olayda Havalimanı müdürlüğü destek olan birim olmuştur. Biyokaçakçılığın kabahat ve adli suç olduğu kabul edilirken idari para cezası kesilmiştir (Çizelge 7.3).

Çizelge 7.4'e biyokaçakçılık haberlerinde endemik tür, kuş, yılan zehri, hayvan, bitki ve CİTES kaçakçılığı yapıldığı gösterilmektedir. Kaçırılan türlerin Kraliyet kobrası, Kahverengi İguana, Sakallı Ejder, Leopard Geçko, Ara Papağan, Macaw Papağan, Jako Papağanı, Saka Kuşu, Puma, İguana, Tavus kuşu, Deve kuşu, Rakun, Savanah Kedisi, Salep, Orkide, Ara Papağan, Balina Dişi, Mamut Dişi, Fildişi, Gergedan Boynuzu, Çöl Varan, Nil Varan, Savannah Monitör, Beyaz Boğa Yılanı, Piton Yılanı, yılan zehri, cinsel içerikli ürün, saat, parfüm, sahte alkol ve endemik tür olduğu görülmektedir. Ayrıca biyokaçakçılığı yapılan türler genel olarak sağlam bir şekilde ele geçirilmiştir. Çizelge 7.4'e göre biyokaçakçılık olayları genellikle ilkbahar, yaz ve kış aylarında ülkemizin Marmara, Ege, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde

gerçekleşmiştir. Biyokaçakçılıkta yakalanan kişilerin genel olarak uyruğu tespit edilmemiştir. Yapılan kaçakçılıkta kişi yalnız olabileceği gibi birkaç kişi birliktede hareket edebilmektedir. Haberlerde biyokaçakçılık olaylarında suçlular merkez, otoban, arazi, işyeri ve evde Gümrük Müdürlüğü, Polis ve Jandarma birimleri tarafından yakalanmıştır. Biyokaçakçılığın kabahat ve adli suç olduğu kabul edilirken idari para cezası kesilmiştir (Çizelge 7.4).

Çizelge 7.5'e biyokaçakçılık haberlerinde yılan zehri, hayvan, canlı hayvan, bitki ve CİTES kaçakçılığı yapıldığı gösterilmektedir. Kaçırılan türlerin Nil Varan, Savannah Monitörü, Sakallı ejder, Albino, Boğa Yılanı, Piton, Tarantula, Makak Maymunu, Varanüs glauerti, Pacman kurbağa, Terribilis Karbağa, Taç Geko, Amazon Süt Kurbağası, Alpaka, Rakun, Coati, Emo Deve, Sincap, Nymphicus Hollandicus Papağan (Hollanda Türü), Fişher Türü Papağan (Avustralya Türü), Papağan Yumurtası, yılan zehri ve silah olduğu görülmektedir. Ayrıca biyokaçakçılığı yapılan türler genel olarak sağlam bir şekilde ele geçirilmiştir. Çizelge 7.5'e göre biyokaçakçılık olayları genellikle yaz, sonbahar ve kış aylarında ülkemizin Marmara, Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde gerçekleşmiştir. Biyokaçakçılıkta yakalanan kişilerin genel olarak uyruğu tespit edilmemiştir. Yapılan kaçakçılıkta kişi yalnız olabileceği gibi birkaç kişi birliktede hareket edebilmektedir. Haberlerde biyokaçakçılık olaylarında suçlular merkez, otogar, yol, işyeri, emlakçı, araç ve evde Polis ve Jandarma birimleri tarafından yakalanmıştır. Ayrıca Doğa Koruma ve Milli Parklar birimleri destek birim olmuştur. Biyokaçakçılığın kabahat ve adli suç olduğu kabul edilirken idari para cezası kesilmiştir (Çizelge 7.5).

Çizelge 7.6'da biyokaçakçılık haberlerinde kuş, hayvan, yılan zehri ve CİTES kaçakçılığı yapıldığı gösterilmektedir. Kaçırılan türlerin Tavus Kuşu, Deve Kuşu, Sülün, Flamingo, Patka Ördek, Fil Objesi, Gergedan Boynuzu Objesi, Yılan Derisi Objesi, Saka Kuşu, Papağan, Hayvan Mumyaları, Karınca Yiyen (Koati), Rakun, Sincap, Lama, Mısır Yılanı, Tarantula, yılan zehiri, Kırmızı Civa, Piton, kertenkele, örümcek, kurbağa ve çok sayıda hayvan olduğu görülmektedir. Ayrıca biyokaçakçılığı yapılan türler genel olarak sağlam bir şekilde ele geçirilmiştir. Çizelge 7.6'ya göre biyokaçakçılık olayları genellikle ilkbahar, yaz, sonbahar ve kış aylarında ülkemizin

Karadeniz, Marmara, Ege, Akdeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde gerçekleşmiştir. Biyokaçakçılıkta yakalanan kişilerin genel olarak uyruğu tespit edilmemiş fakat tespit edilenlerin Azerbaycan ve Suriye vatandaşı olduğu görülmektedir. Yapılan kaçakçılıkta kişi yalnız olabileceği gibi birkaç kişi birliktede hareket edebilmektedir. Haberlerde biyokaçakçılık olaylarında suçlular gümrük, arazi, çiftlik ve evde Gümrük Müdürlüğü, Polis ve Jandarma birimleri tarafından yakalanmıştır. Ayrıca KOM birimleri destek birim olmuştur. Biyokaçakçılığın adli suç olduğu kabul edilirken idari para cezası kesilmiştir (Çizelge 7.6).

Çizelge 7.7'de biyokaçakçılık haberlerinde böcek, mantar, hayvan, yılan zehri ve CİTES kaçakçılığı yapıldığı gösterilmektedir. Kaçırılan türlerin Akrep, Mısır Yılanı, Monitör Kertenkele, Boğa Yılanı, Piton Yılanı, Tarantula, Salyangoz, Papağan, Tavus Kuşu, Türk Kanaryası, Boz Alamecek, Himalaya Sakası, Deve Kuşu, yılan zehiri, Su Kaplumbağası, Arı ve çok sayıda hayvan olduğu görülmektedir. Ayrıca biyokaçakçılığı yapılan türler genel olarak sağlam bir şekilde ele geçirilmiştir. Çizelge 7.7'ye göre biyokaçakçılık olayları genellikle ilkbahar, yaz ve kış aylarında ülkemizin Karadeniz, Marmara, Ege, Akdeniz, Doğu Anadolu ve İç Anadolu bölgesinde gerçekleşmiştir. Biyokaçakçılıkta yakalanan kişilerin genel olarak uyruğu tespit edilmemiş fakat tespit edilenlerin Rusya ve Türkiye vatandaşı olduğu görülmektedir. Yapılan kaçakçılıkta kişi yalnız olabileceği gibi birkaç kişi birliktede hareket edebilmektedir. Haberlerde biyokaçakçılık olaylarında suçlular gümrük, merkez, arazi, çiftlik, kafe ve evde Gümrük Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Polis ve Jandarma birimleri tarafından yakalanmıştır. Ayrıca İstihbarat ve KOM birimleri destek birim olmuştur. Biyokaçakçılığın kabahat ve adli suç olduğu kabul edilirken adli işlem yapılmış ve idari para cezası kesilmiştir (Çizelge 7.7).

Çizelge 7.8'de biyokaçakçılık haberlerinde böcek, bitki, hayvan, midye, kurbağa ve akrep kaçakçılığı yapıldığı gösterilmektedir. Kaçırılan türlerin Göcek Semenderi, Akrep, Kum Midyesi, Böcek ve Atmaca Kan Örneği olduğu görülmektedir. Ayrıca biyokaçakçılığı yapılan türler genel olarak sağlam bir şekilde ele geçirilmiştir. Çizelge 7.8'e göre biyokaçakçılık olayları genellikle ilkbahar ve sonbahar aylarında ülkemizin Karadeniz, Marmara, Ege, Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu bölgesinde

gerçekleşmiştir. Biyokaçakçılıkta yakalanan kişilerin uyruğu tespit edilmemişlerin yanı sıra Almanya, Macaristan ve ABD vatandaşı olduğu görülmektedir. Yapılan kaçakçılıkta kişi yalnız olabileceği gibi birkaç kişi birliktede hareket edebilmektedir. Haberlerde biyokaçakçılık olaylarında suçlular arazi ve yolda Polis, Jandarma, Doğa Koruma ve Milli Parklar birimleri tarafından yakalanmıştır. Ayrıca İlçe Tarım ve HAYDİ birimleri destek birim olmuştur. Biyokaçakçılığın kabahat ve adli suç olduğu kabul edilirken idari para cezası kesilmiştir (Çizelge 7.8).

2009-2022 yılları arasında gerçekleşen biyokaçakçılık olayları üzerine yapılan araştırmalar sonucunda hazırlanan tablolarda verilerine ulaşılan yetmişaltı haber içerisinde genel olarak biyokaçakçılığın korkunç yüzü ortaya çıkmaktadır. Alınan tedbirlere rağmen yakalanan insanların bu konuda ne kadar bilgiye sahip olduğu konusu tartışılır. Suç işleyen insanlara sadece adli işlem veya idari para cezası verilmesi yeteri kadar caydırıcılığa sahip olmamaktadır. Biyokaçakçılıkla mücadele eden birimlerin yanı sıra vatandaşa verilecek bilginin önemi de göz ardı edilmemelidir. Biyokaçakçılıkla ilgili bilgi aktarımı vatandaşlara, öğrencilere, kurum ve kuruluş personellerine seminer veya çeşitli eğitimlerle yapılabilir. Çizelgelerde verilen bilgilerin yanı sıra tabloya aktarılmamış birçok biyokaçakçılık olayları ülkemizde ve dünyada hala devam etmektedir.

4.1.1 Türkiye'de medyaya yansıyan biyokaçakçılık haber taramaları ve değerlendirmeleri

Türkiye'nin biyoçeşitliliğindeki zenginliği gözler önüne açıkça serilmişken bunu koruyabilmek adına hem topluma hem de kuruluşlara büyük görev düşmektedir. Kaynakları kaybetmemek ve korumak adına iş birliği içerisinde olmak gerekir. Özellikle gümrüklerde alanında uzman olan kişiler tarafından özenli bir şekilde gözlem ve denetim gerekmektedir. Gümrüklerde özellikle botanik, emtoloji, zooloji vb. alanlarında eğitim almış ve Fen bilimleri biyoloji bölümü mezunu personellerin varlığı da bu konuda büyük önem arz etmektedir.

Endemik türlerin varlığının olduğu bölgelerde toplumu göz ardı etmemek gerekmektedir. Halkı biyokaçakçılık konusunda bilgilendirmek ve bu konunun ne kadar önemli olduğunu vurgulamakta kaçakçılığı önlemedeki bir yöntemdir. Halkın karşılaşacağı biyokaçakçılık olayı karşısında yapması gerekenler konusunda bilgilendirmekte önemli bir husustur. Mahalle muhtarlarının veya saygı görülen büyüklerin bu konuda halkı bilgilendirmesi de önem taşımaktadır.

Kolluk kuvvetlerinin yapılacak her türlü kaçakçılık karşısında bilinçlendirilmesi ve gerekli eğitimlerin verilmesi kaçakçılıkları önleme konusunda büyük önem taşımaktadır. Özellikle taşra teşkilatlarında araştırma yapan ve materyal toplayan kişilerin varlıklarının denetlenmesi hususunda eğitimlerinin önemi büyüktür. Araştırma yapan kişilerin amaçlarının, amaç dışı işlerle ilgisi olup olmadığı, izin belgelerinin varlığı, prosedürlere uygunluğu ve yaptığı araştırmanın içeriğinin incelenmesi konusunda denetlemeleri doğru bir şekilde yapmaları da büyük önem taşımaktadır.

Biyokaçakçılığın özendirilmeye çalışılması konusunda yabancıların bu konuyu cazibeli hale getirmelerinin önüne geçilmelidir. Türkiye'ye giriş yaban yabancı uyruklu araştırmacıların tek başına hareket etmelerini önlemek adına yanlarına mutlaka alanında uzman ilgili Türk araştırmacının da yer alması konusunda dikkat etmek gerekmektedir. Yapacakları çalışmaların ilgili prosedür ve yasalara uygunluğu, konu ile alakalı çalışma yapacakları alanların kontrolü de özenli bir şekilde denetlenmelidir. Ayrıca çalışma yapılan örneklerin toplanma şekli, miktarları ve raporları konusunda kurumlara bilgi verilip verilmemesi de denetlenmelidir.

4.1.2 Türkiye'de medyaya yansıyan biyokaçakçılık konusunda yapılan seminer-eğitim taramaları ve değerlendirmeleri

Biyokaçakçılığın önlenmesi konusunda bilgi eksikliğinin giderilmesi oldukça büyük önem taşımaktadır. 2009-2022 yılları arasında ülkemizde birçok bilgilendirme faaliyeti yapılmış ve biyokaçakçılık konusunda yapılan bu faaliyetler medyada haberlere konu olmaktadır. Ülkemizde bu konuda yapılabilecek bilgilendirme faaliyetleri; bilgilendirme toplantıları, çalıştay, eğitim, konferans, kongre, panel, seminer ve toplantılar olarak

sınıflandırmak mümkündür. Türkiye'de biyokaçakçılık konusunda yapılan bilgilendirme faaliyetlerine ait oluşturulan 7.9, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14 ve 7.15 tabloları Ek 5'te yer almaktadır.

Biyokaçakçılık ülkemizi hem biyoçeşitlilik konusunda hem de ekonomi konusunda önemli derecede etkileyen konulardan biridir. Bu konu ile ilgili bilgi yoksunluğu biyokaçakçılığı önlemede en büyük engellerden biri olabilir. Halkı biyokaçakçılık konusunda bilgilendirmek büyük yarar sağlayacaktır. Yetkili birimlerin biyokaçakçılık konusunda vereceği bilginin önemi göz ardı edilemez.

Biyokaçakçılık konusunda yapılan seminer ve eğitimler de biyokaçakçılığın yanı sıra Türkiye'nin biyoçeşitliliği konusunda da bilgiler verilmektedir. Bu bilgilere dayanarak ülkemizde 12 bin civarında çiçekli bitki, 132 memeli hayvan, 106 sürüngen hayvan, 460 kuş türü ve 345 balık türü bulunmakta ayrıca çok farklı habitat ve ekosistem çeşitliliğine de sahip denilebilir.

Çizelge 7.9'da görüldüğü gibi yapılan analizler sonucunda biyokaçakçılık konusunda farklı il ve ilçelerde toplumu biyokaçakçılık konusunda bilgilendirmek adına seminer, çalıştay veya konferanslar düzenlenmiştir. Yine tablo 7.9 incelendiğinde biyokaçakçılık konusunda eğitim veren birimler arasında Doğa Koruma ve Milli Parklar, (mülga)Orman ve Su işleri İl Genel Müdürlükleri ve Üniversiteler yer almaktadır. Toplumun her kesimini bilgilendirmek amacıyla yapılan bu çalışmalara halkın desteğinin olması büyük önem arz etmektedir. Öğrencilerden akademisyenlere, muhtarlardan belediye çalışanlarına, kamu kurum ve kuruluşlarında yer alan kişilere, emniyet jandarma mensubuna kadar birçok kesimi biyokaçakçılık konusunda bilgilendirdikleri görülmektedir (Çizelge 7.9).

Iğdır ilinde biyokaçakçılık üzerine yapılan seminerde; Türkiye'nin biyoçeşitlilik bakımından Avrupa ve Ortadoğu'nun en zengin ülkelerinden birisi olduğuna dair vurgu yapılırken ülkemizin doğasından toplanan bitki ve hayvan örneklerinin dünya pazarında satıldığını birçok bitkinin de düşük fiyatlarla yurt dışına satıldığı, orada işlendikten sonra onlarca kat fazlası ödenerek geri alındığı yüzyıllar önce Hollanda'ya kaçırılan

meşhur lalelerimizden Hollanda'nın elde ettiği gelir, ABD'nin de ülkemizdeki yabani buğdaylardan hastalıklara dayanıklılık genlerini alıp kendi bitkilerine aktararak geliştirdikleri çeşitlerden yıllık 50 milyon dolar gibi azımsanmayacak bir miktarda gelir elde ettiği gibi konular ele alınmıştır. Bu seminerde ayrıca;

- Kırım-Kongo kanamalı ateşinde kanamanın durdurulmasını sağlayarak hayat kurtaran Ankaferd BloodStopper adlı ürün tamamı ülkemizde bulunan beş bitkiden elde edildiği,
- Güzel portil Otu- Güzel avrat otu göz dibinin muayenesinde, göz bebeğinin genişletilmesi için, ayrıca anesteziden önce üst solunum yollarında salgıların azaltılması için kullanılır.
- Vipera barani (kafkas engereği) Zehrinin tıpta kullanıldığı biliniyor ve yurt dışına kaçırıldığı,
- Kedi otu kökünün insanı sakinleştirdiğine, beyni yatıştırdığına, uykusuzluğa karşı yararlı olduğu anksiete'yi azalttığı stresi giderdiği ve kasları gevşettiğine yönelik birçok kanıtında bulunduğu konuları üzerine de konuşulmuştur.

Bolu'da Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde (AİBÜ) ekosistem dengesinin bozulmasına ve biyolojik çeşitliliğin azalmasına yol açan 'Biyokaçakçılık'konusunun ele alındığı çalıştayda 'Biyokaçakçılık ve Floristik Bakımdan Önemi'konulu sunumu yapan Çankırı Karatekin Üniversitesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Tamer Keçeli, "Türkiye'de tanımlanmış tohumlu bitki türü sayısı 11 bin civarında olup, 3 bin 900'ün üzerinde endemik türümüz var. Türkiye genetik çeşitlilik ve orijin merkezlerinden ikisi olan Akdeniz ve Yakın Doğu merkezlerinin kesişim noktasında bulunması bakımından önemlidir. Bu iki bölge özellikle tahılların ve bahçe bitkilerinin ortaya çıkışında önemli bir role sahiptir. Bu nedenle pek çok kültür bitkisinin yabani akrabası ülkemizde bulunmaktadır. Yemekli tane baklagillerle yem bitkilerinin yabani akrabaları bakımından da Türkiye zengindir. Türkiye aynı zamanda badem, kavun, salatalık, balkabağı, sakız kabağı, elma, Antep fıstığı, erik, armut ve asma türlerinde mikro gen merkezidir; başta lale ve kardelen olmak üzere birçok soğanlı süs bitkilerinin anavatanıdır; tıbbi ve aromatik bitkiler açısından da bir o kadar zengindir." diyerek birkez daha biyoçeşitliliğimiz üzerine vurgu yapılmaktadır.

Denizli'de biyokaçakçılık üzerine yapılan bir konferansta Çivril belediye başkanı Dr. Gürcan Güven "Akdağ birçok endemik bitkiye ve canlıya ev sahipliği yapmaktadır. Özellikle de dünyada sadece Tokalı Kanyonda yaşayan Kızıl Akbabalar en büyük doğal mirasımızdır. Işıklı gölü üreme ve beslenme alanı olarak kullanan 300'e yakın kuş türü var. Bunlar Çivril'in doğal değerleridir. Bu değerlere asahip çıkmalı ve gelecek nesillere aktarmalıyız. Bu anlamda da Biyo-kaçakçılık ile mücadele için elimizden geleni yapmalıyız." vurgusunu yapmaktadır.

Kahramanmaraş'ta verilen seminerde özellikle son yıllarda üzerinde önemle durulan Biyolojik Kaçakçılık ve 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile ilgili detaylı bilgi verilirken Ziraat Mühendisi Dilek Güler, seminer de biyolojik kaçakçılıkla mücadelede "Bu sadece bir teşkilatın, polisiye tedbirlerle ve kolluk kuvvetlerle önlenebilecek tehdit değil. Biyolojik çeşitlilik kaynakları hepimizin ülkedeki her vatandaşın mülkü, malı ve onu korumakla yükümlüdür" şeklinde bir ifade de bulunmaktadır. Vatandaşlardan bu konuda daha duyarlı olmalarını isteyen Güler, kendi yörelerinde herhangi bir yabancı insanın bir şeyler topladıklarını ve gözlem yaptığının görülmesi halinde hemen yetkililere bilgi verilmesini de istemiştir. Kaçak avlanma yapanların, yetki belgesi olmadan, tüfeklerin haznesinin iki fişekle sınırlandırmadan avlananların, av komisyonlarının belirttiği yer ve zaman dışında avlanma yapanlara, belgesi olmasına karşın belirtilen adetten fazla avlanma yapanların büyük oranlarda idari para cezası ile karşı karşıya kalacaklarını da belirten Güler, bu nedenle herkese görev düştüğünü ve gelecek nesillere daha güzel bir tabiat ve kültür bırakılması için herkesin üzerine düşen görevi yerine getirmesi gerektiğini de dile getirmektedir.

Biyokaçakçılıkla mücadele projesi kapsamında Antalya'da yapılan bir seminer de biyokaçakçılığın her canlı türünde olduğu gibi ticari koleksiyon, bilimsel, savaş sanayi, kimya, tıbbi amaçlı gibi nedenlerle yapıldığını belirten Doğa Koruma ve Milli Parklar 6. Bölge Müdürü Adnan Yılmaztürk, Türkiye'deki engerek yılanların tıp alanında kullanılmak amacıyla daha çok İsviçre'ye, hamam böceği ve örümcek gibi çeşitli böcek türlerinin antibiyotik elde etmek için Rusya ve Çek Cumhuriyeti gibi ülkelere kaçırıldığını ifade etmiştir. Yılmaztürk, kelebeklerin koleksiyon için Avrupa ülkelerine,

kültür bitkilerinin yabani türlerinin özellikle soğanlı bitkilerin Hollanda'ya kaçırıldığını, buğday ve yabani akrabalarına ise Japonya'nın ilgi gösterdiğini söylemektedir.

Manisa İlinde Yetişen Tabi ve Aromatik Bitkiler ile Süs Bitkilerinin Potansiyeli ve Biyokaçakçılığı, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve Gümrük Mevzuatı, Biyokaçakçılıkla Mücadelede Halkın, Kolluk Kuvvetleri ve Uygulayıcıların Bilgilendirilmesi ve Bilinçlendirilmesi konularında katılanlara bilgi verilmektedir.

Çizelge 7.10'da görüldüğü gibi yapılan analizler sonucunda biyokaçakçılık konusunda farklı il ve ilçelerde toplumu biyokaçakçılık konusunda bilgilendirmek adına toplantı, seminer, çalıştay veya konferanslar düzenlenmiştir. Yine tablo 7.10 incelendiğinde biyokaçakçılık konusunda eğitim veren birimler arasında Doğa Koruma ve Milli Parklar, (mülga)Orman ve Su işleri İl Genel Müdürlükleri ve Üniversiteler yer almaktadır. Toplumun her kesimini bilgilendirmek amacıyla yapılan bu çalışmalara halkın desteğinin olması büyük önem arz etmektedir. Öğrencilerden akademisyenlere, muhtarlardan belediye çalışanlarına, kamu kurum ve kuruluşlarında yer alan kişilere, emniyet jandarma mensubuna kadar birçok kesimi biyokaçakçılık konusunda bilgilendirdikleri görülmektedir (Çizelge 7.10).

Van'da düzenlenen biyokaçakçılık toplantısında (mülga) Orman ve Su İşleri 14. Bölge Müdürü Faruk Özbek, biyoçeşitlilik zenginliklerinin korunması ve ekosistemin devamının sağlanması için alınması gereken bazı önlemlerin başında doğal yaşam alanlarının korunması ve tahrip olan alanların rehabilite edilmesi konusuna vurguda bulunmuştur. Aynı zamanda aşırı otlatmanın önlenmesi, organik tarıma geçilmesi, sulak alanların kurutularak tarım alanına dönüştürülmesinin engellenmesi gerektiği konusunu da dile getirmiştir. Yapılan toplantıda ayrıca uluslararası sözleşmelerle ülkelerin kendi sınırları içinde bulunan genetik ve biyolojik kaynakların o ülkenin güvenliği altında olduğunun kabul edildiğini ve koruma altına alındığı konusuna değinen (mülga) Orman ve Su İşleri 14. Bölge Müdürlüğü Biyoteknoloji Şube Müdürü Hüsniye Kılıçaslan, biyolojik ve genetik kaynak denildiğinde doğada bulunan yabani canlı bireylerin bunun içine girdiğini ve bütün canlıların bir genetik materyalinin bulunduğunu vurgulanmaktadır.

Yozgat'ta düzenlenen Biyolojik Çeşitlilik ve Biyokaçakçılık çalıştayında Bozok Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Salih Karacabey, "Bugün yapılan çalıştay, Yozgat ilinin dağlarında, yaylalarında, tarlalarında bulunan bitki florasının korunması, biyoçeşitliliğin kaybolmaması ve kaçakçılığın önlenmesi adına Yozgat için de çok önemli bir bilgilendirme toplantısıdır. Çünkü Yozgat'ın özellikle Çayıralan, Akdağmadeni bölgesindeki yaylalarında endemik bitkiler bulunmaktadır. Bunlar dünyanın başka yerlerinde bulunmayan türlerdir. Bu türlerin korunması konusunda, özellikle yöre halkının ve muhtarların bilgilendirilmesi ve bilimsel olarak bunların değerinin onlara anlatılması üniversitemizin yaptığı önemli faaliyetlerden biridir. Bu noktada üniversitemiz bulunduğu şehre önemli bir katkı sağlayacaktır" diyerek biyokaçakçılıkta toplumu bilgilendirmenin önemine vurgusu yapılmaktadır.

Düzce'de yapılan biyokaçakçılıkla mücadele seminerinde bölgede biyokaçakçılığa maruz kalabilecek endemik bitki ve hayvan türleri hakkında Düzce üniversitesi tarafından katılımcılara bilgiler aktarılmaktadır. Yöreye özgü endemik bir bitki türü olan pelemir otu hakkında da genel bilgiler aktarılmaktadır. Yaşam alanları Elmacık dağlarındaki Emeksiz ve Aksu derelerinin oluşturduğu vadinin güneye bakan sarıçam ormanlarındaki vadi yamaçlarında akıntılı serpantinin kayaçlarının oluşturduğu habitat alanlarında yaşamaktadır.

Bilecik'in İnhisar İlçe Jandarma Komutanlığı'nda jandarma görevlilerine 'Biyokaçakçılık ve kaçak avcılığın önlenmesi'konulu seminerde, Biyokaçakçılık, Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) ve Kaçak Avcılığın Önlenmesi konularında bilgiler aktarılmaktadır.

Son yıllarda biyolojik sorun haline gelmeye başlayan ve daha çok Doğu Karadeniz Bölgesi'nin doğal ortamındaki çiçek ve bitkilerin tohum halinde yurt dışına kaçırılması olarak bilinen biyokaçakçılık tehlikesine karşı Ordu'da okullarda öğrencilere eğitimler verilmiştir. (Mülga) Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Ordu Şube Müdürlüğünce 2020 yılı Ocak-Mart ayları arasındaki 3 ayda 16 okulda bin 166 öğrenciye doğa ve biyolojik çeşitliliğin korunması ile ilgili eğitimler verilmiştir. Pandemi süreci sebebiyle sadece 3 ay gerçekleştirilen eğitimlerde sulak alanların

korunması ve biyokaçakçılık konularına dikkat çekilerek kısa film gösterimleri yapılmaktadır.

Çizelge 7.11'de görüldüğü gibi yapılan analizler sonucunda biyokaçakçılık konusunda farklı il ve ilçelerde toplumu biyokaçakçılık konusunda bilgilendirmek adına eğitim, bilgilendirme toplantısı, seminer, çalıştay veya konferanslar düzenlenmiştir. Yine tablo 7.11 incelendiğinde biyokaçakçılık konusunda eğitim veren birimler arasında Doğa Koruma ve Milli Parklar, (mülga) Orman ve Su işleri İl Genel Müdürlükleri ve Üniversiteler yer almaktadır. Toplumun her kesimini bilgilendirmek amacıyla yapılan bu çalışmalara halkın desteğinin olması büyük önem arz etmektedir. Öğrencilerden akademisyenlere, muhtarlardan belediye çalışanlarına, kamu kurum ve kuruluşlarında yer alan kişilere, emniyet jandarma mensubuna kadar birçok kesimi biyokaçakçılık konusunda bilgilendirdikleri görülmektedir (Çizelge 7.11).

Isparta'da yapılan çalıştayda doğal zenginliklerin korunması konusunun çok önemli olduğunun altını çizen Isparta Valisi Vahdettin Özkan "Doğal zenginliklerimizi korumak ve sürdürülebilir şekilde yönetme konusunda çalıştay sonucu çıkacak veriler bizlere yol gösterici olacaktır. Biyokaçakçılıkla mücadele topyekûn sürdürülmesi gereken bir çalışmadır. Doğal zenginliklerimizin ve değerlerimizin tespit edilmesi ile oluşturulacak farkındalık çalışmalarında tüm kamu kurum ve kuruluşlarının ortak çalışması gerekmektedir" vurgusunu yapmıştır. Çocuk ve gençlerimizi biyokaçakçılık, doğal ve biyolojik çeşitliklerimiz konularında eğitmenin ve toplumumuzda farkındalık oluşturmanın öncelikli görevlerimiz arasında olduğunu belirten Vali Özkan, "Zenginliklerimizi kaybetme risklerini kontrol altına alıp kurumsal reflekslerimizi en üst düzeyde tutmalıyız. Biyokaçakçılık konusunda kolluk kuvvetlerimiz ve ilgili kurumlarımız koordineli bir şekilde çalışarak önleyici faaliyetleri arttırmamız gerekiyor" diyerek vurgu yapmaktadır.

Samsun'un Vezirköprü ilçesinde (mülga) Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar 11. Bölge Müdürlüğü Samsun Şube Müdürlüğü tarafından biyokaçakçılıkla ilgili bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Toplantıda ziraat mühendisi Mihriban Dulkadir, katılımcılara biyokaçaklıkla ilgili endemik türler, nesli tehlike

altında bulunan türlerin Türkiye'den izinsiz olarak yurt dışına kaçırılması hakkında halkı bilgilendirmek adına konuşmuştur. Mihriban Dulkadir, "Zengin biyolojik kaynaklara sahip olan ülkemiz bilimin ve teknolojinin ilerlemesiyle gelişmiş ülkeler tarafından bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Doğadan yabani canlıların ve onlara ait parçaların yetkili makamların izni olmadan toplanması ve yurt dışına çıkartılması olarak tanımlanan biyokaçakçılık veya diğer adıyla biyokorsanlık ülkemiz adına tehlike arz eden konuların başında gelmektedir" vurgusunu yapmaktadır.

Afyonkarahisar'da Orman Mühendisi Derya GÜNEY tarafından ortaokul öğrencilerine yönelik olarak, "Doğa ve Biyolojik Çeşitliliğin Korunması" ve "Biyokçakçılık Eğitimi" çalışmaları konularında bir farkındalık oluşturmak ve ülkemizin sahip olduğu coğrafi konum ve iklimsel özellikler, ekosistem vebiyolojik çeşitliliğin korunması ve konuyla ilgili genel bilgilerin verilmesinin yanı sıra özellikle bölgemizin endemik ve nesli tehlike altında bulunan türlerin tanıtımı ve korunması yönünde bilinç oluşturmak amacıyla ortaokul 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerine eğitimler verilmektedir.

İzmir'de yapılan seminerde "biyokaçakcılık ile mücadele etmede alınacak önlemlerin başında ulusal bir doğa müzesi kurularak endemik türlerimizin tanımlanması ve patentlenmesi gerekmektedir. Vatandaşların bilinçlenmesi için bilgilendirici ve eğitici etkinlikler oluşturularak farkındalık yaratılmalıdır. Araştırıcıların yasal sınırları belirlenmiş ve tam iş birliği içerisinde çalışmaları teşvik edilmelidir" gibi konular ele alınmaktadır.

Kırıkkale'de düzenlenen çalıştayda Vali Ali Kolat "Üniversitelerde olsun, Özel Sektörde olsun eğitimin yanı sıra, eğitim aldığınız konuda da uygulama yapmak büyük önem arz etmektedir. Sahaya inerek ne oluyor ne bitiyor bilmek lazım. Uygulama ile bilgilerin derlenip toparlanması ve pekiştirilmesi son derece önemlidir. Biyoçeşitlilik ve Biyokaçakcılık konusu da ülkemiz açısından son derece önemlidir. Biyoçeşitliliğimiz ne kadar fazla ise hayvansal çeşitliliğimizde o kadar fazladır." vurgusunu yapmaktadır.

Çizelge 7.12'de görüldüğü gibi yapılan analizler sonucunda biyokaçakçılık konusunda farklı il ve ilçelerde toplumu biyokaçakçılık konusunda bilgilendirmek adına eğitim,

toplantı, seminer, kongre, panel, çalıştay veya konferanslar düzenlenmiştir. Yine tablo 7.12 incelendiğinde biyokaçakçılık konusunda eğitim veren birimler arasında Doğa Koruma ve Milli Parklar, (mülga) Orman ve Su işleri İl Genel Müdürlükleri ve Üniversiteler yer almaktadır. Toplumun her kesimini bilgilendirmek amacıyla yapılan bu çalışmalara halkın desteğinin olması büyük önem arz etmektedir. Öğrencilerden akademisyenlere, muhtarlardan belediye çalışanlarına, kamu kurum ve kuruluşlarında yer alan kişilere, emniyet jandarma mensubuna kadar birçok kesimi biyokaçakçılık konusunda bilgilendirdikleri görülmektedir (Çizelge 7.12).

Bitlis'te yapılan biyokaçakçılık toplantısında Bitlis Valisi Ahmet Çınar, konunun önemine vurgu yaparak biyoçeşitlilikteki zenginliğimizi korumamız gerektiği konusuna vurgu yapmıştır. Bu zenginliği korurken sadece bağlı kurum ve kurumların görevi olmadığı, her bir bireye düşen görevlerin olduğunu dile getirmektedir.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından "Doğada bırak" sloganıyla başlatılan "Biyokaçakçılıkla Mücadele Projesi" kapsamında Bartın Şube Müdürlüğünce Biyokaçakçılıkla Mücadele seminerinde muhtarlara konu ile ilgili bilgiler verilmektedir.

(Mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar 12. Bölge Müdürlüğü Gümüşhane Şube Müdürlüğü, Gazipaşa ve Atatürk Ortaokulunda öğrencilere doğa, biyolojik çeşitlilik ve biyokaçakçılık konularında eğitimler vermektedir. Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürü İlbeyi Aydın, öğrencilere çiçeklerin koparılmaması, böceklerin öldürülmemesi, hayvanlara kötü muamele edilmemesi, varsa bu kötü alışkanlıkların terkedilerek, çiçeklerin ve böceklerin doğada bırakılmasının gerektiğini anlattıklarını belirterek, "Onlara, önlerinde daha uzun bir hayat olduğunu, tabiata ne kadar çok zarar verirlerse yaşamlarının da o ölçüde zorlaşacağını ve doğanın bize değil bizim doğaya ihtiyacımız olduğunu anlatıyoruz" vurgusunu yapmaktadır.

Gaziantep'te düzenlenen 23. Ulusal Biyoloji Kongresinde Doğa Koruma ve Biyokaçakçılık konusunda bilgi verilmektedir.

Doğa Koruma ve Milli Parklar 15. Genel Müdürlüğü Kahramanmaraş İl Şube Müdürlüğünce Nurhak İlçemiz İlkokul öğrencilerine yönelik "Doğa ve Biyolojik Çeşitliliğin Korunması" "Biyokaçacılık" ve "Hayvanların Korunması" konularında farkındalık oluşturmak ve koruma yönünde bilinç ve algı düzeylerini geliştirmek için Ziraat Mühendisi Dilek GÜLER ve Biyolog Özlem GÜLNAR Eğitim Semineri verilmektedir.

Kastamonu Üniversitesi (KÜ) Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi ile Ziraat Mühendisleri Odası Kastamonu İl Temsilciliğince "Biyoçeşitlilik ve Biyokaçakçılık" konulu konferansta vatandaşların biyokaçakçılık konusunda bilinçlenmesi gerektiğini vurgulayan Ziraat Mühendisleri Odası Kastamonu İl Temsilcisi Cihat Sipahi, "Biyoçeşitlilik insanların başta gıda olmak üzere temel ihtiyaçlarını karşılamasında vazgeçilmez yeri olan canlı kaynakların temelini oluşturmaktır. Türkiye ılıman iklim kuşağında yer alan ve en zengin floraya sahip ülkelerden biridir. Biyokaçakçılıkla mücadele eden insanlarımız vardır. Biyokaçakçılık konusunda insanların bilinçlenerek hareket etmesi gerektiği" vurgusunu yapmaktadır.

Çizelge 7.13'te görüldüğü gibi yapılan analizler sonucunda biyokaçakçılık konusunda farklı il ve ilçelerde toplumu biyokaçakçılık konusunda bilgilendirmek adına eğitim, seminer veya konferanslar düzenlenmiştir. Yine Çizelge 7.13 incelendiğinde biyokaçakçılık konusunda eğitim veren birimler arasında Doğa Koruma ve Milli Parklar ve Üniversiteler yer almaktadır. Toplumun her kesimini bilgilendirmek amacıyla yapılan bu çalışmalara halkın desteğinin olması büyük önem arz etmektedir. Öğrencilerden üniversitelere ve jandarma mensubuna kadar birçok kesimi biyokaçakçılık konusunda bilgilendirdikleri görülmektedir (Çizelge 7.13).

Karaman Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü tarafından öğrencilere, Doğa Koruma, Biyolojik Çeşitlilik ve Biyokaçakçılık konularındaki ilk eğitim çalışması Merkez Durmuş Ali Gülcan Ortaokulu'nda gerçekleştirilmiştir. Müdürlük çalışanları tarafından öğrencilere doğanın korunması, biyolojik çeşitlilik ve biyokaçakçılık hakkında sunum yapılarak eğitimler verilmektedir.

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Biyoteknoloji Bölümü ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Gen Bankası Bölümü'nün birlikte düzenlediği Dr. Kürşat ÖZBEK'in konuşmacı olduğu Biyokaçakçılık ve DNA Barkodlama Konferansı yapılmaktadır.

Burdur'da endemik ve nesli tehlike altında bulunan türlerin korunması yönünde bilinç oluşturulması için öğrencilere, "Biyolojik Çeşitlilik ve Biyokaçakçılık Eğitimi" verilmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 6. Bölge Müdürlüğüne bağlı Burdur Şube Müdürlüğünce yürütülen "Tabiatı Koruma ve Biyolojik Çeşitlilik Eğitimi" faaliyetleri devam ediyor. Burdur Şube Müdürlüğü tarafından Burdur merkez ve ilçelerinde ilk ve ortaokul öğrencilerine tabiatı koruma, biyolojik çeşitliliğin önemi ve biyo-kaçakçılık konusunda bilgiler verilmektedir. Endemik ve nesli tehlike altında bulunan türler tanıtılarak, korunması yönünde bilinç oluşturulması hedeflenen eğitimde, 10 okulda 500 öğrenciye eğitim verilmektedir.

Çizelge 7.14'te görüldüğü gibi yapılan analizler sonucunda biyokaçakçılık konusunda farklı il ve ilçelerde toplumu biyokaçakçılık konusunda bilgilendirmek adına eğitim ve seminerler düzenlenmiştir. Yine tablo 7.14 incelendiğinde biyokaçakçılık konusunda eğitim veren birim arasında Doğa Koruma ve Milli Parklar yer almaktadır. Toplumun her kesimini bilgilendirmek amacıyla yapılan bu çalışmalara halkın desteğinin olması büyük önem arz etmektedir. Öğrencilerden üniversitelere ve jandarma mensubuna kadar birçok kesimi biyokaçakçılık konusunda bilgilendirdikleri görülmektedir (Çizelge 7.14).

Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) 10. Bölge Müdürlüğü Karabük İl Şube Müdürlüğünce Yenice Orman İşletme Müdürlüğü'nde görevlerine yeni başlamış orman mühendisleri, orman muhafaza memurları ve personellerine seminer düzenlenmiştir. Karabük Şube Müdürlüğü personeli Saime Demirtaş seminerde, "Doğal ve Milli Kaynaklarımızın gelecek nesillere aktarılmasına katkı sağlamak ve sürdürülebilirliğini sağlamak maksadıyla Kara Avcılığını Düzenleyen Mevzuat ile İlgili İş ve İşlemler, Avcılık ve Yaban Hayatı Faaliyetleri, Biyolojik Çeşitlilik ve Biyolojik Kaçakçılık" konuları ile alakalı bilgiler aktarmaktadır.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Erzincan Şube Müdürlüğü personellerince Ulalar, Yalnızbağ, Mollaköy ve Çukurkuyu Ortaokullarında 5. 6. ve 7. sınıf öğrencilerine, Tabiatı Koruma, Biyoçeşitliliğin önemi ve Biyokaçakçılık konularında eğitim verilerek öğrencilerin bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar Karaman Şube Müdürlüğü tarafından pandemi döneminde (2021) zoom programı üzerinden çevrimiçi olarak Mümine Hatun Ortaokulu 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerine "Biyoçeşitlilik ve Biyokaçakçılık" konuları hakkında bilgilendirme semineri yapılmaktadır.

Çizelge 7.15'te görüldüğü gibi yapılan analizler sonucunda biyokaçakçılık konusunda farklı il ve ilçelerde toplumu biyokaçakçılık konusunda bilgilendirmek adına eğitim ve seminerler düzenlenmiştir. Yine tablo 7.15 incelendiğinde biyokaçakçılık konusunda eğitim veren birim arasında Doğa Koruma ve Milli Parklar ve üniversiteler yer almaktadır. Toplumun her kesimini bilgilendirmek amacıyla yapılan bu çalışmalara halkın desteğinin olması büyük önem arz etmektedir. Öğrencilerden üniversitelere kadar birçok kesimi biyokaçakçılık konusunda bilgilendirdikleri görülmektedir (Çizelge 7.15).

Ülke genelinde yapılan bilgilendirme faaliyetlerinin medyaya yansıtılanlarının incelenmesi sonucu oluşturulan bilgilendirme faaliyetlerine ait çizelgeler ve tablolar oluşturulmuştur. Bu çalışma için oluşturulan bu çizelge ve tabloların genel değerlendirmesi de yapılmış olmaktadır.

Çizelge 4.5'te 2009-2022 yıllarında biyokaçakçılık konusunda yapılan bilgilendirme faaliyetlerinin yıllara göre dağılımı yer almaktadır. Bu çizelgeye göre faaliyetlerin en çok 2014-2015 yıllarında yapıldığı görülmektedir. 2015 yılında yapılan yirmi faaliyetin dokuzu seminer olarak gerçekleşirken yedisi çalıştay, biri eğitim, biri konferans, biri toplantı ve biri de bilgilendirme toplantısı olarak yapılmıştır. 2014 yılında yapılan onbir faaliyetinde yedisi çalıştay, ikisi konferans, biri seminer ve bir diğeri de toplantı şeklinde gerçekleşmiştir. Çizelgeye göre son beş yılda faaliyetler eğitim ve seminer olarak yapılmıştır.

Çizelge 4.5 2009-2022 yılları arasında yapılan bilgilendirme faaliyetlerinin yıllara dağılımı

MEDYAYA YANSIYAN BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİ YILLARA GÖRE DAĞILIMI									
YILLAR	BİLGİLENDİRME TOPLANTISI	ÇALIŞTAY	EĞİTİM	KONFERANS	KONGRE	PANEL	SEMİNER	TOPLANTI	Genel Toplam
2013							2		2
2014		7		2			1	1	11
2015	1	7	1	1			9	1	20
2016			2		1	1	2		6
2017			2	2					4
2018			4				1		5
2019			1				1		2
2020			1				1		2
2021			6				2		8
2022			3				3		6
Genel Toplam	**1**	**14**	**20**	**5**	**1**	**1**	**22**	**2**	**66**

Çizelge 4.6'da 2009-2022 yıllarında biyokaçakçılık konusunda yapılan bilgilendirme faaliyetlerinin dağılımı yer almaktadır. Bu çizelgeye göre bu faaliyetler sadece eğitim amaçlı olmayıp yerel halkı bilgilendirmek, öğrenciye veya kurum personeline eğitim vermek veya toplumu bilgilendirmek adına yapılmaktadır. Bu faaliyetler eğitim, seminer, çalıştay, konferans, kongre, panel veya bilgilendirme toplantıları şeklinde gerçekleşmiştir.

Çizelge 4.6'ya göre 2009-2022 yılları arasında biyokaçakçılıkla ilgili farklı illerde olmak üzere yirmiiki seminer faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bu iller; Bartın, Bilecik, Bingöl, Düzce, Erzurum, Gaziantep, Iğdır, İzmir, Kahramanmaraş, Karabük, Konya ve Muğla'dır.

Çizelge 4.6'ya göre 2009-2022 yılları arasında biyokaçakçılıkla ilgili farklı illerde olmak üzere yirmi eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bu iller; Adana, Afyonkarahisar, Bitlis, Burdur, Erzincan, Gaziantep, Gümüşhane, Iğdır, Kahramanmaraş, Karaman, Muğla, Ordu, Rize ve Şanlıurfa'dır.

Çizelge 4.6'ya göre 2009-2022 yılları arasında biyokaçakçılıkla ilgili farklı illerde olmak üzere ondört çalıştay faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bu iller; Antalya, Bolu, Edirne, Isparta, İstanbul, Kars, Kırıkkale, Kırşehir, Malatya, Nevşehir, Sinop ve Yozgat'tır. Yine tabloya bakıldığında diğer faaliyet kategorilerinden konferans beş ilde

gerçekleştirilmiş olup bu iller Afyonkarahisar, Denizli, Erzurum, Kastamonu ve Manisa'dır. Bitlis ve Van'da olmak üzere iki kez toplantı düzenlenmiştir.

Çizelge 4.6 2009-2022 Medyaya yansıyan bilgilendirme faaliyetleri

MEDYAYA YANSIYAN BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİ									
İLLER	BİLGİLENDİRME TOPLANTISI	ÇALIŞTAY	EĞİTİM	KONFERANS	KONGRE	PANEL	SEMİNER	TOPLANTI	Genel Toplam
ADANA			1						1
AFYONKARAHİSAR			1	1					2
ANTALYA		1							1
BARTIN							1		1
BİLECİK							2		2
BİNGÖL							3		3
BİTLİS			1					1	2
BOLU		2							2
BURDUR			1						1
DENİZLİ				1					1
DÜZCE						1	1		2
EDİRNE		1							1
ERZİNCAN			1						1
ERZURUM				1			1		2
GAZİANTEP			1		1		2		4
GÜMÜŞHANE			1						1
IĞDIR			2				4		6
ISPARTA		1							1
İSTANBUL		1							1
İZMİR							2		2
KAHRAMANMARAŞ			1				2		3
KARABÜK							2		2
KARAMAN			3						3
KARS		1							1
KASTAMONU				1					1
KIRIKKALE		1							1
KIRŞEHİR		1							1
KONYA							1		1
MALATYA		1							1
MANİSA				1					1
MUĞLA			1				1		2
NEVŞEHİR		1							1
ORDU			3						3
RİZE			1						1
SAMSUN	1								1
SİNOP		1							1
ŞANLIURFA			2						2
VAN								1	1
YOZGAT		2							2
Genel Toplam	**1**	**14**	**20**	**5**	**1**	**1**	**22**	**2**	**66**

Çizelge 4.7'e göre biyokaçakçılık konusundaki bilgilendirme faaliyetleri genel olarak Ekim, Kasım, Aralık aylarında (kış döneminde) ve Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında (ilkbahar döneminde) yapılmıştır.

Çizelge 4.7 Medyaya yansıyan bilgilendirme faaliyetlerinin aylara göre dağılımı

MEDYAYA YANSIYAN BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİ AYLARA GÖRE DAĞILIMI													
İLLER	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	Genel Toplam
ADANA						1							1
AFYONKARAHİSAR						1				1			2
ANTALYA											1		1
BARTIN											1		1
BİLECİK										2			2
BİNGÖL					1					1	1		3
BİTLİS		1										1	2
BOLU										1		1	2
BURDUR												1	1
DENİZLİ								1					1
DÜZCE						1						1	2
EDİRNE											1		1
ERZİNCAN											1		1
ERZURUM				1						1			2
GAZİANTEP					1	1			2				4
GÜMÜŞHANE	1												1
İĞDIR				1		1			1	2	1		6
ISPARTA						1							1
İSTANBUL										1			1
İZMİR											1	1	2
KAHRAMANMARAŞ	2										1		3
KARABÜK				1			1						2
KARAMAN				2							1		3
KARS											1		1
KASTAMONU				1									1
KIRIKKALE												1	1
KIRŞEHİR											1		1
KONYA					1								1
MALATYA										1			1
MANİSA						1							1
MUĞLA				1	1								2
NEVŞEHİR												1	1
ORDU			1	1				1					3
RİZE										1			1
SAMSUN		1											1
SİNOP											1		1
ŞANLIURFA					1					1			2
VAN											1		1
YOZGAT							1				1		2
Genel Toplam	**3**	**2**	**1**	**8**	**5**	**7**	**2**	**2**	**3**	**12**	**14**	**7**	**66**

Biyokaçakçılığı önleme konusunda birçok kurum ve kuruluşlar çalışmalar yapmaktadır. Yapmış oldukları çalışmalarda toplumu ve bünyelerindeki çalışan personellerini bilgilendirmek amacıyla seminer, çalıştay, konferans, kongre, eğitim ve bilgi toplantıları yapmaktadır. 2009-2022 yılları arasında medyada yayınlanan haberlere göre oluşturulan

Çizelge 4.8’te bilgilendirme faaliyetini yürüten kurumlar arasında üniversiteler, Doğa Koruma ve Milli Parklar, (mülga) Orman ve Su İşleri İl Şube Müdürlükleri vardır. Çizelge 4.8’e göre en çok Doğa Koruma ve Milli Parklar biyokaçakçılık konusunda bilgilendirme faaliyetlerini yürüttükleri görülmektedir. 2014-2022 yılları arasında Türkiye genelinde farklı kategorilerde (seminer, eğitim, çalıştay, …) bilgilendirme faaliyeti gerçekleştirilmektedir.

Çizelge 4.8’e bakıldığında (mülga) Orman ve Su işleri Şube Müdürlükleri 2013-2015 yılları arasında ve 2014-2022 yılları arasında üniversitelerde de biyokaçakçılık konusunda bilgilendirme faaliyetlerine yer verilmiştir.

Çizelge 4.8 Medyaya yansıyan bilgilendirme faaliyetlerini yürüten kurumlar

MEDYAYA YANSIYAN BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİNİ YÜRÜTEN KURUMLAR																								
İLLER	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR										ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ				ÜNİVERSİTE							BELİRSİZ		Genel Toplam
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOPLAM	2013	2014	2015	TOPAM	2014	2015	2016	2017	2018	2022	TOPLAM	2014	TOPAM	
ADANA									1	**1**														1
BARTIN		1								**1**														1
BİLECİK													2	**2**										2
BİNGÖL						1		1	1	**3**														3
BİTLİS		1		1						**2**														2
BOLU															1	1					**2**			2
BURDUR						1				**1**														1
DENİZLİ	1									**1**														1
DÜZCE																1	1				**2**			2
EDİRNE																1					**1**			1
ERZİNCAN								1		**1**														1
ERZURUM															1			1			**2**			2
GAZİANTEP			2					1		**3**							1				**1**			4
GÜMÜŞHANE			1							**1**														1
IĞDIR								2		**2**	2		2	**4**										6
ISPARTA		1								**1**														1
İSTANBUL															1						**1**			1
İZMİR													1	**1**						1	**1**			2
KAHRAMANMARAŞ		1	1							**2**			1	**1**										3
KARABÜK							1	1		**2**														2
KARAMAN				1	1			1		**3**														3
KARS												1		**1**										1
KASTAMONU																		1			**1**			1
KIRIKKALE																1					**1**			1
KIRŞEHİR		1								**1**														1
KONYA																			1		**1**			1
MALATYA	1									**1**														1
MANİSA	1									**1**														1
MUĞLA									2	**2**														2
NEVŞEHİR	1									**1**														1
ORDU					1		1		1	**3**														3
RİZE					1					**1**														1
SAMSUN													1	**1**										1
SİNOP																						1	**1**	1
ŞANLIURFA					1			1		**2**														2
VAN												1		**1**										1
YOZGAT																2					**2**			2
Genel Toplam	**5**	**6**	**4**	**2**	**4**	**2**	**2**	**8**	**5**	**38**	**2**	**2**	**7**	**11**	**3**	**7**	**2**	**2**	**1**	**1**	**16**	**1**	**1**	**66**

Çizelge 4.9'a göre 2013-2022 yılları arasında medyaya yansıyan bilgilendirme faaliyetleri daha çok Doğu Anadolu Bölgesi, Karadeniz Bölgesi, Akdeniz Bölgesi ve Ege Bölgesi'nde gerçekleştirilmiştir. Çizelge 4.9'a göre ülkenin bölgeleri ele alındığında daha çok 2014 ve 2015 yıllarında bilgilendirme faaliyetleri yapılmıştır. 2014 yılında özellikle çalıştay faaliyetleri, 2015 yılında ise çalıştay ve seminer faaliyetleri yapılmıştır.

Çizelge 4.9 Medyaya yansıyan bilgilendirme faaliyetlerinin yapıldığı iller ve bölgeler

| MEDYAYA YANSIYAN BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİNİN YAPILDIĞI İLLER VE BÖLGELER | | |

4.1.3 Doğa koruma ve milli parklar müdürlüğüne ait son 20 yıldaki biyokaçakçılık verilerinin taraması

Biyokaçakçılık bütün dünyanın yaşadığı ve diğer kaçakçılık türleri gibi önlenmeye çalışılan bir olgudur. Ülkemizde bulunan endemik türlerin varlığının önemi büyüktür. Bunun için yapılan çalışmaların başında belki de verilerin oluşturularak endemik türlerin belirlenmesi gelmektedir. Biyokaçakçılık konusunda birçok kurum ilgilenmektedir. Bu kurumlardan biri de Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü'dür. Son yıllarda artan biyokaçakçılık olaylarının takibi konusunda çalışmalar yapılırken Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü'de bu konuda verilerin hazırlanması ve ulaşılabilirliği konusunda çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmada yer alan Ek 6 bölümünde bulunan Çizelge 7.16 ve Çizelge 7.17'de Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü'nce oluşturulan 2007-2021 arasında gerçekleşen biyokaçakçılık vakaları verilmiştir. Verilen tablolar incelendiğinde 2007-2021 yılları arasında belirlenen toplamda 82 vaka vardır. Bu vakalar Türkiye'nin farklı yerlerinde farklı zamanlarda gerçekleşmiştir. Çizelgelerde görüldüğü gibi en çok biyokaçakçılığın gerçekleştiği yıl 2011 yılı ve gerçekleşen 21 biyokaçakçılık vakası vardır. 2011 yılında yaşanan biyokaçakçılık vakasının yedisi Hatay'da beşi ise Adana'da gerçekleşmektedir.

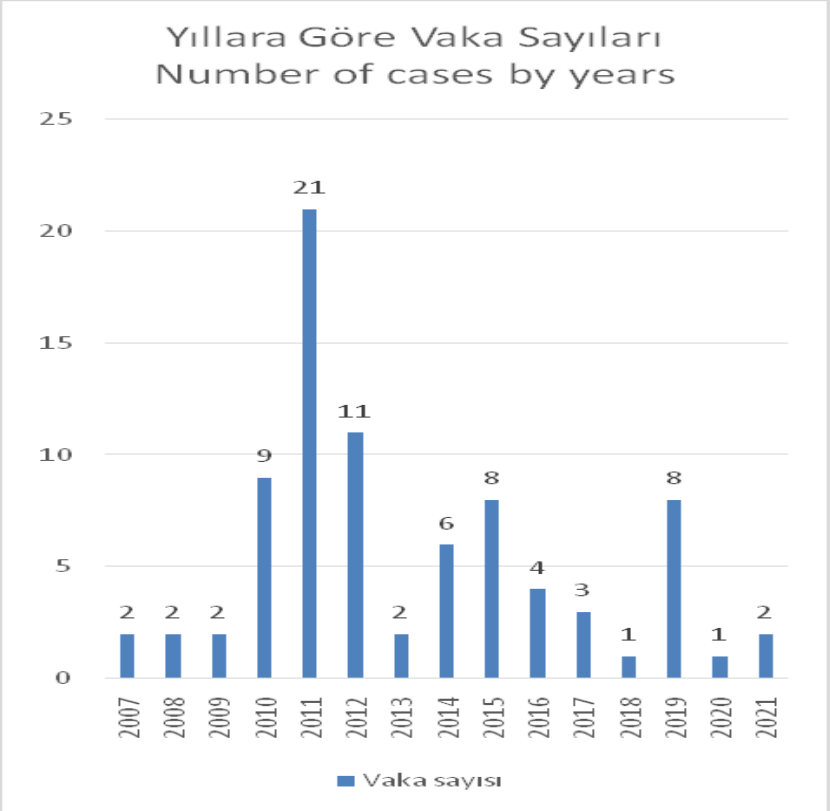
Çizelge 7.16 incelendiğinde yakalanan şahısların Çek Cumhuriyeti, Hollanda, Romanya, İtalya, Macaristan, Bulgaristan, Türkiye, Rusya, Almanya, İsveç, Belçika, İngiltere, Macaristan, Suriye ve Fransa vatandaşları oldukları görülmektedir. Yine Çizelge 4.16'ya bakıldığında vakalarda ele geçirilen türlerin; bitki, kelebek ve diğer böcekler, trüf mantarı, böcek, 3 meşe türüne ait örnekler, kaplumbağa, salep, bitki, ekstrakt, Kuş (Saka Kuşu), kurbağa, kuş türleri (Cennet Papağanı, Afrika Papağanı, Muhabbet Kuşu ve Saka Kuşu), semender olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 7.17 incelendiğinde yakalanan şahısların İspanya, Türkiye, Bulgaristan, Rusya, İsveç, Danimarka, Makedonya, Almanya, Fransa, İsviçre, Macaristan, Japonya, Çek Cumhuriyeti, Romanya, İtalya, Suriye, ABD ve İngiltere vatandaşları oldukları görülmektedir. Yine Çizelge 4.17'ye bakıldığında vakalarda ele geçirilen türlerin; bitki,

tohum, böcek, trüf mantarı, kelebek ve diğer böcekler, salyangoz, sülük, yılan, kuş (güvercin), ayı dışkısı, kertenkele, balık, bitki (Yabani buğday), yırtıcı kuş olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.10'da 2007-2011 yılları arasında Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü'nce tespit edilen biyokaçakçılık vakalarının yıllara göre grafiği yer almaktadır. Grafiğe göre 2011 yılında en çok vaka sayısı olduğu görülmektedir.

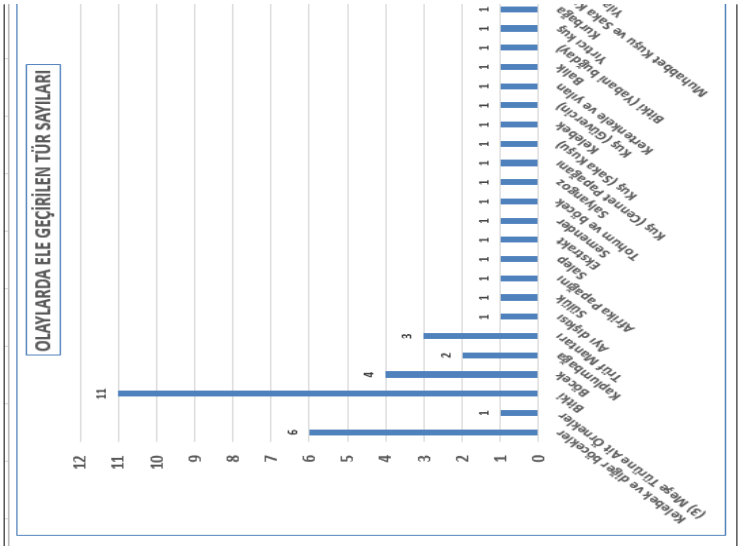
Çizelge 4.10 Doğa koruma ve milli parklar müdürlüğünce tespit edilen biyokaçakçılık vakalarının yıllara göre grafiği (2007-2021)[10]

Çizelge 4.11'de 2007-2021 yılları arasında Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü'nce tespit edilen biyokaçakçılık vakalarında ele geçirilen türlerin sayıları yer almaktadır. Bu tabloya göre ençok bitki türlerinin biyokaçakçılığının yapıldığı görülmektedir.

[10] https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/19/Yaban-Hayati-Istatistikleri (Erişim tarihi:08.10.2022)

Çizelge 4.11 Doğa koruma ve milli parklar müdürlüğünce tespit edilen biyokaçakçılık vakalarında ele geçirilen türlerin sayıları (2007-2021)[11]

OKAÇAKÇILIK OLAYLARINDA ELE GEÇİRİLEN TÜRLERİN KATEGORİZE SAYISI	TOPLAM
VAKADA ELE GEÇİRİLEN TÜRLER	
Kelebek ve diğer böcekler	6
(3) Meşe Türüne Ait Örnekler	1
Bitki	11
Böcek	4
Kaplumbağa	2
Trüf Mantarı	3
Ayı dişisi	1
Sülük	1
Afrika Papağanı	1
Salep	1
Ekstrakt	1
Semender	1
Tohum ve böcek	1
Salyangoz	1
Kuş (Cennet Papağanı	1
Kuş (Saka Kuşu)	1
Kelebek	1
Kuş (Güvercin)	1
Kertenkele ve yılan	1
Balık	1
Bitki (Yabani buğday)	1
Yırtıcı kuş	1
Kurbağa	1
Muhabbet Kuşu ve Saka Kuşu)	1
Yılan ve Bitki	1
PLAM	46

Çizelge 4.12'de 1998-2021 yılları arasında Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü sitesinde yer alan CİTES izin belgelerinin yıllara göre ithalat, ihracat, yeniden ihracat ve diğer verilme sebeplerine göre sayıları tablo halinde verilmiştir. 2021 yılında toplamda 1773 izin belgesi verilmiş olup 1528'i ithalat, 139'u ihracat ve 106'sı yeniden ihracat için verilmiştir.

[11] https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/19/Yaban-Hayati-Istatistikleri (Erişim tarihi:08.10.2022)

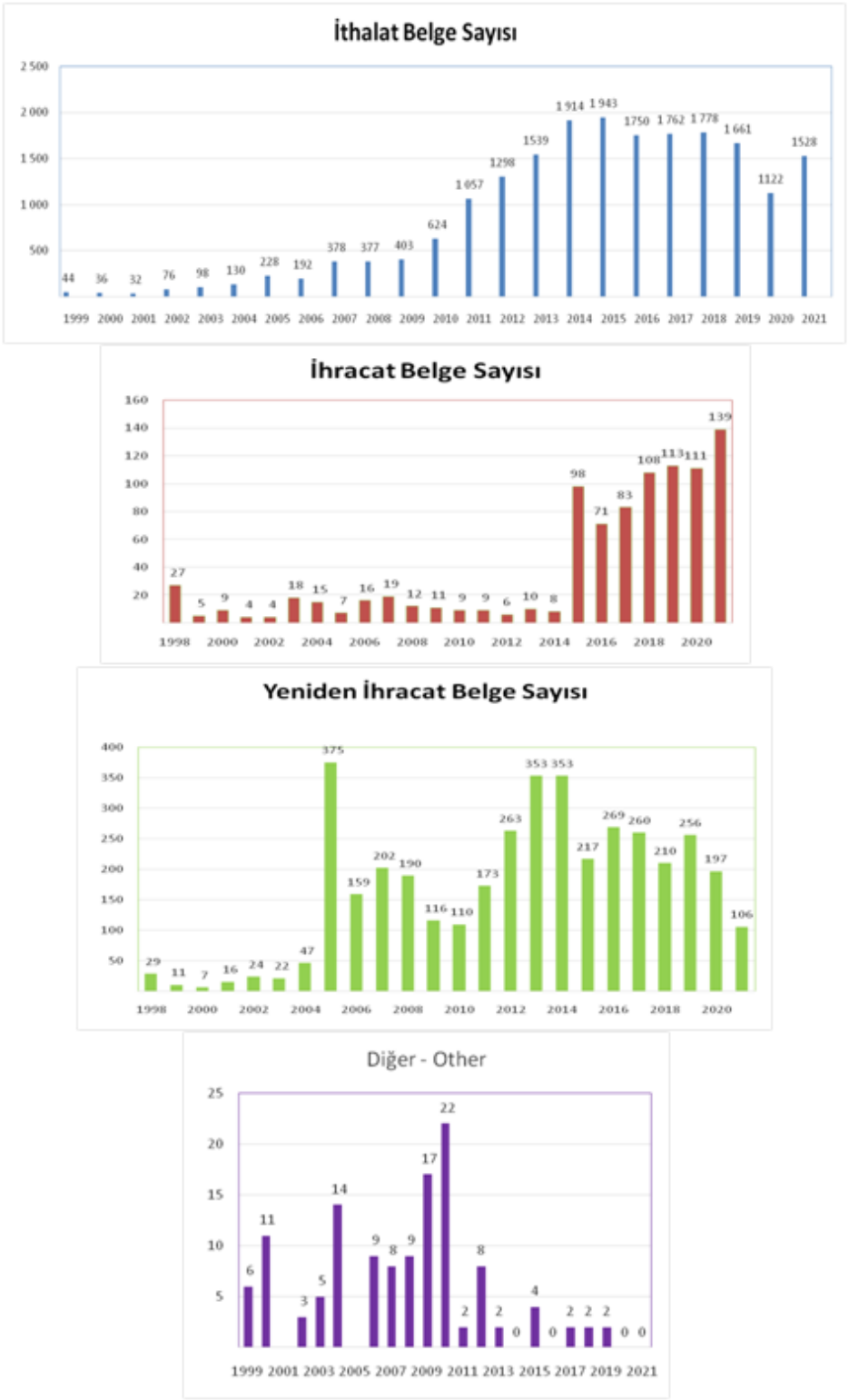
Çizelge 4.12 Doğa koruma ve milli parklar müdürlüğü sitesinde yer alan CİTES izin belgeleri (1998-2021)[12]

CITES İzin Belgeleri 1998-2021						
	Document type	İthalat - Import	İhracat- Export	Yeniden İhracat - Reexport	Diğer - Other	Toplam - Total
Yıllar / Years	1998	5	27	29		61
	1999	44	5	11	6	66
	2000	36	9	7	11	63
	2001	32	4	16	-	52
	2002	76	4	24	3	107
	2003	98	18	22	5	143
	2004	130	15	47	14	206
	2005	228	7	375		610
	2006	192	16	159	9	376
	2007	378	19	202	8	607
	2008	377	12	190	9	588
	2009	403	11	116	17	547
	2010	624	9	110	22	765
	2011	1 057	9	173	2	1 241
	2012	1298	6	263	8	1 575
	2013	1539	10	353	2	1 904
	2014	1 914	8	353	0	2 275
	2015	1 943	98	217	4	2 262
	2016	1750	71	269	0	2 090
	2017	1 762	83	260	2	2 107
	2018	1 778	108	210	2	2 098
	2019	1 661	113	256	2	2 032
	2020	1122	111	197	0	1 430
	2021	1528	139	106	0	1 773

Çizelge 4.13'de 1998-2021 yılları arasında verilen CİTES izin belgelerinin grafiği yer almaktadır. Bu grafikler Çizelge 4.8'in grafiğe dönüştürülmüş halini göstermektedir.

[12] https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/19/Yaban-Hayati-Istatistikleri (Erişim Tarihi:06.10.2022)

Çizelge 4.13 Doğa Koruma ve Milli Parklar sitesinde yer alan CİTES izin belgelerinin grafiği (1998-2021)[13]

[13] https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/19/Yaban-Hayati-Istatistikleri (Erişim Tarihi:06.10.2022)

4.2 Farklı Birimlerle Yapılan Anket Çalışmaları

4.2.1 Muhtarlarla yapılan anket çalışmalarının taranması

Bir kaçakçılık türü olan biyokaçakçılık ülke genelinde tam anlamıyla bilinmemektedir. Bu konuda toplumu bilgilendirmenin önemi yadsınamayacak derecede büyüktür. Çalışmaya katkı sağlamak adına farklı birimlere yapılmış anket verileri ele alınarak çizelgeler ve tablolar oluşturulmuştur. Oluşturulan bu çizelgeler ve tablolar her birimin verileri tek tek incelenerek değerlendirilmiştir.

Bu çalışma için Ankara ilinin Çubuk ilçesinde halk eğitim merkezinde yapılan muhtarlar toplantısında muhtarlarla yapılan farklı anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.1, 3.2 ve 3.3'te yer alırken; bu sorulara verilen cevaplara ilişkin verilerde Çizelge 4.14, 4.15 ve 4.16'da yer almaktadır. Çubuk muhtarları ile yapılan mülakat soruları da Çizelge 3.4'te yer alırken yapılan anket soruları ve mülakat soruları sonucu verilen cevapların genel değerlendirmesi de 4.2.1.4 başlığı altında yapılmıştır ve oluşturulan tablolara da başlık içerisinde yer verilmiştir.

4.2.1.1 Muhtarlarla yapılan anket 1 verileri

Ankara Çubuk ilçesinde halk eğitim merkezinde 4 Ağustos 2023 tarihinde muhtarlar toplantısında yapılan anket 1 çalışmasının soruları Çizelge 3.1'de yer alırken yapılan anket 1 soruları ile elde edilen veriler ise Çizelge 4.14'te yer almaktadır.

Çizelge 4.14 Muhtarlarla yapılan anket 1 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_1_s_1	Evet	0	0,0
	Hayır	28	100,0
a_1_s_2	Evet	9	32,1
	Hayır	19	67,9
a_1_s_3	Evet	23	82,1
	Hayır	5	17,9
a_1_s_4	Evet	2	7,1
	Hayır	24	85,7
a_1_s_5	Evet	2	7,1
	Hayır	24	85,7
a_1_s_6	Evet	2	7,1
	Hayır	25	89,3
a_1_s_7	Evet	9	32,1
	Hayır	18	64,3
a_1_s_8	Evet	11	39,3
	Hayır	17	60,7
a_1_s_9	Evet	19	67,9
	Hayır	6	21,4
a_1_s_10	Evet	1	3,6
	Hayır	26	92,9
a_1_s_11	Evet	14	50,0
	Hayır	13	46,4
a_1_s_12	Evet	7	25,0
	Hayır	21	75,0
a_1_s_13	Evet	8	28,6
	Hayır	20	71,4
a_1_s_14	Evet	19	67,9
	Hayır	9	32,1
a_1_s_15	Evet	20	71,4
	Hayır	8	28,6
a_1_s_16	Evet	17	60,7
	Hayır	11	39,3

4.2.1.2 Muhtarlarla yapılan anket 2 verileri

Ankara Çubuk ilçesinde halk eğitim merkezinde 4 Ağustos 2023 tarihinde muhtarlar toplantısında yapılan anket 2 çalışmasının soruları Çizelge 3.2'de yer alırken bu çalışmada yapılan anket 2 soruları ile elde edilen veriler ise Çizelge 4.15'de yer almaktadır.

Çizelge 4.15 Muhtarlarla yapılan anket 2 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_2_s_1	Yanlış	7	25,0
	Doğru	20	71,4
a_2_s_2	Yanlış	4	14,3
	Doğru	23	82,1
a_2_s_3	Yanlış	2	7,1
	Doğru	22	78,6
a_2_s_4	Yanlış	26	92,9
	Doğru	2	7,1
a_2_s_5	Yanlış	1	3,6
	Doğru	25	89,3
a_2_s_6	Yanlış	2	7,1
	Doğru	24	85,7
a_2_s_7	Yanlış	3	10,7
	Doğru	24	85,7
a_2_s_8	Yanlış	3	10,7
	Doğru	23	82,1
a_2_s_9	Yanlış	1	3,6
	Doğru	25	89,3
a_2_s_10	Yanlış	3	10,7
	Doğru	23	82,1
a_2_s_11	Yanlış	2	7,1
	Doğru	24	85,7

4.2.1.3 Muhtarlarla yapılan anket 3 verileri

Ankara Çubuk ilçesinde halk eğitim merkezinde 4 Ağustos 2023 tarihinde muhtarlar toplantısında yapılan anket 3 çalışmasının soruları Çizelge 3.3'te yer alırken bu çalışmada yapılan anket 3 soruları ile elde edilen veriler ise Çizelge 4.16'da yer almaktadır.

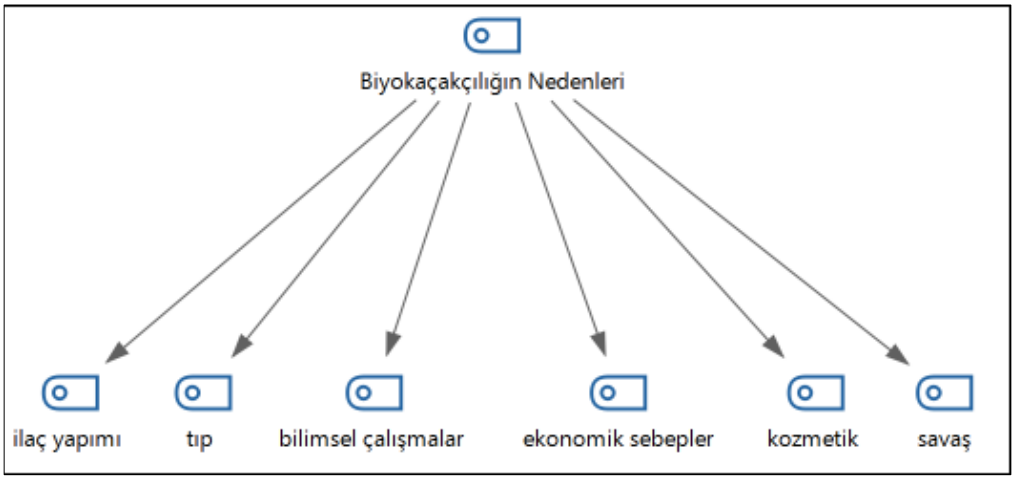
Çizelge 4.16 Muhtarlarla yapılan anket 3 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_3_s_1	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	1	3,6
	Kararsızım	1	3,6
	Katılıyorum	8	28,6
	Kesinlikle Katılıyorum	16	57,1
	Fikrim Yok	1	3,6
a_3_s_2	Hiç Katılmıyorum	1	3,6
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	1	3,6
	Katılıyorum	2	7,1
	Kesinlikle Katılıyorum	21	75,0
	Fikrim Yok	1	3,6
a_3_s_3	Hiç Katılmıyorum	1	3,6
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	6	21,4
	Kesinlikle Katılıyorum	19	67,9
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_4	Hiç Katılmıyorum	1	3,6
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	6	21,4
	Kesinlikle Katılıyorum	18	64,3
	Fikrim Yok	1	3,6
a_3_s_5	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	1	3,6
	Kararsızım	1	3,6
	Katılıyorum	4	14,3
	Kesinlikle Katılıyorum	19	67,9
	Fikrim Yok	1	3,6
a_3_s_6	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	1	3,6
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	5	17,9
	Kesinlikle Katılıyorum	18	64,3
	Fikrim Yok	1	3,6

4.2.1.4 Muhtarlarla yapılan anket ve mülakat çalışmalarının genel değerlendirmesi

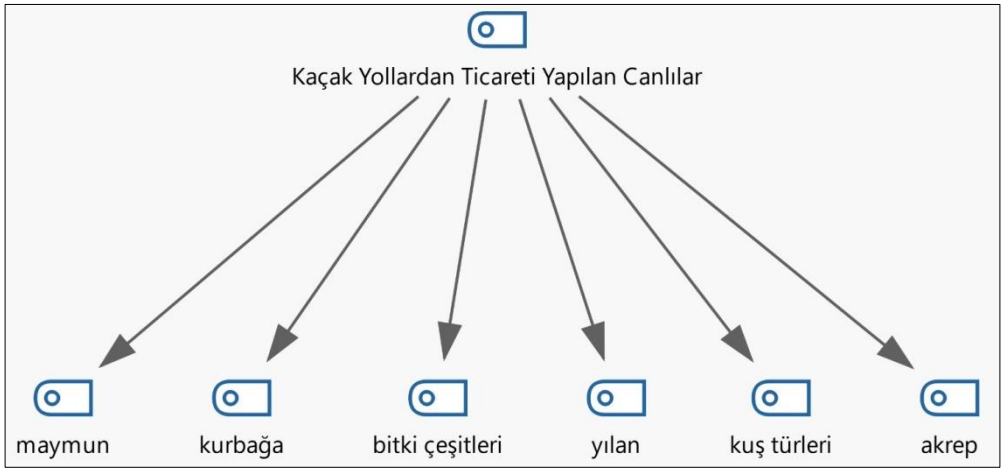
Çalışmaya katkı sağlamak adına muhtarlara sorularak yapılan anket ve mülakat çalışmalarının soruları başlık 3.1.1'de yer almaktadır. Bu anket ve mülakat sorularının sonuçlarına göre biyokaçakçılığın nedenleri Çizelge 4.17'te yer almaktadır. Bu nedenler ilaç yapımı, tıp, bilimsel çalışmalar, ekonomik sebepler, kozmetik ve savaş olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.17 Muhtarlarla yapılan anket sonucu biyokaçakçılık nedenleri

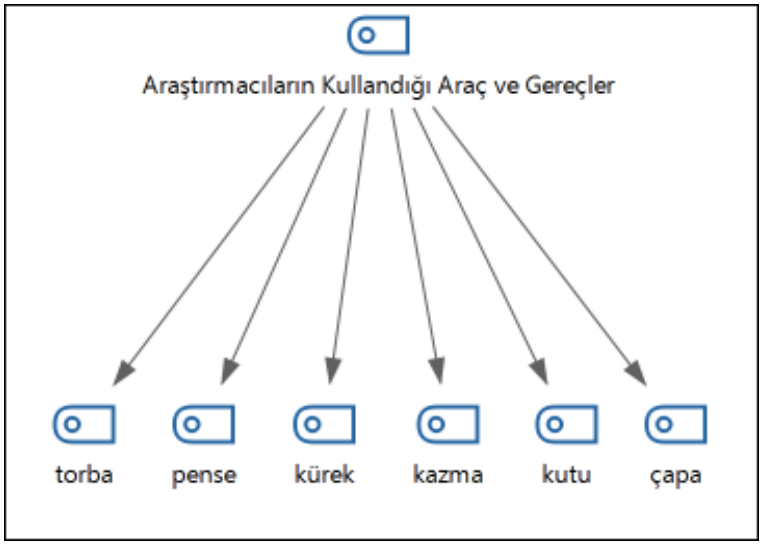
Muhtarlarla yapılan anket çalışmalarında ticareti yapılan hayvanlar Çizelge 4.18'de maymun, kurbağa, bitki çeşitleri, yılan, kuş türleri ve akrep olarak yer almaktadır.

Çizelge 4.18 Muhtarlarla yapılan anket sonucu kaçak yollardan ticareti yapılan canlılar

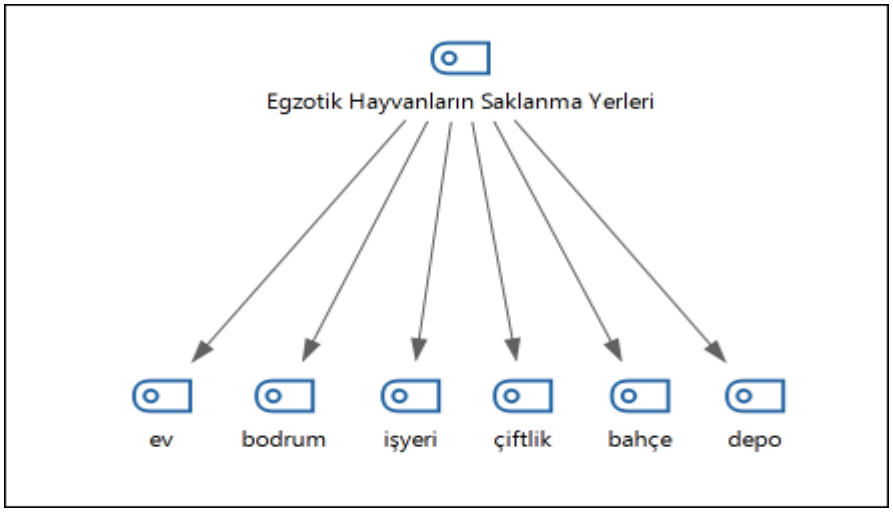
Hayvan ve bitkilerin biyokaçakçılığı yapılırken kullanılan malzemeler Çizelge 4.19'da yapılan anketlere göre; torba, pense, kürek, kazma, kutu ve çapa olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.19 Muhtarlarla yapılan anket sonucu araştırmacıların (biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler

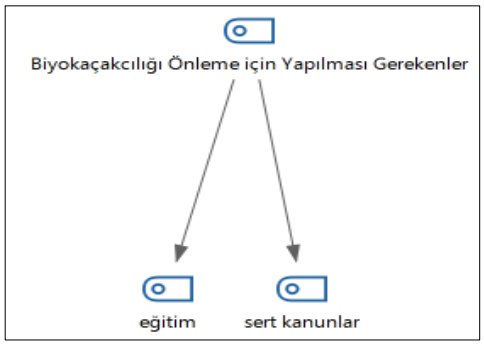
Muhtarlarla yapılan anketlere göre oluşturulan Çizelge 4.20'ye egzotik hayvanların saklandığı yerler ev, bodrum, işyeri, çiftlik, bahçe ve depo olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.20 Muhtarlarla yapılan anket sonucu egzotik hayvanların saklandığı yerler

Yapılan anketlerde muhtarların biyokaçakçılığın önlenmesi konusundaki fikirlerine göre oluşturulan Çizelge 4.21'de yer almaktadır. Biyokaçakçılığın önlenmesinde yapılması gerekenlerin eğitimlerin verilmesi ve bu konuda yapılabilecek en sert kanunların çıkarılması olduğu yönündedir.

Çizelge 4.21 Muhtarlarla yapılan anket sonucu biyokaçakçılığın önlenmesi için yapılması gerekenler

Çizelge 4.22 incelendiğinde muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların %100'ünün (n=28) erkek olduğu; %50,0'ının (n=14) 30-55 yaş arasında, %50,0'ının (n=14) 56 ve üzeri yaşında, %14,0'ının (n=14) ilkokul, %14,3'ünün (n=4) ortaokul, %14,3'ünün (n=4) lise, %10,7'sinin (n=3) üniversite düzeyinde eğitim aldığı; %14,3'ünün (n=4) 1-5 yıl arası, %46,4'ünün (n=13) 6-10 yıl arası, %21,4'ünün (n=6) 11-15 yıl arası ve %17,9'unun (n=5) 15 yıl ve üzeri deneyim yılına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.22 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları

Cinsiyet	**n (Katılımcı sayısı)**	**%**
Erkek	28	100,0
Yaş	**n**	**%**
30-55	14	50,0
56 ve üzeri	14	50,0
Eğitim	**n**	**%**
İlkokul	14	50,0
Ortaokul	7	25,0
Lise	4	14,3
Üniversite	3	10,7
Deneyim	**n**	**%**
1-5 yıl	4	14,3
6-10 yıl	13	46,4
11-15 yıl	6	21,4
15 yıl ve üzeri	5	17,9
Toplam	**28**	**100,0**

Çizelge 4.23'te ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık, ortalama ve standart sapma değerlerine yer verilmiştir. Buna göre ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık değerlerinin A-3(Anket 3) parametresinde değerlerin -2…+2 aralığının dışında ve normal dağılıma uygun olmadığı; A-1(Anket 1) ve A-2(Anket 2) parametrelerinin ise değerlerin -2…+2 aralığında değiştiği ve normal dağılıma uygun olduğu kabul edilmiştir (George ve Mallery 2019)[14].

Çizelge 4.23 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları

Değişkenler	n (Katılımcı sayısı)	Çarpıklık	Basıklık
A-1	28	,430	-,466
A-2	28	-1,599	1,925
A-3	28	2,751	14,291

Çizelge 4.24 incelendiğinde ölçme aracına ilişkin Cronbach Alfa katsayısının, 808 ile 226 arasında değiştiği bu sonuçların ise Karagöz (2017)'e göre güvenilir olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.24 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları

Değişkenler	Croncbach α
A-1	,707
A-2	,808
A-3	,226

Çizelge 4.25'deki "bağımsız gruplar t-testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşa göre; A-1(t=,738; p=,467) ve A-2(t=-1,965; p=,065) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

[14] A-1(Anket 1), A-2(Anket 2) ve A-3(Anket 3) verileri başlık 4.2.1'de yer almaktadır.

Çizelge 4.25 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-1 ve A-2 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları

	Yaş	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	t	p
A-1 Toplam	30-55	14	25,79	2,97	,738	,467
	56 ve üzeri	14	25,00	2,66		
A-2 Toplam	30-55	14	8,83	2,67	-1,965	,065
	56 ve üzeri	14	10,36	1,15		

Çizelge 4.26'daki "Mann-Whitney U testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşa göre; A-3(U=77,000; p=,314) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.26 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-3 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları

	Yaş	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-3 Toplam	30-55	14	13,00	182,00	77,000	,314
	56 ve üzeri	14	16,00	224,00		

Çizelge 4.27'deki "tek yönlü varyans (ANOVA)" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların eğitim durumlarına göre; A-1(F=1,894; p=,158) ve A-2(F=1,255; p=,312) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.27 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-1 ve A-2 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	F	p
A-1 Toplam	İlkokul	14	24,64	2,13	1,894	,158
	Ortaokul	7	26,57	3,36		
	Lise	4	27,25	3,40		
	Üniversite	3	23,67	2,08		
A-2 Toplam	İlkokul	14	10,14	1,51	1,255	,312
	Ortaokul	7	9,14	3,29		
	Lise	4	9,90	1,43		
	Üniversite	3	7,67	2,08		

Çizelge 4.28'deki "Kruskal-Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların eğitim durumlarına göre; A-3(X2=3,973; p=,264) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.28 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	X^2	p
A-3 Toplam	İlkokul	14	13,57	3,973	,264
	Ortaokul	7	12,93		
	Lise	4	14,13		
	Üniversite	3	23,00		

Çizelge 4.29'daki "tek yönlü varyans (ANOVA)" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-1 (F=,140; p=,935) ve A-2(F=1,589; p=,218) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.29 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-1 ve A-2 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılı	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	F	p
A-1 Toplam	1-5 yıl	4	25,25	4,79	,140	,935
	6-10 yıl	13	25,77	2,39		
	11-15 yıl	6	25,00	2,61		
	15 yıl ve üzeri	5	25,00	3,00		
A-2 Toplam	1-5 yıl	4	11,00	,00	1,589	,218
	6-10 yıl	13	9,46	2,40		
	11-15 yıl	6	10,17	2,04		
	15 yıl ve üzeri	5	8,12	1,97		

Çizelge 4.30'daki "Kruskal-Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-3(X2=5,609; p=,132) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.30 Muhtarlarla yapılan anketlere katılan katılımcıların A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılları	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	X^2	p
A-3 Toplam	1 yıldan az	4	22,13	5,609	,132
	1-5 yıl	13	14,65		
	6-10 yıl	6	10,33		
	11-15 yıl	5	13,00		

4.2.2 Gümrükte yapılan anket çalışmalarının taranması

Bu çalışma için Ankara Esenboğa gümrük müdürlüğü ile yapılan anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.5, 3.6 ve 3.7'de yer alırken bu sorulara verilen cevaplara ilişkin verilerde Çizelge 4.31, 4.32 ve 4.33'de yer almaktadır. Esenboğa gümrükte yapılan mülakat soruları Çizelge 3.8'de yer alırken yapılan anket soruları ve mülakat soruları sonucu verilen cevapların genel değerlendirmesi de 4.2.2.4 başlığı altında yapılmıştır ve oluşturulan tablolara da başlık içerisinde yer verilmiştir.

4.2.2.1 Gümrükte yapılan anket 1 verileri

Esenboğa gümrük müdürlüğünde yapılan anket 1 çalışmasının soruları Çizelge 3.5'te yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.31'de yer almaktadır.

Çizelge 4.31 Gümrükte yapılan anket 1 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_1_s_1	Evet	4	13,3
	Hayır	26	86,7
a_1_s_2	Evet	15	50,0
	Hayır	15	50,0
a_1_s_3	Evet	21	70,0
	Hayır	9	30,0
a_1_s_4	Evet	6	20,0
	Hayır	24	80,0
a_1_s_5	Evet	6	20,0
	Hayır	24	80,0
a_1_s_6	Evet	2	6,7
	Hayır	28	93,3
a_1_s_7	Evet	14	46,7
	Hayır	16	53,3
a_1_s_8	Evet	6	20,0
	Hayır	24	80,0
a_1_s_9	Evet	10	33,3
	Hayır	20	66,7
a_1_s_10	Evet	6	20,0
	Hayır	22	73,3
a_1_s_11	Evet	9	30,0
	Hayır	20	66,7
a_1_s_12	Evet	13	43,3
	Hayır	17	56,7
a_1_s_13	Evet	25	83,3
	Hayır	5	16,7
a_1_s_14	Evet	11	36,7
	Hayır	18	60,0
a_1_s_15	Evet	3	10,0
	Hayır	27	90,0
a_1_s_16	Evet	6	20,0
	Hayır	22	73,3
a_1_s_17	Evet	8	26,7
	Hayır	22	73,3
a_1_s_18	Evet	5	16,7
	Hayır	25	83,3
a_1_s_19	Evet	13	43,3
	Hayır	16	53,3
a_1_s_20	Evet	12	40,0
	Hayır	18	60,0

4.2.2.2 Gümrükte yapılan anket 2 verileri

Esenboğa gümrük müdürlüğünde yapılan anket 2 çalışmasının soruları Çizelge 3.6'da yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.32'de yer almaktadır.

Çizelge 4.32 Gümrükte yapılan anket 2 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_2_s_1	Yanlış	17	56,7
	Doğru	13	43,3
a_2_s_2	Yanlış	14	46,7
	Doğru	16	53,3
a_2_s_3	Yanlış	11	36,7
	Doğru	17	56,7
a_2_s_4	Yanlış	9	30,0
	Doğru	17	56,7
a_2_s_5	Yanlış	6	20,0
	Doğru	23	76,7
a_2_s_6	Yanlış	10	33,3
	Doğru	19	63,3
a_2_s_7	Yanlış	12	40,0
	Doğru	14	46,7
a_2_s_8	Yanlış	8	26,7
	Doğru	19	63,3
a_2_s_9	Yanlış	7	23,3
	Doğru	20	66,7
a_2_s_10	Yanlış	10	33,3
	Doğru	16	53,3

4.2.2.3 Gümrükte yapılan anket 3 verileri

Esenboğa gümrük müdürlüğünde yapılan anket 3 çalışmasının soruları Çizelge 3.7'de yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.33'de yer almaktadır.

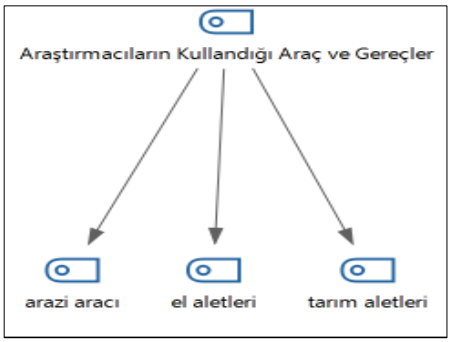
Çizelge 4.33 Gümrükte yapılan anket 3 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_3_s_1	Hiç Katılmıyorum	2	6,7
	Katılmıyorum	1	3,3
	Kararsızım	3	10,0
	Katılıyorum	10	33,3
	Kesinlikle Katılıyorum	9	30,0
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_2	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	3	10,0
	Kararsızım	3	10,0
	Katılıyorum	9	30,0
	Kesinlikle Katılıyorum	10	33,3
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_3	Hiç Katılmıyorum	1	3,3
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	7	23,3
	Katılıyorum	6	20,0
	Kesinlikle Katılıyorum	11	36,7
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_4	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	3	10,0
	Katılıyorum	10	33,3
	Kesinlikle Katılıyorum	10	33,3
	Fikrim Yok	2	6,7
a_3_s_5	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	1	3,3
	Kararsızım	1	3,3
	Katılıyorum	9	30,0
	Kesinlikle Katılıyorum	13	43,3
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_6	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	3	10,0
	Katılıyorum	6	20,0
	Kesinlikle Katılıyorum	12	40,0
	Fikrim Yok	3	10,0

4.2.2.4 Gümrükte yapılan anket ve mülakat çalışmalarının genel değerlendirmesi

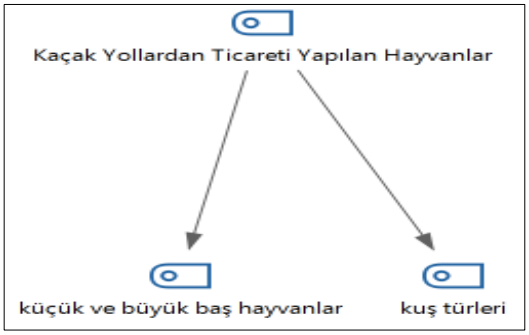
Çalışmaya katkı sağlamak adına gümrükteki personele sorularak yapılan anket ve mülakat çalışmalarının soruları başlık 3.1.2'de yer almaktadır. Bu anket ve mülakat sorularının sonuçlarına göre hayvan ve bitkilerin biyokaçakçılığı yapılırken kullanılan malzemeler Çizelge 4.34'de verilmekte ve yapılan anketlere göre; arazi aracı, el aletleri ve tarım aletleri olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.34 Gümrükte yapılan anket sonucu araştırmacıların (biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler

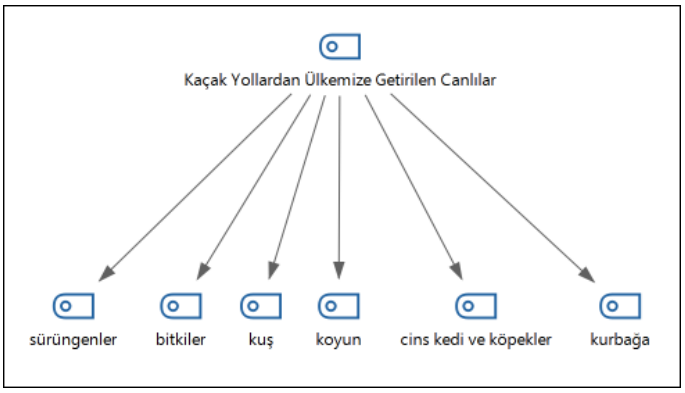
Yapılan anket çalışmalarında ticareti yapılan hayvanlar Çizelge 4.35'de gösterilmekte ve bunlar kuş türleri, küçükbaş ve büyükbaş hayvanlar olarak yer almaktadır.

Çizelge 4.35 Gümrükte yapılan anket sonucu kaçak yollardan ticareti yapılan hayvanlar

Gümrükte yapılan anket çalışmalarında kaçak yollardan ülkemize getirilen canlı türleri Çizelge 4.36'da gösterilmekte ve bunlar sürüngenler, bitkiler, kuşlar, koyunlar, kurbağalar, cins kedi ve köpekler olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.36 Gümrükte yapılan anket sonucu kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar

Çizelge 4.37 incelendiğinde katılımcıların %40.0'ının (n=12) kadın, %60.0'ının (n=18) erkek olduğu; %30.0'ının (n=9) 20-29 yaş arasında, %30.0'ının (n=9) 30-40 yaş arasında, %40.0'ının (n=12) 41 ve üstü yaşında olduğu; %16,7'sinin (n=5) lise, %73,3'ünün (n=22) üniversite, %10,0'ının (n=3) yüksek lisans düzeyinde eğitim aldığı; %13,3'ünün (n=4) 1 yıldan az, %13,3'ünün (n=4) 1-5 yıl arası, %36,7'sinin (n=11) 6-10 yıl arası, %13,3'ünün (n=4) 11-15 yıl arası ve %23,3'ünün (n=7) 15 yıl ve üzeri deneyim yılına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.37 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları

Cinsiyet	**n (Katılımcı sayısı)**	**%**
Kadın	12	40,0
Erkek	18	60,0
Yaş	**n**	**%**
20-29	9	30,0
30-40	9	30,0
41 ve üstü	12	40,0
Eğitim	**n**	**%**
Lise	5	16,7
Üniversite	22	73,3
Yüksek lisans	3	10,0
Deneyim	**n**	**%**
1 yıldan az	4	13,3
1-5 yıl	4	13,3
6-10 yıl	11	36,7
11-15 yıl	4	13,3
15 yıl ve üzeri	7	23,3
Toplam	**30**	**100,0**

Çizelge 4.38'de ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık, ortalama ve standart sapma değerlerine yer verilmiştir. Buna göre ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık değerlerinin A-1(Anket 1) parametresinde değerlerin -2…+2 aralığının dışında ve normal dağılıma uygun olmadığı; A-2(Anket 2) ve A-3(Anket 3) parametrelerinin ise değerlerin -2.…+2 aralığında değiştiği ve normal dağılıma uygun olduğu kabul edilmiştir (George ve Mallery 2019)[15].

Çizelge 4.38 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları

Değişkenler	n (Katılımcı sayısı)	Çarpıklık	Basıklık
A-1	30	3,388	15,620
A-2	30	-,630	-,492
A-3	30	-,372	-,397

Çizelge 4.38 incelendiğinde ölçme aracına ilişkin Cronbach Alfa katsayısının, 693 ile 810 arasında değiştiği bu sonuçların ise Karagöz (2017)'e göre güvenilir olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.39 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları

Değişkenler	Croncbach α
A-1	,693
A-2	,764
A-3	,810

[15] A-1(Anket 1) , A-2(Anket 2) ve A-3(Anket 3) verileri başlık 4.2.2'de yer almaktadır.

Çizelge 4.40'daki "Mann-Whitney U testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların cinsiyetine göre; A-1(U=105,500; p=,915) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.40 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları

	Cinsiyet	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-1 Toplam	Kadın	12	15,71	188,50	105,500	,915
	Erkek	18	15,36	276,50		

Çizelge 4.41'deki "bağımsız gruplar t-testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların cinsiyetine göre; A-2 (t=-1,091; p=,285) ve A-3(t=,460; p=,649) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.41 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları

	Cinsiyet	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	t	p
A-2 Toplam	Kadın	12	5,17	2,55	-1,091	,285
	Erkek	18	6,22	2,62		
A-3 Toplam	Kadın	12	25,50	3,85	,460	,649
	Erkek	18	24,83	3,91		

Çizelge 4.42'teki "Kruskal-Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşlarına göre; A-1 (X2=,915; p=,633) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.42 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları

	Yaş	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	X^2	P
A-1 Toplam	20-29	9	17,44	,915	,633
	30-40	9	15,83		
	41 ve üstü	12	13,79		

Çizelge 4.43'teki "tek yönlü varyans (ANOVA)" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşlarına göre; A-2(F=,937; p=,404) ve A-3(F=1,570; p=,226) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.43 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları

	Yaş	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	F	p
A-2 Toplam	20-29	9	5,44	2,65	,937	,404
	30-40	9	5,11	2,98		
	41 ve üstü	12	6,58	2,27		
A-3 Toplam	20-29	9	23,33	4,00	1,570	,226
	30-40	9	25,33	4,09		
	41 ve üstü	12	26,25	3,31		

Çizelge 4.44'teki "Kruskal-Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların eğitim durumlarına göre; A-1 (X2=,628; p=,730) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.44 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	X^2	p
A-1 Toplam	Lise	5	14,80	,628	,730
	Üniversite	22	16,14		
	Yüksek Lisans	3	12,00		

Çizelge 4.45'deki "tek yönlü varyans (ANOVA)" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşlarına göre; A-2 (F=,077; p=,926) ve A-3(F=1,234; p=,793) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.45 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	F	p
A-2 Toplam	Lise	5	5,40	3,21	,077	,926
	Üniversite	22	5,91	2,52		
	Yüksek Lisans	3	5,67	3,21		
A-3 Toplam	Lise	5	25,00	3,24	,234	,793
	Üniversite	22	25,32	3,81		
	Yüksek Lisans	3	23,67	6,03		

Çizelge 4.46'daki "Kruskal-Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-1 (X2=1,875; p=,759) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.46 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılları	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	X^2	p
A-1 Toplam	1 yıldan az	4	18,38	1,875	,759
	1-5 yıl	4	17,00		
	6-10 yıl	11	14,18		
	11-15 yıl	4	11,63		
	15 yıl ve üzeri	7	17,29		

Çizelge 4.47'deki "tek yönlü varyans (ANOVA)" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-2 (F=1,165; p=,350) ve A-3(F=1,993; p=,126) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.47 Gümrükte yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılı	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	F	p
A-2 Toplam	1 yıldan az	4	4,25	3,59	1,165	,350
	1-5 yıl	4	4,25	2,63		
	6-10 yıl	11	6,18	1,72		
	11-15 yıl	4	5,75	3,86		
	15 yıl ve üzeri	7	7,00	2,31		
A-3 Toplam	1 yıldan az	4	20,50	3,70	1,993	,126
	1-5 yıl	4	24,75	5,38		
	6-10 yıl	11	25,91	2,95		
	11-15 yıl	4	26,00	4,69		
	15 yıl ve üzeri	7	26,14	2,67		

4.2.3 Kolluk birimleri ile yapılan anket çalışmalarının taranması

Bu çalışma için Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri(emniyet) ile yapılan anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.9, 3.10 ve 3.11'de yer alırken bu sorulara verilen cevaplara ilişkin verilerde Çizelge 4.48, 4.49 ve 4.50'de yer almaktadır. Kolluk birimleri ile yapılan mülakat soruları Çizelge 3.12'de yer alırken genel değerlendirmesi de 4.2.3.4 başlığı altında yer alırken yapılan anket ve mülakat çalışmaları sonucu oluşturulan tablolarda bu başlık altında yer almaktadır.

4.2.3.1 Kolluk birimleri ile yapılan anket 1 verileri

Ankara Çubuk Emniyet Müdürlüğü ile yapılan anket 1 çalışmasının soruları Çizelge 3.9'da yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.48'de yer almaktadır.

Çizelge 4.48 Kolluk birimleri ile yapılan anket 1 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_1_s_1	Evet	0	0,0
	Hayır	31	100,0
a_1_s_2	Evet	11	35,5
	Hayır	20	64,5
a_1_s_3	Evet	20	64,5
	Hayır	11	35,5
a_1_s_4	Evet	1	3,2
	Hayır	30	96,8
a_1_s_5	Evet	1	3,2
	Hayır	29	93,5
a_1_s_6	Evet	2	6,5
	Hayır	29	93,5
a_1_s_7	Evet	3	9,7
	Hayır	28	90,3
a_1_s_8	Evet	0	0,0
	Hayır	31	100,0
a_1_s_9	Evet	0	0,0
	Hayır	28	90,3
a_1_s_10	Evet	2	6,5
	Hayır	23	74,2
a_1_s_11	Evet	2	6,5
	Hayır	26	83,9
a_1_s_12	Evet	8	25,8
	Hayır	23	74,2
a_1_s_13	Evet	28	90,3
	Hayır	2	6,5
a_1_s_14	Evet	5	16,1
	Hayır	26	83,9
a_1_s_15	Evet	30	96,8
	Hayır	1	3,2
a_1_s_16	Evet	2	6,5
	Hayır	27	87,1
a_1_s_17	Evet	29	93,5
	Hayır	2	6,5
a_1_s_18	Evet	10	32,3
	Hayır	20	64,5
a_1_s_19	Evet	23	74,2
	Hayır	7	22,6
a_1_s_20	Evet	1	3,2
	Hayır	29	93,5

4.2.3.2 Kolluk birimleri ile yapılan anket 2 verileri

Ankara Çubuk Emniyet Müdürlüğü ile yapılan anket 2 çalışmasının soruları Çizelge 3.10'da yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.49'da yer almaktadır.

Çizelge 4.49 Kolluk birimleri ile yapılan anket 2 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_2_s_1	Yanlış	18	58,1
	Doğru	9	29,0
a_2_s_2	Yanlış	14	45,2
	Doğru	13	41,9
a_2_s_3	Yanlış	14	45,2
	Doğru	13	41,9
a_2_s_4	Yanlış	17	54,8
	Doğru	11	35,5
a_2_s_5	Yanlış	9	29,0
	Doğru	16	51,6
a_2_s_6	Yanlış	12	38,7
	Doğru	15	48,4
a_2_s_7	Yanlış	14	45,2
	Doğru	15	48,4
a_2_s_8	Yanlış	6	19,4
	Doğru	21	67,7
a_2_s_9	Yanlış	8	25,8
	Doğru	21	67,7
a_2_s_10	Yanlış	14	45,2
	Doğru	13	41,9

4.2.3.3 Kolluk birimleri ile yapılan anket 3 verileri

Ankara Çubuk Emniyet Müdürlüğü ile yapılan anket 3 çalışmasının soruları Çizelge 3.11'de yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.50'de yer almaktadır.

Çizelge 4.50 Kolluk birimleri ile yapılan anket 3 verileri

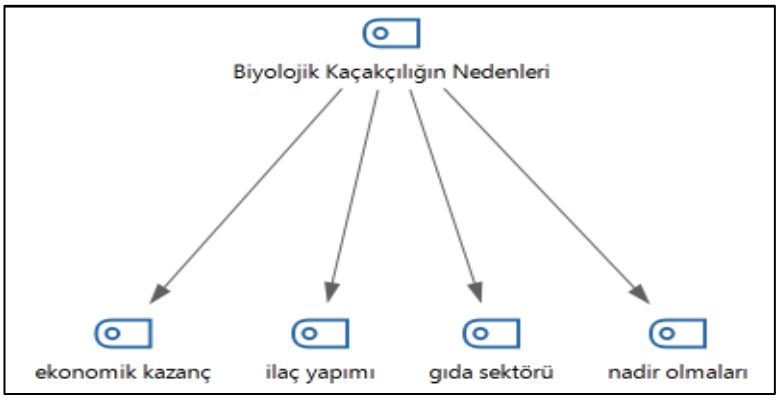
Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_3_s_1	Hiç Katılmıyorum	2	6,5
	Katılmıyorum	2	6,5
	Kararsızım	2	6,5
	Katılıyorum	7	22,6
	Kesinlikle Katılıyorum	16	51,6
	Fikrim Yok	1	3,2
a_3_s_2	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	4	12,9
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	12	38,7
	Kesinlikle Katılıyorum	14	45,2
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_3	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	1	3,2
	Kararsızım	3	9,7
	Katılıyorum	9	29,0
	Kesinlikle Katılıyorum	17	54,8
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_4	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	3	9,7
	Kararsızım	2	6,5
	Katılıyorum	6	19,4
	Kesinlikle Katılıyorum	17	54,8
	Fikrim Yok	2	6,5
a_3_s_5	Hiç Katılmıyorum	2	6,5
	Katılmıyorum	1	3,2
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	7	22,6
	Kesinlikle Katılıyorum	17	54,8
	Fikrim Yok	2	6,5
a_3_s_6	Hiç Katılmıyorum	1	3,2
	Katılmıyorum	1	3,2
	Kararsızım	1	3,2
	Katılıyorum	8	25,8
	Kesinlikle Katılıyorum	19	61,3
	Fikrim Yok	0	0,0

4.2.4 Ankara ilinin Çubuk ilçesinde kolluk birimleri(emniyet) ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının genel değerlendirmesi

Çalışmaya katkı sağlamak adına Ankara ili Çubuk ilçesi kolluk birimlerine(emniyet) sorularak yapılan anket ve mülakat çalışmalarının soruları başlık 3.1.3'te yer almaktadır. Bu anket ve mülakat sorularının sonuçlarına göre biyokaçakçılığın nedenleri

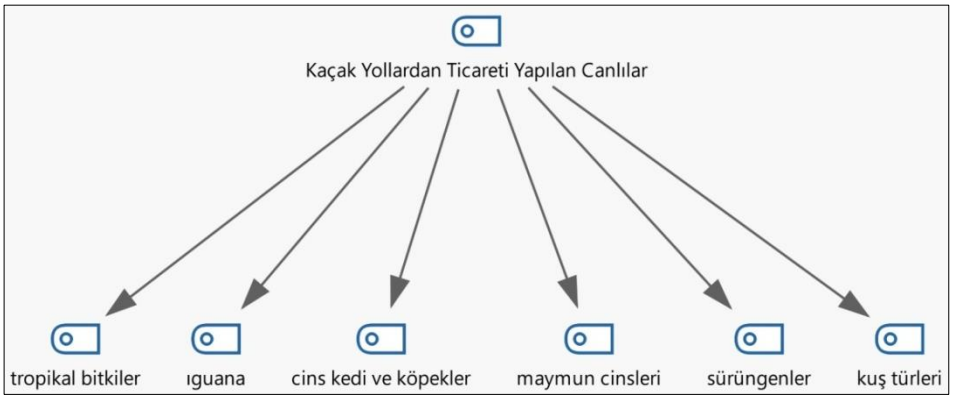
Çizelge 4.51'de yer almaktadır. Bu nedenler ekonomik kazanç, ilaç yapımı, gıda sektörü ve nadir(ender) olmaları olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.51 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu biyokaçakçılık nedenleri

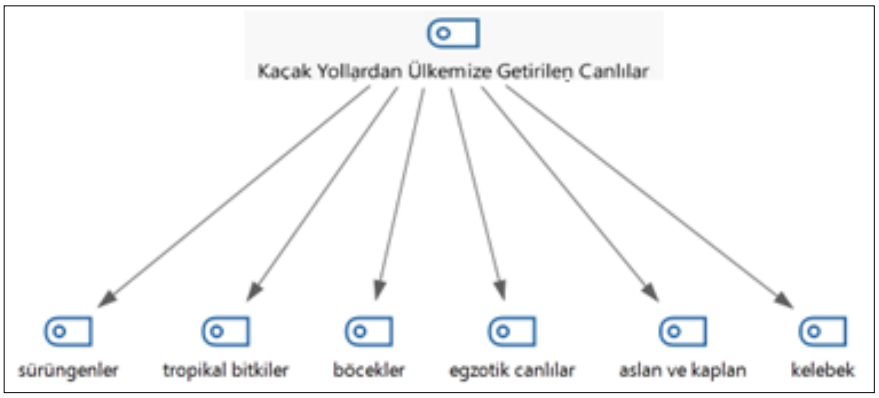
Kolluk birimleri ile yapılan anket çalışmalarında kaçak yollardan ticareti yapılan hayvan türleri Çizelge 4.52'de gösterilmekte ve bunlar tropikal bitkiler, iguana, cins kedi ve köpekler, maymun cinsleri, sürüngenler ve kuş türleri olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.52 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu kaçak yollardan ticareti yapılan canlılar

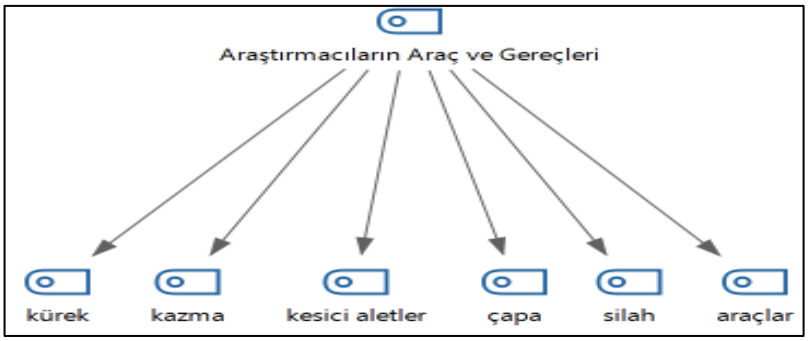
Kolluk birimleri ile yapılan anket çalışmalarında kaçak yollardan getirilen hayvan türleri Çizelge 4.53'de gösterilmekte ve bunlar sürüngenler, tropikal bitkiler, böcekler, egzotik canlılar, aslan, kaplan ve kelebekler olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.53 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar

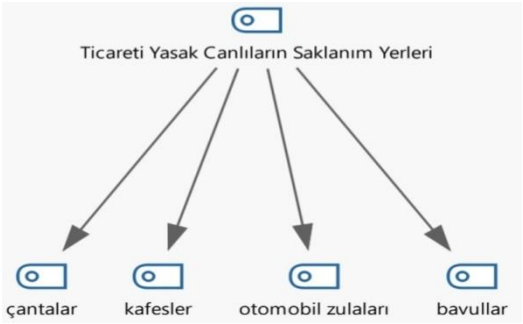
Hayvan ve bitkilerin biyokaçakçılığı yapılırken kullanılan malzemeler Çizelge 4.54'te yapılan anketlere göre; kürek, kazma, kesici aletler, çapa, silah ve araçlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.54 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu araştırmacıların(biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler

Kolluk birimleri ile yapılan anketlere göre oluşturulan Çizelge 4.55'de ticareti yasak egzotik hayvanların saklandığı yerler çantalar, kafesler, otomobil zulaları ve bavullar olarak ortaya çıkmaktadır.

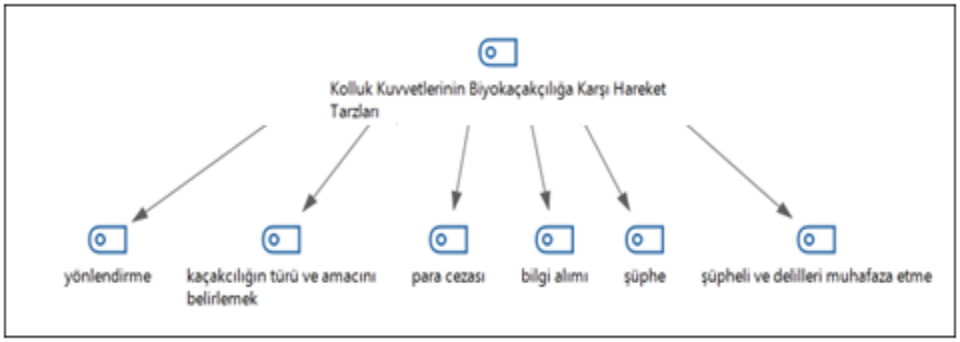
Çizelge 4.55 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu ticareti yasak egzotik hayvanların saklanım yerleri

Kolluk birimleri ile yapılan anket sonuçlarına göre oluşturulan Çizelge 4.56'da biyokaçakçılığa karşı hareket tarzları verilmiştir. Çizelge 4.56 incelendiğinde biyokaçakçılık karşısında şu şekilde hareket etmektedirler:

- Yönlendirme
- Kaçakçılığın türü ve amacını belirlemek
- Para cezası
- Bilgi alımı
- Şüphe
- Şüpheli ve delilleri muhafaza etme

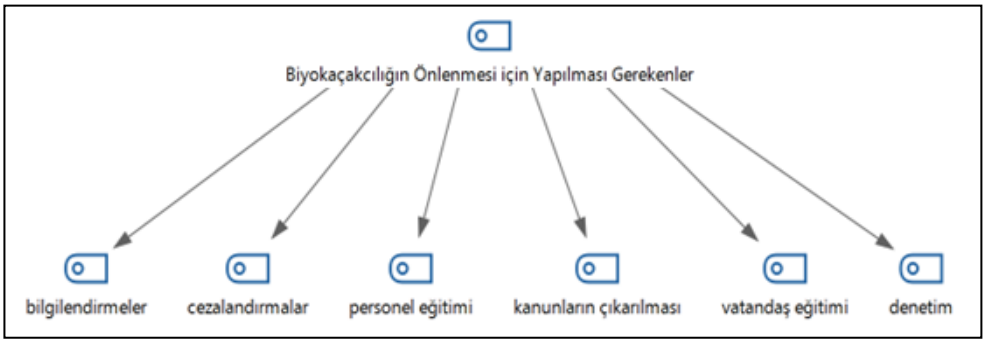
Çizelge 4.56 Kolluk birimleri ile yapılan anketler sonucu kolluk kuvvetlerinin biyokaçakçılığa karşı hareket tarzları

Kolluk birimleri ile yapılan anketlerde biyokaçakçılığın önlenmesi için yapılması gerekenler kolluk birimlerinin fikirlerine göre Çizelge 4.57'de yer almaktadır. Biyokaçakçılığın önlenmesinde yapılması gerekenlerin; bilgilendirmeler,

cezalandırmalar, personel eğitimi, kanunların çıkarılması, vatandaş eğitimi ve bu konuda gerekli denetimlerin yapılmasının gerekli olduğu yönündedir.

Çizelge 4.57 Kolluk birimleri ile yapılan anket sonucu biyokaçakçılığın önlenmesi için yapılması gerekenler

Çizelge 4.58 incelendiğinde katılımcıların %22,6'sının (n=7) kadın, %77,4'ünün (n=24) erkek olduğu; %58,1'inin (n=18) 30-40 yaş arasında, %41,9'unun (n=13) 41 ve üstü yaşında olduğu; %16,1'inin (n=5) lise, %71,0'ının (n=22) üniversite, %12,9'unun (n=4) yüksek lisans düzeyinde eğitim aldığı; %12,9'unun (n=4) 1-5 yıl arası %12,9'unun (n=4) 6-10 yıl arası, %41,9'unun (n=13) 11-15 yıl arası ve %32,3'ünün (n=10) 15 yıl ve üzeri deneyim yılına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.58 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları

Cinsiyet	**n (Katılımcı sayısı)**	**%**
Kadın	7	22,6
Erkek	24	77,4
Yaş	**n**	**%**
30-40	18	58,1
41 ve üstü	13	41,9
Eğitim	**n**	**%**
Lise	5	16,1
Üniversite	22	71,0
Yüksek Lisans	4	12,9
Deneyim	**n**	**%**
1-5 yıl	4	12,9
6-10 yıl	4	12,9
11-15 yıl	13	41,9
15 yıl ve üzeri	10	32,3
Toplam	**31**	**100,0**

Çizelge 4.59'da ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık, ortalama ve standart sapma değerlerine yer verilmiştir. Buna göre ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık değerlerinin A-1(Anket 1) ve A-3(Anket 3) parametresinde değerlerin -2…+2 aralığının dışında ve normal dağılıma uygun olmadığı; A-2(Anket 2) parametresinin ise değerlerin -2…+2 aralığında değiştiği ve normal dağılıma uygun olduğu kabul edilmiştir (George ve Mallery 2019)[16].

Çizelge 4.59 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları

Değişkenler	n (Katılımcı sayısı)	Çarpıklık	Basıklık
A-1	31	-1,513	2,329
A-2	31	,113	-1,396
A-3	31	-1,961	4,019

Çizelge 4.60 incelendiğinde ölçme aracına ilişkin Cronbach Alfa katsayısının, 570 ile 831 arasında değiştiği bu sonuçların ise Karagöz (2017)'e göre güvenilir olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.60 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları

Değişkenler	Croncbach α
A-1	,570
A-2	,815
A-3	,831

Çizelge 4.61'deki "bağımsız gruplar t-testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların cinsiyetine göre; A-2(t=,337; p=,739) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

[16] A-1(Anket 1) , A-2(Anket 2) ve A-3(Anket 3) verileri başlık 4.2.3'te yer almaktadır.

Çizelge 4.61 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-2 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları

	Cinsiyet	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	t	p
A-2 Toplam	Kadın	7	5,43	2,94	,337	,739
	Erkek	24	4,96	3,33		

Çizelge 4.62'deki "Mann-Whitney U testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların cinsiyetine göre; A-1(U=46,000; p=,070) ve A-3 (U=82,500; p=,943) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.62 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları

	Cinsiyet	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-1 Toplam	Kadın	7	10,57	74,00	46,000	,070
	Erkek	24	17,58	422,00		
A-3 Toplam	Kadın	7	15,79	110,50	82,500	,943
	Erkek	24	16,06	385,50		

Çizelge 4.63'teki "bağımsız gruplar t-testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşlarına göre; A-2 (t=-,018; p=,986) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.63 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları

	Yaş	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	t	p
A-2 Toplam	30-40	18	5,06	3,13	-,018	,986
	41 ve üstü	13	5,08	3,43		

Çizelge 4.64'deki "Kruskal- Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşlarına göre; A-1 (X2=100,000; p=,492) ve A-3 (X2=111,000; p=,808) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.64 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanların yaşa göre karşılaştırma sonuçları

	Yaş	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-1 Toplam	30-40	18	16,94	305,00	100,000	,492
	41 ve üstü	13	14,69	191,00		
A-3 Toplam	30-40	18	16,33	294,00	111,000	,808
	41 ve üstü	13	15,54	202,00		

Çizelge 4.65'deki "tek yönlü varyans (ANOVA)" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların eğitim durumlarına göre; A-2 (F=1,700; p=,201) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.65 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	F	p
A-2 Toplam	Lise	5	6,60	4,28	1,700	,201
	Üniversite	22	5,14	3,09		
	Yüksek Lisans	4	2,75	,50		

Çizelge 4.66'daki "Kruskal-Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların eğitim durumlarına göre; A-1 (X2=3,585; p=,167) ve A-3 (X2=1,369; p=,504) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.66 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	X^2	p
A-1 Toplam	Lise	5	19,90	3,585	,167
	Üniversite	22	16,43		
	Yüksek Lisans	4	8,75		
A-3 Toplam	Lise	5	11,70	1,369	,504
	Üniversite	22	16,77		
	Yüksek Lisans	4	17,13		

Çizelge 4.67'deki "tek yönlü varyans (ANOVA)" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-2 (F=1,726; p=,185) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.67 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılı	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	F	p
A-2 Toplam	1-5 yıl	4	3,00	,82	1,726	,185
	6-10 yıl	4	7,50	3,79		
	11-15 yıl	13	4,46	2,76		
	15 yıl ve üzeri	10	5,70	3,68		

Çizelge 4.68'deki "Kruskal-Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-1 (X2=5,016; p=,171) ve A-3 (X2=1,292; p=,731) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.68 Kolluk birimleri ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılları	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	X^2	p
A-1 Toplam	1-5 yıl	4	9,63	5,016	,171
	6-10 yıl	4	21,63		
	11-15 yıl	13	14,15		
	15 yıl ve üzeri	10	18,70		
A-3 Toplam	1-5 yıl	4	12,63	1,292	,731
	6-10 yıl	4	19,00		
	11-15 yıl	13	15,19		
	15 yıl ve üzeri	10	17,20		

4.2.4 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket çalışmalarının taraması

Bu çalışma için Ankara ilinin Çubuk ilçesinde Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.13, 3.14 ve 3.15'te yer alırken bu sorulara verilen cevaplara ilişkin verilerde Çizelge 4.60, 4.61 ve 4.62'de yer almaktadır. Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan mülakat soruları Çizelge 3.16'da yer alırken yapılan anket ve mülakat çalışmalarının genel değerlendirmesi de 4.2.4.4 başlığı altında yer alırken anket ve mülakat çalışmaları sonucu oluşturulan tablolar da bu başlık altında yer almaktadır.

4.2.4.1 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 1 soruları ve verileri

Ankara Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 1 çalışmasının soruları Çizelge 3.13'te yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.69'ta yer almaktadır.

Çizelge 4.69 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 1 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_1_s_1	Evet	0	0,0
	Hayır	11	100,0
a_1_s_2	Evet	10	90,9
	Hayır	1	9,1
a_1_s_3	Evet	10	90,9
	Hayır	1	9,1
a_1_s_4	Evet	6	54,5
	Hayır	5	45,5
a_1_s_5	Evet	6	54,5
	Hayır	4	36,4
a_1_s_6	Evet	8	72,7
	Hayır	3	27,3
a_1_s_7	Evet	6	54,5
	Hayır	5	45,5
a_1_s_8	Evet	5	45,5
	Hayır	6	54,5
a_1_s_9	Evet	5	45,5
	Hayır	6	54,5
a_1_s_10	Evet	8	72,7
	Hayır	1	9,1
a_1_s_11	Evet	8	72,7
	Hayır	3	27,3
a_1_s_12	Evet	3	27,3
	Hayır	8	72,7
a_1_s_13	Evet	11	100,0
	Hayır	0	0,0
a_1_s_14	Evet	8	72,7
	Hayır	3	27,3
a_1_s_15	Evet	6	54,5
	Hayır	5	45,5
a_1_s_16	Evet	5	45,5
	Hayır	4	36,4
a_1_s_17	Evet	5	45,5
	Hayır	4	36,4
a_1_s_18	Evet	5	45,5
	Hayır	5	45,5
a_1_s_19	Evet	9	81,8
	Hayır	1	9,1
a_1_s_20	Evet	9	81,8
	Hayır	2	18,2

4.2.4.2 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 2 verileri

Ankara Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 2 çalışmasının soruları Çizelge 3.14'te yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.70'de yer almaktadır.

Çizelge 4.70 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 2 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_2_s_1	Yanlış	0	0,0
	Doğru	11	100,0
a_2_s_2	Yanlış	0	0,0
	Doğru	11	100,0
a_2_s_3	Yanlış	1	9,1
	Doğru	10	90,9
a_2_s_4	Yanlış	1	9,1
	Doğru	10	90,9
a_2_s_5	Yanlış	1	9,1
	Doğru	10	90,9
a_2_s_6	Yanlış	1	9,1
	Doğru	8	72,7
a_2_s_7	Yanlış	3	27,3
	Doğru	8	72,7
a_2_s_8	Yanlış	2	18,2
	Doğru	9	81,8
a_2_s_9	Yanlış	0	0,0
	Doğru	11	100,0
a_2_s_10	Yanlış	0	0,0
	Doğru	11	100,0

4.2.4.3 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 3 soruları ve verileri

Ankara Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 3 çalışmasının soruları Çizelge 3.15'te yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.71'de yer almaktadır.

Çizelge 4.71 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket 3 verileri

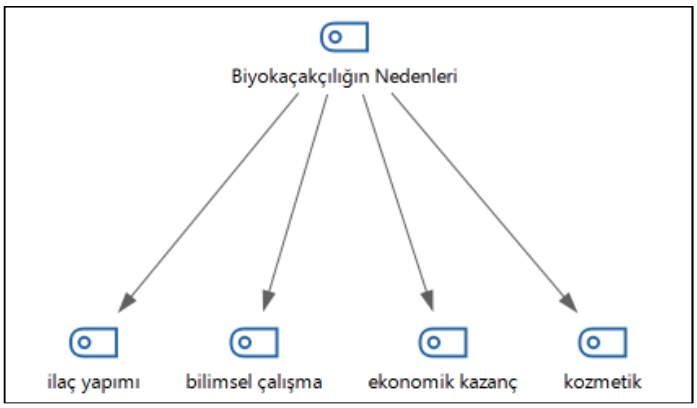
Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_3_s_1	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	3	27,3
	Kesinlikle Katılıyorum	7	63,6
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_2	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	3	27,3
	Kesinlikle Katılıyorum	7	63,6
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_3	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	3	27,3
	Kesinlikle Katılıyorum	7	63,6
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_4	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	3	27,3
	Kesinlikle Katılıyorum	6	54,5
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_5	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	4	36,4
	Kesinlikle Katılıyorum	6	54,5
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_6	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	2	18,2
	Katılıyorum	4	36,4
	Kesinlikle Katılıyorum	4	36,4
	Fikrim Yok	0	0,0

4.2.4.4 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının değerlendirilmesi

Çalışmaya katkı sağlamak adına Ankara'nın Çubuk İlçesi'ndeki Orman İşletme Şefliği personeline sorularak yapılan anket ve mülakat çalışmalarının soruları başlık 3.1.4'te yer almaktadır. Bu anket ve mülakat sorularının sonuçları incelendiğinde biyokaçakçılığın başlıca nedenleri Çizelge 4.72'teki gibi çıkmakta ve yapılan anketlere

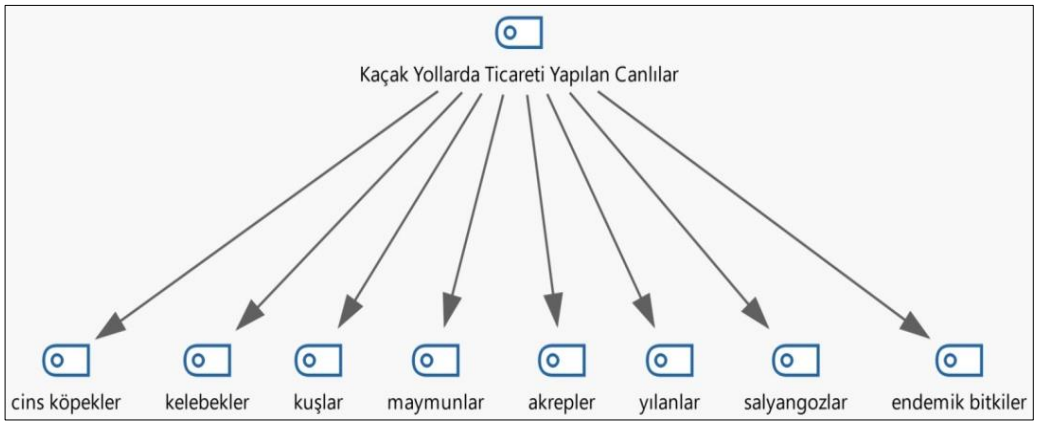
göre bu nedenler; ilaç yapımı, bilimsel çalışma, ekonomik kazanç ve kozmetik olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.72 Çubuk Orman İşletme Şefliği anket sonucu biyokaçakçılığın nedenleri

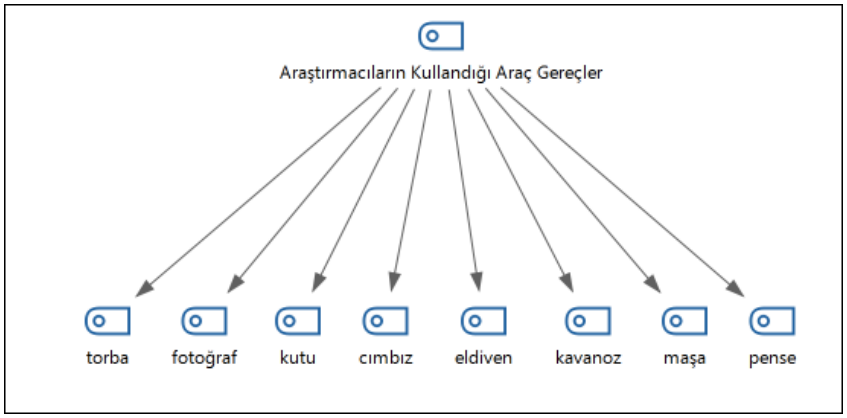
Kolluk birimleri ile yapılan anket çalışmalarında kaçak yollardan ticareti yapılan hayvan türleri Çizelge 4.73'te gösterilmekte ve bunlar cins köpekler, kelebekler, kuşlar, maymunlar, akrepler, yılanlar, salyangozlar ve endemik bitkiler olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.73 Çubuk Orman İşletme Şefliği anket sonucu kaçak yollarda ticareti yapılan canlılar

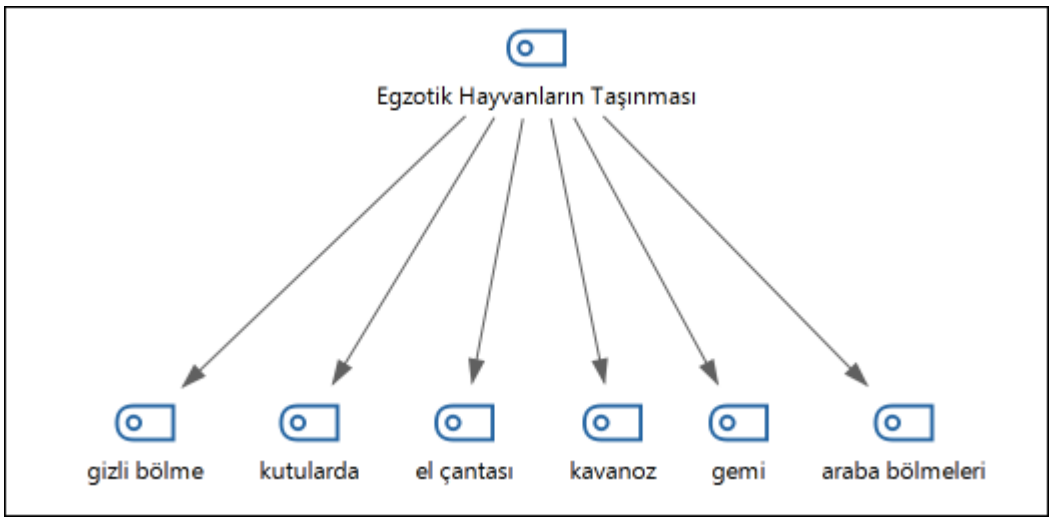
Hayvan ve bitkilerin biyokaçakçılığı yapılırken kullanılan araç ve gereçler Çizelge 4.74'te yapılan anketlere göre; torba, fotoğraf, kutu, cımbız, eldiven, kavanoz, maşa ve pense olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.74 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket sonucu araştırmacıların (biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler

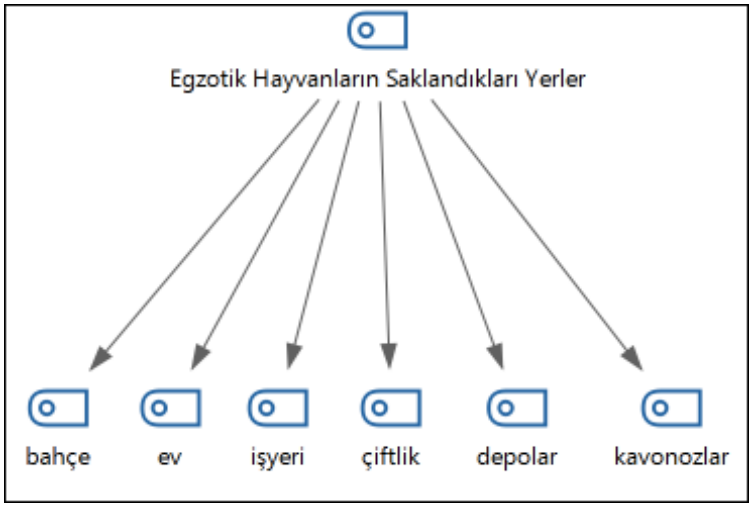
Çubuk Orman İşletme Şefliğinde yapılan ankete göre biyokaçakçılıkta hayvanların farklı şekillerde taşındığı ortaya çıkmış olup Çizelge 4.75'de bu taşınma şekilleri; gizli bölmeler, kutular, el çantası, kavanoz, gemi ve araba bölmelerinde olmak üzere gösterilmektedir.

Çizelge 4.75 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket sonucu egzotik hayvanların taşınması

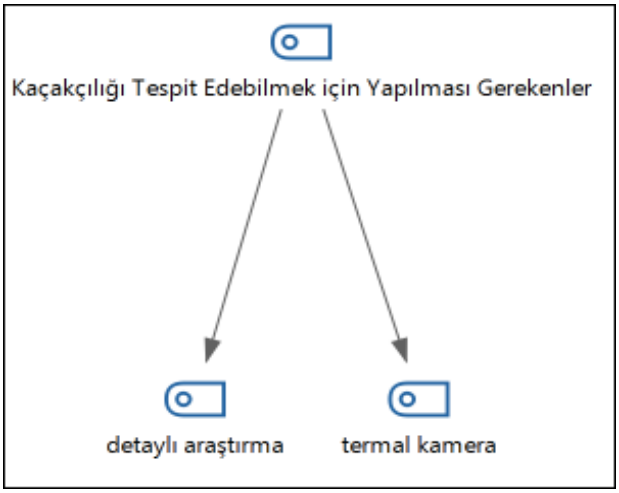
Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anketlere göre oluşturulan Çizelge 4.76'da egzotik hayvanların saklandığı yerler bahçe, ev, işyeri, çiftlik, depolar ve kavanozlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.76 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket sonucu egzotik hayvanların saklandığı yerler

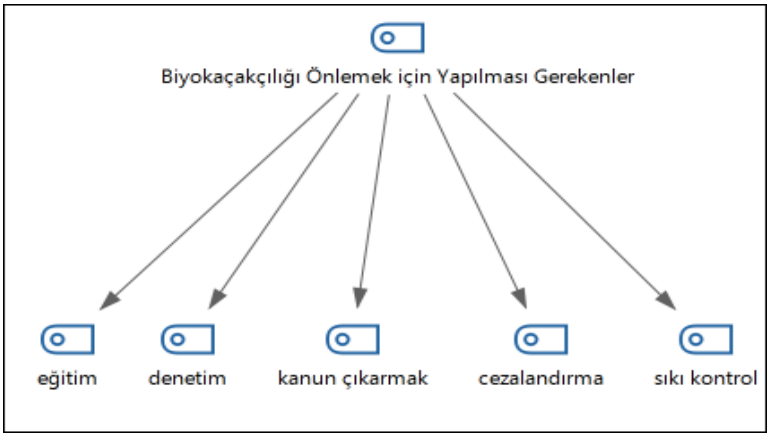
Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anketlere göre Çizelge 4.77'de belirtildiği gibi biyokaçakçılığın tespitinde yapılması gerekenler detaylı araştırma ve termal kameraların kullanımı olarak çıkmaktadır.

Çizelge 4.77 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan anket sonucu kaçakçılığı tespit edebilmek için yapılması gerekenler

Çubuk Orman İşletme Şefliği'nde yapılan anket çalışmasına göre oluşturulan Çizelge 4.78'e göre biyokaçakçılığı önlemek için yapılması gerekenlerin eğitim, denetim, kanun çıkarmak, cezalandırmak ve sıkı kontrollerin yapılması gerektiği yönündedir.

Çizelge 4.78 Çubuk Orman İşletme Şefliği anket sonucu biyokaçakçılığı önlemek için yapılması gerekenler

Çizelge 4.79 incelendiğinde katılımcıların %36,4'ünün (n=4) kadın, %63,6'sının (n=7) erkek olduğu; %18,2'sinin (n=2) 20-29 yaş arasında, %54,5'inin (n=6) 30-40 yaş arasında, %27,3'ünün (n=3) 41 ve üstü yaşında olduğu; %54,5'inin (n=5) lise, %45,5'inin (n=5) üniversite düzeyinde eğitim aldığı; %36,4'ünün (n=4) 6-10 yıl arası, %36,4'ünün (n=4) 11-15 yıl arası ve %27,3'ünün (n=3) 15 yıl ve üzeri deneyim yılına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.79 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları

Cinsiyet	**n (Katılımcı sayısı)**	**%**
Kadın	4	36,4
Erkek	7	63,6
Yaş	**n**	**%**
20-29	2	18,2
30-40	6	54,5
41 ve üstü	3	27,3
Eğitim	**n**	**%**
Lise	6	54,5
Üniversite	5	45,5
Deneyim	**n**	**%**
6-10 yıl	4	36,4
11-15 yıl	4	36,4
15 yıl ve üzeri	3	27,3
Toplam	**11**	**100,0**

Çizelge 4.80'de ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık, ortalama ve standart sapma değerlerine yer verilmiştir. Buna göre ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık değerlerinin A-2 (Anket 2) parametresinde değerlerin -2…+2 aralığının dışında ve normal dağılıma uygun olmadığı; A-1 (Anket 1) ve A-3 (Anket 3) parametrelerinin ise değerlerin -2…+2 aralığında değiştiği ve normal dağılıma uygun olduğu kabul edilmiştir (George ve Mallery 2019)[17].

Çizelge 4.80 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları

Değişkenler	n (Katılımcı sayısı)	Çarpıklık	Basıklık
A-1	11	,493	-,893
A-2	11	-2,079	4,086
A-3	11	-,176	-1,647

Çizelge 4.81 incelendiğinde ölçme aracına ilişkin Cronbach Alfa katsayısının, 556 ile 881 arasında değiştiği bu sonuçların ise Karagöz (2017)'e göre güvenilir olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.81 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları

Değişkenler	Croncbach α
A-1	,881
A-2	,556
A-3	,876

Çizelge 4.82'deki "bağımsız gruplar t-testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların cinsiyetine göre; A-1 (t=,057; p=,956) ve A-3 (t=-1,432; p=,186) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

[17] A-1(Anket 1) , A-2(Anket 2) ve A-3(Anket 3) verileri başlık 4.2.4'te yer almaktadır.

Çizelge 4.82 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-2 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları

	Cinsiyet	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	T	p
A-1 Toplam	Kadın	4	26,00	5,23	,057	,956
	Erkek	7	25,86	3,18		
A-3 Toplam	Kadın	4	25,75	2,87	-1,432	,186
	Erkek	7	27,86	2,04		

Çizelge 4.83'teki "Mann-Whitney U testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların cinsiyetine göre; A-1 (U=13,500; p=,904) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.83 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları

	Cinsiyet	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-2 Toplam	Kadın	4	6,13	24,50	13,500	,904
	Erkek	7	5,93	41,50		

Çizelge 4.84'teki "tek yönlü varyans (ANOVA)" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşlarına göre; A-1 (F=,208; p=,816) ve A-3 (F=,873; p=,454) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.84 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları

	Yaş	N (Katılımcı sayısı)	X	ss	F	p
A-1 Toplam	20-29	2	27,50	7,78	,208	,816
	30-40	6	25,33	3,39		
	41 ve üstü	3	26,00	3,00		
A-3 Toplam	20-29	2	27,00	4,24	,873	,454
	30-40	6	26,33	2,42		
	41 ve üstü	3	28,67	1,15		

Çizelge 4.85'deki "Kruskal-Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşlarına göre; A-1 (X2=,882; p=,643) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.85 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanların yaşa göre karşılaştırma sonuçları

	Yaş	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	X^2	p
A-2 Toplam	20-29	2	7,50	,882	,643
	30-40	6	5,50		
	41 ve üstü	3	6,00		

Çizelge 4.86'daki "bağımsız gruplar t-testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların eğitim durumlarına göre; A-1 (t=,390; p=,706) ve A-3(t=,106; p=,918) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.86 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	t	p
A-1 Toplam	Lise	6	26,33	4,63	,390	,706
	Üniversite	5	25,40	2,88		
A-3 Toplam	Lise	6	27,17	2,71	,106	,918
	Üniversite	5	27,00	2,45		

Çizelge 4.87'deki "Mann-Whitney U testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların eğitim durumlarına göre; A-2 (U=13,000; p=,642) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.87 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-2 Toplam	Lise	6	5,67	34,00	13,000	,642
	Üniversite	5	6,40	32,00		

Çizelge 4.88'deki "tek yönlü varyans (ANOVA)" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-1 (F=,708; p=,521) ve A-3 (F=2,736; p=,124) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.88 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 ve A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılı	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	F	p
A-1 Toplam	6-10 yıl	4	25,00	3,56	,708	,521
	11-15 yıl	4	27,75	4,27		
	15 yıl ve üzeri	3	24,67	3,79		
A-3 Toplam	6-10 yıl	4	25,25	1,89	2,736	,124
	11-15 yıl	4	28,75	1,50		
	15 yıl ve üzeri	3	27,33	3,06		

Çizelge 4.89'daki "Kruskal-Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-2 (X2=,018; p=,991) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.89 Çubuk Orman İşletme Şefliği ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılı	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	X^2	p
A-2 Toplam	6-10 yıl	4	6,13	,018	,991
	11-15 yıl	4	5,88		
	15 yıl ve üzeri	3	6,00		

4.2.5 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket çalışmalarının taraması

Bu çalışma için Ankara Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.17, 3.18 ve 3.19'da yer alırken bu sorulara verilen cevaplara ilişkin verilerde Çizelge 4.90, 4.91 ve 4.92'de yer almaktadır. Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan mülakat soruları Çizelge 3.20'de yer alırken yapılan anket ve mülakat çalışmalarının genel değerlendirmesi de 4.2.5.4 başlığı altında yer alırken anket çalışmaları ve mülakat çalışmaları sonucu oluşturulan tablolarda bu başlık altında yer almaktadır.

4.2.5.1 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 1 soruları ve verileri

Ankara Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 1 çalışmasının soruları Çizelge 3.17'te bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.90'da yer almaktadır.

Çizelge 4.90 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 1 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_1_s_1	Evet	0	0,0
	Hayır	5	100,0
a_1_s_2	Evet	5	100,0
	Hayır	0	0,0
a_1_s_3	Evet	5	100,0
	Hayır	0	0,0
a_1_s_4	Evet	5	100,0
	Hayır	0	0,0
a_1_s_5	Evet	4	80,0
	Hayır	1	20,0
a_1_s_6	Evet	2	40,0
	Hayır	3	60,0
a_1_s_7	Evet	4	80,0
	Hayır	1	20,0
a_1_s_8	Evet	5	100,0
	Hayır	0	0,0
a_1_s_9	Evet	1	20,0
	Hayır	4	80,0
a_1_s_10	Evet	1	20,0
	Hayır	4	80,0
a_1_s_11	Evet	4	80,0
	Hayır	1	20,0
a_1_s_12	Evet	0	0,0
	Hayır	5	100,0
a_1_s_13	Evet	4	80,0
	Hayır	1	20,0
a_1_s_14	Evet	4	80,0
	Hayır	1	20,0
a_1_s_15	Evet	0	0,0
	Hayır	5	100,0
a_1_s_16	Evet	5	100,0
	Hayır	0	0,0
a_1_s_17	Evet	5	100,0
	Hayır	0	0,0
a_1_s_18	Evet	1	20,0
	Hayır	4	80,0
a_1_s_19	Evet	5	100,0
	Hayır	0	0,0
a_1_s_20	Evet	1	20,0
	Hayır	4	80,0

4.2.5.2 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 2 soruları ve verileri

Ankara Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 2 çalışmasının soruları Çizelge 3.18'de yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.91'de yer almaktadır.

Çizelge 4.91 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 2 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_2_s_1	Yanlış	3	60,0
	Doğru	2	40,0
a_2_s_2	Yanlış	0	0,0
	Doğru	5	100,0
a_2_s_3	Yanlış	2	40,0
	Doğru	3	60,0
a_2_s_4	Yanlış	2	40,0
	Doğru	3	60,0
a_2_s_5	Yanlış	0	0,0
	Doğru	2	40,0
a_2_s_6	Yanlış	3	60,0
	Doğru	2	40,0
a_2_s_7	Yanlış	1	20,0
	Doğru	4	80,0
a_2_s_8	Yanlış	1	20,0
	Doğru	4	80,0
a_2_s_9	Yanlış	0	0,0
	Doğru	5	100,0
a_2_s_10	Yanlış	5	100,0
	Doğru	0	0,0

4.2.5.3 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 3 soruları ve verileri

Ankara Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 3 çalışmasının soruları Çizelge 3.19'da yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.92'de yer almaktadır.

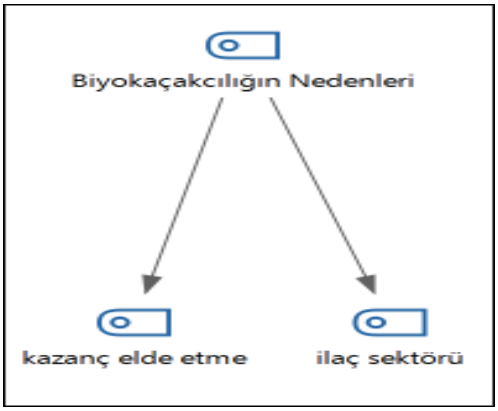
Çizelge 4.92 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket 3 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_3_s_1	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	4	80,0
	Kesinlikle Katılıyorum	1	20,0
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_2	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	3	60,0
	Kesinlikle Katılıyorum	2	40,0
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_3	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	2	40,0
	Kesinlikle Katılıyorum	3	60,0
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_4	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	4	80,0
	Katılıyorum	1	20,0
	Kesinlikle Katılıyorum	0	0,0
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_5	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	1	20,0
	Kesinlikle Katılıyorum	4	80,0
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_6	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	1	20,0
	Kesinlikle Katılıyorum	4	80,0
	Fikrim Yok	0	0,0

4.2.5.4 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının genel değerlendirmesi

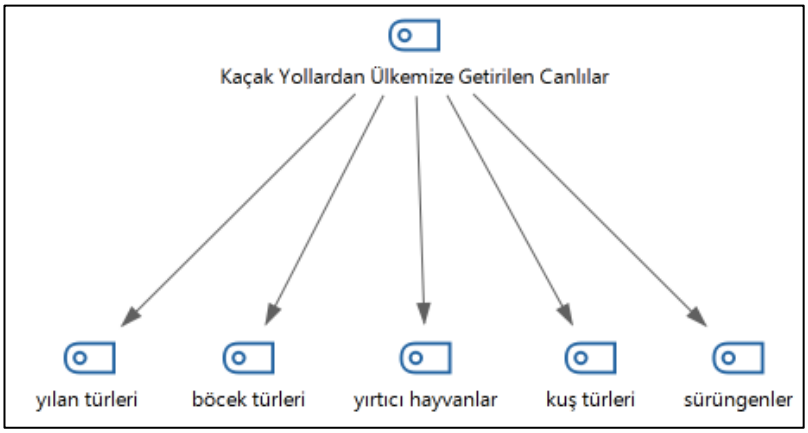
Çalışmaya katkı sağlamak adına Soğuksu Milli Parklar Şefliği personeline sorularak yapılan anket ve mülakat çalışmalarının soruları başlık 3.1.5'te yer almaktadır. Bu anket ve mülakat sorularının sonuçları incelendiğinde biyokaçakçılığın başlıca nedenleri Çizelge 4.93'deki gibi çıkmakta ve yapılan anketlere göre bu nedenler; kazanç elde etme ve ilaç sektörü olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.93 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket sonucu biyokaçakçılığın nedenleri

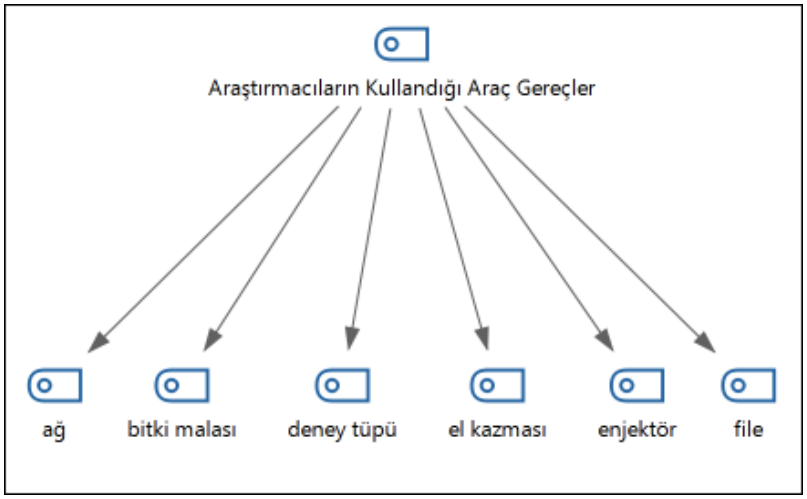
Kolluk birimleri ile yapılan anket çalışmalarında kaçak yollardan getirilen hayvan türleri Çizelge 4.94'te gösterilmekte ve bunlar yılan türleri, böcek türleri, yırtıcı hayvanlar, kuş türleri ve sürüngenler olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.94 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket sonucu kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar

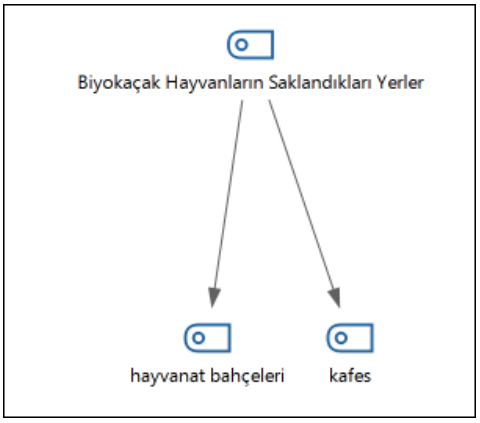
Hayvan ve bitkilerin biyokaçakçılığı yapılırken kullanılan araç ve gereçler Çizelge 4.95'de yapılan anketlere göre; ağ, bitki malası, deney tüpü, el kazması, enjektör ve file olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.95 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anket sonucu araştırmacıların (biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler

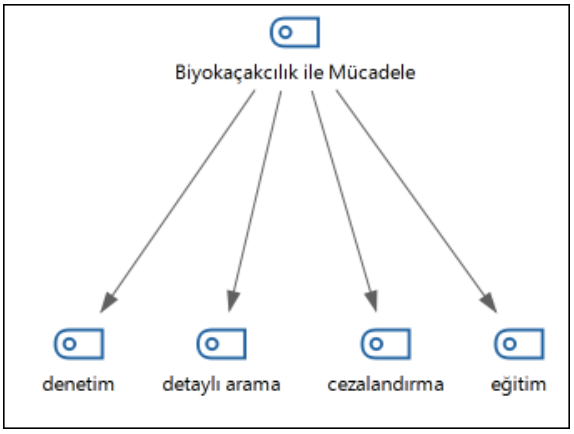
Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anketlere göre oluşturulan Çizelge 4.96'da biyokaçak hayvanların saklandığı yerler hayvanat bahçeleri ve kafesler olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.96 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anketler sonucu biyokaçak hayvanların saklandığı yerler

Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anketlerden çıkan cevaplara göre biyokaçakçılıkla mücadele için yapılması gerekenler Çizelge 4.97'de yer almaktadır. Biyokaçakçılıkla mücadele için yapılması gerekenlerin; denetimlerin yapılması, detaylı aramaların yapılması, cezalandırmaların yapılması ve bu konuda gerekli eğitimlerin yapılmasının gerekli olduğu yönündedir.

Çizelge 4.97 Soğuksu Milli Parklar Şefliği ile yapılan anketler sonucu biyokaçakçılık ile mücadele için yapılması gerekenler

Çizelge 4.98 incelendiğinde katılımcıların %40,0'ının (n=2) kadın, %60,0'ının (n=3) erkek olduğu; %40,0'ının (n=2) 30-40 yaş arasında, %60,0'ının (n=3) 41 ve üzeri yaşında olduğu; %40,0'ının (n=2) ortaokul, %60,0'ının (n=3) üniversite düzeyinde eğitim aldığı; %40,0'ının (n=2) 6-10 yıl arası, %60,0'ının (n=3) 15 yıl ve üzeri deneyim yılına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.98 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları

Cinsiyet	**n (Katılımcı sayısı)**	**%**
Kadın	2	40,0
Erkek	3	60,0
Yaş	**n**	**%**
30-40	2	40,0
41 ve üzeri	3	60,0
Eğitim	**n**	**%**
Ortaokul	2	40,0
Üniversite	2	60,0
Deneyim	**n**	**%**
6-10 yıl	2	40,0
15 yıl ve üzeri	3	60,0
Toplam	**5**	**100,0**

Çizelge 4.99'da ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık, ortalama ve standart sapma değerlerine yer verilmiştir. Buna göre ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık değerlerinin A-1 parametresinde değerlerin -2…+2 aralığının dışında ve normal dağılıma uygun olmadığı; A-2 ve A-3 parametrelerinin ise değerlerin -2…+2 aralığında değiştiği ve normal dağılıma uygun olduğu kabul edilmiştir (George ve Mallery 2019)[18].

Çizelge 4.99 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları

Değişkenler	n (Katılımcı sayısı)	Çarpıklık	Basıklık
A-1	5	-1,293	2,917
A-2	5	1,118	1,456
A-3	5	,000	2,00

Çizelge 4.100 incelendiğinde ölçme aracına ilişkin Cronbach Alfa katsayısının 0,7'den düşük olduğu ve bu sonuçların ise Karagöz (2017)'e göre güvenilir olmadığı anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.100 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları

Değişkenler	Croncbach α
A-1	-,789
A-2	,338
A-3	,360

Çizelge 4.101'deki "Mann-Whitney U testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların cinsiyetine göre; A-1 (U=1,000; p=,917) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

[18] A-1(Anket 1) , A-2(Anket 2) ve A-3(Anket 3) verileri başlık 4.2.5'te yer almaktadır.

Çizelge 4.101 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-1 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları

	Cinsiyet	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-1 Toplam	Kadın	2	2,00	4,00	1,000	,197
	Erkek	3	3,67	11,00		

Çizelge 4.102'teki "bağımsız gruplar t-testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların cinsiyetine göre; A-2 (t=-,104; p=,923) ve A-3 (t=1,464; p=,239) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.102 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları

	Cinsiyet	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	t	p
A-2 Toplam	Kadın	2	6,50	,71	-,104	,923
	Erkek	3	6,67	2,08		
A-3 Toplam	Kadın	2	27,00	1,41	1,464	,239
	Erkek	3	25,33	1,15		

Çizelge 4.103'teki "Mann-Whitney U testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşlarına göre; A-1 (U=1,000; p=,197) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.103 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-1 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları

	Yaş	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-1 Toplam	30-40	2	2,00	4,00	1,000	,197
	41 ve üzeri	3	3,67	11,00		

Çizelge 4.104'teki "bağımsız gruplar t-testi" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşlarına göre; A-2 (t=-,104; p=,923) ve A-3 (t=1,464; p=,239) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.104 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları.

	Yaş	n (Katılımcı sayısı	X	ss	t	p
A-2 Toplam	30-40	2	6,50	,71	-,104	,923
	41 ve üzeri	3	6,67	2,08		
A-3 Toplam	30-40	2	27,00	1,41	1,464	,239
	41 ve üzeri	3	25,33	1,15		

Çizelge 4.105'deki "Mann-Whitney U testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların eğitim durumlarına göre; A-1 (U=1,000; p=,197) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.105 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-1 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-1 Toplam	Ortaokul	2	4,00	8,00	1,000	,197
	Üniversite	3	2,22	7,00		

Çizelge 4.106'daki "bağımsız gruplar t-testi" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların eğitim durumlarına göre; A-2 (t=1,116; p=,346) ve A-3(t=-1,464; p=,239) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.106 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	t	p
A-2 Toplam	Ortaokul	2	7,50	2,12	1,116	,346
	Üniversite	3	6,00	1,00		
A-3 Toplam	Ortaokul	2	25,00	1,41	-1,464	,239
	Üniversite	3	26,67	1,15		

Çizelge 4.107'deki "Mann-Whitney U testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-1 (U=3,000; p=1,000) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.107 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-1 puanların deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılları	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-1 Toplam	6-10 yıl	2	3,00	6,00	3,000	1,000
	15 yıl ve üzeri	3	3,00	9,00		

Çizelge 4.108'deki "bağımsız gruplar t-testi" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-2 (t=-,671; p=,550) ve A-3 (t=,000; p=1,000) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.108 Soğuksu Milli Parklar Şefliği anketlerine katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılı	n (Katılımcı sayısı	X	ss	t	p
A-2 Toplam	6-10 yıl	2	6,00	,00	-,671	,550
	15 yıl ve üzeri	3	7,00	2,00		
A-3 Toplam	6-10 yıl	2	26,00	,00	,000	1,000
	15 yıl ve üzeri	3	26,00	2,00		

4.2.6 Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü (Ankara Merkez Şefliği, Beypazarı Şefliği, Nallıhan Şefliği, Bala Şefliği, Polatlı Şefliği, Av Yaban Hayatı Ticareti Şefliği ve Soğuksu Milli Parklar Şefliği) ile yapılan anket çalışmalarının taraması

Bu çalışma için Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışmalarının soruları sırasıyla 3.21, 3.22 ve 3.24'te yer alırken bu sorulara verilen cevaplara ilişkin verilerde Çizelge 4.109, 4.110 ve 4.111'de yer almaktadır. Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan mülakat soruları Çizelge 3.24'te yer alırken anket ve mülakat çalışmalarının genel değerlendirmesi de 4.2.6.4 başlığı altında yer alırken anket çalışmaları ile mülakat çalışmaları ile elde edilen verilere göre oluşturulan tablolarda bu başlık altında yer almaktadır.

4.2.6.1 Doğa koruma ve milli parklar ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 1 soruları ve verileri

Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 1 çalışmasının soruları Çizelge 3.21'de yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.109'da yer almaktadır.

Çizelge 4.109 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 1 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_1_s_1	Evet	5	21,7
	Hayır	17	73,9
a_1_s_2	Evet	22	95,7
	Hayır	1	4,3
a_1_s_3	Evet	23	100,0
	Hayır	0	0,0
a_1_s_4	Evet	20	87,0
	Hayır	2	8,7
a_1_s_5	Evet	16	69,6
	Hayır	5	21,7
a_1_s_6	Evet	13	56,5
	Hayır	9	39,1
a_1_s_7	Evet	20	87,0
	Hayır	3	13,0
a_1_s_8	Evet	19	82,6
	Hayır	3	13,0
a_1_s_9	Evet	10	43,5
	Hayır	11	47,8
a_1_s_10	Evet	6	26,1
	Hayır	14	60,9
a_1_s_11	Evet	14	60,9
	Hayır	7	30,4
a_1_s_12	Evet	2	8,7
	Hayır	19	82,6
a_1_s_13	Evet	19	82,6
	Hayır	2	8,7
a_1_s_14	Evet	12	52,2
	Hayır	11	47,8
a_1_s_15	Evet	8	34,8
	Hayır	14	60,9
a_1_s_16	Evet	18	78,3
	Hayır	4	17,4
a_1_s_17	Evet	20	87,0
	Hayır	1	4,3
a_1_s_18	Evet	11	47,8
	Hayır	12	52,2
a_1_s_19	Evet	16	69,6
	Hayır	3	13,0
a_1_s_20	Evet	12	52,2
	Hayır	11	47,8

4.2.6.2 Doğa koruma ve milli parklar ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 2 soruları ve verileri

Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 2 çalışmasının soruları Çizelge 3.22'de yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.110'da yer almaktadır.

Çizelge 4.110 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 2 verileri

Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_2_s_1	Yanlış	10	43,5
	Doğru	13	56,5
a_2_s_2	Yanlış	3	13,0
	Doğru	20	87,0
a_2_s_3	Yanlış	6	26,1
	Doğru	17	73,9
a_2_s_4	Yanlış	4	17,4
	Doğru	18	78,3
a_2_s_5	Yanlış	1	4,3
	Doğru	22	95,7
a_2_s_6	Yanlış	9	39,1
	Doğru	13	56,5
a_2_s_7	Yanlış	3	13,0
	Doğru	20	87,0
a_2_s_8	Yanlış	1	4,3
	Doğru	22	95,7
a_2_s_9	Yanlış	1	4,3
	Doğru	22	95,7
a_2_s_10	Yanlış	9	39,1
	Doğru	14	60,9

4.2.6.3 Doğa koruma ve milli parklar ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 3 soruları ve verileri

Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 3 çalışmasının soruları Çizelge 3.23'te yer alırken bu çalışma sorularının verileri ise Çizelge 4.111'de yer almaktadır.

Çizelge 4.111 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket 3 verileri

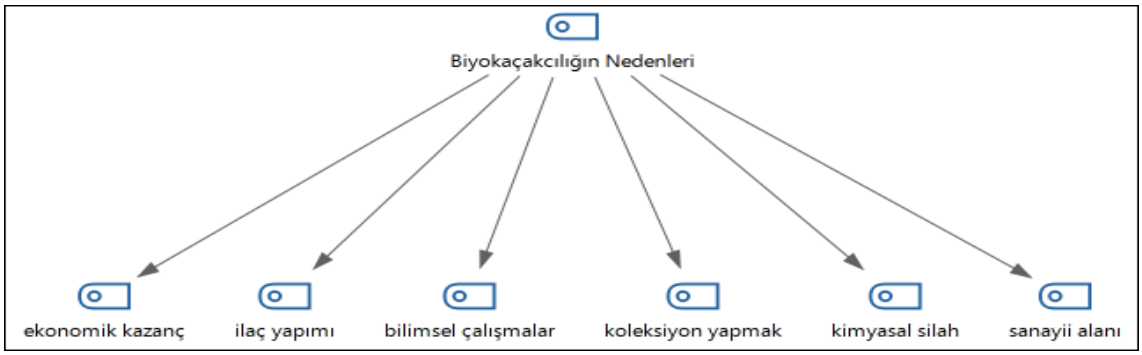
Sorular	Cevap	Frekans	Yüzde
a_3_s_1	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	12	52,2
	Kesinlikle Katılıyorum	11	47,8
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_2	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	1	4,3
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	11	47,8
	Kesinlikle Katılıyorum	11	47,8
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_3	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	2	8,7
	Katılıyorum	9	39,1
	Kesinlikle Katılıyorum	12	52,2
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_4	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	10	43,5
	Katılıyorum	4	17,4
	Kesinlikle Katılıyorum	8	34,8
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_5	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	5	21,7
	Kesinlikle Katılıyorum	18	78,3
	Fikrim Yok	0	0,0
a_3_s_6	Hiç Katılmıyorum	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılıyorum	4	17,4
	Kesinlikle Katılıyorum	19	82,6
	Fikrim Yok	0	0,0

4.2.6.4 Doğa koruma ve milli parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket ve mülakat çalışmalarının değerlendirilmesi

Çalışmaya katkı sağlamak adına Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğü; Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 9. Bölge Müdürlüğüne bağlı bulunan Ankara Merkez Şefliği, Beypazarı Şefliği, Nallıhan Şefliği, Bala Şefliği, Polatlı Şefliği, Av Yaban Hayatı Ticareti Şefliği ve Soğuksu Milli Parklar Şefliği olmak

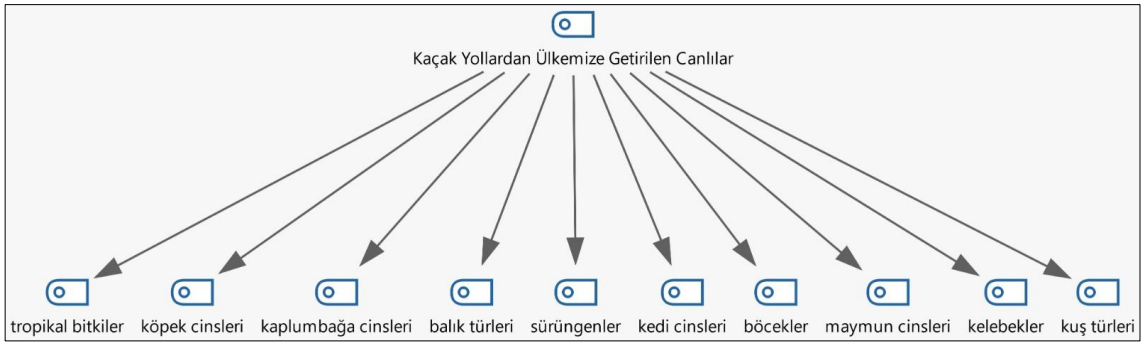
üzere bu yedi şefliğin personeline sorularak yapılan anket ve mülakat çalışmalarının soruları başlık 3.1.6'da yer almaktadır. Bu anket sorularının sonuçları incelendiğinde biyokaçakçılığın başlıca nedenleri Çizelge 4.112'deki gibi çıkmakta ve yapılan anketlere göre bu nedenler; ekonomik kazanç, ilaç yapımı, bilimsel çalışmalar, koleksiyon yapmak, kimyasal silah ve sanayi alanı olarak ortaya çıkmaktadır

Çizelge 4.112 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu biyokaçakçılığın nedenleri

Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışmalarında kaçak yollardan getirilen hayvan türleri Çizelge 4.113'te gösterilmekte ve bunlar tropikal bitkiler, köpek cinsleri, kaplumbağa cinsleri, balık türleri, sürüngenler, kedi cinsleri, böcekler, maymun türleri, kelebekler ve kuş türleri olarak ortaya çıkmaktadır.

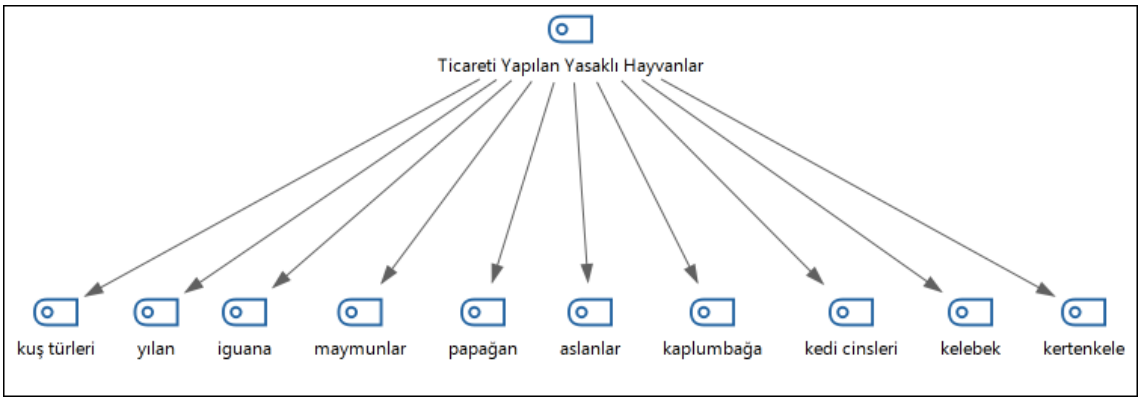
Çizelge 4.113 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu kaçak yollardan ülkemize getirilen canlılar

Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışmalarında kaçak yollardan ticareti yapılan hayvan türleri Çizelge 4.114'te gösterilmekte ve bunlar kuş türleri, yılan,

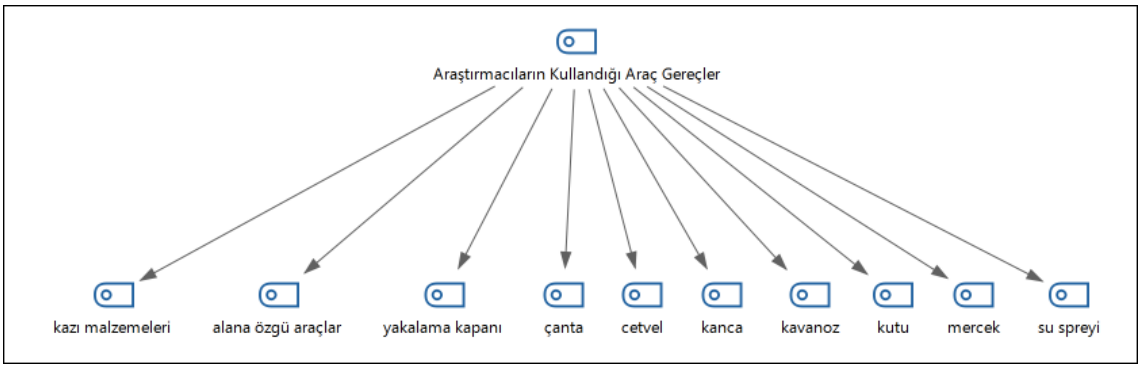
iguana, maymun cinsleri, papağan, aslanlar, kaplumbağa, kedi cinsleri, kelebek ve kertenkele olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.114 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu ticareti yapılan yasaklı hayvanlar

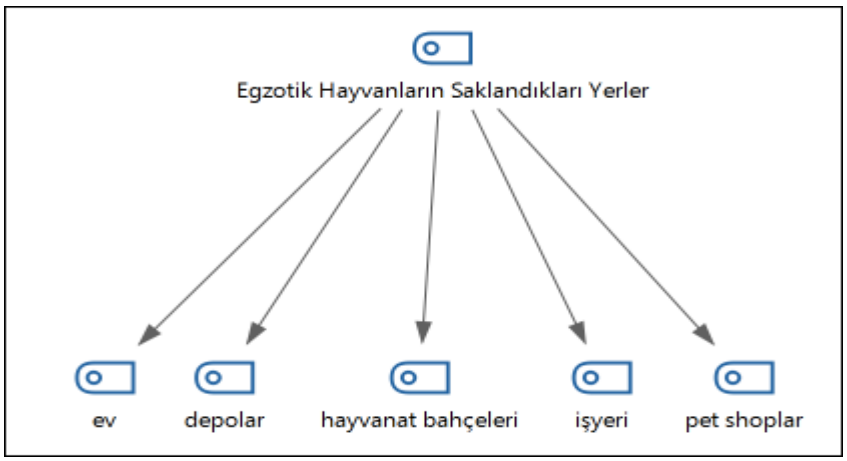
Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucuna göre hayvan ve bitkilerin biyokaçakçılığı yapılırken biyokaçakçıların(araştırmacıların) kullandığı araç ve gereçler Çizelge 4.115'de yer almakta ve bu araç-gereçler; kazı malzemeleri, alana özgü araçlar, yakalama kapanı, çanta, cetvel, kanca, kavanoz, kutu, mercek ve su spreyi olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.115 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu - araştırmacıların (biyokaçakçıların) kullandığı araç ve gereçler

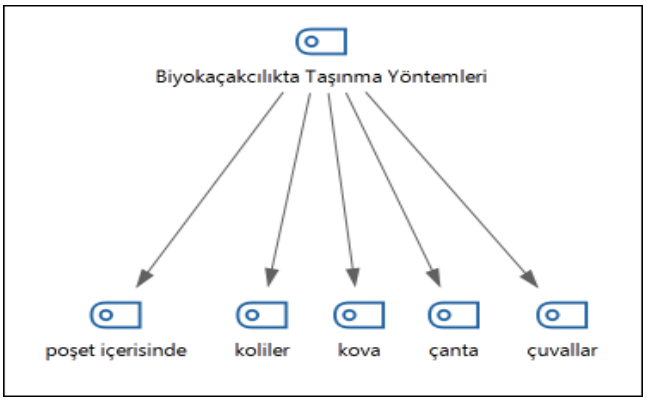
Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucuna göre egzotik hayvanların saklandığı yerler Çizelge 4.116'da ev, depolar, hayvanat bahçeleri, işyeri ve petshoplar olarak gösterilmektedir.

Çizelge 4.116 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu egzotik hayvanların saklandıkları yerler

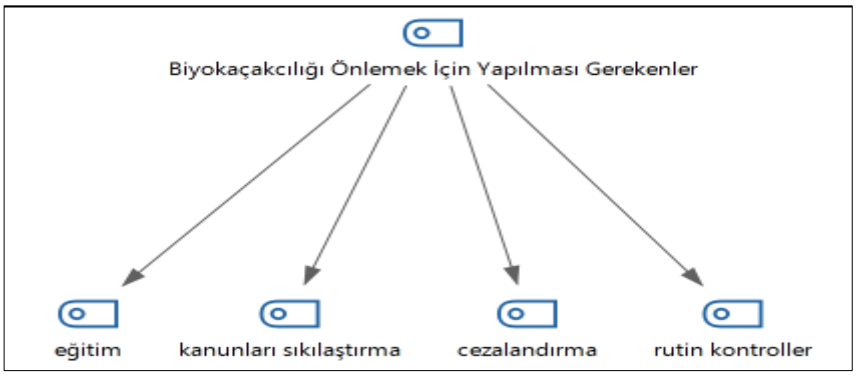
Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucuna göre biyokaçakçılıkta taşınma yöntemleri Çizelge 4.117'de yer almakta ve bu yöntemler; poşet içerisinde taşıma, kolilerde taşıma, kovalarda taşıma, çanta ve çuvallarla taşıma olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.117 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu biyokaçakçılıkta taşınma yöntemleri

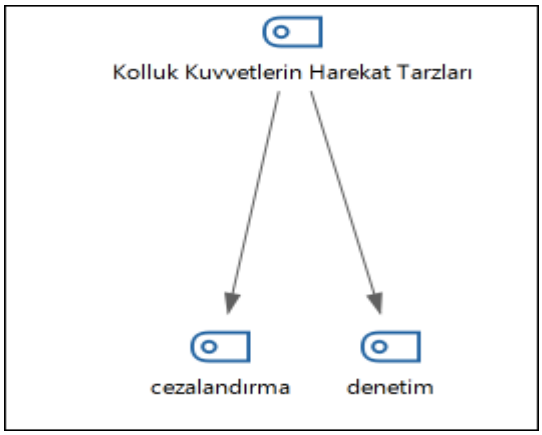
Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucuna göre biyokaçakçılığı önlemek için yapılması gerekenler Çizelge 4.109'da yer almakta ve bu yöntemler; gerekli eğitimlerin verilmesi, kanunların sıkılaştırılması, cezalandırma ve rutin kontrollerin yapılması olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.118 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu biyokaçakçılığı önlemek için yapılması gerekenler

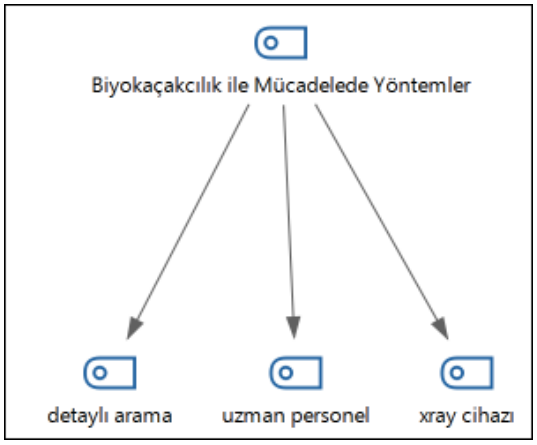
Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucuna göre biyokaçakçılık olayı karşısında kolluk kuvvetlerinin hareket tarzları Çizelge 4.119'da yer almakta ve bu tarzlar; cezalandırma ve denetim yapılması olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.119 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu kolluk kuvvetlerin hareket tarzları

Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucuna göre biyokaçakçılık ile mücadele yöntemleri Çizelge 4.120'de yer almakta ve bu yöntemler; detaylı arama, uzman personel ve X-ray cihazı olarak ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.120 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan anket çalışması sonucu biyokaçakçılık ile mücadele yöntemleri

Çizelge 4.121 incelendiğinde katılımcıların %39,1'inin (n=9) kadın, %60,9'unun (n=14) erkek olduğu; %30,4'ının (n=7) 30-40 yaş arasında, %69,6'sının (n=16) 41 ve üzeri yaşında olduğu; %8,7'sinin (n=2) ortaokul, %60,9'unun (n=14) üniversite; %17,4'ünün (n=4) yüksek lisans düzeyinde eğitim aldığı; %13,0'ının (n=3) 1-5 yıl arası %26,1'inin (n=6) 6-10 yıl arası, %21,7'sinin (n=5) 11-15 yıl, %39,1'inin (n=9) 15 yıl ve üzeri deneyim yılına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.121 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları

Cinsiyet	**n (Katılımcı sayısı)**	**%**
Kadın	9	39,1
Erkek	14	60,9
Yaş	**n**	**%**
30-40	7	30,4
41 ve üzeri	16	69,6
Eğitim	**n**	**%**
Ortaokul	2	8,7
Lise	3	13,0
Üniversite	14	60,9
Yüksek Lisans	4	17,4
Deneyim	**n**	**%**
1-5 yıl	3	13,0
6-10 yıl	6	26,1
11-15 yıl	5	21,7
15 yıl ve üzeri	9	39,1
Toplam	**23**	**100,0**

Çizelge 4.122'de ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık, ortalama ve standart sapma değerlerine yer verilmiştir. Buna göre ölçme aracına ait çarpıklık ve basıklık değerlerinin A-1 parametresinde değerlerin -2…+2 aralığının dışında ve normal dağılıma uygun olmadığı; A-2 ve A-3 parametrelerinin ise değerlerin -2…+2 aralığında değiştiği ve normal dağılıma uygun olduğu kabul edilmiştir (George ve Mallery 2019)[19].

Çizelge 4.122 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin normallik sonuçları

Değişkenler	n (Katılımcı sayısı)	Çarpıklık	Basıklık
A-1	23	-2,050	5,642
A-2	23	-,349	-1,157
A-3	23	,346	-1,151

Çizelge 4.123 incelendiğinde ölçme aracına ilişkin Cronbach Alfa katsayısının 0,7'den düşük olduğu ve bu sonuçların ise Karagöz (2017)'e göre güvenilir olmadığı anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.123 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların ölçme araçlarına ilişkin güvenirlik sonuçları

Değişkenler	Croncbach α
A-1	,198
A-2	,584
A-3	,621

Çizelge 4.124'teki "Mann-Whitney U testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların cinsiyetine göre; A-1(U=60,000; p=,849) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

[19] A-1(Anket 1), A-2(Anket 2) ve A-3(Anket 3) verileri başlık 4.2.6'da yer almaktadır.

Çizelge 4.124 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları

	Cinsiyet	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-1 Toplam	Kadın	9	11,67	105,00	60,000	,849
	Erkek	14	12,21	171,00		

Çizelge 4.125'deki "bağımsız gruplar t-testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların cinsiyetine göre; A-2 (t=-1,197; p=,245) ve A-3(t=-,532; p=,601) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.125 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının cinsiyete göre karşılaştırma sonuçları

	Cinsiyet	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	t	p
A-2 Toplam	Kadın	9	7,33	1,58	-1,197	,245
	Erkek	14	8,21	1,81		
A-3 Toplam	Kadın	9	26,33	2,24	-,532	,601
	Erkek	14	26,86	2,35		

Çizelge 4.126'daki "Mann-Whitney U testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşlarına göre; A-1 (U=48,000; p=,589) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.126 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları

	Yaş	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
A-1 Toplam	30-40	7	10,86	76,00	48,000	,589
	41 ve üzeri	16	12,50	200,00		

Çizelge 4.127'deki "bağımsız gruplar t-testi" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların yaşlarına göre; A-2 (t=-1,962; p=,063) ve A-3 (t=-1,118; p=,276) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.127 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının yaşa göre karşılaştırma sonuçları

	Yaş	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	t	p
A-2 Toplam	30-40	7	6,86	1,35	-1,962	,063
	41 ve üzeri	16	8,31	1,74		
A-3 Toplam	30-40	7	25,86	2,12	-1,118	,276
	41 ve üzeri	16	27,00	2,31		

Çizelge 4.128'deki "Kruskal-Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların eğitim durumlarına göre; A-1 (X2=3,446; p=,328) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.128 Ankara İl Şube Müdürlüğü ile yapılan ankete katılan katılımcıların A-1 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	X^2	p
A-1 Toplam	Ortaokul	2	19,50	3,446	,328
	Lise	3	13,50		
	Üniversite	14	10,43		
	Yüksek Lisans	4	12,63		

Çizelge 4.129'daki "tek yönlü varyans (ANOVA)" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların eğitim durumlarına göre; A-2 (F=,814; p=,502) ve A-3(F=,682; p=,574) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.129 Katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının eğitim durumlarına göre karşılaştırma sonuçları

	Eğitim Durumu	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	F	P
A-2 Toplam	Ortaokul	2	7,50	2,12	,814	,502
	Lise	3	9,33	1,15		
	Üniversite	14	7,71	1,64		
	Yüksek Lisans	4	7,50	2,38		
A-3 Toplam	Ortaokul	2	25,00	1,41	,682	,574
	Lise	3	28,00	3,46		
	Üniversite	14	26,64	2,13		
	Yüksek Lisans	4	26,50	2,38		

Çizelge 4.130'daki "Kruskal-Wallis Testi" sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-1 (X2=2,798; p=,424) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.130 Katılımcıların A-1 puanların deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılları	n (Katılımcı sayısı)	Sıra Ortalaması	X^2	p
A-1 Toplam	1-5 yıl	2	9,33	2,798	,424
	6-10 yıl	3	10,50		
	11-15 yıl	5	10,20		
	15 yıl ve üzeri	9	14,89		

Çizelge 4.131'deki "tek yönlü varyans (ANOVA)" analizi sonucunda elde edilen değerler katılımcıların deneyim yıllarına göre; A-2 (F=2,638; p=,079) ve A-3 (t=,821; p=,498) ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Çizelge 4.131 Katılımcıların A-2 ve A-3 puanlarının deneyim yıllarına göre karşılaştırma sonuçları

	Deneyim Yılları	n (Katılımcı sayısı)	X	ss	F	p
A-2 Toplam	1-5 yıl	3	8,67	,58	2,638	,079
	6-10 yıl	6	6,33	1,03		
	11-15 yıl	5	8,20	2,17		
	15 yıl ve üzeri	9	8,44	1,67		
A-3 Toplam	1-5 yıl	3	25,67	3,79	,821	,498
	6-10 yıl	6	26,33	1,37		
	11-15 yıl	5	26,00	1,58		
	15 yıl ve üzeri	9	27,56	2,55		

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Yapılan çalışma kapsamında; Ankara ili Çubuk mülki sınırlarında bulunan kamu, kurum ve kuruluşların personeli ve Esenboğa Havalimanında bulunan gümrük personeline, kanat önderleri muhtarlara, ilçeye yakın olarak bulunan Soğuksu Milli Parklar Şefliği ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğüne bağlı şefliklere yönelik algı/farkındalık anketleri yapılmıştır.

Ayrıca internet ortamında sitelerden biyokaçakçılık olayı olduğu değerlendirilen veriler incelenmiş, sitelerde biyokaçakçılık olayların önlenmesi/farkındalık oluşturmak için seminer, çalıştay, panel vb. incelenmiştir.

Doğa Koruma ve Milli Parklar tarafından açıklanan belirli dönemleri kapsayan olaylar incelenmiştir.

Anketler şunu göstermiştir. Biyokaçakçılık olayı fazla bilinmemekte ve tespitinin zor olduğu görülmektedir. Halka ulaşan kanat önderleri muhtarlar kendi bölgesine hâkim olarak jandarma birimleri ile hertürlü olayları paylaştıkları görülmüştür. Muhtarların farkındalık durumlarının yüksek olduğu dikkat çekmiştir. Halkımızda görülen "İyi Niyet" faktörü ile gelen yabancı şahıslara yardımcı olunurken artık yapılan işlemlerin sorgulanmasına sebebiyet vermiştir.

Muhtarlardan çıkan sonuçlarda kaçakçılığın nedenleri genel anlamda; ilaç yapımı, tıp, bilimsel çalışmalar, ekonomik sebepler, kozmetik ve savaş vb. olarak ortaya çıktığı, kaçırılan canlı/malzemeler olarak; maymun, kurbağa, bitki çeşitleri, yılan, kuş türleri ve akrep vb. ifade edilmiştir. Biyokaçakçılıkta kullanılan malzemeler ise torba, pense, kürek, kazma, kutu ve çapa vb. belirtilmiş, saklandığı yerler olarak ev, bodrum, işyeri, çiftlik, bahçe ve depo vb. ifade edilmiştir. Çözüm yöntemi olarak eğitim ve sert kanunlar gösterilmiştir.

Gümrük personelinde çıkan sonuçlarda kullanılan malzemeler olarak; arazi aracı, el aletleri ve tarım aletleri vb. olarak belirtilmiş, kaçakçılık yapılan canlı grupları sürüngenler, bitkiler, kuşlar, koyunlar, kurbağalar, cins kedi ve köpekler vb. ifade edilmiştir.

Kolluk görevlilerinde çıkan sonuçlarda biyokaçakçılığın sebepleri olarak; ekonomik kazanç, ilaç yapımı, gıda sektörü ve nadir(ender) olmaları belirtilmiş, kaçırılanlar ise tropikal bitkiler, iguana, cins kedi ve köpekler, maymun cinsleri, sürüngenler ve kuş türleri ifade edilmiştir. Kullandıkları malzeme olarak; kürek, kazma, kesici aletler, çapa, silah ve araçlar vb. belirtilmiş, saklandığı yerler çantalar, kafesler, otomobil zulaları ve bavullar olarak belirtilmiştir. Kolluk kuvvetlerinin biyokaçakçılığa karşı hareket tarzı olarak; yönlendirme, kaçakçılığın türü ve amacını belirlemek, para cezası, bilgi alımı, şüphe, şüpheli ve delilleri muhafaza etme olarak ifade etmişlerdir. Biyokaçakçılığın önlenmesi için yapılması gerekenler olarak; bilgilendirmeler, cezalandırmalar, personel eğitimi, kanunların çıkarılması, vatandaş eğitimi ve bu konuda gerekli denetimlerin yapılması olarak ifade edilmiştir.

Çubuk Orman İşletme Şefliği personeli tarafından biyokaçakçılığın nedenleri olarak; ilaç yapımı, bilimsel çalışma, ekonomik kazanç ve kozmetik vb. belirtilmiş, kaçırılanlar olarak; cins köpekler, kelebekler, kuşlar, maymunlar, akrepler, yılanlar, salyangozlar ve endemik bitkiler vb. olarak ifade edilmiştir. Kullanılan malzemeler olarak torba, fotoğraf, kutu, cımbız, eldiven, kavanoz, maşa ve pense vb. belirtilmiş, taşınma şekilleri olarak; gizli bölmeler, kutular, el çantası, kavanoz, gemi ve araba bölmeler olarak ifade edilmiştir. Saklandığı yerler olarak; egzotik hayvanların saklandığı yerler, bahçe, ev, işyeri, çiftlik, depolar ve kavanozlar vb. belirtilmiştir. Kaçakçılığı tespit edebilmek için yapılması gerekenler detaylı araştırma, termal kameralar olarak belirtilmiş, biyokaçakçılığı önlemek için yapılması gerekenler olarak; eğitim, denetim, kanun çıkarmak, cezalandırmak ve sıkı kontroller olarak ifade edilmiştir.

Soğuksu Milli Parklar Şefliği personeli tarafından biyokaçakçılığın nedenleri olarak; elde etme ve ilaç sektörü vb. belirtilmiş, kaçırılanlar olarak; yılan türleri, böcek türleri, yırtıcı hayvanlar, kuş türleri ve sürüngenler vb. ifade edilmiştir. Kullanılan araç ve gereç

olarak; ağ, bitki malası, deney tüpü, el kazması, enjektör ve file olarak belirtilmiş, saklanılan yerler olarak; hayvanat bahçeleri ve kafesler vb. belirtilmiştir. Biyokaçakçılıkla mücadele için yapılması gerekenlerin; denetimlerin yapılması, detaylı aramaların yapılması, cezalandırmaların yapılması ve bu konuda gerekli eğitimlerin verilmesi olarak ifade edilmiştir.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Ankara İl Şube Müdürlüğüne bağlı şefliklere ait personel tarafından nedenler olarak; ekonomik kazanç, ilaç yapımı, bilimsel çalışmalar, koleksiyon yapmak, kimyasal silah ve sanayi alanı vb. belirtilmiş, kaçırılanlar ise bunlar tropikal bitkiler, köpek cinsleri, kaplumbağa cinsleri, balık türleri, sürüngenler, kedi cinsleri, böcekler, maymun türleri, kelebekler ve kuş türleri vb. ifade edilmiştir. Araç-gereçler olarak; kazı malzemeleri, alana özgü araçlar, yakalama kapanı, çanta, cetvel, kanca, kavanoz, kutu, mercek ve su spreyi vb. ifade edilmiş, saklanıldığı yerler ev, depolar, hayvanat bahçeleri, işyeri ve petshoplar olarak ifade edilmiştir. Taşıma yöntemleri olarak; poşet içerisinde taşıma, kolilerde taşıma, kovalarda taşıma, çanta ve çuvallarla taşıma olarak ortaya çıkmıştır. Önlemek için; gerekli eğitimlerin verilmesi, kanunların sıkılaştırılması, cezalandırma ve rutin kontrollerin yapılması ifade edilmiştir. Kolluk kuvvetlerin hareket tarzları olarak; detaylı arama, uzman personel ve X-ray cihazı ifade edilmiştir.

İnternette haber taramalarında yetmişaltı biyokaçakçılık olayında uyruğu tespit edilemeyen vatandaşların yanı sıra ABD, Almanya, Azerbaycan, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Hollanda, İran, İsviçre, İtalya, Japonya, Macaristan, Rusya, Suriye ve Türkiye vatandaşları biyokaçakçılık olaylarına karıştığı görülmektedir. Ayrıca olaylara jandarma ve polis ekiplerinin müdahale ettiği görülmüştür. Dönemlere baktığımızda Biyokaçakçılıkla Mücadele Rehberi'nin yayımlandığı tarih öncesi (2003-2012) ve sonrasını (2013-2022) 10'ar yıllık dilimler kıyaslandığında gözle görülür olaylar medyaya yansımış, halk bu taz bir kaçakçılık olayı olduğunun farkına varmıştır. Bu olaylar medya tarafından insanlara anlatılmıştır.

Biyokaçakçılık rehberi ile Biyokaçakçılık çalıştayının yapıldıktan sonra internet ortamında yapılan incelemelerde halka, öğrencilere, kolluk personeline, üniversitelere,

kurum ve kuruluşlara yönelik konunun anlatılması ve farkındalık oluşturulması için çalıştaylar, panel, konferans, kurs, eğitim vb. verildiği görülmüş ve haberlere yansımıştır. Ancak az sayıda olduğu tespit edilmiştir. Biyokaçakçılık konusunda bilgilendirme faaliyetlerinin bu denli az olması biyokaçakçılığı önlemede yetersiz kalıyor denilebilir.

2014-2022 yılları arasında üniversitelerde yapılan bilgilendirme faaliyetlerinin daha da artırılması konusunda çalışmalar artırılabilir. Son yıllarda özellikle Covid 19 dönemi sırasında biyokaçakçılık olaylarının gerçekleştiği de göz önüne alınarak eğitimlerin ve faaliyetlerin artırılması biyokaçakçılığı önlemede önemli bir yere sahip olacağı unutulmamalıdır.

Doğa Koruma ve Milli Parklar tarafından kendi sitesinde yıllık bazda olaylar ile olaya karışan kişilerin ülkeleri ve götürülmeye çalışılan malzemeler açıklanmaktadır. Buda kamuoyunda farkındalık oluşturmaya katkı sunmaktadır.

Çalıştay sonrası ile rehberin yayımlanması toplumsal farkındalıkta mihenk taşı olmuştur. Gerek medyada olsun gerek kurumlarda personelin gelişmesinde biyokaçakçılığa yönelik bir farkındalık oluşturmuştur. Bu farkındalık devam ettirilmek zorunluluktadır.

İllerde paydaş kurumların çalışma etkinliklerine göre bilgilendirme seminerleri, kurs ile üniversitelerde konferanslar düzenlenmesi önem arz edecektir. İlkokul düzeyinde çocuklara eğitim verilmesi geleceğe ışık tutacak, vatandaşların biliçlendirmesine ivme kazandıracaktır.

Türkiye birbirinden kıymetli endemik türler bulunduran bir ülke konumundadır. Zengin biyolojik çeşitlilik değere sahip olan Türkiye, bilimsel araştırmalar, koleksiyon ve ticari amaçlardan dolayı biyokaçakçılık (yaban hayatı kaçakçılık) açısından ilgi çekici hale gelmektedir. Fakat aynı zamanda bu çeşitlilik art niyetli kişilerin dikkatini çekerek, eşsiz biyolojik çeşitliliğe sahip olan Türkiye'de var olan bazı endemik bitkisel ve

hayvansal türlerin ülke dışına çıkarılarak kazanç elde etmeye çalışılmasının engellenmesi büyük bir kazanç haline gelecektir.

Bilim dünyasına yapılan bu çalışmalar yol gösterici olacaktır. Biyokaçakçılık olayların önlenmesi için önleyici projeler geliştirmesine katkı sunacaktır. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte biyokaçakçılık olayları kapsamında başka ülkelerin kazanç sağlamasının önüne geçilecektir. Nitekim son zamanlarda ortaya çıkan Covid-19 bunun en iyi göstergesi olmuştur.

Kamu, kurum ve kuruluşlarda görevli personeller arasında biyokaçakçılık kavramı oluşmuştur. Ancak kavramın yeterince oluşturulması, öneminin anlaşılması, biyokaçakçılık yöntemleri, gelişen teknik ve taktikler için çalışmalar yapılmalıdır. Özellikle personel yetiştirilmesi döneminde ve personelin çalışma yoğunluğunun az olduğu dönemlerde kurs/seminer ya da eğitimlerle gelişen yöntemlere uygun bilgilendirme yapılmalıdır.

Kapasite geliştirme kapsamında; 5 N "Ne, Neden, Nereden, Ne Zaman, Nasıl" ile Uygulamada 5 T "Tespit, Tutanak, Tedbir, Tebligat, Takip" kurallarına göre genel hareket edilmelidir.

Sonuç ve Tartışma Bölümü'nde Biyokaçakçılığı Engellemeye Yönelik Önlemler ele alındığında genel olarak yapılması ve uygulanması gerekenler bu başlık altında incelenmektedir. Biyokaçakçılık konusunda önleme çalışmalarının yanı sıra biyokaçakçılık olayları karşısında yapılması ve uygulanması gereken prosedürlerde yine bu başlık altında ele alınmaktadır.

Biyokaçakçılığı engelleme çalışmaları konusunda yapılması gerekenlerden en önemlisi beklide bilgilendirme çalışmalarının yapılması ve bu konuya gerekli önemin verilmesi olmaktadır. Bu bilgilendirme çalışmalarının yapılması konusunda birçok kurum ve kuruluşa büyük görevler düşmektedir. Bu çalışmalarla ilgili yapılması gerekenler öncelikle şunlardır:

- Alanında uzman personellerin görevlendirilmesi
- Toplumun biyokaçakçılık konusunda bilgilendirilmesi
- Turizm işletmelerinin biyokaçakçılık konusunda bilgilendirilmesi
- Bakanlık, valilik ve kaymakamlıkların biyokaçakçılık konusunda destek vermeleri
- Kontrol ve denetimlerin yapılması
- Kolluk kuvvetlerinin biyokaçakçılık konusunda yardımcı olmaları

Biyokaçakçılığı engellemeye yönelik önlemler ve biyokaçakçılık karşısında yapılması gereken bazı işlemler şunlardır;

- Biyokaçakçılık olayı ile karşılaşıldığında uygulanacak işlemlerin belirlenmesi
- Ele geçirilen türe uygulanacak işlemlerin belirlenmesi
- Adli ve/veya idari yaptırımların uygulanması konusunda yapılacakların belirlenmesi
- Tebligat düzenlenmesi
- Takibinin yapılması

5.1 Biyokaçakçılığı Engellemeye Yönelik Önlemler

Biyokaçakçılıkta genetik kaynakların kayıt altına alınması, genetik kaynaklara erişimin düzenlenmesi, paylaşım sisteminin oluşturulması, kaynaklardan yararlanarak yeni ve çeşitli ürünler elde edilebilmesine yönelik çalışmalar yapılması ve bu doğrultuda üniversite, sanayi ve kamu kurumları arasında iş birliği ve eş mekanizmalarının kurulması için yeni proje veya projelerin hayata geçirilmesi alınacak önlemlere yön verebilecektir. Dünyada biyokaçakçılık artık büyük tehdit olarak algılanmakta ve gerekli tedbirler üzerinde ciddi çalışmalar yapılmaktadır. Yapılan en önemli çalışmalardan biri olan Biyokaçakçılıkla Mücadele Rehberi'nde yer alan bilgilerden anlaşılacağı üzere biyokaçakçılığı önlemeye yönelik yapılacak çalışmalar büyük önem arz etmektedir. 2013 yılında Biyokaçakçılıkla Mücadele Rehberi projesi ortaya konulmuştur. Biyokaçakçılıkla Mücadele Rehberi projesinden önce yapılan incelemelerde (Keçeli vd. 2013);

- Biyokaçakçılık olgusunun kamu kurum ve kuruluşlarda tam anlamıyla oluşmadığı,
- Ülkemizde çalıştay, konferans, bilgilendirme seminerleri vb. bilgi platformlarının oluşturulmadığı,
- Endemik canlı türlerinin üzerinde fazla durulmadığı ve kayıt altına alınmadığı,
- Canlılar hakkındaki bilgilerin kayıt altına alınmadığı,
- Biyokaçakçılık hakkında bilinen projelerin olmadığı,
- Toplumun yeterince bilgilendirilmediği,
- Endemik canlıların bulunduğu noktalarda tedbirlerin yeterince yapılmadığı,
- Afiş, tanıtıcı filmler, dokumanlar vb. bilgi verilebilecek sunumların yapılmadığı,
- Biyokaçakçılıkla Mücadele Kapsamında yer alan mevzuat ile ilgili yeterince çalışmalar yapılmadığı,
- Kolluk kuvvetleri tarafından yapılan araştırma ve soruşturmalarda yeterince bilgi alınmadığı,
- Medyada fazla ilgi görmediği ortaya çıkmıştır.

Biyokaçakçılıkla Mücadele Rehberi Projesi sonrasında yapılan incelemelerde;

- Toplumda biyokaçakçılık ile ilgili farkındalık oluşturulmaya başlandığı,
- Çalıştay, toplantı, konferans, seminer faaliyetlerine önem verilmeye başlandığı,
- Toplumu bilgilendirme konusunda yapılan çalışmaların sayısında artış olduğu,
- Endemik canlıların bulunduğu bölgelerde tedbir sayılarının artırıldığı ve farkındalık oluşturulduğu,
- Biyokaçakçılık kapsamında medyada yansımaların olduğu,
- Biyokaçakçılık ile ilgili afiş, broşür gibi bilgi platform sayılarında artışların yaşandığı,
- Biyokaçakçılık mücadele kapsamında "Biyokaçakçılıkla Mücadele Bilgi Sistemi" kuruldu.
- Biyokaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı" oluşturuldu.
- Canlıların kayıt altına alındığı "Nuhun Gemisi" veri tabanı oluşturuldu.
- Yaban Hayatı kapsamında olay sayıları bakanlık tarafından yayımlanarak istatistik veriler yayımlandığı,

- Mücadele eden kurumlarda kurumlar arası ilişkilerle birlikle koordinasyon toplantıları yapıldığı,
- Biyokaçakçılıkla mücadele kapsamın da yeterince bakanlık tarafından ödenek oluşturulduğu,
- İlkokul, ortaokul ve lise müfredatlarında yeterince yer bulduğu,
- Kolluk kuvvetleri tarafından halka ve muhtarlara bilgilendirme toplantısı yapıldığı,
- Doğa koruma ve Milli Parklar çalışanları tarafından kolluk birimlerine, vatandaşlara, kurumlara seminer, toplantılar icra edildiği,
- Akademik çalışmalarda yer alarak kaynak olarak nitelendirildiği,
- Akademik çalışmalar sayısında artışların yer aldığı tespit edilmiştir.
- Türkiye'nin "Biyolojik Çeşitlilik Haritası" hazırlanması da planlanmaktadır.

Yapılan Biyokaçakçılıkla Mücadele Rehberi projesinin yanı sıra bu konuda yapılabilecek önlemleri şöyle sıralamakta mümkündür:

- Gümrüklerde biyokaçakçılık üzerine öğrenim görmüş Fen Fakültelerinin ilgili bölümlerinden mezun uzman personel görevlendirilmesi,
- Yerel halkın bilinçlendirilmesi, biyokaçakçılık şüphesi olan durum ve şahısları, ilgili birimlere ihbar bilincinin oluşturulması,
- Turizm organizasyonu ile uğraşan şirketler ile turizm rehberlerinin konu hakkında bilinçlendirilmesi ve yasak durumlar hakkında bilgilendirilmesi,
- Ülkemizdeki biyolojik araştırmaların özendirilerek, biyokaçakçılığın cazibesini yitirmesinin sağlanması,
- Kolluk kuvvetleri ve ilgili bakanlıkların taşra ekipleri tarafından doğal ortamlarda biyolojik materyal toplayan, inceleyen kişilerin kontrol edilmesi,
- Kolluk kuvvetleri ile ortak eğitim programları düzenlenerek, fazla rastlanılmayan bu suç türü hakkında kolluk birimlerinde bulunan çalışanların bilgilendirilmesi ve durumsal farkındalığın artırılması alınabilecek önlemlerden bazıları olarak öne çıkmaktadır.

5.1.1 Biyokaçakçılık olayı ile karşılaşıldığında uygulanacak işlemler

5.1.1.1 Tespit

Tespit işlemi genellikle, belirli bir veri kümesi veya olay dizisi üzerinde analiz yapmayı içerir. Bu analiz sırasında, veriler incelenir, özellikleri tanımlanır ve sonuçlar elde edilir. Bu sonuçlar, verilerin doğru bir şekilde anlaşılması ve yorumlanması için kullanılabilir. Biyokaçakçılık faaliyetlerinin tespiti için farklı yöntemler kullanılabilir. Bunlar arasında, gözlem, saha çalışmaları, DNA analizi ve diğer teknolojik yöntemler yer almaktadır. Ayrıca, uluslararası düzeyde bilgi paylaşımı ve iş birliği de biyokaçakçılıkla mücadelede önemli bir rol oynamaktadır. Biyokaçakçılıkta tespit işlemi için kullanılan yöntemler, kaçakçıların kullandığı tekniklerin değişmesine bağlı olarak sürekli olarak geliştirilmekte ve güncellenmektedir. Bu nedenle, tespit işlemi için farklı yöntemlerin bir arada kullanılması gerekebilmektedir.

- **Arazide rastlanılan vakalarda belge kontrolü**

Biyokaçakçılıkta arazide rastlanılan vakalarda, belge kontrolü genellikle yapılmaktadır. Bu, yetkili makamların biyolojik kaynakların korunması ve yasadışı faaliyetlerin önlenmesi için aldığı bir önlemdir. Bu belgeler genellikle avcılık, balıkçılık, ormancılık, tarım ve hayvancılık gibi faaliyetler için gerekli olan izin, ruhsat veya belgelerdir.

Avcılık faaliyetleri için genellikle avcılık izni, av tüfeği ruhsatı ve avlanma sırasında kullanılan mermi miktarını belirleyen belgeler gibi belgeler talep edilmektedir. Balıkçılık faaliyetleri için balıkçılık izni, özellikle koruma altındaki türler için de ayrıca izinler istenebilmektedir. Ormancılık faaliyetleri için ise orman izni, ağaç kesim izni, ormancılık işletme belgesi gibi belgeler talep edilmektedir. Tarım faaliyetleri için tarım işletme belgesi, çiftçilik belgesi, zirai mücadele belgesi gibi belgeler gerekmektedir. Hayvancılık faaliyetleri için ise hayvan kayıt belgesi, çiftlik belgesi gibi belgeler talep edilebilmektedir.

Belge kontrolü, söz konusu hayvan veya bitkinin alımı, satımı veya nakli için gereken izinleri, sertifikaları ve diğer belgeleri kontrol etmek anlamına gelmektedir. Belge kontrolü sırasında, yetkililer genellikle kişinin izin belgesi veya izin verilen biyolojik kaynakların toplandığına dair bir kanıt talep etmektedir. Bu belgeler, genellikle yerel idari birimlerden veya doğa koruma kuruluşlarından alınan belgeler olmaktadır. Belge sahibinin kimliği de kontrol edilmektedir. Ancak, yasal izinleri olmayan kişilerin yaptıkları faaliyetler yasadışı kabul edilmekte ve hukuki yaptırımlarla karşı karşıya kalabilmektedirler.

Biyokaçakçılıkla mücadele eden birimler, genellikle belge kontrolü yapmak için özel olarak eğitilmiş personellerden oluşur. Bu personeller, biyolojik çeşitliliği korumak için uluslararası yasalara ve sözleşmelere uygun olarak hareket etmektedirler. Eğer arazide rastlanılan bir hayvan veya bitki biyokaçakçılık suçu olarak değerlendirilirse, ilgili birimlerce gereken işlemler yapılmakta ve suçlular hakkında yasal işlem başlatılmaktadır.

- **Sınır kapılarında rastlanılan vakalarda belge kontrolü**

Sınır kapılarında biyokaçakçılıkla mücadele etmek için, uluslararası düzeyde bazı belgeler kullanılmaktadır. Bunlar arasında, bitki sağlığı sertifikaları, veteriner sağlık sertifikaları, ithalat izinleri, ihracat izinleri, CITES belgeleri (Nesli Tükenmekte Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme), Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından onaylanmış Materyal Transfer Anlaşması ve Avına izin verilen türler için Geçici Avcılık Belgesi yer almaktadır.

Biyokaçakçılıkla mücadele etmek için, sınır kapılarında sıkı bir belge kontrolü yapılmakta ve belgelerin geçerliliği doğrulanmaktadır. Bu, ülkeye yasadışı yollardan biyolojik materyallerin sokulmasını önlemeye yardımcı olur ve ülkelerin doğal kaynaklarını korumaya da yardımcı olmaktadır.

Sınır kapılarında yapılan belge kontrolleri, biyokaçakçılıkla mücadelede etkili bir yöntemdir. Ancak, biyokaçakçılıkla mücadele için daha fazla önlem almak için, sınır kapılarında özel ekipler oluşturulabilir ve modern teknolojiler kullanılabilir. Bu sayede, biyokaçakçılıkla mücadelede daha etkili bir sonuç elde edilebilir.

5.1.1.2 Tespit edilmesi gereken bilgi ve deliller

Birçok kaçakçılık suçunda olduğu gibi biyokaçakçılık suçunun işlendiğine dair tespitlerin yapılması da oldukça büyük önem arz etmektedir. Yapılacak tespitler ile sonraki işlemlerin doğru ve hızlı bir şekilde yapılmasına olanak sağlamaktadır. Biyokaçakçılık vakasında tespitinin yapılması gereken bilgi ve belgeler şunlardır:

Biyokaçakçılık olayının tespiti ile yapılması gerekenler:

- Biyokaçakçılık vakasının gerçekleştiği yer hakkında genel bilgiler (arazi, gümrük giriş-çıkışı, kargo, transit taşımacılık alanları vb)
- İhbar sonucu tespitt edilen biyokaçakçılık vakasının kim tarafından ve hangi birimlere yapıldığı bilgisi,
- Olayın yetkilli kişiler tarafından tespiti varsa hangi birimin veya mevkiinin bu tespiti yaptığı,
- Biyokaçakçılık yapan kişi veya kişilerin kişisel bilgilerinin alınması,
- Biyokaçakçılık vakasında ele geçirilen türlere ait genel bilgileri (canlı-cansız, hayvan-bitki, uzuv veya parça olduğu)
- Biyokaçakçılık vakasına dair delil sayılabilecek fotoğraflar
- Biyokaçakçılığa maruz kalan türlerin yakalanmasında, toplanmasında ve saklanmasında kullanılan materyallerin neler olduğu gibi bilgilerin belgelendirilmesi önem taşımaktadır

5.1.1.3 Tutanak

Biyokaçakçılıkta tutanak, kaçakçılık faaliyetleriyle ilgili olarak tutulan resmi bir belge niteliğindedir. Bu belge, genellikle gümrük görevlileri, polis veya diğer yetkili kurumlarda görevli personeller tarafından hazırlanmaktadır. Tutanağın amacı, biyokaçakçılık şüphesiyle ilgili olarak olay yerindeki tüm detayları kaydetmektir. Bir biyokaçakçılık tutanağı içerisinde genellikle şu bilgiler yer almaktadır:

- Biyokaçakçılık vakasının gerçekleştiği tarih ve yere ait bilgiler
- Şüpheli kişi veya kişilerin isimleri, adresleri ve diğer kimlik bilgileri
- Şüpheli kişi veya kişilerin taşıdığı biyolojik materyalin türü ve miktarı
- Taşıma aracı ve/veya ambalajlama yöntemleri hakkında bilgiler
- Şüpheli kişi veya kişilerin beyanları
- Olay yeri ve şüpheli kişi veya kişilerin fotoğrafları veya videoları
- Olaya müdahale eden yetkili kurumların görevlendiği görevlilerin / kurumların adları ve görevleri

Biyokaçakçılık tutanağı, biyokaçakçılık bir adli vaka olmakla birlikte dava için kanıt olarak kullanılabilmekte veya ilgili makamlara sunulabilmektedir. Tutanağı tutan görevliler, şüpheli kişi veya kişiler hakkında yasal işlem başlatılmasına veya soruşturma açılmasına ilişkin bu bilgileri kullanabilmektedirler.

5.1.2 Ele geçirilen türe uygulanacak işlemler

Biyokaçakçılıkta ele geçirilen türe uygulanacak işlemler, öncelikle türün tehlike altındaki statüsüne bağlı olarak belirlenmektedir. Eğer tür, koruma altındaysa, yasal işlemler daha da sıkı olacaktır. Genellikle, biyokaçakçılık suçu ile ilgili olarak yakalanan şahıslar yasalar çerçevesinde cezalandırılmaktadır. Bu cezalar arasında para cezası, hapis cezası ve hatta mal varlığına el koyma gibi ciddi yaptırımlarda yer alabilmektedir.

Biyokaçakçılık vakalarında öncelikle ele geçirilen türlerin sağlık durumları kontrol edilmekte ve gerekli olan bütün tıbbi bakımlarda sağlanmaktadır. Daha sonra, türlerin korunması için belirlenmiş olan yasal süreçler başlatılmaktadır. Bir ülkede biyokaçakçılıkla ele geçirilen türlere uygulanacak işlemler ülkelerin kendi yasal düzenlemelerine bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir. Ancak genellikle biyokaçakçılıkla ele geçirilen türlere el konularak yasal süreçler başlatılmaktadır. Bu süreçte önemli olan unsurlar biyokaçakçılığa maruz kalmış türün kaynağı, yasal statüsü, çıkış ülkesi ve diğer faktörler dikkate alınarak türe ne yapılacağına karar verilmektedir.

Biyokaçakçılıkla ele geçirilen türlerin çoğu genellikle doğal ortamlarından çıkarılmıştır ve sıklıkla koruma altındaki türler olabilmektedir. Bu nedenle, türlerin geri dönüşümlü olduğundan ve doğal ortamlarında korunabilecekleri koşulların sağlandığından emin olmak için uzmanlar tarafından rehabilitasyon işlemleri uygulanmaktadır. Ele geçirilen türlerin belirli bir ülkeye ait olduğu düşünülüyorsa, ilgili ülkeye iade edilebilmektedir. Biyolojik çeşitlilik açısından önemli olan türler ise, ülkeler arası ticarette koruma altına alınmaktadır.

5.1.3 Adli ve/veya idari yaptırımların uygulanması

Biyokaçakçılık vakası karşısında uygulanacak cezai işlemler sonucunda hem adli hem de idari yaptırımlar uygulanabilmektedir. Adli yaptırımlar, biyokaçakçılık suçu işleyenlerin cezalandırılmasına yönelik olmaktadır ve genellikle yasal süreçlerle bu yaptırımlar belirlenmektedir. Bu yaptırımlar arasında para cezaları, hapis cezaları, malvarlığına el koyma ve yasaklanma gibi cezalar yer almaktadır. Biyokaçakçılık suçu işleyenler hem ulusal hemde uluslararası yasalar tarafından cezalandırılabilmektedirler. İdari yaptırımlar ise, biyokaçakçılık suçu işleyenlerin faaliyetlerinin durdurulması veya sınırlandırılması yoluyla bu suçların önlenmesine yönelik olarak belirlenmektedir. Bu yaptırımlar arasında izinlerin iptali, işletme veya faaliyetlerin kapatılması, cezaların verilmesi ve kaynakların iadesi gibi tedbirler yer almaktadır. Ayrıca, biyokaçakçılıkla mücadele eden kurumlar, faaliyetlerin denetlenmesi ve izlenmesi gibi tedbirler de alabilmektedir. Biyokaçakçılık suçuyla mücadele eden kurumlar, genellikle adli ve idari

yaptırımları bir arada kullanırlar. Bu yaptırımlar, biyolojik kaynakların korunmasını sağlamak ve biyokaçakçılık suçlarının önlenmesine yönelik etkili bir yol olmaktadır.

5.1.3.1 Adli ceza uygulanabilecek haller

Biyokaçakçılıkta adli ceza uygulanabilecek haller şunlardır:

✓ Yasalara aykırı olarak ithal edilen veya ihraç edilen biyolojik materyallerin miktarının veya değerinin yüksek olması,
✓ Yasalara aykırı olarak ithal edilen veya ihraç edilen biyolojik materyaller, türlerin korunması veya nesli tükenmekte olan türlerin korunması yönünden önem taşıyor olması,
✓ Yasalara aykırı olarak ithal edilen veya ihraç edilen biyolojik materyaller insan sağlığına veya çevreye zarar verecek durumda olması,
✓ Biyolojik materyallerin yasadışı olarak ithal edilmesi veya ihraç edilmesi suç teşkil eden bir örgütlü suç faaliyetinin parçası olacak durumda ise adli cezai işlemlerin uygulanması zorunlu hale gelmektedir.

- **Yurt dışı çıkış kapıları**

Yurt dışı çıkış kapılarında, biyolojik materyallerin yasal olarak çıkartılması için belirli izinler veya belgeler alınması gerekmektedir. Bu belgelerin yanı sıra, biyolojik materyallerin çıkış noktasında gümrük yetkilileri tarafından detaylı olarak incelenmesi de gerekmektedir. Eğer yasal izinler alınmamış veya belgelerde hile yapılmışsa, gümrük yetkilileri yasa dışı biyolojik materyallerin çıkışını engelleyebilmektedir. Bununla birlikte eğer bir kişi yasa dışı yollarla biyolojik materyalleri yurt dışına çıkarmaya çalışırsa, gümrük yetkilileri tarafından tespit edilirse adli işlemler başlatılabilmektedir. Bu işlemler arasında tutuklama, sorgulama ve para cezası gibi cezalar yer alabilmektedir. Hatta yasa dışı biyolojik materyallerin çıkışının terörizm veya insan sağlığına yönelik riskler oluşturması durumunda, daha ağır cezalar da uygulanabilmektedir.

- **Korunan alanlar**

Biyolojik çeşitliliğin korunması amacıyla belirlenen korunan alanlarda biyolojik çeşitliliği oluşturan türlerin, özellikle de tehdit altındaki türlerin kaçak avlanması, ticaretinin yapılması veya toplama gibi biyokaçakçılık suçlarının önlenmesi ve soruşturulması için adli uygulamalar yapılması gerekmektedir.

Korunan alanlarda güvenlik kameraları kullanılarak, biyoaçakçıların faaliyetleri takip edilebilmekte ve tespit edilebilmektedir. Korunan alanlarda inceleme faaliyetlerinin yapılması, biyoaçakçıların izlerini takip etmek ve delilleri toplamak için önem taşımaktadır. Korunan alanlarda yakalanan hayvan veya bitki örneklerinin DNA analizlerinin yapılması ile bu örneklerin yasadışı yollarla alınıp alınmadığı belirlenebilmektedir. Korunan alanlarda ayrıca dronelar kullanılarak, biyokaçakçıların hareketlerini takip etmek ve faaliyetlerini tespit etmekte mümkündür. Korunan alanlarda yasa dışı faaliyetlere yönelik operasyonlar düzenlenerek, biyokaçakçıların yakalanması ve cezalandırılması mümkün olmaktadır.

5.1.3.2 İdari para cezası uygulanabilecek haller

Biyokaçakçılıkta idari yaptırımlar şu olaylar karşısında çeşitli şekilllerde uygulanmaktadır:

✓ Biyolojik materyallerin yasa dışı ticareti veya taşınması durumunda, para cezaları verilmektedir. Bu cezalar, yasalara uymayan kişilere caydırıcı olması amacıyla uygulanmaktadır.
✓ Biyokaçakçılıkla ilişkili eşya veya araçlara, yetkililer tarafından el konulabilmektedir. Bu önlem, biyolojik materyallerin yasadışı ticaretini engellemek için alınmaktadır.
✓ Biyokaçakçılık yapan kişilerin, biyolojik materyallerin ticareti için gerekli olan lisanslarının iptal edilmesi de mümkün olmaktadır.

✓ Biyokaçakçılıkla ilişkili kişilerin, biyolojik materyallerin ticareti için gerekli olan izinleri almamaları durumunda da idari para cezaları ve diğer idari yaptırımlar uygulanmaktadır.
✓ Biyokaçakçılıkla mücadele eden yetkililer, biyolojik materyallerin ticareti veya taşınması ile ilgili faaliyetlerini durdurabilmektedirler.
✓ Biyokaçakçılıkla ilişkili olan işletmelerin ise biyolojik materyallerin ticaretini durdurmaları veya faaliyetlerini durdurmaları gerekmektedir.

Bu yaptırımlar, biyokaçakçılığı önlemek ve biyolojik çeşitliliği korumak için alınan önlemler olmakta ve bu yaptırımların uygulanmasında bazı kurum ve kuruluşlarında yetkileri vardır. İdari para cezaları ile ilgili "İdari Yaptırım Karar Tutanağı"nı ilgili kurumlar düzenleyerek uygulamaktadır (Çizelge 5.1).

Çizelge 5.1 İdari yaptırım kararı almaya yetkili kurum ve kuruluşlar (Keçeli vd. 2013)

KANUN	**İLGİLİ MADDE**	**YETKİLİ**
Çevre Kanunu	20. Madde (k) bendi	(Mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar) Bölge Müdürleri, illerde bulunan şube müdürleri
Gümrük Kanunu	232. Madde 3.Fıkra	Gümrük idarelerinin amirleri veya yardımcıları
Orman Kanunu	94. Madde	Orman İşletme Şefleri
Kara Avcılığı Kanunu	21. Madde	(Mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar) Bölge Müdürleri, illerde bulunan şube müdürleri, Orman İşletme Şefleri, Genel kolluk ile, av yasaklarının takibi ile görevli olan av koruma memurları ve saha bekçileri
Milli Parklar Kanunu	20. Madde	(Mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar) Bölge Müdürleri, illerde bulunan şube müdürleri, Orman İşletme Şefleri
Su Ürünleri Kanunu	36. Madde (f) fıkrası	Mahallin en büyük mülkî amiri ile denizlerde Sahil Güvenlik Komutanlığı bot komutanları yetki devredilmesi durumunda Tarım ve Köy işleri Bakanlığı teşkilatında ve Bakanlığa bağlı su ürünleri ile ilgili teşekküllerde su ürünlerinin, deniz ve içme suların koruma ve kontrolü ile görevlendirilen personel ile emniyet, jandarma, sahil güvenlik, gümrük ve orman muhafaza teşkilatları mensupları, belediye zabıtası amir ve mensupları, kamu tüzel kişilerine bağlı muhafız, bekçi ve korucular ile emniyet ve jandarma teşkilatının bulunmadığı yerlerde köy muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri

- **2872 Sayılı Çevre Kanunu**

2872 Sayılı Çevre Kanunu, biyolojik çeşitliliğin korunması ve biyokaçakçılığın önlenmesi için önemli düzenlemeler içermektedir. Kanun; biyolojik çeşitliliği korumak amacıyla doğal yaşam alanlarının, milli parkların, tabiat alanlarının ve özel çevre koruma bölgelerinin belirlenmesini ve yönetimini de içermektedir. Ayrıca, biyolojik çeşitlilikle ilgili uluslararası sözleşmeler de bu kanun kapsamında uygulanmaktadır. Kanun, biyolojik çeşitlilikle ilgili olarak uluslararası iş birliğini teşvik etmekte ve biyolojik çeşitliliği korumak için uluslararası standartlara uyulmasını sağlamaktadır.

- **4458 Sayılı Gümrük Kanunu**

4458 Sayılı Gümrük Kanunu, biyokaçakçılık faaliyetlerine karşı önlemler almaktadır. Kanun, yasalara aykırı olarak çıkarılan veya getirilen türlerin gümrük idaresi tarafından ele geçirileceğini belirtmektedir. Biyolojik materyallerin ülke dışına çıkarılması veya ithal edilmesi, gümrük idaresinin iznine tabi tutulmakta ve belirli düzenlemelere uygun olarak yapılması gerekmektedir. Kanuna göre, yabani hayvan ve bitki türleri, koruma altındaki türler ve yasa dışı yollarla avlanılmış veya toplanmış türlerin ülke sınırları dışına çıkarılması veya ülkeye sokulması yasaktır.

- **6831 Sayılı Orman Kanunu**

6831 Sayılı Orman Kanunu, Türkiye'de ormanların korunması ve sürdürülebilir yönetimiyle ilgili yasal düzenlemeleri içeren bir kanun ve bu kanun, orman kaynaklarının korunmasını ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla orman idaresi, orman kullanımı, ormanların korunması ve rehabilite edilmesi, orman köylülerinin desteklenmesi, ormancılık araştırmaları ve eğitimi gibi birçok konuyu düzenlemektedir. Bu kanun, ormanların korunması ve sürdürülebilir yönetimi için çeşitli düzenlemeler içermektedir. Bunlardan bazıları şunlardır:

✓ Kanun, ormanların yangın, zararlılar ve hastalıklara karşı korunması için çeşitli önlemler alınmasını öngörmektedir.
✓ Kanun, ormanların yönetimi ve idaresi için orman idaresi teşkilatının kurulmasını ve görevlerini düzenlemektedir.
✓ Kanun, ormanların sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla, ormancılık faaliyetleri için gerekli izinlerin alınmasını ve ormanlardan yararlanmanın sınırlarını belirlemektedir.
✓ Kanun, orman köylülerinin kalkınmasını sağlamak amacıyla çeşitli desteklerin verilmesini öngörmektedir.
✓ Kanun, ormancılık alanında araştırmaların yapılmasını ve eğitimin geliştirilmesini öngörmektedir.

Biyokaçakçılık, 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca suç olarak kabul edilmektedir. Bu kanun maddesi, orman alanlarına izinsiz giriş yapmak, orman ürünlerini izinsiz olarak kesmek, toplamak, satmak veya satın almak gibi eylemlerin yasak olduğunu ve bu eylemleri yapanlara ağır cezalar verileceğini belirtmektedir.

- **4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu**

4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu, Türkiye'de av hayvanlarının korunması ve avlanmanın sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla çıkarılmış bir kanun ve bu kanun avlanma faaliyetlerini düzenlemekte ve kontrol altında tutarak yasadışı avlanmayı engellemeyi hedeflemektedir.

Kanun, Türkiye'de avlanılabilecek hayvan türlerini belirlemekte ve bunların avlanma dönemleri ile avlanma usul ve esaslarını düzenlemektedir. Aynı zamanda, yaban hayatını ve doğal yaşam alanlarını korumak için avlanmanın yasak olduğu dönemleri ve bölgeleri de belirlemektedir.

4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu, biyokaçakçılıkla mücadelede önemli bir araçniteliği taşımaktadır. Çünkü yasalara aykırı şekilde avlanan veya toplanan türlerin satışı ve

ticaretini yasaklamaktadır. Kanun ayrıca, avlanma veya toplama izinlerinin alınması, yasal limitlerin ve yöntemlerin uygulanması gibi avlanma faaliyetlerine ilişkin düzenlemeleri de içermektedir. Biyokaçakçılık, çevre ve doğal yaşam için büyük bir tehdit oluşturduğu için, 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun hükümlerine uyulması önem taşımaktadır. Bu şekilde, türlerin korunması ve ekolojik dengenin sağlanmasına olanak oluşturmaktadır.

- **1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu**

1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu, Türkiye'de su ürünleri kaynaklarının korunması, yönetimi, kullanımı ve denetimi ile ilgili düzenlemeleri içeren bir kanun ve bu kanun, özellikle balıkçılık sektöründeki faaliyetleri düzenlemekte ve biyolojik çeşitlilik, su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirliği, çevre koruma ve insan sağlığı gibi önemli konuları da ele almaktadır.

Kanun, su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilir şekilde kullanımını sağlamak için avlanma sezonlarını, avlama tekniklerini, avlanma araçlarını ve avlanma miktarını düzenlemektedir. Ayrıca, balıkçılık faaliyetleri için gerekli izinlerin verilmesi, denetim ve ceza mekanizmalarının oluşturulması gibi konuları da içermektedir.

Kanun ayrıca, denizlerde ve tatlı su kaynaklarında yaşayan su ürünleri türlerinin korunması için çeşitli önlemler almaktadır. Bu önlemler arasında, yasaklanmış avlanma teknikleri, yasaklanmış avlanma dönemleri, avlanma boy sınırları ve avlanma miktarı gibi kısıtlamalar yer almaktadır.

Biyokaçakçılık ise, bu yasaya göre yasa dışı bir faaliyettir ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirliğine zarar vermektedir. Biyokaçakçılık, yasadışı ağlarla avlanma, izinsiz balıkçılık, yasa dışı yetiştiricilik, yasa dışı avlanma araçları kullanma ve avlanma mevsimlerine uymama gibi faaliyetleri kapsar.

5.1.4 Tebligat

Biyokaçakçılık suçuyla ilgili olarak, tebligat işlemleri yasal bir sürecin bir parçasıdır. Tebligat, yasal bir belgenin alıcısına resmi olarak ulaştırılmasıdır. Biyokaçakçılık suçuyla ilgili tebligat, suçlama veya ceza talebi içeren resmi bir belgenin suçlu veya şüphelinin eline ulaştırılmasıdır. Bu belge genellikle savcılık, mahkeme veya polis tarafından gönderilir.

Biyokaçakçılık suçlamasıyla ilgili tebligat, genellikle Cumhuriyet Savcısı veya polis tarafından yapılmaktadır. Tebligat işlemi, şüpheli veya sanığın adresine posta yoluyla, elden veya noter aracılığıyla yapılabilmektedir. Tebligatın yapıldığını ispatlamak için, tebligat tutanağı düzenlenmekte ve bu tutanak, ilgili kişiye imzalatılmaktadır. Biyokaçakçılık suçlamasıyla ilgili olarak tebligat yapıldıktan sonra, kişinin savunma hakkı doğmakta ve savunma için belirli bir süre verilmektedir. Bu süre içinde, kişi savunmasını hazırlayabilir ve mahkemeye sunabilir.

5.1.5 Takip

Biyokaçakçılık olaylarının takibi çeşitli kurumlar tarafından yapılmaktadır. Bunlar arasında polis, gümrük müdürlükleri, sağlık bakanlıkları ve tarım bakanlıkları gibi kurumlar bulunmaktadır.

Polis, biyokaçakçılık olaylarının önlenmesi ve takibi konusunda görevlendirilmektedir. Biyokaçakçılıkla ilgili şüpheli faaliyetleri gözlemleyen ve bildiren polis ekipleri, suçluların yakalanmasına yardımcı olmaktadır.

Gümrük müdürlükleri, biyokaçakçılık olaylarını önlemek amacıyla sınır geçişlerinde sıkı kontroller yapmaktadır. Biyolojik örneklerin yasadışı olarak sınır dışına geçirilmesini engellemek için gerekli tedbirleri almakta ve yasal prosedürlerin takibini yapmaktadırlar.

Sağlık bakanlıkları, biyokaçakçılıkla ilgili olarak yasadışı yollarla ülkeye getirilen ilaç, aşı ve diğer sağlık ürünleri gibi ürünleri takip etmektedirler. Bu ürünlerin ülkeye sokulması, insan sağlığına ciddi tehlikeler oluşturabileceği için ciddi bir suç olarak kabul edilmektedir.

Tarım bakanlıkları, biyokaçakçılıkla ilgili olarak yasadışı olarak ülkeye sokulan bitki ve hayvan türlerinin takibini yapmaktadır. Bu türlerin ülkeye sokulması, yerel ekosisteme ve tarım sektörüne ciddi zararlar verebileceği için önemli bir suç olarak kabul edilmektedir.

Bu kurumlar arasında koordinasyon ve iş birliği, biyokaçakçılık olaylarının takibinde önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, biyokaçakçılıkla ilgili olarak halkın da bilinçlendirilmesi ve bilgi sahibi olması, olayların önlenmesi ve suçluların yakalanmasında etkili bir yöntemdir.

5.2 Uzman Personel Görevlendirilmesi

Çeşitli alanlarda birçok konu üzerinde araştırma yapan araştırmacının amacının dışında çalışma yapmadığına emin olmak konusunda temkinli olmak gerekir. Araştırmacıların belge kontrolü (barkotlu vb. teyit) mutlaka yapılmalıdır. Yabancı araştırmacılara hem yardım hem de konuyla alakasının olduğu konusunda da temkinli olmak adına kamu görevlileri verilmesi (üniversite görevlilerinin verilmesi) gerekmektedir.

Kişilerin doğal ortamda bitki, hayvan veya böcek gibi canlıları toplaması için öncelikle araştırma izinlerini almış olmaları gerekmektedir. Bu izin belgesinde, toplama yapacak kişilerin kimlik bilgileri, toplanacak canlı türleri, toplama tarihleri ve toplama amaçları gibi bilgilerin yer alması gerekmektedir. Araştırma izni olan yabancı araştırmacıların çalışmaları sırasında Türk araştırmacılarla iş birliği yapıp yapmadıkları da kontrolünün sağlanması gerekmektedir.

Araştırma izni olmadan canlı örnekleri toplayan kişilere cezai işlemler uygulanmaktadır. Ayrıca, izin alınmadan toplanan materyal tespit edilmekte ve gerekli yasal işlemler başlatılmaktadır. Bazı durumlarda, kaçırılmaya çalışılan canlıların doğal ortamlarına geri bırakılması gerekmektedir. Bu nedenle, doğal ortamda canlı toplama faaliyetleri özenle planlanmakta ve yasalara uygun olarak gerçekleştirilmektedir.

5.3 Toplumun Bilgilendirilmesi

Toplumsal düzenin sağlanması konusunda insanları bilgilendirmenin yanı sıra toplumsal sorunların çözümlenmesi, toplum sağlığının korunması, toplumu ilgilendiren konuların aktarımının sağlanması için ve toplumun dikkatini çekebilmek adına hazırlanan ve ilgili kurumlarca desteklenen mesajların oluşturduğu içerikleri çoğu zaman kamu spotları ile yansıtmaktadır.

Biyokaçakçılık suçunun cezalandırılabilmesi için, ihbar yapan vatandaşların suçu tespit ettikleri kişilere ait bilgileri, suç mahallini ve işlenen biyokaçakçılık suçu ile ilgili toplanan malzeme örnekleri ve olayın fotoğrafları ilgili kurumlara kanıt olarak iletilmelidirler. Bu kanıtlar, suçun tespit edilmesi ve soruşturmanın yürütülmesi için önem taşımaktadır.

Toplumu ilgilendiren ve kamu yararı sağlamak adına her konuda kamu spotları hazırlanabilmektedir. Kamu spotlarının amaçları, hedeflenen kitlede tutum ve davranış değişikliği yaratmak ve toplumun geri kalanında farkındalık yaratmaktır. Kamu spotlarının amaçlanan kitleye ulaştırılmasında etkili yöntemler televizyonlar günümüzde büyük bir hızla artan teknolojinin sunduğu çeşitli sosyal ağ ve sanal ortamlar oluşturmaktadır.

Biyokaçakçılıkla ilgili kamu spotlarında dikkat çekecek ince ayrıntılara yer verilerek yapılacak çalışmalarda tanınmış kişilerin yer aldığı kamu spotları hazırlanmalı, valilik ve kaymakamlıklar bulundukları bölgelerde çalışmalara yönelik Billboard tanıtım yapılmalı, afiş ve broşürlerin dağıtılması yapılarak vatandaşlarımızın bilgilendirilmesi

sağlanmalıdır. Ayrıca çocuklarımıza yönelik eğitim kayıtlarında yer alarak güncel tutulmalı, çizgi filmlerle farkındalık oluşturulabilir.

Toplumda hem öğretici olup dikkat çeken huşulardan bir tanesinde belgesellerdir. Biyokaçakçılık kapsamında belgesel çekimleri yapılmalı, bu hususlarda tv ve radyo programları yapılmalıdır. Tanıtım amaçlı AVM, konser alanlarında stant açılması, tanıtım faaliyetleri yapılmalıdır. Çocuklar arasında resim yarışmaları düzenlenmesi, festivallerde endemik türlerin tanıtımında kontrolü ve muhafazası önemlidir.

5.4. Turizm İşletmelerinin Bilgilendirilmesi

Biyokaçakçılık ile uğraşan araştırmacılar genellikle turizm amaçlı ülkeler arası geçiş yaparken kendilerini birer turist edasıyla gizlemektedir. Turizm işletmelerinin başvuru esnasında gerekli bilgi ve belgeyi istemesi ve sorgulaması kaçakçılığı önleyici bir yöntem olacaktır. Başvurulan turizm işletmelerinin biyokaçakçılık konusunda bilgilendirilmesi araştırmacılar konusunda dikkatli olması konusunda yeterli bilgiye sahip olmalarına olanak sağlayacaktır. Turizm işletmelerinin personelini eğitimlere tabii tutması hem biyokaçakçılık konusunda bilgilendirecek hem de bir vatandaş olarak yapılacak kaçakçılığa dur dedirtecektir.

Turizm işletmeleri, tur rehberleri gezinilen yer hakkında daha fazla turistlerin memnun kalmaları için türlerin toplanmasına veya parçalarının alınmasına izin vermektedir. Buda biyokaçakçılığı önleme konusunda turizm işletmelerinin personeli bilgilendirmenin önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca turistler yerel halkın özellikle kırsalda yaşayan halkın iyi niyetinden yararlanarak kendi elleriyle doğadaki bitki ve hayvanlara ait parçaları teslim almaktadırlar.

5.5 Bakanlık, Valilik ve Kaymakamlık

Biyokaçakçılık kapsamında yasaların, kanunların işleyişinin denetlenmesi, kurumlarla koordineli çalışma ve projelerin desteklemesi gerekmektedir. Valilik ve kaymakamlıklar

sorumluluk bölgesinde kurumlara gerekli desteği sağlayarak halkın bilinçlendirmesi ve vatandaşta biyokaçakçılık olaylarına karşı farkındalık oluşturulmasının sağlanması gerekmektedir. Özellikle endemik türlerin bulunduğu bölgelerde muhtarlıkların ve vatandaşların konferans, toplantı, eğitim vb. çalışmalarla bilgi verilmesinin sağlanması gerekmektedir. Önemli olan bölgelere biyokaçakçılık ile ilgili afişler, tanıtıcı resimler asılması gerekmektedir. Bölgelerde çalışma yapan Türk kimlikli izinli akademik personel ile araştırmacıların desteklenmesi gerekmektedir.

5.6 Kontrol ve Denetimlerin Yapılması

Endemik canlıların yaşadığı bölgelerde toplumun bilgilendirilmesi, kurumlarda bulunan personelin bilgilendirilmesi çalışmaları artırılmalıdır. Kurumlarda biyokaçakçılık konusunda uzman personel yetiştirilmeli ve bu konuda farkındalıklar oluşturulmalıdır.

Yapılan bütün çalışmalarda araştırmacıların devlet görevlilerinden izin alarak araştırma yapması biyokaçakçılık açısından önemlidir. Yapılan çalışmalara ülkemizde bulunan araştırmacıların da katılması gerekmektedir. Bakanlık yetkilileri tarafından konuk görevli verilmesi takip ve kontrol açısından önem arz etmektedir. Araştırma belgelerinin kontrolü görevlilerin ve ilgili kurumların kontrolünde barkotlu yazılar ile hızlı ve güvenilir şekilde yapılmalıdır. Ayrıca çalışmalara, üniversitelerde aynı konuda çalışmalarda bulunan akademik çalışmaları bulunan personelin araştırmacılar ile görevlendirilmesi yapılacak çalışmaların ülkemize katkısı ile takibi açısından da önem taşımaktadır.

5.7 Kolluk Kuvvetleri

Biyokaçakçılık vakalarında, kolluk kuvvetleri genellikle çeşitli teknikler ve araçlar kullanarak, biyolojik materyallerin yasadışı yollarla taşınması veya satılması gibi faaliyetleri tespit etmeye çalışmaktadırlar. Bu faaliyetler arasında, gümrüklerde ve sınır kapılarında yapılan aramalar ve denetimler, uçaklarda, havaalanlarında veya limanlarda yapılan kontroller, sınır geçişlerinde yapılan kontroller, yerel pazarlarda veya çevrimiçi

satış sitelerinde yapılan izleme çalışmaları ve diğer çeşitli izleme yöntemleri bulunmaktadır.

Kolluk kuvvetleri, biyokaçakçılık vakalarında, suçluları yakalamak için titiz çalışmalar yapmaktadırlar. Bu çalışmalar arasında, soruşturmalar yapmak, tanıklarla görüşmek, şüpheli kişileri takip etmek, biyolojik materyallerin nereden ve nasıl elde edildiğini tespit etmek ve delilleri toplamak gibi işlemler bulunmaktadır.

Kolluk kuvvetleri ayrıca biyokaçakçılıkla mücadele etmek için uluslararası iş birliği de yapmaktadırlar. Bu iş birliği çerçevesinde, biyolojik materyallerin yasadışı taşınması ve ticaretiyle mücadelede ortak çalışmalar yapmakta, bilgi ve istihbarat paylaşımı yapmakta ve ülke sınırlarının ötesindeki faaliyetlerin takibi için koordinasyon sağlamaktadır.

Biyokaçakçılık olayı tutanağında kolluk kuvvetleri, olayla ilgili bilgileri ve bulguları tutanağa kaydetmektedirler. Bu tutanakta genellikle olayın tarih ve saati, olayın yerinin adresi, olaya müdahale eden kolluk kuvvetleri ve görevlilerin kimlik bilgileri, olaya karışan kişilerin kimlik bilgileri, yapılan arama ve el koyma işlemleri ile bulunan delillerin listesi, olayın seyri ve taraflar arasındaki diyaloglar gibi detaylar yer almaktadır.

Biyokaçakçılık olayı tutanağı, resmi bir belge olduğu için mahkemede delil olarak kullanılabilmektedir. Bu nedenle, tutanağın doğru ve eksiksiz bir şekilde tutulması son derece önemlidir. Kolluk kuvvetleri, tutanakta yer alan bilgilerin doğruluğundan ve tutanakta yer alması gereken tüm bilgilerin kaydedildiğinden emin olmak için özenli bir şekilde çalışmaktadırlar.

KAYNAKLAR

Anonim. 2013. Biyokaçakçılıkla mücadele rehberi, doğa koruma ve milli parklar genel müdürlüğü, biyolojik çeşitlilik daire başkanlığı, biyoteknoloji şube müdürlüğü. Mattek Matbaacılık Basım Yayın Tanıtım Tic. San. Ltd. Şti., Ankara.

Artüz, M. L. 1997. Türkiye sularında bulunan bazı yumuşakça (mollusca) türleri. Web sitesi. https://docplayer.biz.tr/4935797-Turkiye-sularinda-bulunan-bazi-yumusakca-mollusca-turleri-m-levent-artuz.html. Erişim Tarihi 31 Mart 2023.

Atay, İ. 1997. Osmanlıda tabiat sevgisi ve tefekkürün simgesi bir çiçek "lâle". Tarih ve Medeniyet, 40: 60-63.

Auliya, M. et al. 2016. Review: trade in live reptiles, its impact on wild populations, and the role of the european market. Biological Conservation 204: 103-119.

Ayanoğlu, F. G. 2000. Osmanlı türklerinde lale'ye verilen önem. Türksoy Türk Dünyası Kültür, Sanat, Bilim, Haber ve Araştırma Dergisi, 1.

Aydemir, Y. 2019. Artvin'deki biyokaçakçılığın durumu ve önlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Artvin.

Aydın, L. ve Bakırcı, S. 2007. Geographical distribution of ticks in Turkey. Parasitol Res, 101(2): 163-6.

Bahadır, M. ve Emet, K. 2013. Anadolu'da yayılış gösteren omurgalı endemik fauna elemanlarının CBS ile dağılış alanlarının haritalanması. The Journal OfInternational Social Research, 6(24): 34-50.

Başaran, G. 2017. Türkiye'de biyokaçakçılık. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.

Bayram, A., Çorak, İ., Danışman, T., Sancak, Z. ve Yiğit, N. 2010. Checklist of the harvestman of Turkey (Ordo: Opiliones). Munis Entomology & Zoology, 2(2).

Baytop, A. 2004. Türkiye'de botanik tarihi araştırmaları. Ankara: TUBİTAK Yayınları.

Budak, A. ve Göçmen, B. (2008). Herpetoloji (2.Baskı). İzmir Ege Üniversitesi Yayınları.

Bush, E. R., S. E. Baker and D. W. Macdonald. 2014. Global Trade in Exotic Pets 2006-2012. Conservation Biology 2.

Collard, R.C. 2014. Putting Animals Back Together, Taking Commodities Apart. Annals of the Association of American Geographers.

Çakmak N. Münci. 2008. Biyolojik çeşitliliğin hukuken korunması ve kamu yararı. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 57(1): 133-166.

Çevre ve Orman Bakanlığı 2008, ulusal biyolojik çeşitlilik stratejisi ve eylem planı - 2007, Ankara: Çevre ve Orman Bakanlığı.

Davis, P.H. (Ed). 1965. Flora of Turkey and the East Aegean Islands. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Dayıoğlu, H. Yılmaz, A. Ve Başaran, G. 2019. Türkiye'de biyokaçakçılık., DPÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, Sayı 43, Aralık, Araştırma Makalesi.

Demirayak, F. 2002. Biyolojik çeşitlilik doğa koruma ve sürdürülebilir kalkınma. TÜBITAK Vizyon 2023 Projesi Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Paneli, Ankara.

Demirsoy, A. 2002. Genel zoocoğrafya ve Türkiye coğrafyası 'hayvan coğrafyası'5. Baskı. Ankara: Meteksan.

Doğan, A., Dağlı, E., Özcan, T., Bakır, K., Ergen, Z., Önen, M., ve Katağan, T. 2007. Türkiye denizlerinde dağılım gösteren ekonomik öneme sahip omurgasızlar. Ege Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi Temel Bilimler Bölümü. Türk Sucul Yaşam Dergisi, 5(8): 36-44.

Doğramacı S. 1989. Türkiye memeli faunası. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen Dergisi, 1(3): 107-136 (Türkçe).

George, D. ve Mallery, M. 2010 SPSS for windows step by step: a simple guide and reference, 17.0 Update, 10th Edition, Pearson, Boston.

Gözcelıoğlu, B., 2009. Yabancı türler ve biyolojik istila (Karadakiler) Bilim ve Teknik Haziran. s. 84-85.

Grootaert, P., Pollet, M., Dekoninck, W. and Achterberg, C. V. 2010. Sampling insects: general techniques, strategies and remarks. Eymann, J., J. Degreef, Ch. Hāuser, J.C. Monje (Ed.), Biocaoustics approaches in biodiversity inventories içinde s. 377-399, ABC Taxa.

Groves, C.R. 2003. Drafting a Conservation Blueprint: A Practitioner's Guide To Planning For Biodiversity. Washington, DC: Island Press, 1-55963-938-5 cloth / 1-55963-939-3 pb

Güner, A., Aslan, S., Ekim, T., Vural, M. ve Babaç, M. T. 2012. Türkiye bitkileri listesi (Damarlı bitkiler). İstanbul: Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi ve Flora Araştırmaları Derneği Yayınları.

Işıloğlu, M., Allı, H., Solak, M. H. and Watling, R. 2009. A new Marasmius on Castanea sativa from Turkey. Mycotaxon, 107: 343-347

IUCN, 2013. Web sitesi. IUCN red list of threatened species. www.iucnredlist.org. Erişim Tarihi:10.09.2022.

Karaçetin, E., Welch, H. J., Turak, A., Balkız, Ö. and Welch., G. 2011. Türkiye'deki Kelebeklerin Koruma Stratejisi. Ankara: Doğa Koruma Merkezi, Web sitesi. https://dkm.org.tr/uploads/yayinlar/1585519361057.PDF. Erişim Tarihi:07.08.2022.

Karaer, F. 2014. Geçmişin geleceğe saklandığı, dağların arasındaki inci şehir: Amasya. F. Özdem (Ed.), Yar ile Gezdiğim Amasya İçinde (363-399). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Karaer, F. 2015. Polygonum Samsunicum (Samsun Madımağı) Tür Eylem Planı. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Samsun Şube Müdürlüğü, Samsun. Web sitesi. https://docplayer.biz.tr/25071453-Tur-koruma-eylem-plani.html. Erişim Tarihi: 17.07.2022.

Karagöz, H. 2017. Spss ve Amons Uygulamalı Nitel-Nicel –Karma Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği (1. Baskı). İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.

Kazancı, N., Ekingen, P. ve Türkmen, G., 2009. Türkiye Hirudinea faunası ve türlerin habitat kaliteleri üzerine bir çalışma. Review of Hydrobiology, 1, 81-95. Web sitesi.
https://www.academia.edu/1877969/T%C3%BCrkiye_Hirudinea_faunas%C4%B1_ve_t%C3%BCrlerinin_habitat_kaliteleri_%C3%BCzerine_bir_%C3%A7al%C4%B1%C5%9Fma. Erişim Tarihi:22.08.2022.

Keçeli, T., Yaprak, A. E., Allı, H., Danışman, T., Yorulmaz, T., Kılınçarslan, H., Demircan, A., Kocuklu, B. ve Erdoğan, S. 2015. Biyokaçakçıklıkla mücadele rehberi 3. Baskı. İstanbul: Diasan Yayıncılık.

Keçeli, T., Yaprak, E., Allı, E., Danışman, T., Yorulmaz, T., Kılıçarslan, H., Demircan, A., Kocuklu, B., Erdoğan, S., 2013. Biyokaçakçılıkla mücadele rehberi, Orman Ve Su İşleri Bakanlığı Baskı, 2013, Ankara.

Kıran, K., ve Karaman, C. 2012. First Annotated Checklist of The Ant Fauna of Turkey (Hymenoptera: Formicidae). Zootaxa, 3548, 1–38. Web sitesi. https://www.antwiki.org/wiki/images/0/09/Kiran_%26_Karaman_2012.pdf. (Erişim Tarihi:25.06.2022.

Kıyak, S., 2000. Entomolojik müze metotları. Öğün Matbaası-Ankara, 7, 201.

Koçak, A. O. ve Kemal, M. 2007. Revised and annotated checklist of the Lepidoptera of Turkey. Serial Publication of the Centre for Entomological, 8, 1-150.

Kuru, M. 2004. Türkiye iç su balıklarının son sistematik durumu. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24(3): 1-21.

Kürschner, H. 2008. Biogeography of South-West Asian Bryophytes – With Special Emphasis on the Tropical Element Turkish Journal of Botany, 32: 433-446. Web sitesi. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/122509. Erişim Tarihi:19.09.2022.

Leveque, C. & Mounolou, J. C. 2013. Biyoçeşitlilik ile neden ilgilenelim? H. H. Başıbüyük, A. Yılmaz ve S. Kılınç (Ed.), "Biyoçeşitlilik: Biyolojik devinimler ve koruma" (H. H. Başıbüyük, Ed.) içinde (s. 7-15). Ankara: Palme Yayıncılık.

Marty Jaymee, T. 2005. Effects of Cattle Grazing on Diversity in Ephemeral Wetlands. Conservation Biology 19: 1626-1632. Web sitesi. https://ucanr.edu/sites/UCCE_LR/files/180935.pdf. Erişim Tarihi:29.08.2022.

Millar, I.M., Uys V.M., Urban, R.P. 2000. Collecting and Preserving Insects and Arachnids. A manual for entomology and arachnology. ARC – Plant Protection Research Institute Pretoria, South Africa Web sitesi. https://assets.ippc.int/static/media/uploads/resources/collecting_and_preserving_insects_and_arachnids.pdf. Erişim Tarihi: 05.09.2022.

Öcalan, E. 2014. Genetik kaynaklar geleneksel bilgi ve folklorik ifadelerin fikri mülkiye ile korunmasında gelinen uluslararası boyut tartışmalı konular ve ülkemizdeki durum. Uzmanlık Tezi. T.C. Türk Patent Enstitüsü Patent Dairesi Başkanlığı, Ankara. Web sitesi. https://teknolojitransferi.turkpatent.gov.tr/TeknolojiTransferPlatformu/resources/temp/FB3DCE62-381A-4225-9D9D-F481305E7C5F.pdf;jsessionid=789448552663F0E08A93C7A0E8C26FA4. Erişim Tarihi: 11.09.2022.

Özbek, K., 2014. Biyokaçakçılıkla mücadele projesi, Türkiye Tohum Gen Bankası, Ankara, syf 62-68. Web sitesi. http://www.turktob.org.tr/dergi/makaleler/dergi18/62-68.pdf. Erişim Tarihi:26.07.2022.

Özbek, M., Sarı, H. M. 2007. Batı karadeniz bölgesindeki bazı göllerin hirudinea (annelida) faunası. E. Ü. Su Ürünleri Derg. 24(1-2): 83- 88. Ege Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, İzmir.

Öztaş, Z. S. 2019. Biyoçeşitliliğe ve biyokaçakçılığa yönelik farkındalık ölçeklerinin geliştirilmesi ve üniversite öğrencilerinin farkındalık düzeyleri. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.

Resmî Gazete: 11.08.2003-25196.

Resmî Gazete: 16.05.1998-23344.

Resmî Gazete: 17.05.1994-21937.

Resmî Gazete: 20.02.1984-18318.

Resmî Gazete: 20.06.1996-22672.

Resmî Gazete: 27.07.2003-25181.

Resmî Gazete: 27.12.1996-22860.

Sağlam, N. 2011. Bazı tıbbi sülük türlerinin (Hirudo medicinalis L. 1758 ve Hirudo verbana Carena, 1820) ihracatı, korunması ve sürdürülebilirliği. Journal of Fisheries Sciences.Com, 5(1), 1-15. https://www.acarindex.com/pdfs/710571 (Erişim Tarihi:11.07.2022).

Sanchez, C. 2010. Cultivation of Pleurotus ostreatus and other edible mushrooms. Applied Microbiology and Biotechnology, 85(5): 1321-1337.

Serdaroğlu, Ö. 2010. Yenilebilir mantarların orman biyoçeşitliliğine katkısı ve sürdürülebilirlik. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, 5, 2037-2046. Adnan Menderes Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, AYDIN Web sitesi. http://karok3.artvin.edu.tr/V.Cilt/(2037-2046).pdf. Erişim Tarihi: 16.07.2022.

Solak, M. H., Işıloğlu, M., Kalmış, E. ve Allı H. 2007. Macrofungi of Turkey Checklist. Üniversiteliler Ofset, İzmir, Cilt 254.

Stockmann, R., Ythier, E. 2010. Scorpions of the World. N.A.P. Editions, Verrieres-le-Buisson, 565 pp. ISBN 978-2913688117. Price GBP 68.00.

Taşkın, H., Büyüklaca, S. 2012. Kuzugöbeği Mantarı (morchella spp.)'nın türkiye'deki bölgesel yayılımı. Alatarım 2012, 11 (1): 19-24 Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Adana.

UBSEP, 2008. Ulusal biyolojik çeşitlilik strateji ve eylem planı. T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, 1. Baskı, 2008, Ankara

UBSEP, 2008. Web sitesi. www.bizimbitkiler.org.tr. Erişim Tarihi: 03.09.2022.

URL. 2018. IFAW korkunç raporu yayımladı! Nesli tükenmekte olan hayvanları parça parça sattılar. Web sitesi. https://www.karar.com/ifaw-korkunc-raporu-yayimladi-nesli-tukenmekte-olan-hayvanlari-parca-parca-sattilar-864219. Erişim Tarihi:01.10.2022.

Web sitesi. https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22860.pdf. Erişim Tarihi:09.07.2022.

Web sitesi. http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/tur165216.pdf. Erişim Tarihi:10.09.2022.

Web sitesi. http://www.alpgumruk.com/duyuru/4458_sayili_Kanunun_235_inci_maddesi_gumruklenmis_deger.html#:~:text=2.,kat%C4%B1%20idari%20para%20cezas%C4%B1%20verilir.. Erişim Tarihi:19.09.2022.

Web sitesi. http://www.cites.org/eng/app/appendices.php. Erişim tarihi 11.09.2022.

Web sitesi. http://www.surdurulebilirkalkinma.gov.tr/wp-content/uploads/2016/06/ULUSAL_B%C4%B0YOLOJ%C4%B0K_%C3%87E%C5%9E%C4%B0TL%C4%B0L%C4%B0K_STRATEJISI_VE_EYLEM_PLANI.pdf. Erişim Tarihi: 12.08.2022).

Web sitesi. http://www.surdurulebilirkalkinma.gov.tr/wp-content/uploads/2016/06/ULUSAL_B%C4%B0YOLOJ%C4%B0K_%C3%87E%C5%9E%C4%B0TL%C4%B0L%C4%B0K_STRATEJISI_VE_EYLEM_PLANI.pdf. Erişim Tarihi:05.08.2022.

Web sitesi. https://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/toplam-tur-sayisi-tehdit-altindaki-turler-endemizm-orani-i-85771. Erişim Tarihi 05.09.2022.

Web sitesi. https://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/toplam-tur-sayisi-tehdit-altindaki-turler-endemizm-orani-i-85771. Erişim Tarihi 05.09.2022.

Web sitesi. https://doczz.biz.tr/doc/97110/c%C4%B1tes-s%C3%B6zle%C5%9Fmesi---cites-s%C3%B6zle%C5%9Fmesi. Erişim Tarihi:10.09.2022.

Web sitesi. https://news-mongabay-com.translate.goog/2020/04/as-wildlife-tourism-grounds-to-a-halt-who-will-pay-for-the-conservation-of-nature/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=tr&_x_tr_hl=tr&_x_tr_pto=sc. Erişim Tarihi: 25.11.2022.

Web sitesi. https://nuhungemisi.tarimorman.gov.tr/public/istatistik. Erişim tarihi:20.09.2022.

Web sitesi. https://polisdergisi.pa.edu.tr/-cevre-doga-ve-hayvanlari-koruma-sube-mudurlugu-1641-haber. Erişim Tarihi:22.08.2022.

Web sitesi. https://teftis.ktb.gov.tr/TR-14275/nesli-tehlikede-olan-yabani-hayvan-ve-bitki-turlerinin-uluslararasi-ticaretine-iliskin-sozlesme.html. Erişim Tarihi: 29.07.2022.

Web sitesi. https://teftis.ktb.gov.tr/TR-263672/ozellikle-su-kuslari-yasama-ortami-olarak-uluslararasi-oneme-sahip-sulak-alanlar-hakkinda-sozlesme.html. Erişim Tarihi:11.08.2022.

Web sitesi. https://teftis.ktb.gov.tr/yazdir?E2EB7B7E8498658F0C633ABC1F662DA3. Erişim Tarihi:10.09.2022.

Web sitesi. https://www.google.com/imgres?imgurl=https://data09.123doks.com/thumbv2/9libnet/000/016/16113/27.892.155.827.207.665/tablo-%25C3%25BClkeler-uygulanan-ceza-%25C3%25B6rnekleri.webp&imgrefurl=https://9lib.net/document/4yr3od8y-artvin-deki-biyokacakciligin-durumu-ve-oenlenmesi.html&tbnid=TSXgZMPLVMc7TM&vet=1&docid=XX22oor7lrb2kM&w=672&h=458&itg=1&source=sh/x/im. Erişim Tarihi:15.09.2022.

Web sitesi. https://www.karar.com/ifaw-korkunc-raporu-yayimladi-nesli-tukenmekte-olan-hayvanlari-parca-parca-sattilar-864219. Erişim Tarihi:01.10.2022.

Web sitesi. https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/MevzuatFihristDetayIframe?MevzuatTur=7&MevzuatNo=11172&MevzuatTertip=5. Erişim Tarihi:10.09.2022.

Web sitesi. https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=23426&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5. Erişim Tarihi:10.09.2022.

Web sitesi. https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2872&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5. Erişim Tarihi:29.07.2022.

Web sitesi. https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4988&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5. Erişim Tarihi:10.09.2022.

Web sitesi. https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5607&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5. Erişim Tarihi:17.09.2022.

Web sitesi. https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1380.pdf. Erişim Tarihi:26.09.2022.

Web sitesi. https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5607.pdf. Erişim Tarihi:09.05.2022.

Web sitesi. https://www.ogm.gov.tr/tr/e-kutuphane-sitesi/mevzuat-sitesi/Tebligler/ORMANLARIN_KANUN_DISI_MUDAHALELERDEN_KORUNMASI_ESASLARI.pdf. Erişim Tarihi:03.09.2022.

Web sitesi. https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/18318.pdf. Erişim Tarihi: 27.06.2022.

Web sitesi. https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/21316.pdf. Erişim Tarihi:10.09.2022.

Web sitesi. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2003/07/20030727.htm. Erişim Tarihi:05.09.2022.

Web sitesi. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/10/20051024-2.htm. Erişim Tarihi:10.09.2022.

Web sitesi. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/09/20090918-17.htm. Erişim Tarihi:15.09.2022.

Web sitesi. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/01/20120125-7.htm. Erişim Tarihi:28.06.2022.

Web sitesi. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/04/20130411-2.htm. Erişim Tarihi:11.07.2022.

Web sitesi. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/07/20190720-8.htm. Erişim Tarihi: 10.09.2022.

Web sitesi. https://www.semanticscholar.org/paper/Crime-Gone-Wild%3A-The-Dangers-of-the-International-Xie/07a1a866855808b9740acc3223da390deb41b7a9. Erişim Tarihi: 17.06.2022.

Web sitesi. https://www.tarimorman.gov.tr/CEM/Belgeler/collesme%20belgeleri%20arsiv/Sayfa03/S%C3%B6zle%C5%9Fmeler/UNCCD_BM_Collesme_ile_Mucadele_Sozlesmesi_Tur_collesme_1.pdf. Erişim Tarihi:25.06.2022.

Web sitesi. https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Belgeler/MEVZUAT/2873%20Say%C4%B1l%C4%B1%20Milli%20Parklar%20Kanunu/1-)%202873%20Say%C4%B1l%C4%B1%20Milli%20Parklar%20Kanunu.pdf. Erişim Tarihi:07.10.2022.

Web sitesi. https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/19/Yaban-Hayati-Istatistikleri. Erişim tarihi:08.10.2022.

Web sitesi. https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/19/Yaban-Hayati-Istatistikleri. Erişim tarihi:08.10.2022.

Web sitesi. https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/19/Yaban-Hayati-Istatistikleri. Erişim tarihi:08.10.2022.

Web sitesi. https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/19/Yaban-Hayati-Istatistikleri. Erişim tarihi:08.10.2022.

Web sitesi. https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/19/Yaban-Hayati-Istatistikleri. Erişim Tarihi:06.10.2022.

Web sitesi. https://www.tarimorman.gov.tr/Haber/4426/Turkiyenin-Biyolojik-Cesitliligine-853-Bin-Noktadan-Yakin-Takip. Erişim Tarihi:25.07.2022.

Web sitesi. https://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risk_Report_2020.pdf. Erişim Tarihi:18.09.2022.

Web sitesi. Web sitesi. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/01/20090130-3.htm. Erişim Tarihi:22.06.2022.

Xie, K. 2015. Crime gone wild: the dangers of the international illegal wildlife trade. Harvard International Review: 60. https://www.semanticscholar.org/paper/Crime-Gone-Wild%3A-The-Dangers-of-the-International-Xie/07a1a866855808b9740acc3223da390deb41b7a9 (Erişim Tarihi: 17.06.2022)

Yorulmaz, T. 2014. Biyolojik kaçakçılık ve omurgalı hayvanlarımız. Tabiat ve İnsan Dergisi, 48(187), 3-12.

EKLER

EK 1. Sözleşmeler-1

EK 2. Sözleşmeler-2

EK 3. Biyokaçakçılıkta malzeme ve yöntemler

EK 4. Türkiye'de gerçekleşen biyokaçakçılık haber tabloları

EK 5. Biyokaçakçılık konusunda seminer/eğitim haber tabloları

EK 6. Doğa koruma ve milli parklar müdürlüğünce tespit edilen biyokaçakçılık vakaları

EK 7. Dünyadaki biyokaçakçılık haberleri

EK 1. Sözleşmeler-1

1. Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi[20]

Sözleşmenin 1. maddesine göre Sözleşmenin amacı, biyolojik çeşitliliğin korunması, sürdürülebilir kullanımı sağlamak ve genetik kaynakların kullanımının düzenlenmesidir. Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, biyolojik çeşitliliğin korunmasında etkin rol oynayan temel sözleşme olmakla beraber, bu Sözleşmeye bağlı olan Biyogüvenlik Cartagena Protokolü (Resmî Gazete: 11.08.2003-25196) ise genetiği değiştirilmiş organizmalar hakkında düzenlemeler getirmektedir. Bu Protokolün amacı ise "insan sağlığı üzerindeki riskler göz önünde bulundurularak ve özellikle sınır ötesi hareketler üzerinde odaklanarak biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımı üzerinde olumsuz etkilere sahip olabilecek ve modern biyoteknoloji kullanılarak elde edilmiş olan değiştirilmiş canlı organizmaların güvenli nakli, muamelesi ve kullanımı alanında yeterli bir koruma düzeyinin sağlanmasına katkıda bulunmaktır."

2. Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi (Bern Sözleşmesi)[21]

Sözleşmenin amacı; yabani flora ve faunayı ve bunların yaşama alanlarını korumak ve ayrıca bu hususta devletlerarası iş birliğini sağlamaktır. Nesli tehlikede olan, tehlikeye düşme ihtimali olan ve göçmen olan türlere özel önem verileceği belirtilmektedir.

3. Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES Sözleşmesi)[22]

Sözleşme, nesilleri tehlikede olan yabani hayvan ve bitki türlerinin ticaretini düzenlemek amacıyla imzalanmıştır. Söz konusu türler, üç adet liste şeklinde oluşturulmuş gruplara ayrılmıştır[23].

---

[20] https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22860.pdf (Erişim Tarihi:09.07.2022)

[21] https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/18318.pdf (Erişim Tarihi: 27.06.2022)

[22] https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/01/20090130-3.htm (Erişim Tarihi:22.06.2022)

[23]https://teftis.ktb.gov.tr/TR-14275/nesli-tehlikede-olan-yabani-hayvan-ve-bitki-turlerinin-uluslararasi-ticaretine-iliskin-sozlesme.html (Erişim Tarihi: 29.07.2022)

CITES Madde 2:

"**1. Ek I**, ticaretten etkilenen veya etkilenebilen ve nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya bulunan bütün türleri kapsayacaktır. Nesillerinin devamını daha fazla tehlikeye maruz bırakmamak için bu türlerin örneklerinin ticaretinin özellikle sıkı mevzuatlara tabi tutulması ve bu ticarete sadece istisnai durumlarda izin verilmesi zorunludur.

2. Ek II:

a. Halen nesilleri mutlak olarak tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olmamakla birlikte, nesillerinin devamıyla bağdaşmayan kullanımları önlemek amacıyla örneklerinin ticareti sıkı mevzuatlara tabi tutulmadığı takdirde soyu tükenebilecek olan türleri; ve

b. bu fıkranın (a) bendinde bahis edilen belirli türlerin örneklerinin Ticaretinin etkili şekilde denetim altına alınabilmesi için mevzuata tabi tutulması gereken diğer türleri kapsar.

3. Ek III, Taraflar'dan herhangi birinin, kullanımını önlemek veya kısıtlamak amacıyla kendi yetki alanı içinde düzenlemeye tabi tutulduğunu ve ticaretinin denetime alınmasında diğer Taraflar'la iş birliğine ihtiyaç duyduğunu belirttiği bütün türleri kapsar."

4. Özellikle Afrika'da Ciddi Kuraklık ve/veya Çölleşmeye Maruz Ülkelerde Çölleşmeyle Mücadele İçin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi

Sözleşmenin 2. maddesine göre[24]:

"**1.** Bu sözleşmenin amacı, etkilenen ülkelerde sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasına katkıda bulunmak üzere Gündem 21 ile uyumlu entegre bir yaklaşım çerçevesinde uluslararası iş birliği ve ortaklık düzenlemeleri ile desteklenen her düzeyde etkin eylemler yoluyla, özellikle Afrika'da olmak üzere ciddi kuraklık ve/veya çölleşmeye maruz ülkelerde, çölleşmeyle mücadele etmek ve kuraklığın etkilerini hafifletmektir.

[24]https://www.tarimorman.gov.tr/CEM/Belgeler/collesme%20belgeleri%20arsiv/Sayfa03/S%C3%B6zle%C5%9Fmeler/UNCCD_BM_Collesme_ile_Mucadele_Sozlesmesi_Tur_collesme_1.pdf (Erişim Tarihi:25.06.2022)

2. Bu amaca ulaşmak için, etkilenen alanlarda, aynı anda hem arazinin verimliliğini iyileştirerek hem de arazi ve su kaynaklarının rehabilitasyonunu, korunmasını ve sürdürülebilir yönetimini sağlayarak özellikle yerel topluluklar düzeyinde hayat şartlarının iyileştirilmesi üzerinde odaklaşan uzun dönemli stratejilerin uygulanması gerekecektir."

5. Avrupa Peyzaj Sözleşmesi[25]

Sözleşmenin amacı "peyzaj korunmasını, yönetimini ve planlamasını geliştirmek ve peyzaj konularında Avrupa iş birliğini düzenlemektir."

(Madde 3)

2. madde uyarınca "... bu Sözleşme Tarafların ülkelerinin tamamına uygulanır ve doğal, kırsal, kentsel alanları ve banliyöleri kapsar. Karayı, kıta içi suları ve deniz alanlarını içerir. Özellikleriyle öne çıktıkları düşünülebilecek peyzajları ve aynı zamanda her günkü ya da bozulmuş peyzajları ilgilendirir."

6. Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme (Ramsar Sözleşmesi)[26]

Sözleşmenin 1. maddesine göre Sözleşmenin kapsamı ve amaçları:

"**1**. ... doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gel-git hareketinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, bütün sular, bataklık, sazlık ve türbiyerler sulak alanlardır.

2. ... ekolojik olarak sulak alanlara bağımlı olan kuşlar, su kuşlarıdır."

[25] https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2003/07/20030727.htm (Erişim Tarihi:05.09.2022)

[26] https://teftis.ktb.gov.tr/TR-263672/ozellikle-su-kuslari-yasama-ortami-olarak-uluslararasi-oneme-sahip-sulak-alanlar-hakkinda-sozlesme.html (Erişim Tarihi:11.08.2022)

EK 2. Sözleşmeler-2

1. Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi[27]

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, ülkelerin doğal kaynakları üzerindeki egemenlik haklarını kullanabilmesi için uluslararası hukuk kurallarını ortaya koymaktadır.

Uluslararası seviyede yürürlüğe giriş tarihi: 29 Aralık 1992

Ülkemizde yürürlüğe giriş tarihi: 14 Mayıs 1997

Sözleşme'nin onaylandığı Kanun: 29.08.1996 tarih ve 4177 sayılı Kanun (27.12.1996 tarih ve 22860 sayılı RG)

İlgili maddeler:

3. Madde: "Birleşmiş Milletler Şartı ve uluslararası hukuk ilkeleri uyarınca Devletler, kaynaklarını kendi çevre politikaları doğrultusunda kullanma egemen hakkına sahiptirler ve kendi yargı yetkileri veya kontrolleri dahilindeki faaliyetlerin, diğer Devletlerin çevrelerine veya ulusal yargı yetkilerinin sınırları dışındaki alanların çevrelerine zarar vermemesini de sağlamakla yükümlüdürler**."**

15. Madde:

"Devletlerin kendi doğal kaynakları üzerindeki egemen hakları dikkate alındığında, genetik kaynaklara erişime kayıt getirme yetkisi de ulusal hükümetlere aittir ve ulusal mevzuata tabidir."

15.5 "Genetik kaynaklara erişim, bu kaynakları temin eden Akit Tarafça aksi kararlaştırılmadığı sürece, bu Tarafın önceden izninin alınmasına tabidir."

15.6. "Akit Tarafların her biri, diğer Akit Taraflarca temin edilen genetik kaynaklara dayalı bilimsel araştırmaları, o taraflarında tam katılımıyla ve mümkünse onların ülkelerinde geliştirip yürütmek için çaba harcayacaktır."

[27] https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22860.pdf (Erişim Tarihi:09.07.2022)

15.7. "Akit Tarafların her biri, genetik kaynakların ticari ve başka amaçlarla kullanımından doğan yararlarla araştırma ve geliştirme sonuçlarını, bu kaynakları temin eden Akit Tarafla adil ve hakkaniyete uygun biçimde paylaşmak amacı ile, uygun şekilde ve 16 ile 19 uncu Maddeler doğrultusunda ve gerektiğinde 20 ve 21 inci Maddelerde öngörülen mali mekanizma aracılığı ile idari, yasal veya siyasi tedbirleri alacaktır. Bu paylaşım karşılıklı olarak mutabık kalınan şartlara dayanacaktır."

2. Nesli Tehdit Altında Olan Yabani Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES)[28]

CITES yabani hayvan ve bitki türlerinin canlı ve ölü örnekleri ile bunların kolayca tanınabilen parçaları ile türevlerinin uluslararası ticaretini izin ve belgelere dayalı olarak düzenler.

Uluslararası seviyede yürürlüğe giriş tarihi: 1 Temmuz 1975

Ülkemizde yürürlüğe giriş tarihi: 22 Aralık 1996(Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ilgilenmektedir).

Sözleşme'nin onaylandığı Kanun: 27/9/1994 tarihli ve 4041 sayılı Kanun (1Ekim 1994 tarih ve 22068 sayılı RG)

İlgili maddeler:

Madde 3. CITES eklerinde yer alan türlerin ihracatı ön izne tabiidir. Sözleşme 3 ek listeye sahiptir[29]:

Ek I listesinde yer alan türlerin ticaretine, bilimsel araştırma gibi, sadece çok özel nedenlerle izin verilebilir.

Ek II listesinde yer alan türlerin ticareti kota ve izin mekanizmaları çerçevesinde çok sıkı şekilde düzenlenmiştir.

[28]https://doczz.biz.tr/doc/97110/c%C4%B1tes-s%C3%B6zle%C5%9Fmesi---cites-s%C3%B6zle%C5%9Fmesi (Erişim Tarihi:10.09.2022)

[29] http://www.cites.org/eng/app/appendices.php (Erişim tarihi 11.09.2022)

Ek III listesi herhangi bir taraf ülkenin, kendi mevzuatı ile koruma altına aldığı bir türün, uluslararası ticaretinin kontrol altına alınması için diğer taraf ülkelerden işbirliği istediği türleri kapsar.

Madde 7- Ticaretle İlgili Muafiyetler ve Diğer Özel Hükümler başlığı altında CITES listelerinde yer alan türlerin yolcu beraberinde bir ülkeden diğerine götürülmesine muafiyet getirmiştir. Ancak, bu muafiyet aşağıdaki durumlarda geçerli değildir:

a. "Ek I kapsamındaki bir türün örnekleri söz konusu olduğunda, örneklerin sahibi bu örnekleri olağan olarak ikamet ettiği ülkenin dışında almış olup, olağan olarak ikamet ettiği Devlete ithal ediyorsa; veya

b. Ek II kapsamında bir türün örnekleri söz konusu olduğunda;

   i. Örneklerin sahibi bu örnekleri olağan olarak ikamet ettiği ülkenin dışındaki bir Devlet'te yabani ortamdan ayırmışsa;

   ii. Örnekler, örnek sahibinin olağan olarak ikamet ettiği ülkeye ithal ediliyorsa; ve

   iii. Örneklerin yabani ortamdan alındığı Devlet, bu örneklerin ihracından önce ihracat izni alınmasını şart koşmuşsa"

3. Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşması (FAO)[30]

Anlaşmanın amacı gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir bir biçimde kullanılması ve sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği için Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ile uyumlu olarak bu kaynakların kullanımından elde edilen faydaların adil ve eşit bir şekilde paylaşımının sağlanmasıdır.

Uluslararası seviyede yürürlüğe giriş tarihi: 29 Haziran 2004

Ülkemizde yürürlüğe giriş tarihi: 07 Haziran 2007(Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü ilgilenmektedir.)

[30] http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/tur165216.pdf (Erişim Tarihi:10.09.2022)

Sözleşme'nin onaylandığı Kanun: 28/10/2005 tarihli ve 5414 sayılı Kanun (8 Ağustos 2006 tarih ve 26253 sayılı RG)

İlgili maddeler:

Madde 10 – Çok Taraflı Erişim ve Yarar Paylaşımı Sistemi

10.1. Diğer Devletlerle olan ilişkilerde Sözleşme Tarafları, Devletlerin kendi tarım ve gıda bitki genetik kaynakları üzerindeki hükümranlık hakları olduğunu, erişim konusunda karar vermek de dahil olmak üzere, ulusal mevzuata uygun şekilde hükümetlerin yetkisi dahilinde olduğunu kabul etmektedir.

Madde 11 – Çok Taraflı Sistemin Kapsamı

11.1. Madde 1'de belirtilen gıda ve tarım bitki genetik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir bir biçimde kullanılması ile bu kaynakların kullanılmasından doğan yararların adil ve eşit bir biçimde paylaşımına ilişkin amaçlar bakımından, gıda güvenliği ve aralarındaki karşılıklı bağıntıya uygun bir şekilde oluşturulan Çok Taraflı Sistem, **Ek I**'de liste halinde verilen gıda ve tarım bitki genetik kaynaklarını içermektedir.

11.2. Madde 11.1'de tanımlandırıldığı üzere, Çok taraflı Sistem kamusal ağırlıklı olan ve Sözleşmenin Taraflarının kontrol ve yönetimindeki Ek I'de sıralanan bütün gıda ve tarım bitki genetik kaynaklarını içermektedir. Çok Taraflı Sistemin kapsamının mümkün olduğunca geniş tutulabilmesi amacıyla, Sözleşmenin Tarafları Ek I'de belirtilen diğer gıda ve tarım bitki genetik kaynaklarının Çok Taraflı Sisteme dahil edilebilmesi için gıda ve tarım bitki genetik kaynaklarını elinde tutan diğer tarafların da katılması yönünde davet yapmaktadır.

4. Türkiye'de İlmi Araştırma, İnceleme Yapmak ve Film Çekmek İsteyen Yabancılar veya Yabancılar Adına Müracaat Edenler ile Yabancı Basın-Yayın Mensuplarının Tabi Olacakları Esaslar[31]

(Bakanlar Kurulu Karar Sayısı: 88/12839 Kabul Tarihi: 4/4/1988) (Yönetmelik ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı ilgilenmektedir).

Türkiye'de ilmi araştırma, inceleme, arkeolojik kazı ve benzer çalışmalar yapmak ve film çekmek isteyen yabancı gerçek ve tüzel kişiler veya bunlar adına faaliyet gösteren T.C. uyruklu gerçek ve tüzel kişilerin, çalışmanın yapılacağı mahaldeki birime veya bu birimin bağlı olduğu idareye bizzat veya posta (fax, e-mail v.b.) yoluyla başvurarak izin alması gerekmektedir.

Biyolojik çeşitlilik ile ilgili araştırma ve inceleme başvuruları Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'ne yapılmaktadır. Yabancı araştırmacıların başvuruları ancak bir Türk üniversitesi ile işbirliği yapması halinde değerlendirmeye alınmaktadır. Değerlendirme sonucunda araştırma izni verilse dahi bu izin doğadan materyal ve örnek toplanmasını içermez. Yabancı araştırmacı yanında iş birliği yaptığı Türk üniversitesinde görevli öğretim üyeleri olmaksızın araziye çıkamaz. Yabancı ve Türk araştırmacılar istendiğinde Bakanlıkça onaylanmış araştırma iznini ibraz etmek zorundadır.

5. Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik[32]

(24 Aralık 2005 tarih ve 25976 sayılı RG) (Yönetmelik ile ilgilenen kurum Orman ve Su İşleri Bakanlığıdır).

Av ve yaban hayvanlarının (4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında avlanan, korunan ve (mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığınca belirlenen listede yer alan hayvanlar ile suda yaşayan memeliler hariç, (mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığınca belirlenen bütün memeli, kuş ve sürüngenler) doğadan yakalanması ve yumurtalarının

[31] https://teftis.ktb.gov.tr/yazdir?E2EB7B7E8498658F0C633ABC1F662DA3 (Erişim Tarihi:10.09.2022)

[32] https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/10/20051024-2.htm (Erişim Tarihi:10.09.2022)

toplanması Yönetmeliğin 10.maddesi gereğince yasaktır. Ancak, bilimsel araştırma ve eğitim amacıyla, av ve yaban hayvanlarının doğadan yakalanmasına ve yumurtalarının toplanmasına, yakalanacak bireylerin ve toplanacak yumurtaların türün doğal yayılış alanı içerisinde popülasyonun devamlılığına olumsuz bir etkisinin olmaması durumunda belirtilen Yönetmeliğin 43, 44 ve 46. Maddelerine uygun olarak izin verilebilir. Bu izinlerin verilmesinde (mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığı yetkilidir. Yönetmeliğin 62. Maddesine göre "Av ve yaban hayvanları ve bunlardan alınan her türlü örnek ile kan, dışkı, tüy, doku ve vücut salgılarının; yurt içindeki araştırma birimleri veya laboratuarlarında incelenmesi esastır. Ancak, bunların yurtiçindeki araştırma birimleri veya laboratuarlarında incelenemeyeceğinin CITES Bilimsel Mercii tarafından belgelenmesi durumunda birey ve örneklerin yurtdışına çıkartılmasına, ilgililerin Genel Müdürlük ile yapacakları protokol kapsamında izin verilebilir. Yapılacak bu protokollerde; yapılan araştırma ve incelemelerde elde edilen her türlü sonuçların ve yayınların Genel Müdürlüğe gönderilmesi, bu sonuçlardan elde edilen ticari, bilimsel ve diğer kazançlar ile patent ve know-how gelirlerinden Türkiye'ye aktarılacak miktarlar belirtilir.

6. Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Korunması ve Sürdürülebilir Kullanımı Hakkında Yönetmelik[33]

(22 Aralık 2011 tarih ve 28150 sayılı RG) (Yönetmelik ile ilgilenen kurum (Mülga)Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığıdır).

Yönetmelik Türkiye'de bulunan evcil hayvan genetik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımını düzenlemektedir. Yönetmelikte "evcil hayvan genetik kaynakları" Türkiye'de yetiştiriciliği yapılan evcil hayvan türlerine ait; ırk, tip, hat, ekotip ve topluluklar olarak tanımlanmıştır. Bu kapsamda ülkemize ait yerli büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı hayvan ırklarının yanı sıra, biyolojik çeşitlilik açısından önemi olan bazı evcil hayvan türleri de ele alınmaktadır. Kafkas arısı, Yerli ipek böceği hatları, Ankara tavşanı, Kangal, Akbaş, Ankara kedisi, Van kedisi Yönetmeliğin 12. Maddesine göre Koruma altına alınan HGK'nın yurtdışına çıkarılması ile yabancı kişi ve

[33]https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/MevzuatFihristDetayIframe?MevzuatTur=7&MevzuatNo=11172&MevzuatTertip=5 (Erişim Tarihi:10.09.2022)

kuruluşların bu kaynaklar üzerinde yapacakları çalışmalar; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının iznine bağlıdır.

7. Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik[34]

(27.12.2001 tarih ve 24623 sayılı RG) (Yönetmelik ile (Mülga)Gıda, Tarım ve Hayvan Bakanlığıyla birlikte (Mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığı ilgilenmektedir).

CITES türlerinin ticareti ülkemizde "Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik" ile düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 3., 4.ve 5. Bölümlerinde CITES'in I., II. ve III. Eklerinde yer alan türlerin uluslararası ticareti ile ilgili şartlar ve kısıtlamalar yer almaktadır. Buna göre ülkemizde CITES belgesi düzenlemeye:

• Karasal omurgasızlar, yumuşakçalar, denizlerde ve iç sularda bulunan bitkilerde dahil su ürünleri ile bunların yumurtaları, deniz memelileri, tüm canlı bitkiler için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı,

• Kuşlar, deniz memelileri hariç memeliler, sürüngenler, iki yaşamlılar, eklem bacaklılar, orman ürünleri ve mevcut mevzuatla (a)bendinde belirtilen Yönetim Merciinin görevleri dışında kalan türler için (mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığı, yetkilidir.

Yönetmeliğin 25. Maddesine göre;

"Yönetmeliğin 3, 4 ve 5 inci Bölümlerinde yer alan hükümler, zati eşya veya ev eşyası sayılan ölü örneklere, parçalara ve türevlere uygulanmaz. Bu muafiyet aşağıdaki hususları kapsamaz;

a) I sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örnek söz konusu olduğunda; örneğin sahibi, bu örneği ikamet ettiği ülke dışından almış ve ikamet ettiği ülkeye götürüyorsa,

[34] https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/07/20190720-8.htm (Erişim Tarihi: 10.09.2022)

b) II sayılı liste kapsamında bir türe ait canlı örnek söz konusu olduğunda; örneğin sahibi, bu örneği ikamet ettiği ülke dışındaki bir ülkenin yabani ortamından ayırmışsa veya örnek sahibi tarafından ikamet ettiği ülkeye götürülüyorsa ya da her iki durum birlikte söz konusu ise, bu durumlarda örnek, hangi ülkenin doğal ortamından alınmışsa, o devletin Yönetim Merciinden söz konusu örneğin ihracından önce CITES Belgesi alınması gerekir". Yönetmeliğin ekleri ve yönetim mercileri Ekonomi Bakanlığı (Dış Ticaret Müsteşarlığı) tarafından çıkartılan tebliğler ile düzenli olarak güncellenmektedir (Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Dış Ticaretine İlişkin Tebliğ (Dış Ticaret: 2011/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 15 Haziran 2012 tarih ve 28324 (Mükerrer) sayılı RG)

8. Bitki Genetik Kaynaklarının Toplanması Muhafazası ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik[35]

(15 Ağustos 1992 tarih ve 21316 sayılı RG)

Türkiye'den bitki genetik kaynağı (yerel çeşitler ve / veya köy populasyonları, tabiatta mevcut yabani türler ve geçiş formlarının özel amaçlar için geliştirilmiş çeşitleri, bazı önemli karakterlere sahip ıslah materyali) toplamak ve yurt dışına çıkartmak isteyen herhangi bir kişi veya kurumun Yönetmeliğin 5. Maddesi gereğince Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan (Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü) izin alması gerekmektedir. Bitki genetik kaynaklarının yurt dışına çıkartılabilmesi için Bakanlık ile Materyal Transfer Anlaşması yapılır.

[35]https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/21316.pdf (Erişim Tarihi:10.09.2022)

9. Doğal Çiçek Soğanlarının Üretimi, Doğadan Toplanması ve İhracatına İlişkin Yönetmelik[36]

(19 Temmuz 2012 Tarih ve 28358 Sayı RG) (Yönetmelik ile Gıda, Tarım ve Hayvan Bakanlığıyla birlikte (mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığı ilgilenmektedir).

Yönetmelik doğal çiçek soğanlarının doğadan toplanmasını ve ticaretini düzenlemektedir. İlk kez 1989 yılında çıkartılan bu yönetmelik 1991, 2004 ve 2012 yıllarında yenilenmiştir. Yönetmelik ile doğal çiçek soğanları ihracat yönünden üç gruba ayrılmıştır (madde 7):

1. Türkiye'de endemik olan, nesilleri tehlike altında bulunan ve doğadan toplamak suretiyle ihraç edilmesi yasak olan çiçek soğanları,
2. Doğadan toplanması, üretimi, hasadı ve ihracatı kotaya tabi olan çiçek soğanları,
3. Gerçek ve tüzel kişilerin, il müdürlükleri kontrolünde yaptıkları üretim faaliyetleri sonucu elde edilen, ihracatı için yeterlilik koşulu aranmayan ihracatı üretimden serbest olan çiçek soğanları.

Tüm çiçek soğanları için bilimsel araştırma amacıyla doğadan araştırma materyali toplanması Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın iznine tabidir.

Teknik Komite kararı ile doğadan toplanarak ihracatı yasak olan çiçek soğanlarının cins ve türleri, kotayla sınırlandırılan çiçek soğanlarının cinsleri, türleri, ihracat miktarları ve çevre ölçüleri ile ihracatı üretimden serbest olan çiçek soğanlarının cins ve türleri Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından her yıl Kasım ayı sonuna kadar belirlenir.

[36]https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=23426&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5 (Erişim Tarihi:10.09.2022)

10. Su Ürünleri Kanunu ve Yönetmeliği[37]

(10 Mart 1995 tarih ve 22223 sayılı RG)

Türkiye'de denizler, iç sular ve suni olarak yapılmış havuz, baraj, gölet, dalyan ve çiftlik gibi tesislerde tabii veya suni olarak istihsal edilen, yetiştirilen su bitkileri, balıklar, süngerler, yumuşakçalar, kabuklular, memeliler, sürüngenler gibi canlılarla bunlardan imal edilen ürünler ile ilgili bilimsel ve teknik etüt ve araştırmalar yapmak veya istihsalinde bulunmak maksadıyla dip trolü, elektrik cereyanı ve elektroşok gibi vasıta ve usulleri kullanacak olanlar ile Hazinenin veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan bütün istihsal yerlerinde su ürünleri yönünden yapılacak her türlü bilimsel ve teknik etüt ve araştırmalar yürütecek kişi ve kurumların, Yönetmeliğin 16. Maddesi gereğince Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan (Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü) izin alması gerekmektedir.

[37] https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4988&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5 (Erişim Tarihi:10.09.2022)

EK 3. Biyokaçakçılıkta malzeme ve yöntemler

1. Biyokaçakçılıkta Malzeme ve Yöntemler

Avrupa'da nadir bulunan ya da sadece ülkemizde (endemik) yayılış gösteren türlerin uluslararası ticaret, sistematik araştırmalar, ilaç sanayii, tekstil, kozmetik, koleksiyonculuk, biyolojik, biyoteknolojik, genetik ve farklı bilimsel araştırmalarda kullanılmaları sebebiyle biyokaçakçılığı yapılabilmektedir.

a. Bitkiler

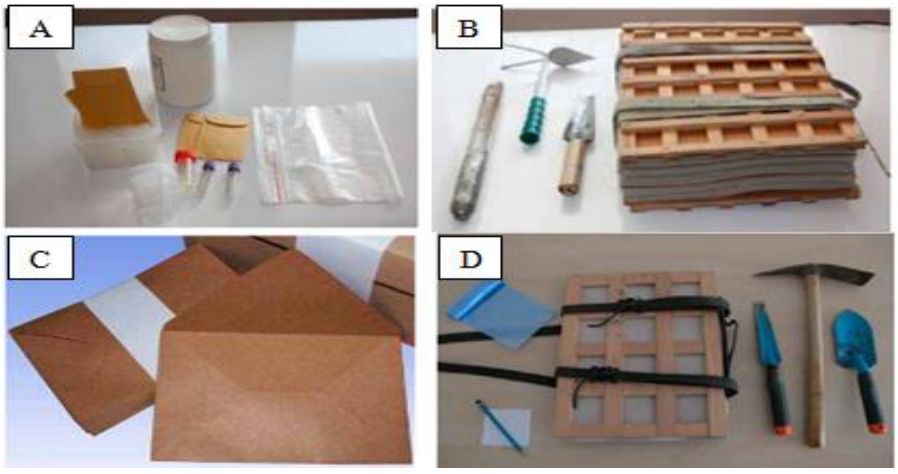
Biyokaçakçılık ile ilgili yapılan çalışmalarda genel olarak kullanılan yöntemlere bakılarak bitkilerin koli, kutu, çanta, bez torba, kese kâğıdı ve gazete kâğıdı gibi kapalı kaplarda yeşil kısımları biraz hava alacak şekilde kaçırılırken bazı durumlarda bitkiler kurutularak presler içinde taşınmaktadır. Bazen de bitkinin tamamına ihtiyaç duyulmayıp kök, gövde, soğan ve tohum gibi kısımları küçük tüplerde, kavanozlarda ve zarflarda kaçırılmaktadır.

i.Tohumlu ve tohumsuz bitkiler

Bitki örneklerinin araziden toplanmasında, kurutulup saklanmasında genel olarak harita, pusula, fotoğraf makinesi, GPS, altimetre, lup, çapa, zıpkın, bağ makası, bıçak, pres ve kayışları, pres kartonları, kurutma ve gazete kağıtları, etiketler, kalem, arazi defteri, kâğıt zarflar vb. temel olarak kullanılmaktadır (Şekil 7.1, Şekil 7.2). Ayrıca içerisinde mikroskop, lup, pens, pipet, lam-lamel, batarya, zarflar, etiketler bulunan içi farklı çanta, kalem, fotoğraf makinesi, flora kitapları ve yayınlar, çizim ya da resim kalemleri, boyalar, fırça vb. bulundurulmaktadır. Kesin teşhisleri yapılmış olan örnekler zarflara konularak üzerine örneğe ait familya, tür, arazi (lokalite) bilgileri, toplayıcı adı, teşhis eden kişi not edilirken bu örnekler ait oldukları familya ve cinse göre belirli bir sistematik düzen içerisinde ezilmeyecek ve bozulmayacak şekilde saklanmak üzere uygun koli, kutu veya çantalarda taşınabilmektedir. Bunlarla birlikte bitki örneklerinin, gazete kağıtları ve kartonların arasında kurutularak pres içinde de biyokaçakçılığı yapılabilmektedir.

Şekil 7.1 Biyokaçakçılıkta Kullanılan Malzemeler A. Etiket B. Budama C. Cetvel D. Lup (Büyüteç) E. Altimetre (Deniz seviyesinden yüksekliği ölçer) F. Pens G. Diseksiyon iğnesi (Doku İnceleme deneylerinde kullanılır) H.GPS Cihazı (Keçeli vd. 2013)

Şekil 7.2 Biyokaçakçılıkta kullanılan malzemeler A. Silika jel, tüpler ve numune kapları, tohum ve örnek zarfları ve kilitli poşet B. Tohumsuz bitkilerin doğadan toplanmasında kullanılan bazı ekipmanlar C. Zarflar D. Tohumlu bitkilerin toplanmasında kullanılan gereçler: Zıpkın, çapa, kürek, bitki presi (Keçeli vd. 2013)

Toprak altı gövdeli (Tuberli, rizomlu soğanlı) bitkiler için en pratik yol bunların tuber, rizom ve soğanlarının toplanmasıdır. Bunların toplanması için çapa, bel, zıpkın gibi araçlar ile bez poşetler ya da kese kâğıtları yeterlidir. Tohum toplamak için daha küçük olmak üzere bez torba, kese kâğıdı ya da tohum zarfları yeterli olurken tohumlar uzun süre oda sıcaklığında nemsiz ortamlarda en az bir yıl saklanmaktadır.

ii.Mantarlar

Mantarlar bıçak, bisturi ya da mantarları topraktan çıkarmaya yarayan ucu sivri metal aletlerle toplanır ve sert koruyucu kaplar ile taşınabilir. Genellikle toprak altında yetişen, özel köpekler yardımıyla toplanan domalan, keme mantarı olarak bilinen trüf mantar türleri bez torbalarda muhafaza edilmektedir. Güneş olmayan bir ortamda kurutulan mantarlar ya bütün halde ya kesilerek küçük parçalara ayrılmış ya da toz halinde olabildiğinden tanınmaz hale gelmektedir. Mantarlar sporla üredikleri için, kurutma ve toz haline getirme işlemi mantarların üreme kabiliyetlerine zarar vermez.

2. Hayvanlar

a. Omurgalı hayvan

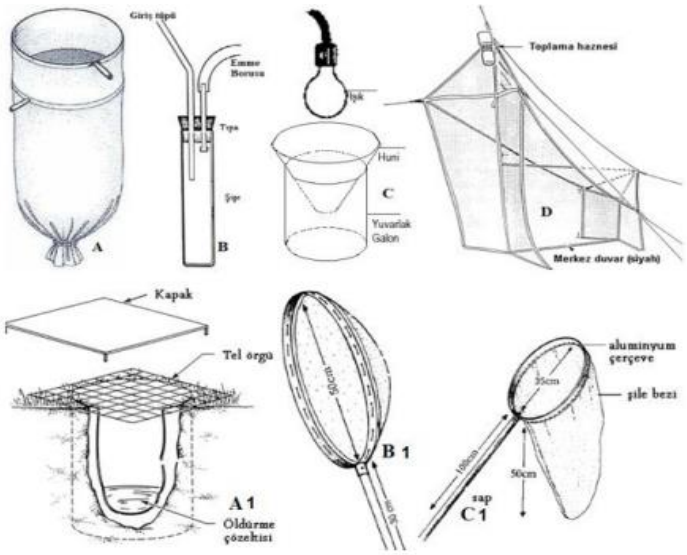
Biyokaçakçılığa konu olan türler sadece ticaret ve biyoteknolojik amaçla olmayıp özellikle omurgalı hayvan türlerinde bilimsel araştırmalar önemlidir. Nitekim son yıllarda Van Gölü civarında endemik semender türünden 10 ve Doğu Akdeniz'de nadir bulunan 3 yarasa örneğinin toplandığı, Fırat Irmağı civarından yeni bir sürüngen cinsinin tanımlandığı, Türkiye'den Orman faresi (*Apodemus*) türlerine ait yaklaşık 400 örneğin genetik çalışmalar için yurt dışına çıkarıldığı bilinmektedir (Keçeli vd. 2015). Son yıllarda canlının kendisi yerine herhangi bir doku parçasının ve kanının kaçırılması moleküler düzeyde yapılacak çalışmalar için yeterli olurken 4-5 cm'lik uzunlukta 1-2 cm'lik çaplı tüp ya da plastik kaplarda formaldehit veya alkol vb. koruma sıvılarında taşınabilen omurgalı doku parça ve sıvıları rahatlıkla kaçırılabilmektedir. Genetik çalışmalar için herhangi bir ölü ya da canlı hayvanın derisinden, ağız içindeki mukustan, kanadından, kulağından, kuyruğundan 1cm'lik bir parça alınıp tüplerden herhangi birine %96-99,5'lik etil alkol içerisine saklanıp taşınabilmektedir. Kan örnekleri hayvanın büyüklüğüne ve damar kalınlığına bağlı olarak çeşitli büyüklüklerdeki şırıngalarla, canlı

hayvanın uygun damar yolundan alınan kan, heparinli veya duruma göre EDTA'lı deney tüpleri içerisine (5-10 ml) buzdolabında saklanarak taşınmaktadır. Balıklar, sulak alanlarda ağ, olta ve benzeri ekipmanlarla toplanarak genellikle çeşitli ebatlarda plastik kaplarda alkol, formaldehit ya da buz dolu kaplarla taşınabilmektedir.

Büyük memeli türlerinin yakalanarak doğrudan yurt dışına çıkarılması zor olduğundan genelde postları ya da doku parçaları kaçırılmaktadır. Küçük memeli türleri ise kafeslerde canlı olarak yurt dışına çıkarılabildikleri gibi, bunlara ait post ve çeşitli vücut parçaları da kaçırılabilmektedir.

b. Omurgasız hayvan

Omurgasız örnek toplayıcılarında, genellikle arazi ve bel çantası, atrap, çeşitli boy ve tiplerde öldürme şişeleri veya örnek tüpleri, öldürme ve saklama çözeltileri (genellikle %70-95'lik etil alkol), pens, GPS cihazı, arazi defteri, elek, aspiratör, lup, kalem vb. malzemeler yanında çeşitli büyüklükte canlı veya ölü numune alımı için delikli veya deliksiz plastik kap, plastik poşet, kâğıt, sucul omurgasızlar için ağ, dip tarağı vb. ekipmanlar kullanılmaktadır (Şekil 7.3).

Şekil 7.3 Omurgasız canlı örneği toplamasında kullanılan malzeme A: Elek, B: Aspiratör, C: Işık Tuzağı, D: Malezya tuzağı, A1: Çukur tuzak, B1: Silkme şemsiyesi, C1: Atrap, Silkme şemsiyesi (Keçeli vd. 2015)

i. Mercanlar

Mercan avcılığında, en yaygın olarak teknenin arkasından çekilen, mercanları zeminden ayırmaya yarayan tahta veya metal gönder ve buna bağlı olarak ayrılan mercanların takıldığı eski ağ ve ip parçaları kullanılmaktadır (Artüz vd. 1990). Kara salyangozları genellikle doğadan doğrudan elle toplanıp çuvallar içerisinde biriktirilerek; deniz salyangozları sepet, dip trolü ve dalarak; kum midyeleri, tarak ve emme-hidrolik pompalama (Artüz, 1990); sülükler 0,5 mm göz açıklığındaki el kepçeleri kullanılarak toplanmaktadır (Özbek ve Sarı, 2007).

ii.Böcekler

Ülkemize biyokaçakçılık amacıyla gelen yabancılar bazen yanlarında parasal değeri olmayan karton zemin üzerine iğnelenmiş değersiz böcek koleksiyonu getirerek dönüşlerinde kaçak yollarla avladıkları geyik böceği vb. değerli böcekleri yerleştirerek gümrüklerden yurtdışına kaçırmaktadırlar. Bazen de kaçakçılar gümrüklerde şüphe uyandırmamak için böcekleri özel bazı kimyasal maddelerle bayıltarak koleksiyon süsü verilirken, dikkat çekmeyen bebek bezinin içinde, akrep canlı olarak yurtdışına kaçırılmakta ya da Türkiye'de sağıldıktan sonra zehri yurtdışına çıkarılmaktadır. Böcekler tuzak, atrap vb. karıncalar, el ve aspiratör; arılar malaise tuzak, atrap; karasal kınkanatlılar çukur ve ışık tuzağı, silkme şemsiyesi, aspiratör; sucul kınkanatlılar, sucul file-tuzak; yarımkanatlılar, atrap ve elle; kelebekler ve larvaları el, silkme şemsiyesi, erginleri atrap, ışık tuzağı kullanılarak toplanılmaktadır (Millar, Uys ve Urban 2000). Hamam böcekleri çukur veya ışık tuzağı, aspiratör; kızböcekleri, nimfleri sucul ağ, erginleri atrap; sinekler, atrap, malaise tuzağı; çekirgeler, ışık tuzağı, atrap; ot biçenler, elle, atrap, elek, çukur tuzak kullanılarak yakalanmaktadır. Akrepler elle, atrap, UV lamba, silkme şemsiyesi, eleme; örümcekler, silkme şemsiyesi, çukur tuzak, elle, aspiratör, atrap; kanatsız böcekler, atrap, silkme şemsiyesi; keneler, feromon tuzak, elle; eşek arıları, atrap, malaise tuzağı ile toplanılmaktadır (Grootaert, Pollet, Dekoninck ve Achterberg, 2010).

iii.Balıklar

Balık türleri açısından oldukça zengin olan Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili ve akarsuların fazla olması ile yabancılar 1800'lü yılların ortalarından başlayarak günümüze kadar balık örnekleri toplamışlardır (Geldiay ve Balık, 1996). İç sularımızda yaşayan karabalık (*Capoeta antalyensis* Toros Dağları-Köprüçay), dere dokuzgözlüsü (*Lampetra lanceolata* Rize İyidere); dere kayası (*Gobio gobio insuyanus* Cihanbeyli İnsuyu); inci kefali (*Chalcalburnus tarichi*) ve bıyıklı balık (*Barbus plebejus ercisianus*) Van Gölü; Abant alabalığı (*Salmo trutta abanticus* Abant Gölü ve Yedigöller; inci balığı (*Alburnus akili* Battalgil Beyşehir Gölü'nde dar yayılımlı endemik ve nesli tehlike altında olmak üzere Türkiye'de 61 endemik balık türü bulunmaktadır. Menderes, Sakarya, Karadeniz'e dökülen diğer akarsular, göller bölgesi ile Van Gölü biyokaçakçılık açısından önemli bölgeler arasında yer almaktadır (Bahadır ve Emet, 2013, Budak ve Göçmen, 2008, Doğramacı, 1989, Kuru, 2004). Bilimsel araştırmaların dışında gıda ve akvaryumculukta kullanılan balıklar canlı olarak su dolu akvaryum kaplarında ya da şeffaf torbalarda, ölmüş olarak alkol, formaldehit ya da buz bulunduran kaplarda kaçırılmaktadır. Yumurta, doku ve kanları tüpler ya da küçük kavanozlar içinde götürülen balıklar yılın her döneminde, balık yumurtaları 4.-7. ayları arasında yüksek risk altında olurken Ege Denizi, Akdeniz, Karadeniz, İç Anadolu'daki göller; Van Gölü, Ege, Akdeniz ve Karadeniz bölgesindeki Akarsuları yüksek risk alanları altındadır (Yorulmaz, 2014).

iv.Sürüngenler

Yılan, kertenkele, timsah gibi sürüngenler tıp, kozmetik, tekstil gibi alanlarda kullanılmaktadır. Kafkas engereği vb. zehirli yılanların zehirleri ilaç sanayinde çok değerli olduğundan sıklıkla kaçakçılığa konu olmaktadır. Sürüngenler ayrıca derileri ve yumurtaları için veya bilimsel çalışmalarda değerlendirilmek üzere de ülkemizden toplanmakta ve yurt dışına kaçırılmaktadır. Sürüngenler canlı olarak özel kaplarda, ölmüş olarak ise alkol veya formaldehit gibi bozulmayı önleyen sıvıların bulunduğu kaplarda kaçırılan sürüngenlerin yumurtaları, doku ve kan örnekleri tüpler ya da kavanozlar içinde; yılan zehirleri plastik kaplara sağılarak götürülmektedir (Yorulmaz, 2014).

v. Kuşlar

Genellikle Doğu Karadeniz bölümü ve Kafkasya gündüz yırtıcı kuşlarının gözlenmesi ve yakalanması için en önemli alanlardandır. Özellikle Doğangillerden ülkemizde yerleşik türler içerisinde yer alan ve kaçakçılığı en çok yapılan Uludoğan, Bıyıklı Doğan, Gökdoğan ve Kerkenez vb. türler Adana, Tarsus, Erzurum, Erzincan, Rize, Trabzon, İstanbul, İzmir, Ankara, Konya ve Kastamonu illerinde görülmektedir. Doğan türlerinden özellikle uludoğan biyokaçakçılık bakımından ilk sırada yer alırken daha çok Arap ülkelerine kaçakçılığı yapılmaktadır. Türkiye'de görülebilen bütün kuş türlerinin ve özellikle gündüz yırtıcılarının koleksiyon, bilimsel çalışmalar, ticaret kapsamında kaçırılma riski bulunmaktadır. Kuşlar canlı olarak hava alabilecek tel, karton veya kafeslerde uçmaları önlenecek şekilde (ayaklarından bağlanması vb.) kaçırılmaktadır. Ölü halde ise koku yapmaması ve bozulmaması için alkol, formaldehit gibi koruma sıvıları içinde ya da içi doldurularak plastik kaplarda taşınan kuşlardan alınan vücut sıvıları, doku parçaları veya yumurtalar koruyucu kap içinde götürülmektedir. Genel olarak 4-9 aylar arasında, göçmen kuş türleri 3-5 aylar arasında risk altında bulunurken kuş yumurtaları 2-6 ayları arasında özellikle ormanlık alanlardan toplanmaktadır (Yorulmaz, 2014).

vi.İki yaşamlılar

İki yaşamlılar (kurbağalar ve semenderler), genellikle sonbahar ve yaz aylarında göl, ırmak veya ormanlık alanlardaki derelerde, küçük su ve birikintilerinde bulunmaktadırlar. Arazide su kenarlarında nemli bölgelerde toprağa kazılıp açık kısmı toprak seviyesinde olan bir kap, iki yaşamlıların yakalanması için sıkça kullanılan bir metottur. Kurbağa ve semenderler, yaşadıkları habitata göre genellikle geceleri nemli ve sulak alanlarda ışık yardımı ile de yakalandıktan sonra çeşitli ebatlarda plastik kaplarda canlı veya alkol, formaldehit benzeri koruyucu sıvılarda veya su dolu plastik kaplar içinde kaçırılmaktadır.

EK 4. Türkiye'de gerçekleşen biyokaçakçılık haber tabloları

Çizelge 7.1 Biyokaçakçılık haberleri

| BİYOKAÇAKÇILIK OLAY HABERLERİ | | |

Çizelge 7.2 Biyokaçakçılık haberleri

| BİYOKAÇAKÇILIK OLAY HABERLERİ | | |

Çizelge 7.3 Biyokaçakçılık haberleri

| BİYOKAÇAKÇILIK OLAY HABERLERİ | | |

Çizelge 7.4 Biyokaçakçılık haberleri

| BİYOKAÇAKÇILIK OLAY HABERLERİ | | |

Çizelge 7.5 Biyokaçakçılık haberleri

| BİYOKAÇAKÇILIK OLAY HABERLERİ | | |

Çizelge 7.6 Biyokaçakçılık haberleri

| BİYOKAÇAKÇILIK OLAY HABERLERİ | | |

çizelge 7.7 Biyokaçakçılık Haberleri

| BİYOKAÇAKÇILIK OLAY HABERLERİ | | |

Çizelge 7.8 Biyokaçakçılık haberleri

| BİYOKAÇAKÇILIK OLAY HABERLERİ | | |

TÜRKİYE'DEKİ BİYOKAÇAKÇILIK HABERLERİNİN İÇERİKLERİ

1. HAYVAN KAÇAKÇILIĞINA REKOR CEZA[38]

KAPIKULE Sınır Kapısı'nı kullanarak yurta kaçak yollarla hayvan sokmak isteyen 6 kişiye 4 milyon 448 bin 633 TL ceza kesildi.

Kapıkule Kaçakçılık İstihbarat Narkotik Gümrük Muhafaza Müdürlüğü ekipleri tarafından geçen yıl farklı tarihlerde yapılan kontrollerde, yurda kaçak yollardan kuş, güvercin ve köpek sokmak isteyen Bulgaristan uyruklu Rıfat Ali, Rodostin Iliev, Gyulsen Angelova, Penka Stoyanova ile Türk vatandaşı Eşref Güçsüz ve Fahri Çetinkaya yakalandı. Yakalanan zanlının araç ve çantalarında 375 muhabbet kuşu, çeşitli cinslerde 42 köpek, 8 'sultan papağanı', 16 güvercin ele geçirildi. Yakalanan 6 kişiye 5 bin 199 sayılı Hayvan Haklarını Koruma Kanunu'nun 'Ev ve süs hayvanlarının ticaretinin yapılmasını' düzenleyen 23'üncü maddesi uyarınca hayvan başına 3 bin TL olmak üzere toplam 4 milyon 448 bin 633 TL ceza yazıldı. Ancak, bu cezaları şu ana kadar ödeyen olmadı. Kaçakçılık yapan 6 kişinin tutuksuz yargılanmaları sürüyor. 2008 yılı içerisinde en fazla ceza ise 14 köpek ve 250 muhabbet kuşunu kaçak yollardan ülkeye sokmak isterken Kapıkule Sınır Kapısı'nda yakalanan Bulgar uyruklu Rıfat Ali'ye verildi. Hayvan kaçakçılığından 2 kez yakalanan Rıfat Ali'ye toplam 2 milyon 430 bin TL ceza kesildi. Bu cezaların tahsilini yapamayan Edirne Cevre ve Orman Müdürlüğü maksuzları Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne gönderdi.

Çevre ve Orman Müdürlüğü yetkilileri, 2008 yılı içinde Kapıkule Sınır Kapısı'nda 441 hayvan yakalandığını belirterek, "Bu hayvanları yakalatan 6 kişiye toplam 4 milyon 448 bin 633 TL ceza kesildi. Hayvan rakamlarına göre bu ceza tutarı birbirine eşit değil. Bunun nedeni daha önce aynı suçtan yakalanan kişilerin cezasının ikiye katlamasından kaynaklanıyor. Yani ceza alan bir kişi, daha önce yine hayvan yakalatmışsa o ceza ile birleşiyor ve ceza iki katına çıkıyor" dedi.

[38] https://www.hurriyet.com.tr/gundem/hayvan-kacakciligina-rekor-ceza-10816250

TBMM'de 24 Haziran 2004 tarihinde kabul edilen 5 bin 199 sayılı 'Hayvan Haklarını Koruma Kanunu'nun 'ev ve süs hayvanlarının ticaretinin yapılması'nı düzenleyen 23'üncü maddesi şöyle: "Bu Kanun kapsamında olan ev ve süs hayvanlarının ticaretinin yapılması, ithalatı ve ihracatı ile her ne şekilde olursa olsun, ülkeden çıkarılması ve sokulması ile ilgili her türlü izin ve işlemlerde Bakanlığın görüşü alınmak kaydıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilidir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının ilgili birimlerince, yıl içinde yapılan ithalat ve ihracat ile ilgili bilgiler Bakanlığa bildirilir."

2. TÜRKİYE TARİHİNİN EN BÜYÜK BÖCEK KAÇAKÇILIĞI[39]

Resim 1

Geçen ay düzenledikleri operasyonla sadece Türkiye'de yetişen 5 bini aşkın bitki tohumu ve fidesinin yurt dışına kaçırılmasını önleyen gümrük ekipleri, bu kez de şimdiye kadar ki en büyük böcek kaçakçılığını ortaya çıkardı.

Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden topladıkları böcekleri, yurt dışına kaçırmaya çalışan Çek Cumhuriyeti uyruklu 6 kişi yakalandı. Zanlıların aracında yapılan aramada, kutular içine gizlenmiş uğur böceği, sinek, arı, ağustos böceği gibi 48 türe ait toplam 6 bin 14 adet böcek bulundu.

[39] https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/turkiye-tarihinin-en-buyuk-bocek-kacakciligi-18241880

“SINIRDA BU KEZ DE BÖCEK KAÇAKÇILIĞI”

Geçen ay 2 Hollandalının, dün de 2 Rus vatandaşının Türkiye’ye özgü bitki tohumlarını ve böcekleri yurt dışına kaçırmaya çalışırken yakalanmalarının ardından bu kez de Çek Cumhuriyeti vatandaşı 6 kişi, Türkiye’den topladıkları çeşitli böcek türlerini ülkelerine götürmek isterken yakalandı.

Yabancı bazı kişilerin Rize bölgesinde bitki örnekleri topladıkları ve bu bitki örneklerini yurtdışına çıkarabilecekleri ihbarı alan gümrük muhafaza ekipleri, Kara Kapıları Taşıt Takip Programı aracılığıyla tüm sınır kapılarında önlem aldı. Bir süre sonra Türkiye’den çıkış yapmak üzere Kapıkule Yolcu Salonu Gümrük Sahasına gelen Çek Cumhuriyeti uyruklu E.H. idaresindeki HOK14... plakalı araç, Kara Kapıları Taşıt Takip Programının uyarı vermesi üzerine incelemeye alındı.

Araçta yapılan aramada, küçük tüp ve kutuların içine gizlenmiş çok sayıda böcek tespit edildi. Gümrük ekipleri, bunun üzerine uzman görüşüne başvurmak amacıyla Trakya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümünden yardım istedi. Üniversiteden gelen Doç. Dr. Zühal Okyar, Doç. Dr. Murat Yurtcan ve Uzm. Dr. Volkan Aksoy’dan oluşan bilirkişi heyeti, toplam 48 türe ait 6 bin 14 böcek olduğunu tespit etti. Böceklerin çoğunun “Coleoptera” familyasına ait halk arasında bilinen adıyla uğur böceği, kara fatma, geyik böcekleri türleri, “Heteroptera” familyasına ait süne, kımıl, ağustos böceği türleri, “Diptera” familyasına ait sinek türleri ve “Hymenoptera” grubuna ait arı türleri olduğu belirlendi.

“BÖCEKLERE 500 BİN LİRA DEĞER BİÇİLDİ”

Bilirkişi heyetinin düzenlediği ekspertiz raporunda; İç Anadolu’nun kuzeyi ve Karadeniz bölgesinden toplanan böceklerin “etil asetat emdirilmiş talaşlı saklama kaplarında öldürüldüğü ve stoklandığı” belirtildi. Raporda, söz konusu böceklerin maddi olarak değerinin ise 500 bin lira olduğu kaydedildi.

Araçta bulunan E.H.'nin yanı sıra Çek Cumhuriyeti uyruklu K.M, A.M, P.H, T.R. ve J.M. hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunuldu. Zanlıların söz konusu böcekleri Türkiye'de 1,5 ayda topladıklarını, bilimsel amaç için yurt dışına götüreceklerini öne sürdükleri öğrenildi. El konulan böcekler, Trakya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Entomoloji müzesinde korumaya alındı.

"BÖCEKLERİN İÇİNDE TOPLU İĞNE UCU BÜYÜKLÜĞÜNDE OLANLAR VAR"

Bilirkişi heyetinde yer alan Trakya Üniversitesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Murat Yurtcan, AA muhabirine yaptığı açıklamada, bilimsel amaçla bile olsa ülkenin biyolojik varlıklarının, resmi bir kurumdan izin alınmadan veya bilimsel bir araştırma kurumuyla ortak çalışma protokolü yapılmaksızın yurt dışına çıkarılmasının suç olduğunu söyledi. Zanlıların söz konusu böcekleri, "atrap" olarak tabir edilen fileler yardımıyla, ışık tuzaklarıyla ve toprak eleme yöntemiyle yakaladıklarını belirlediklerini ifade eden Yurtcan, "Böceklerin içinde toplu iğne ucu büyüklüğünde olanlar var. Bunları yakalamak için 6-7 kilo toprağı özel bir elekle elemişler ve böcekleri böyle bulmuşlar." diye konuştu.

Yurt dışında kelebek ve böceklerin pazarları ve borsalarının bulunduğunu kaydeden Yurtcan, şöyle konuştu: "Böcek kaçakçılığı farklı amaçlarla yapılabiliyor. Gelişmiş ülkelerin çoğunda doğa tarihi müzeleri var. Kaçakçılar, turist olarak gittikleri ülkelerde böcekleri toplayıp bu müzelere para karşılığı satıyorlar. Böyle bir böcek borsası var. Ayrıca böcek türleri, gen çalışmalarında kullanılabiliyor. Ancak bunlar bizim ülkemizin biyolojik zenginlikleridir izin alınmadan toplanmasının önüne geçilmelidir.

Bizim ülkemiz böcekler ve bitkiler açısından çok iyi bir gen kaynağı. Çünkü Avrupa, Asya ve Afrika türlerini topraklarımızda barındırıyoruz. Biyolojik açıdan çok zengin bir ülkeyiz. Bu nedenle bitki ve böcek kaçakçıları daha çok bizim ülkemizi tercih ediyor."

“TÜRKİYE’DE BÖCEK KAÇAKÇILIĞI ARTIYOR”

Son yıllarda Türkiye’de endemik bitki ve böcek kaçakçılığı girişimlerinde artış olduğunu ifade eden gümrük uzmanları, son yaptıkları operasyonun Türkiye’deki en büyük böcek kaçakçılığı olduğunu belirttiler. Geçen ay da dünyada sadece Erzurum Karayazı’da yetişen bir tür ters lale olan çiçeğin son kalan 57 adet soğanını sökerek yurt dışına götürmeye çalışan 2 Hollandalı, Kapıkule Sınır Kapısı’nda yakalanmıştı. Hollandalıların kullandıkları araçta yapılan aramada çoğu endemik 160 türe ait 5 bin 236 adet bitki tohumu, bitki kökü ve fidesi ele geçirilmişti.

Dün de Artvin’in Yusufeli İlçesi kırsalında kelebek ve böcek toplayan iki kişi gören köylüler, Jandarma’ya ihbarda bulunmuş ve köylülerin çektiği fotoğraf ve görüntüleri inceleyen Jandarma’nın gözaltına aldığı Rus uyruklu Elena ve Artur Shnip’in çantasında 650 kelebek ve böcek ele geçirilmişti.

Türkiye’de 4 Ağustos 2007 yılında Makedonya uyruklu 1 kişi Artvin’de topladığı 1450 kelebekle, 2008 yılında da Alman uyruklu 1 kişi yine Artvin'de topladığı 350 adet çeşitli türde böceği yurt dışına çıkarırken İpsala ve Kapıkule gümrük kapılarında yakalanmıştı. Gümrüklerde 13 Ekim 2010 tarihinde 10 adet hamam böceği, 8 Kasım 2010’da da 20 cırcır böceği ele geçirilmişti.

3. SON 57 TERS LALEYİ ÖĞRENCİ İHBARI KURTARDI[40]

Resim 2 Ters Lale

Dünyada sadece Erzurum Karayazı'da yetişen bir tür ters lale olan çiçeğin son kalan 57 adet soğanını sökerek yurt dışına götürmeye çalışan 2 Hollandalı, son anda yakalandı. Hollandalı Franciscus Johannes Linschoten'in (60) kullandığı jeep, Türkiye'den çıkış yaparken ihbar üzerine Kapıkule Sınır Kapısı'nda durduruldu. Araçta yapılan aramada, bagaj kısmında küçük saksılarda çiçek fideleri, çeşitli türlere ait bitki kökleri, üzeri numaralandırılarak gazete kağıtlarına sarılmış tohumlar bulundu. Aracın altındaki metal bölmede de çok sayıda bitki tohumu olduğu tespit edildi. Aracın sürücüsü Linschoten ile yanında bulunan Micheal Hubertus Klok (29), gümrük görevlilerine, botanik ve bahçe düzenlemesiyle ilgilendiklerini, söz konusu fide, tohum ve kökleri de kendi bahçelerinde kullanmak üzere 20 farklı ülkeden topladıklarını iddia ettiler. Bitkilerin incelenmesi ve yurt dışına çıkarılmasının suç olup olmadığının anlaşılması için Trakya Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümünden iki uzman çağrıldı. Uzmanların katılımıyla yapılan sayım ve incelemede 160 türe ait toplam 5 bin 236 adet bitki ve tohumu tespit edildi. Bitkiler arasında Türkiye'de ihracı yasak ve endemik türler olan çiğdem, yabani soğan, sıklemen, ters lale (Adıyaman lalesi), kardelen, zambak, şakayık türleri olduğu belirlendi. Ele geçirilen bitkiler arasındaki bir türün, dünyada sadece Erzurum'un Karayazı ilçesinde yetişen ve sadece 57 adet kaldığı belirlenen "*Fritillaria Michailovskyi*" adlı ters lale olduğu ortaya çıktı. Şüphelilerin yurt dışına götürmek için son kalan 57 ters lalenin tamamını söktükleri belirlendi. Olayla ilgili soruşturma

[40] https://www.hurriyet.com.tr/gundem/son-57-ters-laleyi-ogrenci-ihbari-kurtardi-18068058

başlatılırken Hollandalı Linschoten ve Klok, ifadelerinin alınmasının ardından serbest bırakıldı. El konulan bitki soğanları, kök ve tohumları ise Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'ne teslim edildi. Şüphelilerin 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun kapsamında 6 aydan 2 yıla kadar hapis ve 5 bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılabileceği öğrenildi. Hollandalıları ihbar edenlerin Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Mühendisliği Bölümü öğrencileri olduğu öğrenildi. Hollandalıları geçtiğimiz mayıs ayında Artvin Kafkasör mevkiinde bitki toplarken gören öğrencilerin, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü yetkililerine durumu bildirdikleri, buradaki yetkililerin de aracın plakasını gümrük muhafaza ekiplerine haber verdikleri kaydedildi.

"EN BÜYÜK BİTKİ KAÇAKÇILIĞI"

Bitkileri teslim alan Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Türkiye Geofitleri Projesi Yöneticisi ve Süs Bitkileri Uzmanı Erdal Kaya, bugüne kadarki en büyük bitki kaçakçılığının ortaya çıkarıldığını söyledi. Kaya, kendisini en çok üzenin ise tüm dünyada sadece 57 adet kalan ters lale türünün tamamının sökülmesi olduğunu, ancak sökülen lale soğanlarını uygun koşullarda saksılara diktiklerini söyledi. Söz konusu bitki ve köklerinin paha biçilemez olduğunu ifade eden Kaya, şöyle konuştu: "TÜBİTAK ve bazı üniversitelerle birlikte bitkiler üzerinde alzheimer ve kanser araştırmaları yapıyoruz. Bu kapsamda da Türkiye'de sadece belirli bir bölgede yetişen ve üzerinde çalışma yaptığımız 19 bitki türünün korunması için Çevre ve Orman Bakanlığına müracaat etmiştim. Bunlardan bir tanesi de dünyada sadece Erzurum'un Karayazı ilçesinde olan 57 adet ters lale soğanı. Bu yıl içinde projelendirilip arazide lokal korumaya alınacaktı. Ancak Hollandalılar, bu 57 soğanın 57'sini de sökmüş. Alzheimere çare olmak için ters lale türleri üzerinde çalışıyoruz. Bu hastalığın çaresi bu bitkilerde aranıyor. Bunun parayla ölçülecek bir durumu olabilir mi?".

4. ENDEMİK BİTKİ KAÇAKÇILIĞI İDDİASI [41]

Artvin merkeze bağlı Kafkasör Yaylası mevkisinden topladıkları yaklaşık 5 bin adet endemik bitkiyi Hollanda'ya götürmeye çalışan yabancı uyruklu iki kişi, Kapıkule Sınır Kapısı'nda yakalandı. Artvin merkeze bağlı Kafkasör Yaylası mevkisinden topladıkları yaklaşık 5 bin adet endemik bitkiyi Hollanda'ya götürmeye çalışan yabancı uyruklu iki kişi, Kapıkule Sınır Kapısı'nda yakalandı. AA muhabirinin aldığı bilgiye göre, bir süre önce Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi öğretim üyeleri ile öğrencileri, Kafkasör Yaylası'ndaki gezileri sırasında ormanlık alanda durumlarından şüphelendikleri yabancı uyruklu iki kişi gördü. Kafilenin ihbarı üzerine yaylaya gelen İl Çevre ve Orman Müdürlüğü Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü ekipleri, Hollanda uyruklu oldukları tespit edilen F. L. ile S. V.'yi şehir merkezine götürdü. Doğanın korunması konusunda yasal uyarılarda bulunulan iki kişi, daha sonra ekiplerce takibe alındı.

Araçlarıyla il merkezinden ayrılan turistlerin önce Yusufeli ilçesi yönüne gittiklerini, bir süre sonra ters istikamete dönerek Hopa ilçesine hareket ettiklerini tespit eden ekipler, takiplerini Rize il sınırına kadar sürdürdü. Zanlıların araçlarıyla ilgili bilgiyi Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ile gümrük kapılarına bildiren görevlilerin bu uyarılarının ardından, söz konusu kişiler, kullandıkları Hollanda plakalı araçla Kapıkule Sınır Kapısı'ndan çıkmaya çalışırken Artvin'den toplandıkları belirlenen çeşitli türlerde yaklaşık 5 bin adet endemik bitkiyle yakalandı. Zanlılar gözaltına alındı.

"KELEBEK VE BÖCEK KAÇAKÇILIĞI DA YAPILIYOR"

Artvin Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürü Faruk Bucak, AA muhabirine yaptığı açıklamada, son günlerde kentin çeşitli mekanlarında söz konusu faaliyetlerin yapıldığı ihbarlarının geldiğini belirterek, "Almanya ve Fransa'dan gelen iki turist

[41] https://www.haberler.com/yerel/endemik-bitki-kacakciligi-iddiasi-2802885-haberi/

kafilesinin de arazide örnekler topladığı tespit edildi ancak olay yerinden kaçtılar. Bunlara ait bilgiler de gerekli yerlere bildirildi" dedi.

Güvenlik birimlerine, köy muhtarlıklarına ve vatandaşlara biyokaçakçılığın önlenmesi konusunda eğitim verildiğini ifade eden Bucak, şunları kaydetti: "İlimizde özellikle endemik özellik arz eden bitkilerin yoğun bulunduğu bölgelere yabancı turistlerin akın ettiği gözleniyor. Fotoğraf çekme amacı dışında bitkileri toplayarak yurt dışına çıkarmak isteyenlerle de karşılaşılıyor. 2007'de Makedonya uyruklu kişi Artvin'de topladığı bin 450 kelebek, 2008'de Alman uyruklu kişi Artvin'de topladığı 350 adet çeşitli türde böceği yurt dışına çıkarırken İpsala ve Kapıkule gümrük kapılarında yakalanmıştı".

5. DOĞU KARADENİZ'DE "BİYOKAÇAKÇILIK" OPERASYONLARI[42]

Resim 3 Kelebek

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Artvin, Gümüşhane ve Rize'de doğadan izinsiz olarak bitki ve hayvan türleri topladıkları tespit edilen yabancı uyruklu şahıslara 2012 ve 2013 yıllarında 593 bin TL para cezası kesti.

(Mülga) Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Artvin, Gümüşhane ve Rize'de doğadan izinsiz olarak bitki ve hayvan türleri topladıkları tespit edilen yabancı uyruklu şahıslara 2012

[42] https://www.haberler.com/guncel/dogu-karadeniz-de-biyokacakcilik-operasyonlari-5059018-haberi/

ve 2013 yıllarında 593 bin TL para cezası kesti. Toplanan canlılar arasında Hopa Engereği, kelebek, atmaca ve sülük bulunurken, bir ABD vatandaşı da yurtdışına atmaca kan örneği götürmeye çalışırken yakalandı. Doğa Koruma ve Milli Parklar 12. Bölge Müdürlüğü 2012-2013 yıllarında çalışma alanı içerisindeki Artvin, Gümüşhane ve Rize illerinde yapılan çalışmalarda doğadan izinsiz olarak bitki ve hayvan türleri topladıkları tespit edilen yabancı uyruklu şahıslara, Çevre Kanunu'na muhalefetten toplam 593 bin 84 TL idari para cezası uyguladı.

"ARTVİN'DE HOPA ENGEREĞİ"

Edinilen bilgiye göre, yapılan kaçakçılık ve kesilen cezalar şöyle oldu: Artvin'de 7 Haziran 2012 tarihinde doğadan izinsiz olarak Hopa engereği topladıkları tespit edilen İsviçre uyruklu iki kişiye, ayrı ayrı 31 bin 413'er TL idari para cezası verilirken, Artvin'de 10 Temmuz 2012'de izinsiz olarak salyangoz ve sülük topladıkları tespit edilen Macar uyruklu 2 kişi ve Japon uyruklu 4 kişinin her birine 31 bin 413'er TL idari para cezası uygulandı.

Artvin'de 17 Temmuz 2012'de kelebek topladıkları tespit edilen Alman uyruklu 2 kişiye 31 bin 413'er TL idari para cezası verildi. 3 Ağustos 2012'de kelebek topladıkları tespit edilen Alman ve Türk uyruklu 2 kişinin her birine 31 bin 413'er TL idari para cezasının verildiği öğrenildi.

"İTALYANLAR TIRTIL TOPLADI"

Artvin'de 21 Temmuz'da izinsiz olarak 682 adet kelebek ve 11 adet tırtıl topladıkları tespit edilen İtalyan uyruklu 2 kişinin her birine 33 bin 863'er TL idari para cezası verildi. 29 Temmuz'da 2 bin 856 adet kelebek topladıkları tespit edilen Fransız 2 kişi ve Alman uyruklu 1 kişinin her birine 33 bin 863'er TL idari para cezası kesildi.

Gümüşhane'de 16 Mayıs 2012'de böcek topladığı tespit edilen Çek Cumhuriyeti uyruklu 1 kişiye 31 bin 413 TL idari para cezası verildiği belirtilirken, Rize'de izinsiz

atmacacılık faaliyeti yaptığı, atmacadan kan örnekleri alıp yurtdışına çıkarmak istediği tespit edilen ABD uyruklu 1 kişiye 15 bin 400 TL idari para cezası verildi.

6. İZMİR'DE İLK KEZ SİHİRLİ MANTAR ELE GEÇİRİLDİ[43]

Resim 4 Sihirli Mantar

İzmir'de düzenlenen operasyonda, Hollanda'dan kargo ile kente gönderilen poşet içerisinde, uyuşturucu özelliği bulunan yaklaşık yarım kilo ağırlığında mantar ele geçirildi. Piyasada, "sihirli", "büyülü" olarak bilinen mantarlara el konulurken, kargoyu teslim alacak Y.F.Y. hakkında işlem yapılıp savcılığa suç duyurusunda bulunuldu.

İzmir Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü ekipleri, istihbari çalışma doğrultusunda, Hollanda'dan kente kargoyla uyuşturucu madde gönderileceği bilgisini edindi. Haretete geçen ekipler, İzmir Kargo İşleme Merkezi'ne gelen şeffaf poşet içerisinde, yaklaşık yarım kilo ağırlığında kurutulmuş mantar ele geçirdi. Kriminal laboratuvarda yapılan incelemede, mantarın içerisinde psilosibin olarak bilinen uyuşturucu madde bulundurduğu saptandı. Piyasada, "sihirli", "büyülü" mantar olarak bilinen mantarların halüsinasyon etkisi yaptığı belirlendi. Yetkililer, İzmir'de ilk kez bu tip mantarların ele geçirildiğini bildirirken, kargoyu teslim alacak olan Y.F.Y. hakkında işlem yapılıp savcılığa suç duyurusunda bulunuldu.

[43] https://www.sondakika.com/haber/haber-izmir-de-ilk-kez-sihirli-mantar-ele-gecirildi-4862370/

“SİHİRLİ MANTAR”

Sihirli mantarlar, içerisinde uyarıcı özelliği olan uyuşturucu maddeleri barındıran mantar türleri olarak biliniyor. Sihirli mantarların ana psikoaktif uyuşturucu maddesi; psilosibindir. Bu mantar çeşitleri LSD gibi, dört saat boyunca halusinojenik etki özelliğine sahip olarak tanınıyor. Bu mantarlar vücuda alındıklarında bilincin değişmesine neden oluyor. Yetkililer, sihirli mantarların, diğer uyuşturnucu maddeler gibi ölümcül ve tehlikeli olduğunu vurguladı.

7. İNTERNETTE GERGEDAN BÖCEĞİ SATAN KİŞİ YAKALANDI[44]

Bursa’da nadir bulunan ve yurt dışında yüksek fiyatla satılan gergedan böceğini internetten satmak isteyen kişi yakalandı. İznik’te (mülga)Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2’nci Bölge Müdürlüğü ekipleri, yapılan bir ihbar üzerine alıcı gibi davranarak gergedan böceğini internet üzerinden sattığı belirlenen O.A. ile bağlantı kurdu.

Resim 5 Gergedan Böceği

[44] https://www.ensonhaber.com/yasam/internette-gergedan-bocegi-satan-kisi-yakalandi-2014-07-17

“BİYOKAÇAKÇILIK SUÇUNDAN YASAL İŞLEM BAŞLATILDI”

İnternetteki ilanına fiyat koymayan satıcı ile belirlenen adreste buluşan görevliler, böceğe el koyararak O.A. hakkında biyokaçakçılık suçundan yasal işlem başlatıldı. Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2’nci Bölge Müdürü Yahya Güngör, ele geçirilen böceğin nadir bulunan bir tür olduğunu araştırılması için Uudağ Üniversitesi’ne teslim edildiğini söyledi.

8. 2 RUS TURİSTİN ÇANTASINDAN ÇIKANLAR ŞOKE ETTİ[45]

Doğa Koruma ve Milli Parklar Mersin Şube Müdürlüğü ekipleri, ormanlık alanda davranışlarından şüphelendiği 2 Rusya vatandaşının çantasında, 37 kelebek ve 45 böcek ele geçirdi. Biyokaçakçılara 77 bin 502 lira idari para cezası uygulandı. 2 Rus turistin çantasından çıkanlar şoke etti. Doğa Koruma ve Milli Parklar Mersin Şube Müdürü Ahmet Çörtük, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Mersin’in biyolojik çeşitlilik ve endemik türler açısından çok zengin olduğuna dikkati çekerek, ülke genelinde 400’ün üzerinde kelebek türünün bulunduğunu ve bunlardan 200’den fazlasının Mersin’de görüldüğünü söyledi.

“BİYOKAÇAKÇILARA CEZA YAĞDI”

Resim 6

[45] https://www.haberturk.com/gundem/haber/1073963-2-rus-turistin-cantasindan-cikanlar-soke-etti

Bu değerlerin korunması için biyokaçakçılıkla sıkı şekilde mücadele ettiklerini belirten Çörtük, bu denetimlerin sonucunda bir biyokaçakçılık girişiminin suçüstü yapılarak engellendiğini söyledi. Ekiplerin, Çamlıyayla ilçesine bağlı Çıkrıcak mevkisinde yaptıkları kontrollerde, elinde "atrap" isimli böcek yakalama aparatı olan 2 Rusya vatandaşını gördüğünü anlatan Çörtük, kontrolleri yapılan bu kişilerin sırt çantalarından farklı türlerde 37 kelebek ve 45 böceğin ele geçirildiğini aktardı. Çörtük, suçüstü yakalanan bu kişilere 38 bin 751'er lira idari para cezası kesildiğini belirterek, el konulan kelebek ve böceklerden canlı olanların doğaya salındığını, diğerlerinin ise incelenmek üzere Mersin Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü'ne gönderileceğini söyledi.

9. KAYSERİ'DE "BİTKİ KAÇAKÇILIĞI" ŞÜPHESİ[46]

Kayseri'de şüphe üzerine durdurulan Rus turistin çantasında kuru ve toz halde bitki ele geçirildi. İl Emniyet Müdürlüğü Asayiş Büro ekiplerince rutin kontrollerde durumundan şüphelenilerek durdurulan Rusya uyruklu turistin üst aramasında kuru ve toz halde paketlenmiş bitki türleri bulundu.

Polis ekipleri şahsın çantasında ele geçirilen bitki türlerinin incelenmesi için Kayseri Orman ve Su İşleri Şube Müdürlüğüne başvurdu. İncelemede bitkilerin mevsim itibariyle ülkeden toplanmasının mümkün olmadığı, şahsın bu türleri yurt dışından veya aktardan almış olabileceği değerlendirildi. Şahsa, Türkiye'de bulunan tüm bitki türleri ve türevlerinin izinsiz toplanması ve yurt dışına çıkartılmasının yasak olduğu bildirildi. Çantasında bulunan bitkiler endemik olmadığı için şahsa herhangi bir işlem yapılmadığı öğrenildi.

[46] https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/kayseri/kayseride-bitki-kacakciligi-suphesi-11769000

10. KURBAĞA KAÇAKÇILIĞI OPERASYONUNDA 7 BİN 500 KURBAĞA YAKALANDI[47]

Nevşehir'de, izinsiz 7 bin 500 kurbağa yakalayan 5 kişi gözaltına alındı. Nevşehir'in Gülşehir ilçesinde izinsiz kurbağa yakalayan 5 kişi gözaltına alındı, 7 bin 500 kurbağa Kızılırmak'a bırakıldı. Jandarma ekipleri, Gülşehir-Hacıbektaş karayolundaki kontrol noktasında durdurdukları 34 FL 2664 plakalı minibüste arama yaptı. Araçta, 37 torba içinde, izinsiz yakalanmış 7 bin 500 kurbağa bulundu. Minibüsteki Vedat B. (30), İsmail A. (39), Ahmet E. (45), Durmuş N. (45) ve İnayet A. (31), gözaltına alındı.

Gülşehir Jandarma Komutanlığına götürülen zanlıların ifadelerinde, kurbağaları Çankırı, Kırıkkale ve Kırşehir'de Kızılırmak havzasında yakaladıklarını, Adana'da kurbağa işleyip ihraç eden bir işletmeye satacaklarını söyledikleri öğrenildi. Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü ekiplerince yapılan tespitin ardından kurbağalar, Gülşehir'de Kızılırmak'a bırakıldı.

[47] https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/kurbaga-kacakciligi-operasyonunda-7-bin-500-kurbaga-yakalandi/939864

Resim 7 Yakalanan Kurbağalar

Resim 8

Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü Hasan Hüseyin Doğançay, AA muhabirine, kurbağa avının yılın belirli dönemlerinde, tespit edilen bölgelerde izin alınarak yapıldığını, böyle bir kaçakçılık durumuyla ilk kez karşılaştığını söyledi. Doğançay, "Avlak bölgeleri dışında, izinsiz ve belgesiz yakalandığı için el konulan kurbağaları doğal hayata bıraktık." dedi. Zanlıların jandarmadaki işlemleri sürüyor.

11. TRÜF MANTARI KAÇAKÇILIĞINA REKOR CEZA[48]

Trüf mantarını belgesiz ve izinsiz olarak yurt dışına çıkarmak isteyen İtalyan uyruklu kişiye, 466 bin 509 lira para cezası kesildi.

Resim 9 Trüf Mantarı

Topladığı trüf mantarını, belgesiz ve izinsiz olarak yurt dışına çıkarmak isterken yakalanan İtalyan vatandaşına, Hamzabeyli Gümrük Müdürlüğü ekiplerince 466 bin 509 lira para cezası kesildi. İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü'nden yapılan açıklamada, beyaz trüf (Tuberborchii) mantarı arayan kişilere karşı, koruma ve denetim faaliyetlerine hız verildiği bildirildi. Açıklamada, Türkiye'de çok bilinmeyen ancak ticari değeri yüksek olan beyaz trüf mantarının kilosunun 250 avroya satıldığı belirtildi.

Bir İtalyan vatandaşının, İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü sorumluluk alanındaki Trakya Bölgesi'ndeki ormanlardan kaçak olarak topladığı 28 kilo 960 gram beyaz trüf mantarını, yurt dışına izinsiz çıkarmak isterken Hamzabeyli Gümrük Kapısı'nda yakalandığı kaydedilen açıklamada, söz konusu kişiye 466 bin 509 lira para cezası kesildiği ifade edildi. Bu olayın ardından İstanbul Orman Bölge Müdürlüğünce, devlet ormanlarında kaçak yollarla trüf toplayanlara karşı koruma ve denetim faaliyetlerine hız verildiği aktarıldı. Açıklamada, görüşlerine yer verilen İstanbul Orman Bölge Müdürü Recep Ateş, Türkiye'deki önemli doğal zenginliklerden ve kıymetli bitki türlerinden olan trüf mantarından sürdürülebilir faydalanma ilkesine zarar verecek kanunsuz

[48] https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/truf-mantari-kacakciligina-rekor-ceza-/1080261

müdahalelere izin vermeyeceklerini kaydetti. Bu yola tevessül edenlerin en ağır şekilde cezalandırılacağını belirten Ateş, orman köylülerine, özellikle köpekle dolaşan yabancıları, yetkililere bildirmeleri konusunda çağrıda bulundu.

12. KORUMA ALTINDAKİ BİTKİYİ KAÇIRMAYA ÇALIŞTI 48 BİN LİRA CEZA YEDİ[49]

Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) Genel Müdürlüğünce, Elâzığ'da 6 kilogram salep soğanı kaçırmak isteyen kişiye 48 bin 625 lira idari para cezası uygulandı.

Resim 10

AA muhabirinin DKMP Genel Müdürlüğü yetkililerinden aldığı bilgiye göre, biyoçeşitliliğe zarar veren unsurları bertaraf etmek için kolluk kuvvetleriyle iş birliği halinde yürütülen denetim çalışmaları devam ediyor. Orman ve Su İşleri Bakanlığınca koruma altına alınan salep bitkisi kaçakçılığı yapanlara cezai işlem uygulanıyor. Elâzığ'ın Alacakaya İlçe Jandarma Komutanlığı ekiplerinin devriye faaliyeti sırasında Altıoluk Mahallesi sınırları içerisinde şüpheli bir araçta yapılan aramada, teneke kutuda yaklaşık 6 kilogram salep soğanı bulundu.

İlçe Jandarma Komutanlığı tarafından Doğa Koruma Milli Parklar Elâzığ Şube Müdürlüğüne bilgi verilmesi üzerine olay yerine intikal eden ekiplerce salep soğanları

[49] https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/koruma-altindaki-bitkiyi-kacirmaya-calisti-48-bin-lira-ceza-yedi/1130145

teslim alındı. Soğanları tabiattan toplayarak, biyolojik çeşitliliği tahrip eden kişiye Çevre Kanunu'nun ilgili maddesi gereğince 48 bin 625 lira idari para cezası uygulandı. Ele geçirilen salep soğanları DKMP Şube Müdürlüğü personeli tarafından yeniden tabiata kazandırıldı.

13. HORASAN'DA KUŞ KAÇAKÇILIĞI OPERASYONU[50]

Erzurum'da jandarma ekiplerinin yaptığı yol uygulamasında aracında 22 adet bağırtlak kuşu ele geçirilen şahıs kaçakçılık suçundan gözaltına alındı.

Resim 11

Erzurum'da jandarma ekiplerinin yaptığı yol uygulamasında aracında 22 adet bağırtlak kuşu ele geçirilen şahıs kaçakçılık suçundan gözaltına alındı. Alınan bilgiye göre, Erzurum'un Horasan ilçe sınırlarında bulunan Dellalhan Jandarma Karakol Komutanlığı ekipleri tarafından Jandarma Karakol Komutanlığı önünde yapılan yol uygulamasında şüphe üzerine bir otomobil durduruldu. Araçta yapılan aramada usulsüz taşındığı tespit edilen 21 adet canlı, 1 adet ölü olmak üzere 22 adet bağırtlak kuşu ele geçirildi. Şüpheli

[50] http://www.erzurumgazetesi.com.tr/haber/Horasan-da-kus-kacakciligi-operasyonu/114081

şahıs kaçakçılık suçundan adliyeye sevk edilirken ele geçirilen kuşlar Erzurum İl Şube Müdürlüğü Av Koruma ve Kontrol ekibine teslim edildi.

14. VAN'DA DÜZENLENEN KAÇAKÇILIK OPERASYONUNDA 630 MUHABBET KUŞU ELE GEÇİRİLDİ[51]

Van İl Jandarma Komutanlığı ekiplerince kaçakçılıkla mücadele kapsamında devam eden çalışmalar neticesinde, yurda yasadışı yollardan getirilen 630 kaçak muhabbet kuşu ele geçirildi. Van'da düzenlenen kaçakçılık operasyonunda 630 muhabbet kuşu ele geçirildi.

Resim 12

Van İl Jandarma Komutanlığı'na bağlı Saray İlçe Jandarma Komutanlığı ekiplerince, Saray ilçesi Zincirkıran Mahallesi girişinde icra edilen yol emniyet ve kontrol faaliyeti esnasında ilçeye bağlı Baltepe mahallesi istikametinden Özalp ilçesi istikametine seyir halinde olan şüpheli bir araçta arama yapıldı. Yapılan aramada İran'dan yasadışı

[51] https://www.star.com.tr/yasam/vanda-duzenlenen-kacakcilik-operasyonunda-630-muhabbet-kusu-ele-gecirildi-haber-1378227/

yollarla Türkiye'ye getirilen 6 demir kuş kafes içerisinde 630 muhabbet kuşu ele geçirildi. Olayla ilgili araç sürücüsü gözaltına alınırken, tahkikatın başlatıldığı belirtildi.

15. İSTANBUL'DA "KAÇAK KUŞ" OPERASYONU[52]

İstanbul'da yurt dışından kaçak getirilen kuşlara yönelik çalışma yapan polis, bir depoda yabancı hayvanların ticaretiyle ilgili uluslararası anlaşmalara aykırı tutulan 3 bin 100 kuş yakalandı. Aralarında nesli tükenme tehlikesinde olan 89 papağan ve bülbül ise el konularak Darıca Hayvanat Bahçesine götürüldü.

Resim 13 Papağan

Operasyon İstanbul Emniyeti'ne bağlı Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekiplerince gerçekleştirildi. Sultanbeyli'deki bir depoda, yurt dışından kaçak olarak getirilen çok sayıda kuş bulunduğu bilgisi üzerine harekete geçen polis, adrese baskın düzenledi.

"ÖZEL TÜRLERİN BULUNDUĞU 3 BİN 100 KUŞ"

Depodaki kafeslerde tutulan kuşların, uluslararası hayvan ticaretini düzenleyen CİTES sözleşmesine aykırı olarak tutulduğu belirlendi. Aralarında özel türlerin de bulunduğu 3 bin 100 kuş 1 hafta süreyle karantinaya alındı. Daha sonra yapılan incelemelerde, 3 Hint

[52] https://www.sozcu.com.tr/2018/gundem/istanbulda-kacak-kus-operasyonu-2765274/

Bülbülü, 9 Senegal Papağanı, 4 Amazon Papağanı, 7 Myiopsitta Monachus Papağanı'nın da bulunduğu 89 papağana el koydu.

"PAPAĞANLAR DARICA HAYVANAT BAHÇESİ'NDE"

Ek konulan papağanlar, adli ve idari işlemlerin tamamlanmasına kadar Darıca Hayvanat Bahçesi'ne teslim edildiği öğrenildi. Kuşların tutulduğu iş yeri sahibi H.T.Ş. ve S.G. hakkında 5607 sayılı "Kaçakçılık Kanununa Muhalefet" suçundan işlem yapıldı. Soruşturmanın sürdüğü belirtildi.

16. 280 TÜP KOBRA ZEHRİ ELE GEÇİRİLDİ (KOBRA ZEHRİ NEDİR, NE İŞE YARAR?)[53]

Elâzığ'da bir otomobile düzenlenen operasyonda 280 tüp kobra yılanının zehiri gele geçirildi. Elâzığ İl Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube ekipleri, kente kobra yılan zehri getirileceği bilgisini aldı. 2 şüpheli gözaltına alındı. Ekipler bunun üzerine çalışma başlattı. Çalışmalar neticesinde belirlenen bir otomobile merkez Hilalkent Mahallesi'nde operasyon düzenlendi. Operasyonda araçta 280 tüp kobra yılanının zehri ele geçirildi. Yılan zehrine el koyan polis 2 şüpheliyi de gözaltına aldı.

Resim 14

[53] https://www.posta.com.tr/son-dakika/280-tup-kobra-zehri-ele-gecirildi-kobra-zehri-nedir-ne-ise-yarar-1373150

“KOBRA ZEHİRİ NEDİR?”

Kobra zehirinin büyük bir bölümü protein ve polipeptitlerden oluşmaktadır. Kobra zehiri, yılanın gözlerinin arkasında yer alan tükürük bezlerinde üretilir. Yılan, avını ısırdığında 8-10 mm civarında olan dişleri ile ısırdığı yara kısmından zehirini içeriye enjekte eder. Kral kobra zehiri, nörotoksiktir ve saldırdığı kişinin doğrudan merkezi sinir sistemine etki eder. Hızlıca şiddetli bir acı başlar ve zehir bulanık görüş, vertigo, uyku hali ve felç gibi durumlara yol açar. Zehirin etki ettiği ilerleyen dakikalarda kardiyovasküler çöküş meydana gelir ve saldırıya uğrayan kişi komaya girer. Son aşamada ise solunum yetmezliği ile birlikte ölüm meydana gelir.

“KOBRA ZEHİRİ NE İŞE YARAR?”

Bir insanı kısa sürede öldürebilen kobra zehiri sağlık ve diğer alanlarda da kullanılmaktadır. Öldürücü özelliği bulunsa da, kobra zehiri günümüzde kimyasal silahların ayrıştırılması, kanser tedavisi, doping ve kozmetik sektöründe kullanılmaktadır.

17. BALIKESİR’DE 2 BİN YILLIK YILAN ZEHRİ VE ŞARAP MAYASI ELE GEÇİRİLDİ[54]

Balıkesir İl Jandarma Komutanlığı ekipleri, Susurluk ilçesinde piyasa değeri yaklaşık 1 milyon TL olan 2 bin yıllık yılan zehri ve şarap mayası ele geçirdi. Olayla ilgili 7 kişi gözaltına alındı. Balıkesir İl Jandarma Komutanlığı’na bağlı ekipler, istihbarat çalışmaları neticesinde İstanbul’dan, İzmir’e tarihi eser kaçakçılığı yapıldığı bilgisine ulaştı. Bu gelişme üzerine harekete geçen jandarma ekipleri, Susurluk ilçesinde bir akaryakıt istasyonunda operasyon düzenledikleri şüpheli araçta, piyasa değeri yaklaşık 1 milyon TL olan, 2 küp yılan zehri ve 8 küp şarap mayası ele geçirdi. Olayla ilgili gözaltına alınan M.D., R.P., M.Y., E.Z., H.Ç., A.K., ve S.G. jandarmadaki işlemleri tamamlandıktan sonra adliyeye sevk edilecek.

[54] https://t24.com.tr/haber/balikesirde-2-bin-yillik-yilan-zehri-ve-sarap-mayasi-ele-gecirildi,548557

Resim 15

18. ELAZIĞ'DA YAKALANDI! DÜNYANIN EN PAHALISI, DEĞERİ 17 MİLYON LİRA ÇIKTI[55]

Elâzığ'da bir otomobile düzenlenen operasyonda ele geçirilen 280 tüp kobra yılanı zehirinin piyasa değerinin 17 milyon lira olduğu öğrenildi.

Resim 16

55 https://www.yenialanya.com/haber/3995937/elazigda-yakalandi-dunyanin-en-pahalisi-degeri-17-milyon-lira-cikti

Elâzığ'da bir otomobile düzenlenen operasyonda ele geçirilen 280 tüp kobra yılanı zehrinin piyasa değerinin 17 milyon lira olduğu öğrenildi. Ele geçirilen zehrin dünyada en pahalı sıvılar arasında yer aldığı öğrenildi.

"POLİSE ZEHİR İHBARI"

Edinilen bilgiye göre, Elâzığ İl Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube ekipleri, kente kobra yılan zehri getirileceği bilgisini aldı. Ekipler bunun üzerine çalışma başlattı. Çalışmalar neticesinde belirlenen bir otomobile merkez Hilalkent Mahallesi'nde operasyon düzenlendi. Operasyonda araçta 280 tüp kobra yılanının zehri ele geçirildi.

"PİYASA DEĞERİ 17 MİLYON"

Yapılan incelemelerde 280 tüp kobra zehrinin piyasa değerinin 17 milyon lira olduğu ortaya çıktı. Öte yandan, gözaltına alınan 2 şüpheli ile ilgili işlemlerin devam ettiği bildirildi.

"KOBRA ZEHİRİ NEREDE KULLANILIYOR?"

Dünyanın en pahalı ikinci sıvısı olarak bilinen kobra zehrinin bir insanı kısa sürede öldürebildiği bilinirken, sağlık, kimyasal silahların ayrıştırılması, doping ve kozmetik sektöründe kullanıldığı öğrenildi.

19. ANTALYA'DA 30 MİLYON TL DEĞERİNDE KOBRA ZEHİRİ YAKALANDI[56]

Antalya Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, önemli bir istihbarat bilgisine ulaştı. Ulaşılan bilgileye göre, ülkeye kaçak yollarla sokulan

[56] https://www.timeturk.com/antalya-da-30-milyon-tl-degerinde-kobra-zehiri-yakalandi/haber-1000925

kobra zehrinin satışı için Antalya'ya getirilmişti. Çalışma yapan polis, A.T. adlı şüpheliyi belirledi. Şüpheli takibe alınmaya başlandı.

"34 TÜP ELE GEÇİRİLDİ"

Habertürk'ten Mustafa Şekeroğlu'nun haberine göre, Çalışmanın ardından şüphelinin aracı Muratpaşa ilçesinde durduruldu. Arabada yapılan aramada 34 cam tüplerin içerisinde, 30 milyon TL değerinde, toplam 113,19 gram kobra zehri bulundu. Şüpheli A.T. gözaltına alındı.

"TEK DAMLASIYLA FİL 8 SANİYEDE ÖLÜYOR"

Tek damlasıyla bir fili sekiz saniyede öldürebilen zehir, dünya üzerindeki ikinci derecedeki etkili zehir olarak biliniyor. Yılan zehirleri damar daraltıcı ve kanamayı durdurucu ilaç yapımında, sara hastalığı ile eklem iltihaplanması tedavisinde kullanılabiliyor. Kanser hastalarına verilen kemoterapi ilaçlarının içinde de yılan zehri bulunuyor.

Resim 17

20. İRAN UYRUKLU 4 KİŞİ TRÜF MANTARI KAÇAKÇILIĞI YAPARKEN YAKALANDI[57]

Van'dan İstanbul'a gitmek üzere havalimanına giden İran uyruklu 4 kişinin valizlerinin içerisinde 83 kilo trüf mantarı ele geçirildi. Van Ferit Melen Havalimanı'nda durumlarından şüphelenilen 4 İranlı'nın valizlerinde yapılan aramada piyasa değeri 1 milyon 170 bin 383 TL değerinde 83 kilo 300 gram Trüf Mantarı ele geçti.

Resim 18

[57] https://www.haberturk.com/iran-uyruklu-4-kisi-truf-mantari-kacakciligi-yaparken-yakalandi-2551785

Van Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube ve Ferit Melen Havalimanı Müdürlüğü ekipleri, İstanbul'a gitmek için havalimanına giriş yapan İran Uyruklu M.K, S.J., M.G. ve J.G. adlı kişilerden şüphelendi. Valizleri X-Ray'den geçirildikten sonra yapılan detaylı aramada, valizlerde toplam 83 Kilo 300 Gram trüf mantarı ele geçirildi. İran Uyruklu M.K., S.J., M.G. ve J.G. gözaltına alınarak haklarında "5607 Sayılı Kanun'a Muhalefet Etmek" suçundan adli işlem yapıldı.

Ele geçirilen trüf mantarının gümrüklenmiş piyasa değeri 1.170.383,00 TL olduğu bildirildi. 4 İranlı'nın mantarları kaçak yollardan Türkiye'ye soktuğu ve İstanbul'da piyasaya sürecekleri belirtildi. Toplanması ve ticareti izne tabi olan trüf mantarının gıda ve kozmetik alanında kullanıldığı kaydedildi.

21. TRÜF MANTARI KAÇAKÇISINA PARA CEZASI[58]

Resim 19 Trüf Mantarı

Dereköy Gümrük Kapısı'nda izinsiz ve belgesiz olarak yurt dışına çıkarılmaya çalışılan 5 kilo 700 gram beyaz trüf mantarı ele geçirildi. Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünden yapılan açıklamaya göre, Kırklareli Dereköy Gümrük Müdürlüğünden yurt dışına çıkış yapmaya çalışan Bulgaristan uyruklu kişinin aracında bez torba içinde 5 kilo 700 gram beyaz Trüf Mantarı ele geçirildi.

[58] https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/truf-mantari-kacakcisina-para-cezasi-41172247

Gümrük polisi ve muhafaza memurlarınca yapılan kontrollerde belgesiz ve izinsiz bir şekilde yurt dışına çıkarılmaya çalışıldığı tespit edilen mantarlara el konuldu. Mantarı yurt dışına çıkarmaya çalışan kişiye, Çevre Kanunu uyarınca 60 bin 130 lira idari para cezası kesildi. Söz konusu kişinin verdiği ifadede beyaz trüf mantarını Edirne'nin Enez ilçesinde ormanlık alandan topladığını söylediği belirtildi. Kırklareli Orman İşletme Müdürlüğüne teslim edilen mantarın kilogramının 20-25 bin liradan alıcı bulduğu kaydedildi.

22. AĞRI'DA BİYOKAÇAKÇILIK YAPAN 2 KİŞİYE 120 BİN LİRA CEZA VERİLDİ[59]

Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) Genel Müdürlüğü ekipleri Ağrı'nın Eleşkirt ilçesinde biyokaçakçılık yapan yabancı uyruklu 2 kişiye 60'ar bin liradan toplam 120 bin lira idari para cezası uyguladı.

"AĞRI'DAN KAÇIRACAKLARDI! BEDELİ AĞIR OLDU"

Bakanlıktan yapılan açıklamaya göre, güvenlik güçlerince gerçekleştirilen devriye görevi sırasında şüpheli görülen yabancı plakalı bir araçta arama yapıldı. İçinde 2 kişinin bulunduğu araçta böcek toplamak için hazırlanan teçhizat ve tuzaklarla etil alkolle koruma altına alınmış çok sayıda kelebek, böcek ve sinek ele geçirildi.

Resim 20 Olayda ele geçirilenler

[59] https://www.haberturk.com/agri-da-biyokacakcilik-yapan-2-kisiye-120-bin-lira-ceza-verildi-2536718

“120 BİN LİRA İDARİ PARA CEZASI”

Karakola götürülen şahısların Macaristan uyruklu oldukları ve ellerinde herhangi bir izin belgesi bulunmadığı tespit edilirken, DKMP ekipleri şahıslara 60’ar bin liradan 120 bin lira idari para cezası uyguladı. Teçhizatlara el konulurken kelebek, böcek ve sinekler ise türlerinin tespiti için üniversiteye gönderildi.

23. SOSYAL MEDYADAN MAYMUN SATIŞI YAPAN KİŞİ GÖZALTINA ALINDI[60]

Tropikal bölgelerde yaşayan ve ticareti özel izine tabi maymunları kaçak yollarla yurda getirerek sosyal medya üzerinden pazarlamaya çalıştığı öne sürülen kişi gözaltına alındı. Ticareti özel izine tabi 2 maymunu, yasa dışı şekilde pazarlamaya çalıştığı ileri sürülen zanlı yakalandı.

İstanbul Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CİTES) kapsamında alınıp satılması özel izne tabi olan ve tropikal bölgelerde yaşayan maymunların, yasa dışı yollarla yurda getirilerek sosyal medya üzerinden satıldığı bilgisi üzerine çalışma başlattı. Şüpheli Y.T. ile müşteri gibi davranarak sosyal medya üzerinden pazarlık yapan polis, “örümcek” cinsi maymun için 8 bin 500, “rhesus” cinsi maymun için ise 7 bin 500 liraya anlaştı.

[60] https://www.yeniakit.com.tr/haber/sosyal-medyadan-maymun-satisi-yapan-kisi-gozaltina-alindi-947020.html

Resim 21

Polis, çalışma kapsamında Zeytinburnu'ndaki bir adrese düzenlediği operasyonda Y.T.'yi gözaltına aldı. Zanlıya, 5607 Sayılı Kaçakçılık Kanunu'na muhalefetten adli işlem yapıldı. Evdeki aramada bulunan 2 maymunun ise Doğa Koruma ve Milli Parklar 1. Bölge Müdürlüğü ekiplerine teslim edileceği öğrenildi.

24. SOSYAL MEDYADA İGUANA VE TARANTULA SATANLARA OPERASYON[61]

Sosyal medyada vahşi hayvan türlerini kaçak olarak satmaya çalışan 12 kişi hakkında işlem yapıldı İstanbul Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, kaçak yollarla yurda sokulan İguana ve Tarantulaların sosyal medya üzerinden satıldığını belirleyerek çalışma başlattı. Kaçakçılık polisi, Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü ekiplerinin yardımıyla sosyal medya üzerinden hayvan satışı yapan şüphelilerin bilgisayarlar İP adreslerinden gerçek adres ve kimliklerini tespit etti.

"30 TARANTULA, 1 İGUANA, 3 PAPAĞAN"

8 ilçedeki şüphelilerin yakalanması için dün operasyon düzenlendi. Yapılan baskınlarda 30 tarantula, 1 yeşil iguana ve 3 sultan papağanı ele geçirildi. Nesli Tehlike Altında

[61] https://t24.com.tr/haber/sosyal-medyada-iguana-ve-tarantula-satanlara-operasyon,794536

Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CİTES) gereği alım satımı özel izne tabi olan bu vahşi hayvan türlerini kaçak olarak satmaya çalışan 12 kişi hakkında adli işlem yapıldı.

Resim 22

“İGUANA 4 BİN, TARANTULA 2 BİN LİRA”

Şüphelilerin iguanayı 4 bin, tarantulaları 2 bin, yavru örümcekleri de 100 liraya sattığı öğrenildi. Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü’nde ki soruşturmanın tamamlanmasıyla hayvanlar, Darıca Hayvanat Bahçesi’ne teslim edildi.

25. KAÇAK PAPAĞAN OPERASYONU: 45 PAPAĞANA EL KONULDU[62]

Resim 23

Türkiye'ye yurtdışından kaçak yolla getirilen ve uluslararası hayvan ticaretini düzenleyen CITES sözleşmesine aykırı olarak taşınan 45 papağana el konuldu. Bulgaristan'dan getirildiği belirtilen papağanlara yönelik operasyonda 2 şüpheli gözaltına alındı. Alınan bilgiye göre, İstanbul Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü Emtia Kaçakçılığı Büro Amirliği ekipleri, yurda kaçak olarak getirilen papağanların ticaretini yapan şebeke tespit etti.

Resim 24

Yapılan çalışmalar kapsamında bir şebekenin Bulgaristan'dan Türkiye'ye papağan olarak bilinen kuş türlerinden getirdiğini belirleyen polis, bu hayvanların İstanbul'da

[62] https://www.iha.com.tr/haber-kacak-papagan-operasyonu-45-papagana-el-konuldu-804400/

satıldığını ortaya çıkardı. Çalışmalarını derinleştiren kaçakçılık polisi, Bulgaristan plakalı bir aracı il sınırından itibaren takibe alarak Mahmutbey Gişeler'de durdurdu.

Ekiplerce durdurulan araçta yapılan aramalar sonucu 45 adet değişik cinslerde papağan ele geçirildi. Araca el konulurken, 2 şüpheli yakalanarak gözaltına alındı. Şüpheliler, sorgulanmak üzere Kaçakçılık Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'ne getirildi. Papağan kaçakçısı 2 şüphelinin emniyetteki işlemlerinin devam ettiği öğrenildi.

26. SOSYAL MEDYA ÜZERİNDEN EGZOTİK HAYVAN SATIŞI YAPAN 4 KİŞİ YAKALANDI[63]

Resim 25 Beyaz Kobra

İstanbul'da sosyal medya üzerinden egzotik hayvan satışa yapan kişilere yönelik operasyon düzenlendi. Aralarında bir öğretmenin de bulunduğu 4 kişi gözaltına alındı. 1 adet Kraliyet Kobra cinsi beyaz yılan, 1 adet 80 santimetre uzunluğnuda kahverengi İguana, 1 adet Sakallı Ejder cinsi kertenkele ve 1 adet Leopard Gecko cinsi kertenkele ele geçirildi.

63 https://www.gunes.com/gundem/sosyal-medya-uzerinden-egzotik-hayvan-satisi-yapan-4-kisi-yakalandi-990471

İstanbul Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, CİTES sözleşmesi gereği alınıp satılması özel izne tabi olan egzotik hayvanların sosyal medya üzerinden alınıp satıldığını tespit etti...

“MÜŞTERİ KILIĞINDA OPERASYON DÜZENLENDİ”

Habertürk’ten Nihat Uludağ’ın haberine göre kaçakçılık polisi, müşteri kılığında sosyal medya üzerinden bu hayvanları satan kişilerle iletişime geçti.

“**10 BİN LİRAYA İGUANA SATAN ÖĞRETMEN GÖZALTINA ALINDI”**

İlk operasyon, 80 santimetre uzunluğundaki kahverengi İguana’yı 10 bin liraya satmaya çalışan öğretmen T.A.’ya yapıldı. T.A. Gözaltına alınırken satmaya çalıştığı İguana’ya el konuldu.

“BEYAZ KOBRA VE LEOPARD GECKO KERTENKELE”

Resim 26 Leopard Gecko Kertenkele

Daha sonra, tehlikeli bir tür olarak nitelendirilen Leopart Gecko Geco cinsi kertenkele ve Kraliyet Kobra cinsi beyaz yılanı satmaya çalışan F.A.T. ve Y.S. Suçüstü yapılarak gözaltına alındı.

"SAKALLI EJDER'İ DE SATAMADILAR"

Müşteri kılığında operasyonlarını sürdüren polis, Sakallı Ejder'i 550 liraya satmaya çalışan A.G.'yi de gözaltına aldı.

"ZANLILARA KAÇAKÇILIKTAN ADLİ İŞLEM YAPILDI"

Operasyonda gözaltına alınan, T.A., F.A.T., Y.S. Ve A.G.'ye 5607 sayılı kaçakçılık kanununa muhalefet suçundan adli işlem yapıldı...

"EGZOTİK VAHŞİ HAYVANLAR HAYVANAT BAHÇESİNE TESLİM EDİLDİ"

Operasyonlarda ele geçirilen, beyaz Kobra yılanı, İguana, Sakallı ejder, Leopart Gecko Geco Kertentele ve Sakallı Ejder cinsi kertenkele Darıca Hayvanat Bahçesi'ne teslim edildi.

27. İSTANBUL'DA 'KOBRA ZEHRİ'OPERASYONU: 541 TÜP ZEHİR ELE GEÇİRİLDİ[64]

İstanbul'da düzenlenen operasyonda, yasa dışı yollarla yurda sokulan ve piyasa değeri yaklaşık 10 milyon lirayı bulan 541 tüp kobra zehri ele geçirildi. 2 şüphelinin gözaltına alındığı operasyonda ele geçirilen yılan zehrinin kanser tedavisinden kimyasal silah ayrıştırmasına kadar birçok alanda kullanıldığı öğrenildi. Alınan bilgiye göre, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şubesi ekipleri, Rusya'da laboratuvar ortamında imal edilen kobra zehrini yasa dışı yollardan Türkiye'ye getirdiği

[64] https://www.cnnturk.com/video/turkiye/istanbulda-kobra-zehri-operasyonu-541-tup-zehir-ele-gecirildi

tespit edilen C.Ç. ve E.D.'yi yakın takibe aldı. İki kişinin kaçak yollarla ülkeye getirilen kobra zehrini Güngören'de bir depoda sakladıkları ve satmak için müşteri aradıkları bilgisine ulaşan emniyet güçleri, belirlenen adrese baskın düzenledi. Operasyonda E.D. ve C.Ç. gözaltına alındı. Şüpheli şahıslara ait depoda 24'ü kobra zehri olmak üzere 541 cam tüpte toplam 9 milyon 750 bin TL değerinde yılan zehri ele geçirildi.

"KANSER TEDAVİSİNDE KULLANILIYOR"

İstanbul'da ele geçirilen kobra zehrinin kanser tedavisinde, kimyasal silahların ayrıştırmasında, sanayi sektöründe, doping ilaçlarında ve kozmetik sanayisinde kullanıldığı, dünyanın en pahalı zehirleri arasında yer aldığı belirtiliyor.

Resim 27

"BİR DAMLASI KOCA BİR FİLİ ÖLDÜRMEYE YETERLİ"

Söz konusu zehir türünün tek damlasıyla bir fili saniyeler içinde öldürmeye yettiği vurgulanırken, bu tür dünya üzerindeki ikinci derecede etkili zehir olarak biliniyor. Yılan zehirleri damar daraltıcı ve kanamayı durdurucu ilaç yapımında, sara hastalığı ile

eklem iltihaplanması tedavisinde kullanılabiliyor. Kanser hastalarına verilen kemoterapi ilaçlarının içinde de yılan zehri bulunduğu ifade ediliyor. Bu haliyle sıvılar içinde en değerlisi olduğu öğrenilen kobra zehrinin, altın madeninden dahi daha değerli ve pahalı olduğu belirtiliyor. Gözaltına alınan 2 şüpheli hakkında "5607 Sayılı Kaçakçılık Kanununa Muhalefet" suçundan adli tahkikat başlatıldığı bildirildi.

28. KAÇAKÇILAR SINIR TANIMIYOR[65]

Denizli Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekiplerinin gerçekleştirdiği operasyonlarda yapılan yakalamalar şaşkınlık yarattı. Kaçakçılıkta sınır tanımayan zanlılar akaryakıt, endemik böcek, cinsel içerikli hap ve daha neler neler kaçırıyor. Denizli Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri,25 Kasım-1 Aralık tarihleri arasında başarılı operasyonlara imza attı. Bir hafta içinde kaçakçılara yönelik beş ayrı operasyon gerçekleştiren polis, 3250 litre kaçak akaryakıt, 757 adet cinsel içerikli ürün, 444 adet kaçak kol saati, 261 adet kaçak parfüm, 123 şişe sahte alkol ele geçirirken, 2 adette endemik tür böcek buldu. Operasyonlarda gözaltına alınan 7 zanlı hakkında Kaçakçılık Kanunu'na muhalefet suçlamasıyla işlem başlatıldı.

Resim 28

[65] https://www.denizlihaber.com/yasam/polis-adliye/kacakcilar-sinir-tanimiyor/

29. ZEYTİNBURNU'NDA KAÇAK PAPAĞAN OPERASYONU; 2 GÖZALTI[66]

Yurt dışından yasadışı yollarla Türkiye'ye canlı hayvan getiren ve internette satan kişilere yönelik İstanbul Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri operasyon düzenledi. Operasyonda 3 Ara cinsi papağan ele geçirildi. 2 kişi gözaltına alındı.

Resim 29 Papağan

İstanbul Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri yasadışı yollarla canlı hayvan ticareti yapıldığı tespit etti. Yurtdışından getirilen hayvanların internet üzerinden satıldığı belirlendi. Bunun üzerine polis teknik ve fiziki takip başlattı. İnternet üzerinden alıcı gibi davranan sivil Kaçakçılık polisleri, dün Zeytinburnu'nda bir adrese operasyon düzenledi. Yapılan operasyonda yasadışı yollarla getirilen her birinin değeri 12 ile 15 bin lira arasında değişen 3 adet ARA Papağanı ele geçirildi, 2 kişi gözaltına alındı. Ele geçirilen papağanlar polis ekipleri tarafından Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar 1. Bölge Müdürlüğü görevlilerine teslim edildi.

[66] https://www.dha.com.tr/gundem/zeytinburnunda-kacak-papagan-operasyonu-2-gozalti-1737191

Gözaltına alınan 2 şüphelinin işlemleri Vatan Caddesi'ndeki Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü'nde devam ediyor. Polis kamerasına yansıyan görüntülere ise, yasadışı yollarla getirilen hayvanlar için çok sayıda kafesin olduğu görüldü.

"2019'DA 760 CANLI HAYVAN ELE GEÇİRİLDİ"

Öte yandan Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekiplerinin hayvan kaçakçılığına yönelik 2019 yılında yaptığı operasyonlarda "nesli tehlike altında olan yabani hayvan ve bitki türlerinin uluslararası ticaretine ilişkin sözleşmenin uygulanmasına dair yönetmelik" kapsamında maymun, timsah, yılan ve tarantula başta olmak üzere toplam 760 canlı hayvan ele geçirildi.

30. KAÇAKÇILIK POLİSİNDEN PAPAĞAN VE SAKA KUŞU OPERASYONU[67]

Sosyal medya üzerinden nesli tükenme tehlikesinde olan kuş türlerinin yasadışı yollarla satıldığı bilgisi üzerine Beykoz'da bulunan bir adrese operasyon düzenlendi. Adreste yapılan aramalarda 11 Macaw papağanı, 4 Jako papağanı yavrusu, 3 Saka kuşu, 13 papağan yumurtası, kuluçka makinesi ve yavru küvezi ele geçirildi.

Resim 30

[67] https://www.dha.com.tr/gundem/kacakcilik-polisinden-papagan-ve-saka-kusu-operasyonu-1749930

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, sosyal medya üzerinden nesli tükenme tehlikesinde olan kuş türlerinin yasadışı yollarla satıldığını belirledi. Bunun üzerine harekete geçen polis, sosyal paylaşım sitelerinden açılan bir hesap üzerinden özel izne tabi olan ve "Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmesi (CITES)" kapsamında bulunan Jako papağanı, Macaw papağanı ve Saka kuşu ile yavrularının satışına dair ilanlar verildiğini tespit etti. Çalışmalarını tamamlayan polis ekipleri, 3 Ocak günü Beykoz, Çubuklu Mahallesi'nde bulunan müstakil bir binaya operasyon düzenledi.

Gerçekleştirilen operasyonda kuşları sosyal medya üzerinden sattığı belirlenen H.B. yakalanarak gözaltına alınırken, adreste yapılan aramalarda 11 Macaw papağanı, 4 Jako papağanı yavrusu, 3 Saka kuşu, 13 papağan yumurtası, kuluçka makinesi ve yavru küvezi ele geçirildi. Ele geçirilen kuşların piyasa değerinin ise 200 bin lira olduğu öğrenildi. Operasyonda ele geçirilen 11 Macaw papağanı, 4 Jako papağanı yavrusu ve 13 yumurta Darıca Hayvanat Bahçesine götürülürken, kuluçka makinesi, yavru küvezi ve 3 saka kuşu Tarım ve Orman Bakanlığı 1.Bölge Müdürlüğü İstanbul Şube Müdürlüğü'ne teslim edildi. Düzenlenen operasyonda yakalanan H.B.'ye Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü'nde "Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Muhalefet" suçundan adli işlem yapılmasının ardından adliyeye sevk edildi. H.B. adli makamlarca serbest bırakıldı.

31. SİLAH KAÇAKÇILIĞI OPERASYONUNDA TROPİK HAYVANLAR DA KURTARILDI[68]

İstanbul'da silah kaçakçılığı yaptığı belirlenen şüphelinin evlerine eş zamanlı operasyonlar düzenlendi. Ticareti özel izne tabi olan puma, iguana, savannah kedisi, tavus kuşu, deve kuşu, rakun, flamingo ve yabani kaza da el konuldu.

İstanbul Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, H.Ç.' nin atölyede yasa dışı şekilde ürettiği çok sayıda silahı piyasaya sürdüğü istihbaratı üzerine çalışma

[68] https://www.trthaber.com/haber/turkiye/silah-kacakciligi-operasyonunda-tropik-hayvanlar-da-kurtarildi-510492.html

başlattı. Soruşturma kapsamında Güngören ve Silivri'de 2 adrese düzenlenen eş zamanlı operasyonlarda şüpheli gözaltına alındı. Adreslerde yapılan aramalarda 3 av tüfeği, 1 namlusu değiştirilmiş tabanca, 1 kurusıkı tabanca, 5 şarjör, 68 mermi, 14 sürgü, 1 namlu, 1 zımpara makinesi ve 1 lazer makinesi ile çok sayıda silah yapımında kullanılan malzeme ele geçirildi.

Resim 31

"EVİN BAHÇESİNDE TROPİK HAYVANLAR BULUNDU"

Ayrıca şüphelinin Silivri'deki evinin bahçesinde bulunan ve "Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme" kapsamında alınıp satılması özel izne tabi olan çok sayıda puma, iguana, savannah kedisi, tavus kuşu, deve kuşu, rakun, flamingo ve yabani kaza da el konuldu. Emniyetteki işlemlerin ardından adliyeye sevk edilen zanlı, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. El konulan tropik hayvanlar ise Doğa Koruma ve Milli Parklar 1. Bölge Müdürlüğü ekiplerine teslim edildi.

Resim 32

32. SİİRT'TE İZİNSİZ SALEP TOPLAYAN KİŞİ BİYOKAÇAKÇILIK SUÇUNDAN GÖZALTINA ALINDI[69]

Nesli tehlikede olan 16 çuval içerisinde 378 kilogram salep bitkisi soğanı ele geçirilirken biyolojik çeşitliliği tahrip suçundan da ilgili şahsa 73 bin 747 TL para cezası ile birlikte biyokaçakçılık suçundan işlem yapıldı.

Resim 33

69 https://dogruhaber.com.tr/haber/658135-siirtte-izinsiz-salep-toplayan-kisi-biyokacakcilik-sucundan-gozaltina-alindi/

Yabani bitki ve hayvan türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin sözleşmeye göre, nesli tehlike altındaki türler listesinde bulunan ve koruma altına alınan salep bitkisinin doğadan toplanmasına izin verilmiyor.

Salep ve yabani orkidelerin kök yumrularının sökülerek ticari amaçla toplanması, endemik olan bu bitkilerin zaman içinde yok olma tehlikesini ortaya çıkardığından, Siirt Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü tarafından tekrar uygun koşullarda doğaya kazandırılması için 378 Kilogram salep soğanı, Siirt Üniversitesi Rektörlüğü'ne teslim edildi.

Resim 34

Valilikten yapılan açıklamada, 20 Nisan 2020 günü saat 10.30 sıralarında Tillo Jandarma Komutanlığı sorumluluk sahası içerisinde, Tillo ilçesi İkizbağlar Köyüne düzenlenen kolluk devriyesi sırasında, bir şüpheli şahsın çeşme önünde çuvallar içerisindeki orkide grubundan, salep bitki yumrularını (orchis morio) topraktan arındırmak için yıkadığı tespit edilmesi üzerine, Siirt Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü'ne bilgi verildiği kaydedildi.

“BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİ TAHRİP ETMEK SUÇUNDAN CEZA VERİLDİ”

16 çuval içerisinde 378 kilogram salep bitkisi soğanı olduğu ve biyolojik çeşitliliği tahrip suçundan ilgili şahıssa ceza kesildiği belirtilen açıklamada, Siirt Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü ekipleri tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 9’uncu maddesinin (a) ve (f) bentlerinde belirtilen hususa aykırı olarak biyolojik çeşitliliği tahrip etmek suçundan dolayı aynı kanunun 20’nci maddesinin (k) bendine göre 73 bin 747 TL idari para cezası uygulanmasına karar verildiği belirtildi.

33. ANKARA’DA MAMUT, FİL, BALİNA DİŞİ İLE GERGEDAN BOYNUZUNDAN YAPILMIŞ ÇOK SAYIDA TESPİH YAKALANDI[70]

Ankara Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü ekiplerince yaklaşık 1 milyon lira değerinde mamut dişi, balina dişi, fil dişi ve gergedan boynuzundan imal edilen 124 adet tespih ile 47 adet değerli doğal taş ele geçirildi. Alo 136 Gümrük Muhafaza İhbar Hattına gelen bir ihbarda Ankara’da bir iş yerinde, nesli tükenmiş ya da tehlike altında olduğu için ticareti yasaklanan hayvanların boynuzlarından ve dişlerinden imal edilen tespihlerin satışının gerçekleştirildiği bilgisi iletildi. Söz konusu bilgiye istinaden Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğünce yapılan incelemede ihbarı doğrular nitelikte bilgilere erişildi. Konu araştırılmak üzere Ankara Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğüne iletildi.

Resim 35

[70] https://ortaanadolu.ticaret.gov.tr/haberler/ankarada-mamut-fil-balina-disi-ile-gergedan-boynuzundan-yapilmis-cok-sayida-te

Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğüne bağlı Gümrük Muhafaza ekiplerince yapılan araştırmada şüpheli faaliyetlerin yürütüldüğü adres belirlendi. Bu adreste yapılan aramada balina dişi, mamut dişi, fildişi ve gergedan boynuzundan imal edilmiş çok sayıda tespih ve tespih yapımında kullanılan değerli taşlar ele geçirildi. Gerçekleştirilen operasyonda "Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme" (CİTES) kapsamında ticareti yasaklanan ürünlerden üretilmiş ve satışa hazır vaziyette iş yerinde bulundurulan 124 adet tespih ve 47 adet çoğunluğu kehribar olmak üzere tespih yapımında kullanılan değerli doğal taş yakalandı. Ele geçirilen ürünlerin piyasa değerinin yaklaşık 1 milyon lira olduğu belirlenirken ilgililer hakkında soruşturma başlatıldı.

Resim 36

34. İSTANBUL'DA EJDER VE PİTON YILANLARI DAHİL 12 SÜRÜNGEN ELE GEÇİRİLDİ[71]

Alınan bilgiye göre; İstanbul Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü görevlileri, "Canlı Hayvan Kaçakçılığı" yapan kişilere yönelik yeni bir operasyon düzenledi. Yürütülen soruşturması kapsamında Bakırköy'de bir evde nesli tükenmekte olan ve alım satımı yasaklanmış hayvanların bulunduğu yönünde istihbarat akan polis, söz konusu eve 9 Kasım'da baskın düzenledi.

[71] https://www.haber61.net/istanbulda-ejder-ve-piton-yilanlari-dahil-12-surungen-ele-gecirildi

Resim 37

Operasyon yapılan evdeki aramalarda; 1 adet çöl varanı, 1 adet nil varanı, 1 adet sakallı ejder, 1 adet savannah monitör, 1 adet 2 metre uzunluğunda albino beyaz boğa yılanı, 1 adet 50 cm uzunluğunda piton yılanı, 2 adet mavi dilli kertenkele, 3 adet bebek tarantula ve 1 adet boğa kurbağası ele geçirildi. Olayla bağlantılı 1 şüpheli gözaltına alındı. Adı açıklanmayan hayvan kaçakçısı hakkında "5607 Sayılı Kanun'a Muhalefet" ve "CITES (Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme) Sözleşmesine Muhalefet" suçlarından tahkikat başlatıldı. Evde bulunan ve muhafaza altına alınan 12 sürüngen hayvanın ise Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü'ne teslim edildiği aktarıldı.

Resim 38

35. DOĞA KORUMA EKİPLERİ, 13'Ü ÇÖL VARANI 21 CANLIYA EL KOYDU[72]

Doğa Koruma ve Milli Parklar 1. Bölge Müdürlüğü ekipleri, Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) kapsamında 21 hayvana el koyarak, 21 bin lira idari para cezası uyguladı.

Doğa Koruma ve Milli Parklar 1. Bölge Müdürü Fahrettin Ulu, yaptığı yazılı açıklamada, bölge müdürlüğüne CITES kapsamındaki hayvanlara ilgili ihbar geldiğini belirtti. Bakırköy cumhuriyet Başsavcılığından alınan hâkim kararına istinaden kaçakçılık şube müdürlüğü görevlileriyle denetim yapıldığı bilgisini veren Ulu, denetimde nesli tükenmekte olan canlılardan 13 Nil varanı, savan monitörü, sakallı ejder, 2.5 metre uzunluğunda beyaz albino boa yılanı, 50 santimetre uzunluğunda piton yılanı, mavi dilli kertenkele, bullfrog kurbağa ve tarantulaya el konulduğunu aktardı.

Resim 39

Denetimde söz konusu hayvanları bulunduranlarla alakalı adli ve idari işlemlere başlandığını ifade eden Ulu, 21 bin lira para cezası uygulandığını belirtti. Ulu ayrıca, Doğa Koruma ve Milli Parklar 1. Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul, Kocaeli, Sakarya illerinde gerek Kara Avcılığı Kanunu kapsamında

[72] https://www.bursadabugun.com/haber/doga-koruma-ekipleri-13-u-col-varani-21-canliya-el-koydu-1351344.html

yaban hayvanı bulundurma, gerekse CİTES kapsamında yasa dışı üretim, bulundurma ve ticareti yapılan bu hayvanların korunması ve yaşaması için çalışmaların devam ettiğini belirtti.

Resim 40

36. MAKAK MAYMUNU KAÇAKCILARIN ELİNDEN ALINDI[73]

Gaziantep'te Kaçakçılık ve Organize Şube Müdürlüğü ekiplerince durdurulan bir araçta Makak cinsi bir maymun ele geçirildi. Gaziantep Emniyeti Kaçakçılık ve Organize Şube Müdürlüğü ekiplerince Şehitkamil ilçesi Eydibaba Mahallesi'nde durdurulan bir araçta Makak maymunu ele geçirildi. Gaziantep Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü memurları tarafından teslim alınan maymun, Gaziantep Hayvanat Bahçesine teslim edilerek koruma altına alındı. Yurt dışından kaçak yollarla ülkeye sokulduğu tahmin edilen maymun koruma altına alınırken, konuyla ilgili yakalanan şahıs hakkında idari yaptırım uygulandı.

[73] https://www.gaziantepgunes.com/haber/7156958/makak-maymunu-kacakcilarin-elinden-alindi

Resim 41

“MAYMUNUN GÖZÜNDE MORLUKLAR VAR”

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Doğal Hayatı Koruma Daire Başkanı Celal Özsöyler maymunun darp edildiğini belirterek, “Bu Makak cinsi maymunu Kaçakçılık ve Organize Şube Müdürlüğü ekiplerimiz bir arabada yakalamış. Bize getirdiler. Maymun buraya gelir gelmez hemen gerekli sağlık kontrollerini yaptık. Hayvanın özellikle sol gözünde morluklar var. Bu durum ya hayvanın şiddet gördüğünü ya da kalp ritminin bozuk olduğunu gösteriyor. Biz hayvanın gerekli kontrollerini yaptıktan sonra karantina kafesine alacağız.” dedi.

“HİNDİSTAN CİNSİ"

Yakalanan Makak maymununun genellikle Hindistan’da yoğun olduğunu söyleyen Özsöyler, “Makak maymunları daha çok Hindistan tarafında yaşıyor. Bunların ülkeye girmesi çok zor. Kaçak sokulmuş. CITES raporu olmadan bunların satışı ve sahiplenmesi yasaktır. 350 türden 7 bin 500 tane hayvanımız vardı. 7 bin 501 hayvan oldu” diye konuştu. Makak maymunu Hindistan’ın birçok bölgesinde köylerden yiyecek çalıyor.

37. DEĞERİ 2 MİLYON LİRA OLAN 71 TÜP YILAN ZEHRİ ELE GEÇİRİLDİ[74]

Muğla'da bir evde, yurda kaçak yollarla sokulduğu belirlenen, piyasa değerinin yaklaşık 2 milyon lira olduğu 71 tüp kobra zehri ele geçirildi.

Resim 42

Muğla'nın Ula ilçesinde bir evde, yurda kaçak yollarla sokulduğu belirlenen 71 tüp kobra zehri ele geçirildi. İl Jandarma Komutanlığı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri, yurda kaçak yollarla sokulan yılan zehrinin ilçeye getirildiği bilgisi üzerine, Akyaka Mahallesi'ndeki bir eve operasyon düzenledi. Evde yapılan aramada, 71 tüp kobra zehri ve ruhsatsız 2 tabanca bulundu. Olayla ilgili O.K, C.O, İ.E, H.Ö. ve S.B. gözaltına alındı. El konulan yılan zehrinin piyasa değerinin yaklaşık 2 milyon lira olduğu belirtildi.

Resim 43

[74] https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/degeri-2-milyon-lira-olan-71-tup-yilan-zehri-ele-gecirildi/1745409

38. EDİRNE'DE 6,5 MİLYON LİRA DEĞERİNDE 230 TÜP KOBRA YILANI ZEHRİ ELE GEÇİRİLDİ[75]

Bir insanı kısa sürede öldürebilecek etkiye sahip olan, kimyasal silahların ayrıştırılması, doping ve kozmetik sektöründe de kullanılan kobra yılanı zehri kaçakçıları, kaçakçıların da iştahını kabartıyor. Edirne'de polisin bir otomobilde yaptığı aramada, piyasa değeri 6 milyon 430 bin lira olan 230 tüp kobra yılanı zehri ele geçirildi. Gözaltına alınan beş şüpheli sevk edildikleri adliyede, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Edirne İl Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, bir otomobilde yurda kaçak olarak sokulmuş kobra yılanı zehri bulunduğunu belirledi. Kısa süreli takibin sonunda otomobil 1'inci Murat Mahallesi'nde durduruldu. Polis ekiplerinin otomobilde yaptığı aramada, 230 cam tüp içerisinde kobra yılanı zehri ele geçirildi.

Resim 44

Otomobilde bulunan A.C., M.K., N.S., T.A. ve M.B. gözaltına alındı. Ele geçirilen kobra yılanı zehrinin gümrük değerinin 6 milyon 430 bin lira olduğu belirtildi.

[75] https://www.yenisafak.com/gundem/edirnede-65-milyon-lira-degerinde-230-tup-kobra-yilani-zehri-ele-gecirildi-3555482

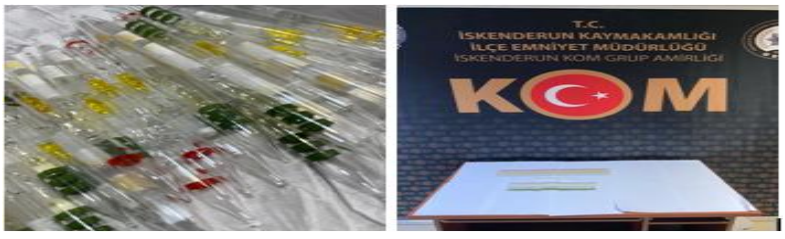
Resim 45

39. İSKENDERUN OTOGARINDA 115 TÜP KOBRA YILANI ZEHRİ ELE GEÇİRİLDİ: ÜÇ KİŞİ GÖZALTINA ALINDI[76]

Hatay'ın İskenderun ilçesinde otogarda şüphe üzerine 3 kişi durduruldu. Aranan 3 kişinin üzerinde 115 tüp kobra yılanı zehri ele geçirildi. Kobra zehrinin kimyasal silahların ayrıştırılması, kanser tedavisi, doping ve kozmetik sektöründe kullanıldığı belirtildi. Otogarda 115 tüp kobra yılanı zehri ile yakalandılar 3 kişinin üzerinde 115 tüp kobra yılanı zehri ele geçirildi.

Resim 46

[76] https://www.yenisafak.com/gundem/hatay-haberleri-otogarda-115-tup-kobra-yilani-zehri-ile-yakalandilar-3551275

İskenderun İlçe Emniyet Müdürlüğü ekipleri, Hatay'a otobüsle gelen ve otogarda şüpheli hareketleriyle dikkat çeken 3 kişiyi durdurdu. Bu kişilerin üzerlerinde yapılan aramada, 115 tüp kobra yılanı zehri ele geçirildi.

Evlerini terk etmek zorunda kalmışlardı: 60 yılan yakalandı O.U, E.K. ve M.D. isimli şüpheliler gözaltına alınarak, emniyete götürüldü. Kobra zehrinin kimyasal silahların ayrıştırılması, kanser tedavisi, doping ve kozmetik sektöründe kullanıldığı belirtildi.

40. K**OBRA ZEHİRİ! TAM 314 TÜP! 1 TÜPÜ 11 BİN 146 TL!**[77]

Adana Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Şube Müdürlüğü'ne bağlı Kaçakçılık Büro Amirliği ekipleri, merkez Seyhan ilçesi, Gürselpaşa Mahallesi'ndeki bir emlakçı da kobra zehri olduğu bilgisine ulaştı.

"PİYASA DEĞERİ 3.5 MİLYON LİRA"

Polis bu bilgi üzerine adrese baskın yaptı. Emlakçıda yapılan aramada piyasa değeri 3.5 milyon lira olan 314 tüp kobra zehri ele geçirdi. Olayla ilgili H.K., M.Ş.E., O.U. ve U.Y. gözaltına alındı.

Resim 47

[77] https://www.haberturk.com/son-dakika-akilalmaz-olay-kobra-zehiri-tam-314-tup-1-tupu-11-bin-146-tl-2584504

“KİMSE ZEHİRİ SAHİPLENMEDİ”

İHA’da yer alan habere göre zanlılar emniyetteki ifadesinde zehirleri M.E. isimli bir kişinin getirdiğini ileri sürdü. Gözaltına alınan M.E. ise zehri bir yıl önce O.U.’nun kendisini arayarak ellerinde kobra zehri olduğunu satmaları için kendisinden yardım istediğini öne sürdü.

“KANSER TEDAVİSİ VE KOZMETİKTE KULLANILIYOR”

Kobra zehrinin gerçek mi sahte mi olup olmadığının belirlenmesi için İl Sağlık Müdürlüğüne gönderileceği öğrenildi. Bu arada kobra zehrinin başta kanser tedavisinde, kozmetik ürünlerinde kullandığı bu nedenle çok ender bulunduğu ve pahalı olduğu belirtildi.

41. İSTANBUL’DA “CANLI HAYVAN KAÇAKÇILIĞI” OPERASYONU[78]

Pendik’te bir müştemilat dairesine operasyon düzenleyen polis ekipleri, aralarında pacman kurbağası, varanüs glauerti, taç yavru geko olmak üzere toplam 40 adet canlı hayvan ele geçirildi.

Resim 48

[78] https://beyazgazete.com/haber/2021/1/29/istanbul-da-canli-hayvan-kacakciligi-operasyonu-5944287.html

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekiplerince, "Canlı Hayvan Kaçakçılığı" konusu ile ilgili yürütülen çalışmalar kapsamında, 25 Ocak Pazartesi günü Pendik'de bulunan bir müştemilat içerisinde nesli tükenmekte olan ve alım satımı yasaklanmış hayvanların bulunduğu yönünde ihbar geldi. İhbar üzerine harekete geçen ekipler, adrese düzenlenen operasyon düzenledi.

Operasyonda, 2 adet savanna monitör, 4 adet cüce monitör (varan), 2 adet varanüs glauerti, 5 adet büyük, 5 adet küçük olmak üzere 10 adet pacman kurbağası, 5 adet terribilis kurbağası, 2 adet yetişkin taç geko, 9 adet taç yavru geko, 2 adet amazon süt kurbağası, 3 adet tinçtorius kurbağası, 1 adet yeşil ağaç gekosu olmak üzere toplam 40 adet canlı hayvan ele geçirildi.

Konu ile ilgili yakalanan 1 şahıs hakkında, "5607 Sayılı Kanun'a Muhalefet" ve "CITES (Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme) Sözleşmesine Muhalefet" suçlarından tahkikat başlatıldı. Muhafaza altına alınan 40 hayvan Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğüne teslim edildi.

42. İSTANBUL'DA "CANLI HAYVAN KAÇAKÇILIĞI" OPERASYONU[79]

Pendik'te bir müştemilat dairesine operasyon düzenleyen polis ekipleri, aralarında pacman kurbağası, varanüs glauerti, taç yavru geko olmak üzere toplam 40 adet canlı hayvan ele geçirildi.

[79] https://www.sabah.com.tr/istanbul/2021/01/28/istanbulda-canli-hayvan-kacakciligi-operasyonu

Resim 49

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekiplerince, "Canlı Hayvan Kaçakçılığı" konusu ile ilgili yürütülen çalışmalar kapsamında, 25 Ocak Pazartesi günü Pendik'de bulunan bir müştemilat içerisinde nesli tükenmekte olan ve alım satımı yasaklanmış hayvanların bulunduğu yönünde ihbar geldi. İhbar üzerine harekete geçen ekipler, adrese düzenlenen operasyon düzenledi. Operasyonda, 2 adet savanna monitör, 4 adet cüce monitör (varan), 2 adet varanüs glauerti, 5 adet büyük, 5 adet küçük olmak üzere 10 adet pacman kurbağası, 5 adet terribilis kurbağası, 2 adet yetişkin taç geko, 9 adet taç yavru geko, 2 adet amazon süt kurbağası, 3 adet tinçtorius kurbağası, 1 adet yeşil ağaç gekosu olmak üzere toplam 40 adet canlı hayvan ele geçirildi.

Konu ile ilgili yakalanan 1 şahıs hakkında, "5607 Sayılı Kanun'a Muhalefet" ve "CITES (Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme) Sözleşmesine Muhalefet" suçlarından tahkikat başlatıldı. Muhafaza altına alınan 40 hayvan Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğüne teslim edildi.

43. İSTANBUL'DA TİCARETİ YASAK 12 HAYVAN ELE GEÇİRİLDİ[80]

İstanbul Silivri'de bir çiftlikte yapılan aramada ticareti yasak olan 3 adet alpaka, 2 adet rakun, 4 adet coati, 1 adet emo deve kuşu ve 2 adet sincap türü canlı ele geçirildi.

Resim 50

AA'nın haberine göre, yasa dışı hayvan bulundurmayla ilgili gelen ihbar sonucunda, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri ile Silivri Cumhuriyet Savcılığından alınan karara istinaden Danamandıra mevkisinde bulunan çiftliğe operasyon düzenlendi. İş yerinde yapılan aramada 3 adet alpaka, 2 adet rakun, 4 adet coati, 1 adet emo deve kuşu ve 2 adet sincap türü canlıya el konuldu. İş yeri sahibi C. Ç.'ye 17 bin 400 lira idari para cezası ile sincaplar için bin 520 lira tazminat uygulandı.

"HAYVANAT BAHÇESİNE TESLİM EDİLECEK"

İlgili kişi hakkında idari işlem başlatıldığı aktarılan açıklamada, şunlar kaydedildi: "Emniyet teşkilatınca 5607 Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında yasal işlem yapılmıştır. El konulan hayvanlar kurumumuzca protokolü olan Gaziantep Büyükşehir Hayvanat Bahçesinde yaşamına devam edecektir. Yine el konulan sincaplar ise rehabilitasyon sonrasında doğaya salınacaktır. Bölge Müdürlüğümüze bağlı Edirne,

[80] https://www.yenicaggazetesi.com.tr/istanbulda-ticareti-yasak-12-hayvan-ele-gecirildi-461485h.htm

Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul, Kocaeli, Sakarya illerinde gerek kara avcılığı kanunu kapsamında yaban hayvanı bulundurma, gerekse CİTES kapsamında yasa dışı üretim, bulundurma ve ticareti yapılan bu hayvanların koruma ve yaşaması için çalışmalarımız devam etmektedir".

44. GÜNGÖREN'DE YURDA KAÇAK YOLLARLA SOKULAN 45 PAPAĞAN ELE GEÇİRİLDİ[81]

Güngören'de yurda kaçak yollarla sokulduğu belirlenen değişik cinslerde 45 papağan ve 25 papağan yumurtası ele geçirildi.

Beslenmesi ve ticaretinin yapılması yasak olan papağanlar, Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü'ne teslim edilirken, konu ile ilgili 1 kişi hakkında adli işlem başlatıldığı öğrenildi. İş yerine yapılan baskın anları da kameraya yansıdı. İstanbul Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, dün Güngören Akıncılar Mahallesi üzerinde bulunan dükkân içerisinde yurda kaçak yollarla sokulduğu ve "CITES (Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme)" kapsamında bulunan hayvanların olduğu ihbarını aldı. Harekete geçen polis ekipleri, hayvanların bulunduğu dükkâna baskın düzenledi.

Baskında, 41 adet yetişkin Nymphicus Hollandicus Papağan (Hollanda Türü) 2 adet bebek Nymphicus Hollandicus Papağan, 2 adet CİTES kapsamında Fişher türü papağan (Avustralya Türü) ile 25 adet papağan yumurtası olmak üzere toplamda 45 adet Papağan ve 25 adet yumurta ele geçirdi. Ele geçirilen papağanla Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü yetkililerine teslim edilirken, konu ile ilgili yakalanan 1 şüpheli hakkında adli işlem başlatıldığı öğrenildi.

[81] https://www.dha.com.tr/gundem/gungorende-yurda-kacak-yollarla-sokulan-45-papagan-ele-gecirildi-1852415

Resim 51

45. TUZLA'DA ÇİFTLİK BASKINI: NESLİ TÜKENMEKTE OLAN 185 HAYVAN ELE GEÇİRİLDİ[82]

İstanbul Tuzla'da bir çiftlikte, nesli tükenmekte olan 185 kaçak hayvan ele geçirildi. Söz konusu hayvanlar Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü'ne teslim edilirken, bir kişi hakkında soruşturma başlatıldı.

İstanbul Emniyeti Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekiplerince, Tuzla'da bir çiftliğe, Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticareti Sözleşmesi'ne (CITES) aykırı faaliyette bulunulduğu gerekçesiyle baskın düzenlendi.

Yapılan aramada; 33 mavi tavus kuşu, 3 deve kuşu, 7 gri tavus kuşu, 13 beyaz tavus kuşu, 13 dişi sülün, 7 hatuni, 3 kral sülün, 16 flamingo, 3 beyaz kuğu, 4 siyah kuğu, 12 angıt ördeği, 5 ötücü kuğu, 7 halkalı ördek, 15 Macar ördek, 4 tepeli patka ördek, 9 kahverengi ıslıkçı ördek, 7 mandolin ördek, 4 Radjah Shelduck ördek, 1 sas tavuğu, 2 amazon ördek, 2 çamur cun, 1 şahin, 1 baykuş, 2 taşlı turna, 10 altuni sülün, 1 bayağı turna olmak üzere CİTES kapsamında koruma altında olan toplam 185 hayvan ele geçirildi.

[82] https://www.birgun.net/haber/tuzla-da-ciftlik-baskini-nesli-tukenmekte-olan-185-hayvan-ele-gecirildi-338022

Resim 52

Çiftlikte yakalanan bir kişi hakkında, soruşturma başlatıldı. Muhafaza altına alınan 185 hayvan Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü'ne teslim edildi.

46. KAÇAKÇILIK OPERASYONUNDA FİLDİŞİ, GERGEDAN BOYNUZU, PİTON DERİSİ ELE GEÇİRİLDİ[83]

İstanbul Kağıthane'de düzenlenen operasyonda yurda kaçak yollardan getirilen fil dişi, gergedan boynuzu, piton derisi ve kehribardan yapılan 269 obje ele geçirildi.

İstanbul Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, "Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CİTES)" kapsamında fil, gergedan ve piton yılanı gibi hayvanlara ait parçaların ve değerli taşların kaçak yollarla ülkeye getirildikten sonra bazı ustalara heykel, bıçak, tespih, baston, satranç takımı, çanta ve ayakkabı yaptırılarak yüksek fiyattan satıldığını belirledi.

83 https://www.trthaber.com/haber/turkiye/kacakcilik-operasyonunda-fil-disi-gergedan-boynuzu-piton-derisi-ele-gecirildi-438258.html

Resim 53

Polis ekiplerince, 23 Ekim'de yapılan operasyonda, 189 parça fildişi, gergedan boynuzu ve kehribardan yapılmış tespih, 76 parça satranç takımı ve benzer obje, 4,60 metre uzunluğunda piton derisi, 50 santimetre uzunluğunda gergedan boynuzu, 75 ve 85 santimetre uzunluğunda 2 fildişi ele geçirildi. Gözaltına alınan Azerbaycan uyruklu N.S. işlemlerin ardından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

47. OPERASYONDA ELE GEÇİRİLEN 120 ADET SAKA KUŞU DOĞAYA SALINDI[84]

Osmaniye'de bir eve düzenlenen operasyonda ele geçirilen 120 adet saka kuşu Kırmıtlı Kuş Cenneti'nde bulunan koruma bölgesinde doğaya salındı. Osmaniye İl Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri Toprakkale ilçesinde N.S. isimli yabancı uyruklu şahsın nesli tükenmekte olan "Saka Kuşu" ticareti yaptığı bilgisi üzerine Asayiş Şube Müdürlüğü'ne bağlı Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Büro ekipleriyle birlikte operasyon düzenlendi. Yapılan baskında ele geçirilen 120 adet saka kuşu da Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü'ne teslim edilmişti. Osmaniye'de bir eve düzenlenen operasyonda ele geçirilen 120 adet saka kuşu Kırmıtlı Kuş Cenneti'nde bulunan koruma bölgesinde doğaya salındı.

[84] https://www.sabah.com.tr/osmaniye/2021/08/04/operasyonda-ele-gecirilen-120-adet-saka-kusu-dogaya-salindi

Resim 54

Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü'ne teslim edilen saka kuşları Asayiş Şube Müdürlüğüne bağlı HAYDİ ekibi ve DKMP'ye bağlı ekipler tarafından Kırmıtlı Kuş Cenneti içerisinde bulunan koruma bölgesinde doğaya salındı. Öte yandan gözaltına alınan N.S. isimli şahıs hakkında adli tahkikat başlatılırken Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü tarafından da 120 bin lira idari para cezası kesilmişti.

48. 38 İSKENDER PAPAĞANI KURTARILDI[85]

İstanbul'da papağan operasyonu yasa dışı yollardan getirilen ve İskender (Aleksander) diye tabir edilen 38 adet İskender papağanının kurtarıldığı operasyonda, Beykoz'da 3 evin çatı katının kaçak papağan çiftliğine dönüştürüldüğü ortaya çıktı.

Resim 55

[85] https://www.tgrthaber.com.tr/fotogaleri/38-iskender-papagani-kurtarildi-25313

İstanbul’da canlı hayvan kaçakçılığına yönelik düzenlenen operasyonda, Türkiye’ye yasa dışı yollardan getirilen İskender (Aleksander) diye tabir edilen 38 adet İskender papağanı kurtarıldı. Beykoz’da 3 evin çatı katını kaçak papağan çiftliğine dönüştürdüğü iddia edilen 2 şüpheli hakkında tahkikat başlatıldı.

Edinilen bilgiye göre, Beykoz Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen bir soruşturma kapsamında harekete geçen İstanbul Kaçakçılık Şube Müdürlüğü ekipleri, “canlı hayvan kaçakçılığı” suçlarına bulaşan kişilere yönelik yeni bir çalışma gerçekleştirdi.

Yurda yasa dışı yollardan getirilen papağanların tutulduğu Beykoz’da 3 adres ile bu kanatlı hayvanların illegal ticaretini yaptıkları iddia edilen 2 şüpheli tespit edildi.

Söz konusu papağanların tutulduğu Beykoz’daki 3 eve operasyon düzenlendi. Baskınlarda, evlerin çatı katını kaçak papağan çiftliğine dönüştürdükleri öne sürülen M.C.T. ve B.G. adlı 2 şüpheli hakkında tahkikat başlatıldı.

Baskın yapılan adreslerdeki aramalarda, gümrük kaçağı olduğu öne sürülen Hindistan, Afganistan ve Pakistan gibi Asya ülkelerinde yaşayan 38 adet İskender papağanı, kuluçkaya yatırılmış 9 papağan yumurtası ve öldürüldükten sonra içi doldurulan ve “süs” amacıyla kullanılan 13 adet sincap, baykuş, ördek ve papağan mumyaları ile bir kuluçka makinesi ele geçirildi.

Resim 56

Öte yandan operasyonla kurtarılan papağanlar, Doğa Koruma ve Milli Parklar İstanbul Şube Müdürlüğüne teslim edilirken, baskın sırasında yakalanan 2 şüpheli hakkında ikmalen başlatılan tahkikatın devam ettiği aktarıldı.

49. ÇİFTLİK EVİNE HAYVAN KAÇAKÇILIĞI BASKINI![86]

İstanbul'da nesli tükenme riski altında bulunan ve satışı yasak olan hayvanların satıldığı bir çiftliğe operasyon yapıldı. Çatalca'daki adreste satılmak üzere tutuldukları iddia edilen dört koati (karıncayiyen), iki rakun, iki sincap, bir deve kuşu ve üç lama bulundu.

İstanbul Emniyeti'ne bağlı Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü Polisleri; yasa dışı hayvan ticareti yapılan bir adrese baskın yaptı. Çatalca İlçesi Dana Mandıra Köyü'nde yer alan adreste nesli tükenme riski altında bulunan ve satışı yasak olan çok sayıda hayvan ele geçirildi. Adreste satılmak üzere tutuldukları iddia edilen 4 koati (karıncayiyen), 2 rakun, 2 sincap, bir deve kuşu ve 3 lama koruma altına alındı. Hayvanları internet üzerinden satmaya çalıştığı iddia edilen bir şüpheli gözaltına alındı.

Resim 57

[86] https://ankahaber.net/haber/detay/ciftlik_evine_hayvan_kacakciligi_baskini_44371

50. SAKA KUŞU KAÇAKÇILARI KİLİS'TE YAKALANDI[87]

Kilis'in Elbeyli Çobanbey Gümrük Müdürlüğü tarafından Türkiye'den Suriye'ye götürülmek istenen 222 adet saka kuşuyla birlikte yakalanan 2 yabancı uyruklu kişiye 210 bin 900 TL para cezası kesildi.

Resim 58

Çobanbey Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Bölge Amirliğine gelen ihbar üzerine yapılan operasyonda Suriye uyruklu şahısların Suriye'ye götürmek için çantalarında 49 adet ve evlerinde yapılan aramada 173 adet olmak üzere toplamda 222 adet saka kuşu bulundurduğu belirlendi. "Uluslararası CİTES Sözleşmesi (Nesli Tehlike Altındaki Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme)" kapsamında bulunan saka kuşları için, Doğa Koruma ve Milli Parklar Kilis Şube Müdürlüğü tarafından Suriyeli İ.Ş. ve C.İ. isimli şahıslar hakkında 222 adet saka kuşu için 5 bin190 TL idari ve 210 bin 900 TL tazminat cezası uygulandı. El konulan saka kuşları Milli Parklar Kilis Şube Müdürlüğü tarafından doğaya bırakıldı.

[87] https://www.polishaberleri.org/saka-kusu-kacakcilari-kilis-te-yakalandi/31832/

Resim 59

51. AYDIN'DA BİR EVE 'YILAN'OPERASYONU[88]

Aydın Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü ile Aydın İl Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü Efeler'deki bir eve yabani hayvan kaçakçılığına yönelik operasyon düzenledi. Aramada yasa dışı yollardan temin edilen bir adet Corn snake (Mısır yılanı) ve bir adet Brachypelma vagans (tarantula) türlerine ait egzotik canlılar olduğu tespit edildi. Ev sahibine, 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) hükümlerine muhalefeti nedeniyle 8 bin 692 TL idari para cezası uygulandı. Ayrıca yasa dışı yollardan temin edilen canlılara Aydın DKMP Müdürlüğü'nce el konuldu.

[88] https://www.aydinkulis.com/aydinda-bir-eve-yilan-operasyonu

Resim 60

52. SARP SINIR KAPISI'NDA TOPLAM 230 TÜP ARI VE KOBRA YILANI ZEHRİ ELE GEÇİRİLDİ[89]

Artvin'in Kemalpaşa ilçesindeki Sarp Sınır Kapısı'nda bir araçta yapılan aramada piyasa değeri 3 Milyon 350 bin 640 Lira olan 110 adet tüp kobra yılanı zehri ve 120 adet tüp arı zehri ele geçirildi.

Resim 61

89 https://www.ntv.com.tr/turkiye/sarp-sinir-kapisinda-toplam-230-tup-ari-ve-kobra-yilani-zehri-ele-gecirildi,qyySlY8sEEq8VqShjO8R3Q

Sarp Sınır Kapısı'nda Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü ekipleri tarafından, B.B. isimli şahsın üzerinde ve idaresindeki araçta yapılan aramada 120 adet arı ve 110 Tüp kobra yılanı zehri ele geçirildi. Ele geçirilen arı ve kobra yılanı zehrinin gümrük değerinin 3 Milyon 350 bin 640 bin lira olduğu belirtildi. Soruşturma kapsamında B.B hakkında Hopa Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunuldu.

53. HAKKARİ VALİLİĞİ: YILAN ZEHRİ OLDUĞU DEĞERLENDİRİLEN MADDE VE 2 ŞEFFAF TÜP İÇİNDE KİMYASAL MADDE ELE GEÇİRİLDİ[90]

Hakkâri Valiliğinden, "Red Mercury (kırmızı cıva) yazılı tüp, tüp içinde yeşil renkli (yılan zehri olduğu değerlendirilen) madde ve 2 şeffaf tüp içinde kimyasal madde ele geçirilmiştir." açıklamasında bulunuldu.

Resim 62

Valilikten yapılan açıklamada, İl Jandarma Komutanlığı ekiplerince kaçakçılık faaliyetlerinin önlenmesi, suç ve suç unsurlarının elde edilerek şüphelilerin yakalanması amacıyla yürütülen çalışmaların sürdürüldüğü bildirildi. Açıklamada, şu ifadelere yer verildi: "Yüksekova ilçesinde yurt dışından temin edilen tehlikeli maddelerin izinsiz bulundurulacağı, el değiştirileceği ve satılacağı bilgisi edinilmesi üzerine icra edilen operasyon neticesinde "Red Mercury" (kırmızı cıva) yazılı tüp, tüp içinde yeşil renkli

[90] https://www.ulusal.com.tr/haber/8496685/hakkari-valiligi-yilan-zehri-oldugu-degerlendirilen-madde-ve-2-seffaf-tup-icinde-kimyasal-madde-ele-gecirildi

(yılan zehri olduğu değerlendirilen) madde ve 2 şeffaf tüp içinde kimyasal madde ele geçirilmiştir. Konuyla ilgili adli tahkikat devam etmektedir.”

54. SON DAKİKA HABERİ: EV DEĞİL SANKİ HAYVANAT BAHÇESİ! BÖYLESİNİ GÖRMEDİNİZ![91]

Kocaeli’nde emniyet güçlerini bile şaşkınlığa uğratan bir ev tespit edildi. Son dakika haberine göre İzmit İlçesi Yahya Kapyan Mahallesinde bir eve düzenlenen operasyonda, evden çıkan çok sayıda piton, kertenkele, örümcek ve kurbağa gibi hayvanlarla karşılaşıldı. Operasyon sırasında ortaya çıkan görüntüler ise görenlere adeta “ev değil hayvanat bahçesi” dedirtti. Kocaeli’nde eşine az rastlanır bir operasyon gerçekleştiren emniyet güçleri deyim yerindeyse hayvanat bahçesine çevrilmiş evi ortaya çıkardı.

“DUYUMLAR ÜZERİNE HAREKETE GEÇİLDİ”

Kocaeli İl Emniyet Müdürlüğü tarafından, İzmit İlçesi Yahya Kaptan Mahallesi’nde oturan bir kişinin, evinde çok sayıda beslenmesi yasak olan hayvan bulundurduğu ve bunun ticaretini yaptığı yönünde duyumlar alınması üzerine harekete geçildi.

Resim 63

[91] https://www.sabah.com.tr/yasam/ev-degil-sanki-hayvanat-bahcesi-5300280

Kocaeli İl Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi Ekipleri, yaptıkları takip sonucu elde edilen deliller doğrultusunda bahse konu adrese baskın yaptı.

Resim 64

Yapılan baskında evde cam fanus ve kutular içerisinde 16 adet piton yılanı,38 adet değişik cinslerde kertenkele, 53 adet değişik türlerde örümcek ve 2 kurbağa ele geçirildi.

55. SON DAKİKA: İSTANBUL'DA HAYVAN KAÇAKÇILIĞI OPERASYONU! ELE GEÇİRİLENLER ŞAŞKINA ÇEVİRDİ[92]

İstanbul'da jandarma ekiplerinin düzenlediği operasyonda, ticareti yasak olan 21 hayvan ele geçirilirken ilgili kişiye 99 bin 400 lira para cezası verildi. Operasyonda savanlar monitör cinsi kertenkele, mısır yılanı, boa yılanı, sarı renkli yavru gecko, piton yılanı, akrep, meksika cinsi siyah kral yılanı ve tarantula cinsi sürüngen hayvanlar ele geçirildi.

[92] https://www.hurriyet.com.tr/gundem/son-dakika-istanbulda-hayvan-kacakciligi-operasyonu-ele-gecirilenler-saskina-cevirdi-41850918

İstanbul İl Jandarma Komutanlığı İstihbarat Şube Müdürlüğü ekipleri, H.Ö.'nün Sancaktepe'de bulunan evinde, yasa dışı yollarla Türkiye'ye getirilen hayvanları satmaya hazırlandığı bilgisine ulaştı.

Çalışma başlatan Jandarma Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Timi, söz konu adrese operasyon düzenledi. H.Ö.'nün evinde yapılan aramalarda, yasa dışı yollardan yurda getirilen ticareti yasak olan savan monitörü kertenkele, 2 Mısır yılanı, 2 boa yılanı, sarı renkli yavru gecko, piton yılanı, Meksika cinsi siyah Kral yılanı, Akrep ve 12 yavru tarantula ele geçirildi.

Resim 65

H.Ö.'ye ise Kara Avcılığı Kanunu ile Kaçakçılık ile Mücadele Kanunu gereği 99 bin 400 lira para cezası kesildi.

Resim 66

56. VAN'DA 97,5 KİLOGRAM KAÇAK TRÜF MANTARI ELE GEÇİRİLDİ[93]

Van'da polis ekiplerince yürütülen çalışmalar sonucunda gümrük kaçağı olduğu değerlendirilen 97,5 kilogram trüf mantarı ele geçirildi. Van'da polis ekiplerince yürütülen çalışmalar sonucunda gümrük kaçağı olduğu değerlendirilen 97,5 kilogram trüf mantarı ele geçirildi.

Van Emniyet Müdürlüğünden yapılan açıklamada, il genelinde Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü görevlilerince yürütülen çalışmaların devam ettiği belirtildi. Açıklamada, "23-29 Mayıs 2022 tarihleri arasında yapılan çalışmalar neticesinde gümrük kaçağı olduğu değerlendirilen 650 paket sigara ve 97,5 kilogram trüf mantarı ele geçirilmiştir." denildi.

Resim 67

Öte yandan, "Resmî Belgede Sahtecilik ve 6114 SKM" çerçevesinde sınavda kopya düzeneği olarak kullanıldığı tespit edilen 1 adet kulaklık, 1 adet kamera, 1 adet wi-fi cihazı, 1 adet SIM kart ve 1 adet smart kart cihazı ele geçirildi. Ele geçirilen suç unsurları ve toplam 4 olay çerçevesinde 6 şahıs hakkında gerekli yasal işlem yapıldığı bildirildi.

[93] https://www.haberler.com/3-sayfa/van-da-97-5-kilogram-kacak-truf-mantari-ele-14979764-haberi/

57. ANTALYA'DA SALYANGOZ TOPLAYANA 109 BİN TL CEZA[94]

Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) 6'ncı Bölge Müdürlüğü ekipleri, Antalya'nın Akseki ilçesinde Alman vatandaşına, kaçak ve usulsüz salyangoz topladığı gerekçesiyle 109 bin 593 lira ceza uyguladı.

Resim 68

DKMP Akseki Şefliği'ne bağlı ekipler, rutin olarak yaptıkları biyoçeşitlilik ve av koruma kontrol faaliyetleri sırasında, Üzümdere Yaban Hayatı Geliştirme Sahası'nda biyokaçakçı olabileceğinden şüphelendikleri kişiyi takibe aldı. Yapılan takip sonunda ismi açıklanmayan Almanya uyruklu kişinin, kitap yazmak için kaçak olarak bölgedeki salyangoz türlerini topladığı tespit edildi. Toplanan salyangozlara el koyulurken, Alman'a da 109 bin 593 lira ceza uygulandı.

DKMP 6'ncı Bölge Müdürlüğü'nün sosyal medya hesabından yapılan paylaşımda, "Bölge Müdürlüğümüz Antalya İl Şube Müdürlüğü Akseki DKMP Şefliği ekiplerince 3 Mart 2022 tarihinde yapılan rutin biyoçeşitlilik ve av koruma kontrol faaliyetleri esnasında Üzümdere Yaban Hayatı Geliştirme Sahasında karşılaşılan bir kişinin biyokaçakçı olabileceğinden şüphelenilmiş ve takibe alınmıştır. Alman uyruklu olan şahsın bilimsel amaçlı kitap yazmak için izin almadan kaçak ve usulsüz olarak salyangoz türlerini topladığı tespit edilmiştir. Biyokaçakçılık yapan şahsın arazide kullanmış olduğu pens, makas, saklama kapları, saklama poşetleri ve yakalamış olduğu

[94] https://www.gunhaber.com.tr/haber/Antalya-da-salyangoz-toplayana-109-bin-TL-ceza/497567

salyangozlara el konulmuştur ve 109 bin 593 TL idari yaptırım kararı uygulanmıştır.” denildi.

58. ADIM ADIM TAKİP! 14 İLDE DİKKAT ÇEKEN OPERASYON[95]

Tropikal bölgelerde yaşayan ve ticareti özel izinle olan papağan, kara akbaba, tavus kuşu, Himalaya sakası, boa yılanı ve gecko gibi hayvanların illegal ticaretini yapan 62 kişi, İstanbul merkezli 14 ilde düzenlenen operasyonla yakalandı.

Resim 69

İstanbul Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, “Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme” (CİTES) kapsamında alınıp satılması özel izne tabi olan ve tropikal bölgelerde yaşayan sürüngenlerle papağan, kara akbaba, tavus kuşu, Himalaya sakası, boa yılanı, gecko ve makakın da aralarında bulunduğu hayvanların yasa dışı yollarla yurda sokularak satışlarının yapıldığı bilgisi üzerine çalışma başlattı.

[95] https://www.milliyet.com.tr/gundem/adim-adim-takip-14-ilde-dikkat-ceken-operasyon-6776738

Resim 70

“ADIM ADIM TAKİP”

Yaklaşık 1 yıl süren teknik ve fiziki takibin ardından yürütülen soruşturma çerçevesinde canlı egzotik hayvan ve yabani hayvan kaçakçılığı yapan 62 şüpheli tespit edildi. Yapılan tespitlerin ardından bu sabah İstanbul, Adana, Ağrı, Ankara, Aydın, Bursa, İzmir, Kahramanmaraş, Kocaeli, Kütahya, Muğla, Niğde, Sakarya ve Samsun’da başlatılan eş zamanlı operasyonda 62 şüpheli yakalanarak gözaltına alındı.

Resim 71

“DEĞERLERİ 2 MİLYON 739 BİN”

Adreslerde yapılan arama çalışmalarında piyasa değeri 2 milyon 739 bin 375 lirayı bulduğu ifade edilen 52 tane çeşitli türlerde papağan, bir kara akbaba, 4 tavus kuşu, 25 Türk kanaryası, 84 boz Alamecek, 55 Himalaya sakası, 1 kızıl şahin, 16 Resıus ve Makak, 7 boa yılanı, 24 Leopar gecko, 4 Iguana, 10 sakallı ejder, 2 su semenderi, 1 uçan kuskus (Sincap), 18 toy poddle ve pomerian cinsi köpek ve 4 Scothish Bristsh cinsi kedi ele geçirilerek muhafaza altına alındı.

Resim 72

“EN GENİŞ OPERASYON”

Soruşturma kapsamında yakalanan toplamda 303 canlı egzotik hayvan ve yabani hayvanının, Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü’ne teslim edildiği belirtildi. Yakalanan 62 şüpheli, sorgulanmak üzere İstanbul Emniyet Müdürlüğü’ne getirildiği öğrenildi. İstanbul, İzmir ve Adana;’nın da aralarında olduğu 14 ilde düzenlenen operasyonun, Türkiye genelinde geniş kapsamlı hayvan kaçakçılığı soruşturmalarından biri olduğu ifade ediliyor. Yakalanan 62 şüpheli hakkında başlatılan tahkikatın devam ettiği kaydedildi.

Resim 73

59. KONYA'DA POLİS OPERASYONU! 5 TAVUS KUŞU, 1 DE DEVE KUŞU ELE GEÇİRİLDİ[96]

Konya'nın Ereğli ilçesinde polis ekiplerince düzenlenen operasyonda, 5 adet tavus kuşu ve 1 adet deve kuşu ele geçirildi. Anadolu Ajansı'nda (AA) yer alan habere göre; Konya Ereğli Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Grup Amirliği, CITES (Nesli Tehlike Altındaki Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme) kapsamında alımı-satımı ve ticareti yasak olan türler ile ilgili olarak bir iş yeri, bir ikamet ve bir çiftliğe operasyon düzenlendi. Yapılan operasyonda, 5 adet tavus kuşu, 1 adet deve kuşu ele geçirildi. Şahıslara CITES (Nesli Tehlike Altındaki Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme) Sözleşmesine Muhalefet suçlarından işlem başlatıldı. 5 adet tavus kuşu ve 1 adet deve kuşu Doğu Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ekiplerine teslim edildi.

Resim 74

[96] https://haberdairesi.com/konya/konyada-polis-operasyonu-5-tavus-kusu-1-de-deve-kusu-ele-gecirildi-69696h

60. İZMİR'DE 26 TÜP TARANTULA ELE GEÇİRİLDİ[97]

Ticaret Bakanlığı İzmir Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü ekiplerince, İzmir Yolcu Salonu Posta Gümrüğü'nde 26 tüp içerisinde tarantula cinsi canlı örümcek ele geçirildi. İzmir Gümrük Muhafaza ekipleri, yurt dışından posta yolu ile gelen bir gönderiyi riskli olarak değerlendirdi. İlk gönderi paketi, Gümrük Muhafaza ekiplerince açıldı.

"TÜRKİYE'YE GİRİŞİ YASAK"

Paket içinde toplam 18 adet tüp halinde tarantula cinsi canlı örümcek olduğu tespit edildi ve durum savcılığa bildirildi. Savcılık talimatı ile soruşturma başlatıldı. Doğa Koruma ve Milli Parklar Şubesi'nden bilgi alan ekipler, Türkiye'ye girişi yasaklı olan tarantulalara el koydu.

"YETKİLİ KURUMA TESLİM EDİLDİ"

Ekipler, gelen başka bir kargoyu da şüpheli bularak kontrol etti. Bu gönderiden de 8 tüp içinde tarantula çıktı. Toplamda 26 tüp tarantula, Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Müdürlüğü'ne teslim edildi. Soruşturmanın sürdüğü bildirildi.

61. PİYASA DEĞERİ DUDAK UÇUKLATAN YILAN ZEHRİ ELE GEÇİRİLDİ[98]

Iğdır İl Jandarma Komutanlığı JASAT dedektifleri ve KOM Şube Müdürlüğü ekiplerince kaçakçılıkla mücadeleye yönelik yapılan operasyon neticesinde; yurt dışından yasa dışı yollarla getirildiği tespit edilen ve yaklaşık 1.200.000 (birmilyonikiyüzbin) TL piyasa değerine sahip (92) tüp "yılan zehri" olduğu değerlendirilen tehlikeli madde ele geçirildi.

[97] https://www.haberler.com/guncel/izmir-de-26-tup-tarantula-ele-gecirildi-15271277-haberi/

[98] https://www.karsolay.com/piyasa-degeri-dudak-ucuklatan-yilan-zehri-ele-gecirildi_7908.html

Resim 75

Yurt dışından getirilerek büyük şehirlere götürüp yılan zehrini satmayı planlayan 3 kişi gözaltına alındı. Iğdır C.Başsavcılığı'nca (3) şüpheli hakkında soruşturma başlattı.

Resim 76

Yapılan açıklamada; "Iğdır İl Jandarma Komutanlığı olarak, devletimizin menfaatlerini korumak için kişilere veya yasadışı örgütlere haksız kazanç sağlayan uyuşturucu ve her türlü kaçakçılık faaliyetlerine karşı mücadeleye mesai mefhumu gözetmeksizin kararlılıkla devam edilecektir." denildi.

62. ANKARA'DA "KOBRA ZEHRİ" OPERASYONU! ÜÇ YILA KADAR HAPİSLERİ İSTENDİ[99]

Ankara'da içinde "kobra zehri" olduğu iddia edilen 128 ampul gümrüksüz Türkiye'ye sokuldu. Ampulleri tanesi üç bin dolardan piyasaya sürmeye çalışırken yakalanan biri Rus, beş kişi hakkında üç yıla kadar hapis talebiyle dava açıldı.

Ankara Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şubesi ekipleri, kanser tedavisinde, kimyasal silahların ayrıştırmasında, sanayi sektöründe, doping ilaçlarında, kozmetik sanayisinde kullanılan, dünyanın en pahalı zehirleri arasında yer alan "kobra zehri" olduğu iddia edilen sıvı maddenin gümrüksüz Türkiye'ye sokulduğu ihbarı üzerine çalışma başlattı.

Resim 77

"RUSYA ÜZERİNDEN SOKULDU"

Ampul içinde Rusya üzerinden ülkeye sokulan maddenin tanesinin 3 bin dolardan piyasaya sürülmeye çalışıldığı belirlendi. Yapılan araştırmada alışverişin Yenimahalle ilçesinde bir kafede gerçekleşeceği tespit edildi. Söz konusu kafe gözlem altına alındı. Kafenin otoparkına araçla giriş yapan ve hareketlerinden şüphelenilen Yılmaz B'nin üzerinde arama yapıldı. Aramada, içinde 'kobra zehri'olduğu iddia edilen sıvı bulunan

[99] https://tele1.com.tr/ankarada-kobra-zehri-operasyonu-uc-yila-kadar-hapisleri-istendi-666531/

128 adet ampul ele geçirdi. Ampullerin tanesinin üç bin dolara satılmaya çalışıldığı ileri sürüldü. Yılmaz B. ile birlikte Selman A, Mahmut K, Mehmet N. ve Rus vatandaşı Vakıl Z. gözaltına alındı. Şüphelilerden ikisi nöbetçi mahkemece tutuklanırken üçü adli kontrolle serbest bırakıldı. İki kişi de daha sonra yapılan itiraz üzerine adli kontrolle serbest bırakıldı.

"KİMYASAL SAVAŞ AJANI TESPİTİNDE KULLANILAN TEST TÜPLERİ"

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan soruşturma kapsamında Yılmaz B, Selman A, Mahmut K, Mehmet N. ve Vakıl Z. hakkında "5607 sayılı kanuna muhalefet" suçundan 3 yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası talebiyle iddianame düzenlendi. İddianamede, ele geçirilen maddenin Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarı'nda incelendiği belirtildi. İnceleme sonunda söz konusu maddenin IT-44 tipi kimyasal savaş ajanı tespitinde kullanılan test tüpleri olduğu tespit edildi. Savcılığın düzenlediği iddianame Ankara 38'inci Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

"KİMYASAL SAVAŞ AJANLARI NEDİR?"

Kimyasal ajanlar; insanlar, hayvanlar ve bitkiler üzerine doğrudan toksik etkileri nedeniyle kullanılan, öldürmek, yaralamak, insanları etkisiz hale getirmek, bitkisel ve hayvansal besin kaynaklarını, besin stoklarını kirletmek ve yok etmek, ekonomik önemi olan hedefleri işlemez hale getirmek, kaosa ve paniğe neden olmak amacıyla kullanılan her türlü katı, sıvı ve gaz halindeki zehirli kimyasal maddelerdir.

Kimyasal ajanların hedef üzerine dağıtılması için kullanılan, bir veya daha fazla kimyasal ajan dağıtabilen ve bir taşıyıcı/dağıtıcı sistem içeren cihaz, mühimmat veya özel olarak tasarlanmış her türlü sistem ise kimyasal silah olarak adlandırılmaktadır.

Kimyasal ajanların bazıları kokusuz veya tatsız olabilir, bu nedenle fark edilmeleri oldukça zordur. Bu maddelerden bazıları birkaç dakika içinde etki ederken bazılarının

etkisi 2-48 saat arasında ortaya çıkabilir. Öldürücü olmalarına rağmen kimyasal ajanları ölümcül dozlarda yaymak zordur ve açık alanlarda genellikle hızlı bir şekilde dağılıp yok olurlar.

63. SARP SINIR KAPISI'NDA BİN 100 ADET SU KAPLUMBAĞASI ELE GEÇİRİLDİ[100]

Ticaret Bakanlığı Gümrük Muhafaza ekiplerince Sarp Sınır Kapısı'nda bir otomobilde yapılan aramada bin 100 adet su kaplumbağası ele geçirildi.

Gürcistan'dan Türkiye'ye gelen yabancı plakalı bir otomobil, Sarp Gümrük Kapısı'nda riskli olarak değerlendirilerek önce-ray taramasına, ardından da arama hangarına sevk edildi. X-ray taraması öncesi yolculardan birinin iki poşeti araçtan indirmeye çalıştığını gören gümrük muhafaza ekipleri, hemen olaya müdahale ederek poşetlere el koydu. Poşetler açıldığında bez torbaların içerisine gizlenmiş bin 100 adet su kaplumbağası bulundu.

Resim 78

100 https://www.iha.com.tr/haber-sarp-sinir-kapisinda-bin-100-adet-su-kaplumbagasi-ele-gecirildi-1046405/

Yasa dışı şekilde yurda sokularak ticarete konu edilmek istenen su kaplumbağaları, Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Artvin Şube Müdürlüğü'vne teslim edildi. Su kaplumbağalarını yasa dışı yollarla ülkeye sokmak isteyen yabancı uyruklu şahıs hakkında yürütülen soruşturmanın devam ettiği belirtildi.

64. TÜRKİYE'YE KAÇAK SOKULMAK İSTENEN ARILARA GÜMRÜK KAPISINDA EL KOYULDU[101]

Ticaret Bakanlığı Gümrük Muhafaza Müdürlüğü ekiplerince Sarp Gümrük Kapısı'ndan yasa dışı yollarla Türkiye'ye sokulmak istenen 320 arı ele geçirildi.

Bakanlıktan yapılan yazılı açıklamaya göre, Sarp Gümrük Kapısı'ndan Türkiye'ye giriş yapan yolcu otobüsü, Sarp Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü ekiplerince yapılan analiz sonucu riskli görülerek X-ray tarama cihazına yönlendirildi. Daha sonra hangara sevk edilen yolcu otobüsünde, koltukların üst bölümlerinde, poşetlerin arkasına gizlenen 32 kutu içinde 32 kraliçe arı ile 288 işçi arı olmak üzere toplam 320 arı tespit edildi. Arılara el koyulurken, Gümrük Muhafaza Müdürlüğü ekiplerince yabancı uyruklu bir yolcu hakkında adli işlem başlatıldı. Soruşturma, Hopa Cumhuriyet Başsavcılığı'nca sürdürülüyor.

Resim 79

[101] https://www.yenisafak.com/gundem/turkiyeye-kacak-sokulmak-istenen-arilara-gumruk-kapisinda-el-koyuldu-3833768

65. FETHİYE'DE KUYRUKLU KURBAĞA OPERASYONU[102]

Muğla'nın Fethiye ilçesinde dünyada sadece bu bölgede bulunan ve nesli tehlike altında bulunan Göcek Semenderi isimli kuyruklu kurbağa türünü yurtdışına gönderen şahıs polis ekipleri tarafından yakalanırken, şahsa Doğa Koruma Müdürlüğü tarafından 600 bin TL cezai işlem uygulandı.

Resim 80

Fethiye Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele ekipleri biokaçakçılık çerçevesinde endemik türde yetişen, nesli tehlike altında olan ve ilaç, sanayi, tekstil, kozmetik gibi birçok alanda farklı bilimsel araştırmalarda kullanılan türlere yönelik çalışmalarına aralıksız devam ediyor. Çalışmalar neticesinde, bir şüphelinin dünyada sadece Güneybatı Anadolu bölgesinde yayılış gösteren ve endemik bir tür olan Göcek semenderi isimli kuyruklu kurbağayı toplayarak yasadışı yollarla Uzakdoğu başta olmak üzere yurtdışı ülkelerine sattığını tespit etti. Ekipler yapılan operasyon ile biokaçakçılık yaptığını tespit ettiği şahsı yakalayarak gözaltına aldı. Operasyonda ele geçirilen 4 adet Göcek semenderi ise Fethiye Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ekiplerince sağlık kontrollerinin ardından doğaya salınırken, Milli Parklar Genel Müdürlüğünce şahsa 600 bin TL idari para cezası uygulandı. Topladığı endemik tür Göcek semenderini Japonya'ya göndermek üzereyken Fethiye KOM ekiplerince kıskıvrak yakalanan şahıs, tutuklanma talebiyle Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edildi.

[102] https://www.hamlegazetesi.com.tr/fethiye-de-kuyruklu-kurbaga-operasyonu

Mahkemeye çıkan şahıs adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Bu bölgelerde yaklaşık 6-7 adet endemik türün olduğunu ve mutlaka korunması gerektiğinin altını çizen Adnan Menderes Üniversitesi (ADÜ) Zooloji Bölümü Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kurtuluş Olgun; "Göcek kara semenderi adını verdiğimiz tür koruma altında olan ve IUCN kriterlerine göre tehlike sınırlarında olan türlerimizden bir tanesi. Bu tür yaklaşık 15 santimetre boyunda, genellikle Şubat, Mart aylarında çok aktif duruma geçen ve Fethiye'nin Gökçeovacık bölgesinden Köyceğiz Gölü'nün güneybatısına kadar olan alanda yayılış gösteren ama çok fazla da görünmeyen bir türümüz. Çok kıymetli bir tür, mutlaka korunması ve özellikle bu şekildeki toplamalardan korunması gerekiyor. Bu hayvanlar bizim biyolojik zenginliklerimiz, bu ve bunun gibi 5-6 tür, dünyada sadece bu bölgede yani güneybatı Anadolu olarak bizim bildiğimiz Marmaris Datça yarımadasından Fethiye'ye doğru, daha sonra Kaş, Antalya civarı ve Alanya'ya kadar giden Burdur civarında da yayılış gösteren türlerimiz. Buna benzer endemik olan bizim 6-7 tane daha türümüz var. Bunların mutlaka vatandaşlar tarafından da korunması gerekiyor. Bu hayvanın bir avantajı gece karanlık çöktüğü zaman dışarıya çıkması ve özellikle çok yağmurlu havalarda faaliyet göstermesi" dedi.

66. YAPAY ZEKA ASENA SAYESİNDE 7 AKREP KURTARILARAK DOĞAYA SALINDI[103]

Analiz Sistemleri Narkotik Ağı'nın (ASENA) radarına takılan 3 kaçakçı Adıyaman'da gözaltına alınırken, izinsiz topladıkları tespit edilen 7 akrep doğaya salındı. AA muhabirinin aldığı bilgiye göre, Mart 2021'de faaliyete geçen ASENA, emniyet birimlerinin uyuşturucu başta olmak üzere suç ve suçlularla mücadelesinde aktif rol oynuyor.

Adıyaman Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü bünyesindeki ASENA operatörleri sayesinde yaklaşık 3 hafta önce tespit edilen "riskli" durum üzerine çalışma başlatıldı. Çeşitli suçlardan kayıtları bulanan 3 şüphelinin yakalanması için harekete

[103] https://www.aa.com.tr/tr/gundem/yapay-zeka-asena-sayesinde-7-akrep-kurtarilarak-dogaya-salindi-/2604810

geçen narkotik ekipleri, İ.G, Z.K. ve Z.D'nin bulunduğu aracı, Adıyaman-Gölbaşı kara yolundaki polis uygulama noktasında durdurdu.

Araçta yapılan aramada, uyuşturucu yerine, şeffaf saklama kaplarına konulmuş 7 akrep ele geçirildi. Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü görevlilerince, şüphelilere, biyolojik çeşitliliği tahrip ettikleri gerekçesiyle 328 bin 779 lira idari ceza uygulandı. Ele geçirilen akrepler ise görevliler tarafından doğaya salındı.

Resim 81

67. MİDYE KAÇAKÇISINA 148 BİN LİRA CEZA[104]

Edirne'nin Enez İlçesi'nde kaçak olarak toplanarak yasa dışı yollarla Yunanistan'a götürülmeye çalışılan 750 kilogram kum midyesi ele geçirildi. Kaçakçılık olayı ile ilgili bir şüpheliye 148 bin lira idari para cezası kesildi.

[104] https://edirnesonhaber.com/midye-kacakcisina-148-bin-lira-ceza/69951/

Resim 82

Edirne'nin Enez İlçesi'nde kaçak olarak toplanarak yasa dışı yollarla Yunanistan'a götürülmeye çalışılan 750 kilogram kum midyesi ele geçirildi. Kaçakçılık olayı ile ilgili bir şüpheliye 148 bin lira idari para cezası kesildi.

Enez İlçesi'nde İlçe Jandarma ekipleri satışı ve toplanması yasak olan kum midyesi kaçakçılarına yönelik operasyonlarını sürdürüyor. Ekipler, önceki gün illegal yollarla Yunanistan'a kum midyesi götürüleceği bilgisi üzerine harekete geçti. Yapılan operasyonda 750 kilogram kum midyesi ele geçirildi.

Kum midyesi kaçakçılığı yaptığı belirlenen bir şahsa 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu nedeniyle 148 bin 607 lira idari para cezası kesilirken, midyeler denize bırakılmak üzere İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ekiplerine teslim edildi.

68. HATAY'DA BÖCEK TÜRLERİNİ YASA DIŞI TOPLAYAN YABANCI UYRUKLUYA PARA CEZASI[105]

Hatay'ın Arsuz ilçesinde yasa dışı böcek toplayan yabancı uyruklu kişiye 109 bin lira para cezası uygulandı.

105 https://www.aa.com.tr/tr/yesilhat/dogal-yasam/hatayda-bocek-turlerini-yasa-disi-toplayan-yabanci-uyrukluya-para-cezasi/1817817

İl Jandarma Komutanlığı Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Timi ile Arsuz İlçe Jandarma Komutanlığı ekipleri, Kale Mahallesi'nde yolda yürüyen Macaristan uyruklu Z.Z.'yi şüphe üzerine durdurdu. Şüphelinin yapılan üst aramasında, sırt çantasında böcekleri saklamada kullanılan 5 camlı kafes, 3 küçük ahşap sepet, 3 tüp kimyasal madde, içerisinde böcek ve bitki bulunan 3 şişe sıvı, fotoğraf makinesi, kafa lambası, el teleskobu ve 2 bıçak bulundu.

Resim 83

Biyokaçakçılık yaptığı tespit edilen Macaristan uyruklu Z.Z.'ye 109 bin lira ceza kesildi. Öte yandan ele geçirilen 5 tür böcek doğaya salınmak üzere Doğa Koruma ve Milli Parklar Hatay Şube Müdürlüğüne teslim edildi.

69. BİYOKAÇAKÇILARA GÖZ AÇTIRMIYORUZ…[106]

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMP) tarafından, ülkemizin sahip olduğu biyolojik kaynakların başka ülkeler tarafından izinsiz kullanımını önlemek maksadıyla 2013 yılında başlatılan "Biyokaçakçılıkla Mücadele Projesi" kapsamında yürütülen denetim çalışmaları tüm hızıyla sürüyor.

[106] https://biyologlar.com/biyokacakcilara-goz-actirmiyoruz

Orman ve Su İşleri Bakanlığı 8. Bölge Müdürlüğünce 25 Ekim tarihinde Karaman Karadağ Üçkuyu Köyü Mevkiinde yabancı uyruklu bir kişinin meşe sürgünü ve palamudu toplamakta olduğunun ihbarı alındı. Alınan ihbarın değerlendirilmesinin ardından harekete geçen Karaman İl Şube Müdürlüğü Av Koruma ve Kontrol ekipleri Tüylü Meşe (Quercus pubescens), Makedonya Meşesi (Quercus trojana) ve Anadolu Palamut Meşesi (Quercus ithaburensis) türlerinin sürgün ve palamutlarını toplamakta olan Alman uyruklu bir şahıs tespit etti. Doktor olduğu öğrenilen şahsın tabiattan izinsiz olarak toplamakta olduğu meşe sürgünü ve palamutlarını kendi ülkesine götüreceğinin öğrenilmesi üzerine hakkında tutanak düzenlenerek, biyokaçakçılık vakasına karışan şahsa 38.751,00 TL idari para cezası uygulandı.

Resim 84

Konu hakkında açıklamada bulunan Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürü Nurettin Taş, "Ülkemiz sahip olduğu tabii kaynak değerleri ile yabancılar için bir çekim merkezi, geniş bir malzeme deposu olma özelliğindedir. Her ne kadar bu durum ülkemiz açısından bir zenginlik olsa da özellikle ülkelerinden turist olarak gelen yabancılar doğadan topladıkları bitki veya hayvanlar ya da bunlara ait parçaları (kıl, tüy, yumurta, boynuz, tohum, soğan, yaprak vb) beraberleinde yurtdışına çıkarmaktadır. Bunun sonucunda başka ülkeler bu canlı doğal kaynaklardan ekonomik, sosyal, bilimsel, teknolojik, kültürel faydalar elde etmekte ve ülkemiz bu faydalardan yararlanamamaktadır. Dolayısıyla kendi kaynaklarımız üzerindeki haklarımız başka ülkelere, kişilere veya firmalara geçmektedir. Bu konuda halkımız da duyarlı olmalı,

özellikle kırsalda yaşayan insanlarımız şüphelendikleri kişileri bizlere bildirerek bize yardımcı olmalıdır.” dedi.

70. DOĞU KARADENİZ’DE “BİYOKAÇAKÇILIK” OPERASYONLARI[107]

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Artvin, Gümüşhane ve Rize’de doğadan izinsiz olarak bitki ve hayvan türleri topladıkları tespit edilen yabancı uyruklu şahıslara 2012 ve 2013 yıllarında 593 bin TL para cezası kesti.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Artvin, Gümüşhane ve Rize’de doğadan izinsiz olarak bitki ve hayvan türleri topladıkları tespit edilen yabancı uyruklu şahıslara 2012 ve 2013 yıllarında 593 bin TL para cezası kesti.

Resim 85

Toplanan canlılar arasında Hopa Engereği, kelebek, atmaca ve sülük bulunurken, bir ABD vatandaşı da yurtdışına atmaca kan örneği götürmeye çalışırken yakalandı. Doğa Koruma ve Milli Parklar 12. Bölge Müdürlüğü 2012-2013 yıllarında çalışma alanı içerisindeki Artvin, Gümüşhane ve Rize illerinde yapılan çalışmalarda doğadan izinsiz olarak bitki ve hayvan türleri topladıkları tespit edilen yabancı uyruklu şahıslara, Çevre Kanunu’na muhalefetten toplam 593 bin 84 TL idari para cezası uyguladı.

[107] https://www.haberler.com/guncel/dogu-karadeniz-de-biyokacakcilik-operasyonlari-5059018-haberi/

“ARTVİN’DE HOPA ENGEREĞİ”

Edinilen bilgiye göre, yapılan kaçakçılık ve kesilen cezalar şöyle oldu: Artvin’de 7 Haziran 2012 tarihinde doğadan izinsiz olarak Hopa engereği topladıkları tespit edilen İsviçre uyruklu iki kişiye, ayrı ayrı 31 bin 413’er TL idari para cezası verilirken, Artvin’de 10 Temmuz 2012’de izinsiz olarak salyangoz ve sülük topladıkları tespit edilen Macar uyruklu 2 kişi ve Japon uyruklu 4 kişinin her birine 31 bin 413’er TL idari para cezası uygulandı.

Artvin’de 17 Temmuz 2012’de kelebek topladıkları tespit edilen Alman uyruklu 2 kişiye 31 bin 413’er TL idari para cezası verildi. 3 Ağustos 2012’de kelebek topladıkları tespit edilen Alman ve Türk uyruklu 2 kişinin her birine 31 bin 413’er TL idari para cezasının verildiği öğrenildi.

“İTALYANLAR TIRTIL TOPLADI”

Artvin’de 21 Temmuz’da izinsiz olarak 682 adet kelebek ve 11 adet tırtıl topladıkları tespit edilen İtalyan uyruklu 2 kişinin her birine 33 bin 863’er TL idari para cezası verildi. 29 Temmuz’da 2 bin 856 adet kelebek topladıkları tespit edilen Fransız 2 kişi ve Alman uyruklu 1 kişinin her birine 33 bin 863’er TL idari para cezası kesildi.

Gümüşhane’de 16 Mayıs 2012’de böcek topladığı tespit edilen Çek Cumhuriyeti uyruklu 1 kişiye 31 bin 413 TL idari para cezası verildiği belirtilirken, Rize’de izinsiz atmacacılık faaliyeti yaptığı, atmacadan kan örnekleri alıp yurtdışına çıkarmak istediği tespit edilen ABD uyruklu 1 kişiye 15 bin 400 TL idari para cezası verildi.

EK 5. Biyokaçakçılık konusunda seminer/eğitim haber tabloları

Çizelge 7.9 Biyokaçakçılık seminer /eğitim haberleri

BİYOKAÇAKÇILIK SEMİNER/EĞİTİM HABERLERİ																			
S.NU	Biyokaçakçılık Olayları Eğitim Durumu	Dönemi	Haber Yılı	Ay	Gün	Tarih	Bölge	İl	Devlet Kanalı Durumu	Yerel Haber	Kurum Sitesi	Ulusal Haber	Eğitim Veren	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	ÖZEL BİRİM ADI	Sınır İl Durumu	Haberlerde Görsellik Durumu
1	SEMİNER	2013-2022	2013	EYLÜL	Pazartesi	2.09.2013	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	IĞDIR	-	VAR		-	ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	JANDARMA	EMNİYET	GÜMRÜK	AVCILAR DERNEĞİ		VAR	VAR
2	SEMİNER	2013-2022	2013	NİSAN	Salı	9.04.2013	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	IĞDIR		VAR			ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	GÜMRÜK					VAR	VAR
3	ÇALIŞTAY	2013-2022	2014	EKİM	Cuma	24.10.2014	MARMARA BÖLGESİ	BOLU		VAR			ÜNİVERSİTE	BELEDİYE	AKADEMİSYENLER	İL MÜDÜRLERİ	ÖĞRENCİLER		YOK	VAR
4	KONFERANS	2013-2022	2014	AĞUSTOS	Perşembe	28.08.2014	EGE BÖLGESİ	DENİZLİ		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	KOLLUK	MUHTAR				YOK	VAR
5	ÇALIŞTAY	2013-2022	2014	EKİM	Perşembe	23.10.2014	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	MALATYA		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR
6	SEMİNER	2013-2022	2014	EKİM	Çarşamba	21.10.2015	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	ERZURUM			VAR		ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					YOK	YOK
7	ÇALIŞTAY	2013-2022	2014	EKİM	Perşembe	26.06.2014	MARMARA BÖLGESİ	İSTANBUL		var			ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR
8	ÇALIŞTAY	2013-2022	2014	KASIM	Salı	25.11.2014	AKDENİZ BÖLGESİ	ANTALYA		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	KURUM KURULUŞ TEMSİLCİLERİ					YOK	VAR
9	KONFERANS	2013-2022	2014	HAZİRAN	Çarşamba	18.06.2014	EGE BÖLGESİ	MANİSA		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	KURUM KURULUŞ TEMSİLCİLERİ					YOK	VAR
10	ÇALIŞTAY	2013-2022	2014	KASIM	Cuma	21.11.2014	KARADENİZ BÖLGESİ	SİNOP		VAR			BELİRSİZ	BELİRSİZ					YOK	VAR

Çizelge 7.10 Biyokaçakçılık seminer/eğitim haberleri

BİYOKAÇAKÇILIK SEMİNER/EĞİTİM HABERLERİ																			
S.NU	Biyokaçakçılık Olayları Eğitim Durumu	Dönemi	Haber Yılı	Ay	Gün	Tarih	Bölge	İl	Devlet Kanalı Durumu	Yerel Haber	Kurum Sitesi	Ulusal Haber	Eğitim Veren	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	ÖZEL BİRİM ADI	Sınır İl Durumu	Haberlerde Görsellik Durumu
11	ÇALIŞTAY	2013-2022	2014	ARALIK	Çarşamba	17.12.2014	İÇ ANADOLU BÖLGESİ	NEVŞEHİR		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	KAYMAKAMLAR	JANDARMA	EMNİYET	ÜNİVERSİTE		YOK	VAR
12	TOPLANTI	2013-2022	2014	KASIM	Çarşamba	5.11.2014	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	VAN				VAR	ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	KURUM KURULUŞ TEMSİLCİLERİ					VAR	VAR
13	ÇALIŞTAY	2013-2022	2014	KASIM	Cuma	28.11.2014	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	KARS		VAR			ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	ÜNİVERSİTE					VAR	VAR
14	ÇALIŞTAY	2013-2022	2015	TEMMUZ	Pazartesi	23.11.2015	İÇ ANADOLU BÖLGESİ	YOZGAT			VAR	-	ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE	JANDARMA	EMNİYET	MUHTAR		YOK	VAR
15	ÇALIŞTAY	2013-2022	2015	KASIM	Cumartesi	7.11.2015	MARMARA BÖLGESİ	EDİRNE		VAR			ÜNİVERSİTE	GÜMRÜK					VAR	VAR
16	ÇALIŞTAY	2013-2022	2015	KASIM	Çarşamba	18.11.2015	İÇ ANADOLU BÖLGESİ	KIRŞEHİR		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR
17	SEMİNER	2013-2022	2015	ARALIK	Pazar	20.12.2015	KARADENİZ BÖLGESİ	DÜZCE		VAR			ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR
18	SEMİNER	2013-2022	2015	EKİM	Salı	13.10.2015	MARMARA BÖLGESİ	BİLECİK		VAR			ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	JANDARMA					YOK	VAR
19	SEMİNER	2013-2022	2015	OCAK	Çarşamba	14.01.2015	AKDENİZ BÖLGESİ	KAHRAMAN MARAŞ		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	KAMU KURUMLARI	MUHTAR	KORUCU			YOK	VAR
20	KONFERANS	2013-2022	2015	EKİM	Çarşamba	14.10.2015	EGE BÖLGESİ	AFYON KARAHİSAR			VAR		ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR

Çizelge 7.11 Biyokaçakçılık seminer/eğitim haberleri

BİYOKAÇAKÇILIK SEMİNER/EĞİTİM HABERLERİ																			
S.NU	Biyokaçakçılık Olayları Eğitim Durumu	Dönemi	Haber Yılı	Ay	Gün	Tarih	Bölge	İl	Devlet Kanalı Durumu	Yerel Haber	Kurum Sitesi	Ulusal Haber	Eğitim Veren	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	ÖZEL BİRİM ADI	Sınır İl Durumu	Haberlerde Görsellik Durumu
21	SEMİNER	2013-2022	2015	OCAK	Salı	13.01.2015	AKDENİZ BÖLGESİ	KAHRAMAN MARAŞ		VAR			ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	KURUM KURULUŞ TEMSİLCİLERİ	MUHTAR	KORUCU			YOK	VAR
22	ÇALIŞTAY	2013-2022	2015	ARALIK	Çarşamba	23.12.2015	MARMARA BÖLGESİ	BOLU		VAR			ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR
23	SEMİNER	2013-2022	2015	EKİM	Cumartesi	24.10.2015	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	IĞDIR		VAR			ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	GÜMRÜK					VAR	VAR
24	ÇALIŞTAY	2013-2022	2015	KASIM	Pazartesi	23.11.2015	İÇ ANADOLU BÖLGESİ	YOZGAT		VAR			ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE	MUHTAR	JANDARMA			YOK	VAR
25	ÇALIŞTAY	2013-2022	2015	HAZİRAN	Perşembe	4.06.2015	AKDENİZ BÖLGESİ	ISPARTA		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÜNİVERSİTE	KAYMAKAMLAR	AKADEMİSYENLER			YOK	VAR
26	SEMİNER	2013-2022	2015	EKİM	Çarşamba	14.10.2015	MARMARA BÖLGESİ	BİLECİK		VAR			ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	JANDARMA					YOK	VAR
27	BİLGİLENDİRME TOPLANTISI	2013-2022	2015	ŞUBAT	Perşembe	12.02.2015	KARADENİZ BÖLGESİ	SAMSUN		VAR			ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	MUHTAR	AZA				YOK	VAR
28	EĞİTİM	2013-2022	2015	HAZİRAN	Pazartesi	15.06.2015	EGE BÖLGESİ	AFYON KARAHİSAR		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
29	SEMİNER	2013-2022	2015	KASIM	Çarşamba	18.11.2015	EGE BÖLGESİ	İZMİR			VAR		ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	KURUM KURULUŞ TEMSİLCİLERİ					YOK	VAR
30	ÇALIŞTAY	2013-2022	2015	ARALIK	Çarşamba	9.12.2015	İÇ ANADOLU BÖLGESİ	KIRIKKALE		VAR			ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR

Çizelge 7.12 Biyokaçakçılık seminer /eğitim haberleri

BİYOKAÇAKÇILIK SEMİNER/EĞİTİM HABERLERİ																			
S.NU	Biyokaçakçılık Olayları Eğitim Durumu	Dönemi	Haber Yılı	Ay	Gün	Tarih	Bölge	İl	Devlet Kanalı Durumu	Yerel Haber	Kurum Sitesi	Ulusal Haber	Eğitim Veren	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	ÖZEL BİRİM ADI	Sınır İl Durumu	Haberlerde Görsellik Durumu
31	TOPLANTI	2013-2022	2015	ARALIK	Perşembe	3.12.2015	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	BİTLİS		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	KURUM KURULUŞ TEMSİLCİLERİ					YOK	VAR
32	SEMİNER	2013-2022	2015	HAZİRAN	Perşembe	18.06.2015	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	IĞDIR		VAR			ORMAN VE SU İŞLERİ İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	JANDARMA					YOK	VAR
33	SEMİNER	2013-2022	2015	KASIM	Pazar	15.11.2015	KARADENİZ BÖLGESİ	BARTIN		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	MUHTAR					YOK	VAR
34	EĞİTİM	2013-2022	2016	OCAK	Pazartesi	25.01.2016	KARADENİZ BÖLGESİ	GÜMÜŞHANE		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
35	PANEL	2013-2022	2016	HAZİRAN	Çarşamba	8.06.2016	KARADENİZ BÖLGESİ	DÜZCE		VAR			ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR
36	SEMİNER	2013-2022	2016	MAYIS	Salı	17.05.2016	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ	GAZİANTEP		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					VAR	VAR
37	SEMİNER	2013-2022	2016	HAZİRAN	Cuma	3.06.2016	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ	GAZİANTEP		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					VAR	VAR
38	KONGRE	2013-2022	2016	EYLÜL	Pazartesi	5.09.2016	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ	GAZİANTEP		VAR			ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					VAR	VAR
39	EĞİTİM	2013-2022	2016	KASIM	Salı	8.11.2016	AKDENİZ BÖLGESİ	KAHRAMAN MARAŞ		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
40	KONFERANS	2013-2022	2017	NİSAN	Cuma	21.04.2017	KARADENİZ BÖLGESİ	KASTAMONU	-	VAR		-	ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR

Çizelge 7.13 Biyokaçakçılık seminer/eğitim haberleri

BİYOKAÇAKÇILIK SEMİNER/EĞİTİM HABERLERİ																			
S.NU	Biyokaçakçılık Olayları Eğitim Durumu	Dönemi	Haber Yılı	Ay	Gün	Tarih	Bölge	İl	Devlet Kanalı Durumu	Yerel Haber	Kurum Sitesi	Ulusal Haber	Eğitim Veren	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	ÖZEL BİRİM ADI	Sınır İl Durumu	Haberlerde Görsellik Durumu
41	EĞİTİM	2013-2022	2017	NİSAN	Perşembe	6.04.2017	AKDENİZ BÖLGESİ	KARAMAN		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
42	KONFERANS	2013-2022	2017	NİSAN	Cumartesi	22.04.2017	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	ERZURUM			VAR		ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR
43	EĞİTİM	2013-2022	2017	ŞUBAT	Salı	28.02.2017	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	BİTLİS		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
44	EĞİTİM	2013-2022	2018	MART	Cuma	16.03.2018	KARADENİZ BÖLGESİ	ORDU		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
45	EĞİTİM	2013-2022	2018	EKİM	Perşembe	11.10.2018	KARADENİZ BÖLGESİ	RİZE		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
46	SEMİNER	2013-2022	2018	MAYIS	Çarşamba	9.05.2018	İÇ ANADOLU BÖLGESİ	KONYA			VAR		ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR
47	EĞİTİM	2013-2022	2018	MAYIS	Salı	22.05.2018	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ	ŞANLIURFA			VAR		DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					VAR	VAR
48	EĞİTİM	2013-2022	2018	KASIM	Perşembe	29.11.2018	AKDENİZ BÖLGESİ	KARAMAN		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
49	EĞİTİM	2013-2022	2019	ARALIK	Cuma	27.12.2019	AKDENİZ BÖLGESİ	BURDUR		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
50	SEMİNER	2013-2022	2019	KASIM	Salı	5.11.2019	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	BİNGÖL		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	JANDARMA					YOK	VAR

Çizelge 7.14 Biyokaçakçılık seminer/eğitim haberleri

BİYOKAÇAKÇILIK SEMİNER/EĞİTİM HABERLERİ																			
S.NU	Biyokaçakçılık Olayları Eğitim Durumu	Dönemi	Haber Yılı	Ay	Gün	Tarih	Bölge	İl	Devlet Kanalı Durumu	Yerel Haber	Kurum Sitesi	Ulusal Haber	Eğitim Veren	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	ÖZEL BİRİM ADI	Sınır İl Durumu	Haberlerde Görsellik Durumu
51	EĞİTİM	2013-2022	2020	AĞUSTOS	Cumartesi	29.08.2020	KARADENİZ BÖLGESİ	ORDU		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
52	SEMİNER	2013-2022	2020	TEMMUZ	Salı	28.07.2020	KARADENİZ BÖLGESİ	KARABÜK			VAR		DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	KURUM İÇİ PERSONEL					YOK	VAR
53	EĞİTİM	2013-2022	2021	EYLÜL	Perşembe	16.09.2021	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ	GAZİANTEP			VAR		DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					VAR	VAR
54	SEMİNER	2013-2022	2021	EKİM	Çarşamba	8.09.2021	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	BİNGÖL		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	JANDARMA					YOK	VAR
55	EĞİTİM	2013-2022	2021	EKİM	Cumartesi	23.10.2021	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ	ŞANLIURFA		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
56	EĞİTİM	2013-2022	2021	KASIM	Pazar	28.11.2021	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	IĞDIR		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					VAR	VAR
57	EĞİTİM	2013-2022	2021	EKİM	Cumartesi	30.10.2021	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	IĞDIR		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	JANDARMA					VAR	VAR
58	SEMİNER	2013-2022	2021	NİSAN	Salı	6.04.2021	KARADENİZ BÖLGESİ	KARABÜK		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	POLİS					YOK	VAR
59	EĞİTİM	2013-2022	2021	KASIM	Pazartesi	15.11.2021	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	ERZİNCAN		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
60	EĞİTİM	2013-2022	2021	NİSAN	Perşembe	29.04.2021	AKDENİZ BÖLGESİ	KARAMAN			VAR		DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR

Çizelge 7.15 Biyokaçakçılık seminer/eğitim haberleri

BİYOKAÇAKÇILIK SEMİNER/EĞİTİM HABERLERİ																			
S.NU	Biyokaçakçılık Olayları Eğitim Durumu	Dönemi	Haber Yılı	Ay	Gün	Tarih	Bölge	İl	Devlet Kanalı Durumu	Yerel Haber	Kurum Sitesi	Ulusal Haber	Eğitim Veren	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	Eğitim Verilen	ÖZEL BİRİM ADI	Sınır İl Durumu	Haberlerde Görsellik Durumu
61	EĞİTİM	2013-2022	2022	NİSAN	Salı	19.04.2022	KARADENİZ BÖLGESİ	ORDU			VAR		DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
62	SEMİNER	2013-2022	2022	MAYIS	Cuma	20.05.2022	EGE BÖLGESİ	MUĞLA		VAR			DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
63	EĞİTİM	2013-2022	2022	NİSAN	Cuma	22.04.2022	EGE BÖLGESİ	MUĞLA			VAR		DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
64	SEMİNER	2013-2022	2022	MAYIS	Cuma	13.05.2022	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	BİNGÖL			VAR		DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
65	EĞİTİM	2013-2022	2022	HAZİRAN	Çarşamba	1.06.2022	AKDENİZ BÖLGESİ	ADANA			VAR		DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	ÖĞRENCİ					YOK	VAR
66	SEMİNER	2013-2022	2022	ARALIK	Cuma	25.12.2020	EGE BÖLGESİ	İZMİR		VAR			ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE					YOK	VAR

EK 6. Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğünce tespit edilen biyokaçakçılık vakaları

Çizelge 7.16 Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğünce tespit edilen biyokaçakçılık vakaları (2007-2021)[108]

3.1 Tespit edilen biyokaçakçılık vakaları, 2007-2021
The number of biological smuggling cases; 2007-2021

İBBS(1) - 3. Düzey	SR(1) - Level 3	T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Bölge Müdürlüğü Republic of Turkey,Ministry of Agriculture and Forestry Regional Office	Yakalanan Şahısların Uyruğu Nationality of biological smuggler	Vakada ele geçirilen türler Captured Species	Yıllara Göre Vaka Sayıları Number of cases by years															
					2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	TOPLAM
TR	Türkiye -Turkey				2	2	2	9	21	11	2	6	8	4	3	1	8	1	2	82
TR100	İstanbul	1																		
TR211	Tekirdağ	1																		
TR212	Edirne	1	Çek Cumhuriyeti, Hollanda,	Bitki,kelebek ve diğer böcekler,trüf mantarı					2						1	1				4
TR213	Kırklareli	1	Macaristan,	Bitki, Trüf Mantarı				1									1			2
TR221	Balıkesir	2																		
TR222	Çanakkale	2																		
TR310	İzmir	4																		
TR321	Aydın	4	Türkiye, Rus	Bitki, böcek										1				1		2
TR322	Denizli	5																		
TR323	Muğla	4																		
TR331	Manisa	4																		
TR332	Afyonkarahisar	5																		
TR333	Kütahya	5																		
TR334	Uşak	5																		
TR411	Bursa	2																		
TR412	Eskişehir	5																		
TR413	Bilecik	2																		
TR421	Kocaeli	1																		
TR422	Sakarya	1																		
TR423	Düzce	9																		
TR424	Bolu	9																		
TR425	Yalova	2																		
TR510	Ankara	9																		
TR521	Konya	8																		
TR522	Karaman	8	Almanya	3 meşe türüne ait örnekler									1							1
TR611	Antalya	6	İsveç, Belçika, Romanya, Almanya, İngiltere,Macaristan, Rusya, Çek Cum. (ÇEKYA)	Kelebek ve diğer böcekler, kaplumbağa, salep,bitki, ekstrakt					3	1		1	1						2	8
TR612	Isparta	6	İtalya	Bitki				1												1
TR613	Burdur	6																		
TR621	Adana	7	Suriye	Kuş (Saka Kuşu)	1			1	5											7
TR622	Mersin	7	Rusya,Türkiye	Kelebek ve diğer böcekler, kaplumbağa, kurbağa								1	1	1						3
TR631	Hatay	7	Suriye, Fransa,Türkiye	Kuş (Cennet Papağanı, Afrika Papağanı, Muhabbet Kuşu ve Saka Kuşu), bitki, semender			1	5	7	2		1		1	1					18
TR632	Kahramanmaraş	15																		
TR633	Osmaniye	7	Çek Cumhuriyeti	Böcek										1						1
TR711	Kırıkkale	9																		
TR712	Aksaray	8	Çek Cumhuriyeti	Bitki		1														1
TR713	Niğde	7																		
TR714	Nevşehir	8																		
TR715	Kırşehir	9																		

[108] https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/19/Yaban-Hayati-Istatistikleri (Erişim tarihi:08.10.2022)

Çizelge 7.17 Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğünce tespit edilen biyokaçakçılık vakaları (2007-2021)[109]

3.1 Tespit edilen biyokaçakçılık vakaları, 2007-2021
The number of biological smuggling cases; 2007-2021

İBBS(1) - 3. Düzey	SR(1) - Level 3	T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Bölge Müdürlüğü Republic of Turkey,Ministry of Agriculture and Forestry Regional Office	Yakalanan Şahısların Uyruğu Nationality of biological smuggler	Vakada ele geçirilen türler Captured Species	Yıllara Göre Vaka Sayıları Number of cases by years															
					2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	TOPLAM
TR	**Türkiye -**Turkey				2	2	2	9	21	11	2	6	8	4	3	1	8	1	2	82
TR721	**Kayseri**	7																		
TR722	**Sivas**	15																		
TR723	**Yozgat**	9																		
TR811	**Zonguldak**	10																		
TR812	**Karabük**	10	İspanya	Bitki, tohum ve böcek					1											1
TR813	**Bartın**	10																		
TR821	**Kastamonu**	10																		
TR822	**Çankırı**	9																		
TR823	**Sinop**	10																		
TR831	**Samsun**	11																		
TR832	**Tokat**	11																		
TR833	**Çorum**	11	Türkiye, Bulgaristan	Trüf Mantarı													1			1
TR834	**Amasya**	11																		
TR901	**Trabzon**	12																		
TR902	**Ordu**	11																		
TR903	**Giresun**	12	Rusya	Böcek								1								1
TR904	**Rize**	12	İsveç, Danimarka	Bitki					1											1
TR905	**Artvin**	12	Makedonya, Almanya,Türkiye,Rusya, Fransa, İsviçre, Macaristan, Japonya	Kelebek ve diğer böcekler, salyangoz, sülük, yılan ve bitki	1	1			1	5	2	1					1			12
TR906	**Gümüşhane**	12	Japonya, Almanya, Romanya, İsveç, İtalya, Macaristan	Kelebek ve diğer böcekler, bitki						1			2		1		1			5
TRA11	**Erzurum**	13	Almanya	Böcek									1							1
TRA12	**Erzincan**	13																		
TRA13	**Bayburt**	13																		
TRA21	**Ağrı**	13	Macaristan	Kelebek													1			1
TRA22	**Kars**	13	Suriye, ABD, Türkiye	Kuş (Güvercin), ayı dışkısı			1		1	1			1							4
TRA23	**Iğdır**	13																		
TRA24	**Ardahan**	13	Almanya	Kertenkele ve yılan									1							1
TRB11	**Malatya**	15																		
TRB12	**Elazığ**	15	Almanya	Balık													1			1
TRB13	**Bingöl**	13																		
TRB14	**Tunceli**	15																		
TRB21	**Van**	14	Macaristan	Bitki				1												1
TRB22	**Muş**	14																		
TRB23	**Bitlis**	14																		
TRB24	**Hakkari**	14																		
TRC11	**Gaziantep**	3	Japonya,Türkiye	Bitki (Yabani buğday)						1										1
TRC12	**Adıyaman**	3	İngiltere, İtalya	Kelebek ve diğer böcekler													2			2
TRC13	**Kilis**	3																		
TRC21	**Şanlıurfa**	3	Türkiye	Yırtıcı kuş								1								1
TRC22	**Diyarbakır**	15																		
TRC31	**Mardin**	3																		
TRC32	**Batman**	15																		
TRC33	**Şırnak**	3																		
TRC34	**Siirt**	14																		

[109] https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/19/Yaban-Hayati-Istatistikleri (Erişim tarihi:08.10.2022)

EK 7. Dünyadaki biyokaçakçılık haberleri

1. KAÇAK YOLLARLA ÜLKEYE SOKULAN 31 YILAN DERİSİ ELE GEÇİRİLDİ: DEĞERİ 200 BİN LİRA[110]

2021 yılında yapılan habere göre İzmir'in Bayraklı ilçesinde bulunan bir iş yerinde kaçak yollarla ülkeye sokulan piton ve su yılanına ait piyasa değeri yaklaşık 200 bin TL olan 31 adet yılan derisi ele geçirildiği bilgisi verilmiştir. Olayla ilgili 1 şüpheli hakkında adli işlem başlatıldığı ve harekete geçen ekiplerin önceden belirlenen adreste yaptığı aramada, piton ve su yılanına ait piyasa değeri yaklaşık 200 bin TL olan 31 adet yılan derisi ele geçirildiği bilgisi verildi. Yılan derileri, Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CİTES) kapsamında Milli Parklar Müdürlüğü görevlilerine teslim edilirken, olayla ilgili iş yeri sahibi hakkında adli işlem başlatıldı.

Resim 86 Biyokaçakçılık vakasında ele geçirilen yılan derileri

2. İSTANBUL HAVALİMANI'NDA 320 BİN LİRALIK YILAN DERİSİ ELE GEÇİRİLDİ[111]

2019 yılında yapılan habere göre Ticaret Bakanlığı İstanbul Havalimanı Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü ekipleri, Suudi Arabistan'ın Medine

110 https://www.yenisafak.com/gundem/izmirde-yurda-kacak-yollarla-getirilen-31-yilan-derisi-ele-gecirildi-3706542 (Erişim Tarihi:07.08.2022)

111 https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/istanbul-havalimaninda-320-bin-liralik-yilan-derisi-ele-gecirildi/1578855 (Erişim Tarihi:02.07.2022)

kentinden Türkiye'ye gelen Endonezyalı bir yolcunun valizlerinde yaptığı aramada piyasa değeri yaklaşık 320 bin lira değerinde, çeşitli boylarda 93 yılan derisi yakalandığı bilgisini vermiştir.

"Gümrük Muhafaza ekiplerinin havalimanında yaptığı kaçakçılığı önleme çalışmaları neticesinde risk analizine göre seçilen yolcuların bagaj ve valizlerinde aramalar yapılıyor. Bu kapsamda 9 Eylül 2019'da, Suudi Arabistan Havayolları'na ait uçakla İstanbul'a ulaşan Endonezya uyruklu bir yolcu takibe alındı. Şüpheli yolcu, "Gümrüğe tabi eşyam yoktur" anlamına gelen yeşil hattan geçtikten sonra durdurularak, valizleri X-Ray cihazından geçirildi. Yoğunluk tespit edilmesi üzerine valizler açıldı. Şüpheli yolcunun valizlerinde farklı boylarda 93 parça yılan derisi ele geçirildi. Şüpheli yolcuya kaçakçılıkla ilgili işlem yapıldı" bilgisi de haberde yer almaktadır.

Resim 87 Biyokaçakçılığı Yapılan Yılan derisi

'PİYASA DEĞERİ 320 BİN LİRA'

Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmesi kapsamında ticareti yasak olan toplamda 355 metre uzunluğunda ve 32 kilogram ağırlığındaki yılan derilerinin piyasa değerinin 320 bin lira olduğu kaydedilmiştir**.** İstanbul Havalimanı Gümrük Muhafaza Kaçakçılık Kısım Amiri Özgür

Baran Koyuncu, basın mensuplarına yaptığı açıklamada, risk analizine bağlı olarak tüm yolcuları değerlendirdiklerini söyledi.

Koyuncu, analiz sonucunda şüpheli olabilecek bagajları kontrol ettiklerini, burada ülkeye girmesi yasak, kaçak kapsamındaki ürünlere önlem aldıklarını ifade ederek, "Bu kapsamda pazartesi günü arkadaşlarımız çalışma yaptı. Endonezya'dan Medine'ye, oradan da ülkemize gelen Suudi Havayolları'na ait bir uçakta bir profil belirlediler. Söz konusu yolcu, bagajında ticari eşya görüldükten ve gümrükte yeşil hattan geçtikten sonra çevrilmiş. Kontrollerden sonra açılarak, bakılmış. Yılan derisi olduğu görüldükten sonra da olay adli makamlara iletildi." diye konuştu.

'ENDONEZYA'DA ÇİFTLİKLERDE ÜRETİLİYOR'

Gümrükte idari ceza uygulandığına dikkati çeken Koyuncu, Türkiye'nin imza attığı nesli tükenen hayvanlara ilişkin sözleşme kapsamında bu tür derilerin ülkeye kaçak sokulmamasına çalıştıklarını söyledi. Koyuncu 2019 yılında, yılbaşından bu yana 413 ticari dosyayla ilgilendiklerini ve 13 narkotik yakalama gerçekleştirdiklerini kaydederek, "Bu olayda 93 adet 3-3,5 metre arasında deriler ele geçirildi. Endonezya'da çiftliklerde üretiliyormuş. Bu derileri bu şekilde getiriyorlar. Çanta, deri aksesuar ve benzeri eşyaların yapımında kullanıyorlar. Eğer bu deriler gümrükten yasal yollarla getirilmiş olsaydı 320 bin lira kıymeti vardı. Bunları işleyip çanta ve deri ürünü getirdiklerinde milyonlarca lira para kazanabileceklerdi. Biz burada daha çok kaçak elektronik mallar, elektronik sigara ve tütününü yakalıyoruz. Özellikle tekstil ürünlerini bu dönemde çok yakalıyoruz. Onun dışında nesli tükenmekte olan veya gerçekten aranan hayvanlar da oluyor." ifadelerini kullandı.

3. SOSYAL MEDYADA TİMSAH, PİTON YILANI VE JAKO PAPAĞAN SATAN ŞÜPHELİ YAKALANDI[112]

2019 yılında yapılan haberde "İstanbul Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, yasadışı yollardan Bulgaristan'dan yurda sokulan timsah, piton yılanı ve jako papağanının sosyal medya üzerinden satıldığını belirleyerek çalışma başlattı. Ekipler, şüpheli ile bir internet sitesinde bulunan ilandan anlaşarak buluşma ayarladı. Alıcı gibi davranan ekipler, şüphelinin Çekmeköy Ömerli Mahallesi'nde bulunan evine gitti. Polis ekipleri evde ball piton, timsah ve jako papağan ele geçirdi. Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CİTES) gereği alım satımı özel izne tabi olan bu vahşi hayvan türlerini kaçak olarak satmaya çalışan Hasan K. yakalanarak gözaltına alındı" bilgisi yer almaktadır. Haberde ayrıca Şüpheli Hasan K.'nın, kendilerini alıcı olarak tanıtan polis ekiplerine, jako papağanını 3 bin, ball piton yılanını 7 bin, timsahı ise 11 bin liraya satmaya çalıştığı öğrenildiği, kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü'ndeki işlemleri tamamlanan Hasan K. hakkında 5607 sayılı "Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu" işlem başlatıldığı ve soruşturmanın tamamlanmasıyla hayvanların Darıca Hayvanat Bahçesi'ne teslim edildiği bilgisine de yer verilmiştir.

Resim 88 Jako Papağanı

[112] https://www.cnnturk.com/turkiye/sosyal-medyada-timsah-piton-yilani-ve-jako-papagan-satan-supheli-yakalandi (Erişim Tarihi:06.08.2022)

4. SİLİVRİ'DE 'KAÇAK HAYVAN'OPERASYONU[113]

İstanbul Silivri'de 2022 yılında jandarma ekiplerinin düzenlediği operasyonda ülkeye yasadışı yollarla sokulan ve 4 aylık beyaz kaplan (Şekil 34) ile 8 aylık Rhesus cinsi maymun (Hint Şebeği) (Şekil 33) ele geçirildi haberi gazetelerde yer aldı. Yavru hayvanlar, Tarım ve Orman Bakanlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü ekiplerine teslim edilirken, hayvanların sahibi olan yabancı uyruklu kişi hakkında işlem başlatıldı.

Resim 89 Hint Şebeği

Resim 90 Beyaz Kaplan

Yavrular Tarım ve Orman Bakanlığı İstanbul 1'inci Bölge Müdürlüğü yetkilerine teslim edilirken, yabancı uyruklu çiftlik sahibi hakkında, 5607 sayılı "Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu" kapsamında adli işlem başlatıldı.

[113] https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/silivride-kacak-hayvan-operasyonu-1925400 (Erişim Tarihi:15.07.2022)

5. İSPANYA POLİSİ 50 BİN METREKARELİK DEPODA BULDU! TAM 29 MİLYON EURO DEĞERİNDE...[114]

2022 yılında yapılan bir haberde İspanya polisinin, Valencia'daki bir depoda doldurulmuş gergedanlar, kutup ayıları, filler ve diğer hayvanların da bulunduğunu tespit ettiği bilgisi yer almaktadır. Ekipler, 50 bin metrekarelik endüstriyal bir depoda potansiyel kaçakçılık üzerine araştırma yapmaya başladı. Valencia'daki bir depoda 405'i korunan türlerden ve en az bir soyu tükenmiş örnek dahil olmak üzere 1000'den fazla doldurulmuş hayvan bulundu. Yetkililer bugün yaptığı açıklamada, fil dişleri, çita, beyaz antiloplar ve daha fazlasının bulunduğunu ve bu keşfin, İspanya'da en büyük ve Avrupa'daki en büyüklerden biri olduğunu söyledi. Açıklamada, koleksiyonun 29 milyon euro değerinde olduğu ve sahibi olduğu araştırılan kişinin pek çok suçun yanı sıra kaçakçılık suçlamalarıyla da karşı karşıya kalabileceği belirtildi. Kuzey Afrika'da yaygın olan çarpıcı bir beyaz antilop yani Kıvrık boynuzlu oriks olarak da bilinen pala oryx'i 2000 yılında Uluslararası Doğayı Koruma Birliği tarafından vahşi doğadaki neslinin tükendiği ilan edildi.

'SOYU TÜKENMİŞ TÜRLER DE VAR'

Haberde polis yetkililerinin devasa depoda yaptığı keşifte ortaya çıkan yasa dışı koleksiyonda ayrıca, Sahra Çölü'nde addax ve Bengal kaplanı da dahil olmak üzere, neredeyse soyu tükenmiş en az iki tür daha yer aldı. Ajanlar ayrıca doldurulmuş çita, leopar, aslan, vaşak, kutup ayısı, kar panteri ve beyaz gergedan örneklerinin yanı sıra fil türlerine ait 198 büyük fildişini de buldu. Operasyon, ajanların bölgede olası bir özel koleksiyondan ilk kez haberdar olduğu, geçen Kasım ayında başladı. Sivil Muhafızlar, koleksiyonun aidiyetini haklı çıkaran herhangi bir belge olup olmadığını araştıracaklarını söyledi. Valencia polisinin doğa koruma ekibi Betera'da olası bir özel koleksiyondan haberdar olduktan sonra soruşturmayı derinleştirdi. Polis, Valencia'nın

[114] https://www.milliyet.com.tr/dunya/ispanya-polisi-50-bin-metrekarelik-depoda-buldu-tam-29-milyon-euro-degerinde-6735713 (Erişim Tarihi:09.09.2022)

tanınmış ve prestijli bir işletmesine ait olduğu iddia edilen koleksiyonun mal sahibinin, kaçakçılık ve çevre suçlarından soruşturma altında olduğunu söyledi.

Resim 91 Biyokaçakçılığı Yapılan Fildişleri

Las Provincias gazetesinin haberine göre girişimci, hayvanların çoğunu babasından miras aldığını iddia ediyor. Son gelen haberlere göre, olayla ilgili şimdilik herhangi bir tutuklama yapılmadı ve hayvanların nereden geldiğini belirlemek için soruşturma sürüyor.

Resim 92 Dondurulmuş hayvanlar

6. TOGO'DA FİL DİŞİ KAÇAKÇILARINA 6 AY HAPİS[115]

2022 yılında yerel basında çıkan haberlere göre, başkent Lome'da hakim karşısına çıkan fil dişi kaçakçılığı yapan 3 kişi, yaban hayatı unsurlarının yasa dışı bulundurulması, taşınması ve pazarlanması suçundan 4 ayı ertelemeli 6 ay hapis ve kişi başı 320 dolar para cezası aldı. Kaçakçılar, 19 Mayıs'ta, 6 fildişini satmaya çalışırken yakalanmıştı. Kaçakçıların 6 fildişine sahip olmak için en az 6 fili öldürdüğü belirtiliyor. Fil dişi ticareti, 1989'da tüm dünyada yasaklansa da Doğal Hayatı Koruma Vakfı verilerine göre, her yıl 20 ile 30 bin fil, dişleri yüzünden öldürülüyor. Geçen yüzyılın başında Afrika'daki sayıları 5 milyona ulaşan fillerin bugünkü sayısının 415 binden az olduğu belirtiliyor. Batı Afrika'da ise 102'si Togo'da olmak üzere 10 bin filin yaşadığı tahmin ediliyor. Fillerin sayısındaki bu ciddi azalmaya gerekçe olarak, yasa dışı fildişi ticaretinin yanı sıra fillerin yaşam alanlarının modern tarım ya da endüstri bölgeleri yüzünden yok olması gösteriliyor. Ticaretinin yıllık 3 milyar dolarlık bir pazar oluşturduğu fildişinin, ana alıcıları arasında Çin ve Vietnam gibi Asya ülkeleri bulunuyor.

7. TARANTULA KAÇAKÇILIĞI YAPARKEN YAKALANDILAR[116]

2021 yılındaki bir habere göre Kolombiya polisi, Avrupa'ya kaçırılmak üzere 300'e yakın tarantula örümceği ve akrep ele geçirdi. Avrupa'ya gönderilmek üzere 300'den fazla tarantula ve akrep, Kolombiya'da kaçakçılıkla mücadele polisi tarafından ele geçirildi. Bogota'nın El Dorado havaalanındaki yetkililer, 232 tarantula örümceği, dokuz örümcek yumurtası ve yedi yavrusuyla birlikte bir akrep ve 67 hamamböceği de dahil olmak üzere 210 plastik kap tüyler ürpertici sürüngen ele geçirdi. İki Alman, bavullarına yerleştirilmiş konteynırların bulunmasının ardından tutuklandı. Çift, hayvanları akademik nedenlerle Almanya'ya gönderdiklerini iddia etti, ancak yetkililer gerekli izinler olmadan seyahat ettiklerini söyledi.

---

[115] https://www.sondakika.com/haber/haber-togo-da-fil-disi-kacakcilarina-6-ay-hapis-15018521/ (Erişim Tarihi:01.10.2022)

[116] https://www.sozcu.com.tr/2021/dunya/tarantula-kacakciligi-yaparken-yakalandilar-6805940/ (Erişim Tarihi:25.09.2022)

Resim 93 Biyokaçakçılıkta Ele Geçirilen Tarantula

Yetkililer, hayvanların profesyoneller tarafından muayene edildiğini ve daha sonra onları serbest bırakmaya mı yoksa başka bir yere nakil mi edeceklerine henüz karar vermediklerini dile getirdi.

Resim 94 Biyokaçakçılık Suçu Yaparken yakalananlar

Kolombiya Çevre Bakanı Carolina Urrutia "Kamuya, sözde akademik veya araştırma amaçlı olarak böcekleri taşıdıklarını iddia ediyorlar. Ancak herhangi bir araştırma için çevre yetkililerinden izinler alınması gerektiğini hatırlatmak zorundayız" dedi. Uzmanların, onları serbest bırakıp bırakmamaya karar vermeden önce "herhangi bir risk veya tehdit derecesi olup olmadığını" belirlemek için "biyolojik değerlendirmelerini" yapacaklarını da sözlerine ekledi. Dünyanın 17 mega çeşitlilik ülkesinden biri olan ve on binlerce farklı türe sahip olan Kolombiya, biyolojik çeşitliliği nedeniyle yaban hayatı kaçakçıları için en önemli lokasyonlardan biri olarak kabul ediliyor.

8. RUSLAR HAMAMBÖCEĞİ İSVİÇRELİLER ENGEREK JAPONLAR BUĞDAY HIRSIZI[117]

2014 yılında yapılan Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından ülke genelinde yürütülen 'Biyokaçakçılıkla Mücadele Projesi'kapsamında Antalya'da düzenlenen çalıştayda, bölgenin sahip olduğu zengin biyolojik çeşitliliğin kaçakçılık tehdidi altında olduğu konusuna dikkat çekilmeye çalışıldı. Çalıştayda konuşan Milli Parklar 6. Bölge Müdürü Adnan Yılmaztürk, Türkiye'nin biyolojik çeşitlilik açısından dünyanın en zengin bölgelerinden biri olduğuna dikkat çekerek, bu zenginliğin biyolojik kaçakçılık için Türkiye'yi cazibe merkezi haline getirdiğini söyledi. Yılmaztürk, İsviçrelilerin engerek, Rusların örümcek ve hamamböceği, Hollandalıların soğanlı bitkiler, Japonların ise buğday ve yabani akrabalarını kaçırmayı tercih ettiğini belirterek stratejik önemdeki biyokaçakçılık hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi gerektiğinin altını çizdi.

'BÖLGE MÜDÜRÜNÜN AÇIKLAMALARI ÇALIŞTAYA DAMGASINI VURDU'

Oturum Başkanlığını Prof. Dr. Kani Işık'ın yaptığı çalıştayda; Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Biyoteknoloji Şube Müdürü Hüsniye Kılıçarslan, Akdeniz

[117] https://www.odatv4.com/makale/ruslar-hamambocegi-isvicreliler-engerek-japonlar-bugday-hirsizi-2711141200-67841 (Erişim Tarihi:03.10.2022)

Üniversitesi Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Ali Erdoğan, Prof. Dr. Mehmet Öz, Yrd. Doç. Dr. Mustafa Yavuz, Yrd. Doç. Dr. Gökhan Deniz ve Süleyman Demirel Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Avcı tarafından biyokaçakçılıkla mücadele konusunda bilimsel sunumlar gerçekleştirilirken, DKMP 6. Bölge Müdürü Adnan Yılmaztürk'ün açıklamaları etkinliğe damgasını vurdu.

Resim 95 2014 Biyokaçakçılıkla Mücadele Çalıştayından Bir Kare

Çalıştaydaki konuşmasında, Türkiye'nin 3 büyük iklim kuşağında yer aldığına dikkati çeken Yılmaztürk, coğrafi konumu nedeniyle iklim, jeoloji, toprak ve su kaynakları gibi farklı ekolojik değerlerinin uygun özellikler taşıması, kuşların göç yolları üzerinde bulunuşu, buzul çağlarında birçok hayvana sığınak teşkil etmesi sebebiyle hayvan varlığı bakımından zengin bir çeşitlilik gösteren ülkemizin dünyanın en zengin bölgelerinden biri olduğunu vurguladı.

'12 BİN 800 BİTKİ, 100 BİN BÖCEK, 480 BALIK TÜRÜ TEHDİT ALTINDA'

Türkiye'nin 161 memeli, 460'ı aşkın kuş türü, 141 kadar sürüngen, 236 tür tatlı su balığı, 480'e varan deniz balık türü, 100 bin böcek türü ve 4 bin 800'ü endemik olmak üzere 12 bin 800 bitki çeşidine ev sahipliği yaptığını belirten Yılmaztürk, bu zengin tür

çeşitliliğinin biyokaçakçılık konusunda ülkemizi bir cazibe merkezi haline getirdiğini söyledi.

‘RUSLAR HAMAMBÖCEĞİ, İSVİÇRELİLER ENGEREK, JAPONLAR BUĞDAY’

Haberde biyokaçakçılığın her canlı türünde olduğu gibi birçok amaç için de yapıldığını kaydeden Yılmaztürk, ticari, koleksiyon, bilimsel, savaş sanayi, kimya ve tıbbi amaçlarla ülkemizden kaçırılan bitki ve hayvan türlerinin ülkelere göre farklılıklar gösterdiğini belirterek şu bilgileri verdi: “Engerek tipi zehirli yılan türlerini tıp alanında kullanmak üzere İsviçreliler, hamamböceği ve örümcek gibi eşitli böcek türlerini yeni nesil antibiyotik elde etmek için Rus ve Çek Cumhuriyeti, kelebek, koleksiyon için Avrupa ülkeleri, kültür bitkilerinin, yabanı türleri özellikle soğanlı bitkiler Hollanda, buğday ve yabani akrabalarına ise Japonya ilgi göstermekte, ülkemizden yasa dışı yollarla çıkarılmaktadır. Bu yurt dışına çıkarılmada miktar önemli değil daha çok önemli olan gen kaynaklarımızın stratejik kaybıdır.”

‘BİRİNCİ ÖNCELİĞİMİZ KAMUOYUNU BİLGİLENDİRMEK’

Biyolojik çeşitliliğin ya da dışı yollarla ülke dışına çıkarılmasının da farklılıklar gösterdiğini dile getiren Yılmaztürk, dış kaynaklı bilimsel proje ve çalışmalar adıyla ya da turistik doğa turları gibi bahanelerle kaçakçılığın sürdüğünü kaydetti. Bakanlığın yaptığı çalışmalarla bitki ve gen kaçakçılığına karşı gerekli tedbirlerin alındığını söyleyen Yılmaztürk, “Kaçakçılığın önlenmesi maksadıyla Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı’nın ilgili birimleri iş birliği halinde çalışmaktadır. Birinci önceliğimiz olarak kamuoyunu bilgilendirmek, tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızın bu konuda hassas olmalarını, özellikle kırsal alanda bir şeyler toplayan yerli veya yabancı olsun izin belgelerinin sorulması eğer izin belgesi yoksa Jandarma veya Doğa Koruma ve Milli parklar görevlilerine bilgi verilmesini talep ediyoruz” diye konuştu.

‘KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE İÇİN WEB TABANLI UYARI SİSTEMİ GELİYOR’

Isparta ve Burdur’da gerçekleştirilen Biyokaçakçılıkla Mücadele çalıştaylarının devamı niteliğinde olan Antalya’daki çalıştayın hedefleri arasında, biyokaçakçılıkla mücadelede yasal ve kurumsal düzenlemelerdeki eksikliklerin giderilmesi ve kurumlar arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi yer alıyor. Biyokaçakçılık konusunda kamuoyunu farkındalığının artırılması amacıyla web tabanlı bir uyarı sisteminin kurulması ve biyokaçakçılıkla mücadelede Antalya ilinin 2015 yılı hedeflerinin belirlenmesi de çalıştayın amaçları arasında bulunuyor.

‘TÜRK BİYOLOGLARIN DİKKATİ, FRANSIZ BOTANİKÇİYİ YAKALATTI’

Biyokaçakçılığın hedefindeki illerin başında gelen Antalya’da son olarak geçtiğimiz Mayıs ayında gündeme olayda, Fransa’nın Lyon kentinde botanikçi olarak çalıştığı öğrenilen Jah Skipper, yurt dışına çıkarılması yasak olan orkide yumruları ve çeşitli endemik bitki türlerine ait tohumları kaçak olarak ülkesine götürmek üzereyken, iki Türk biyologun dikkati sonucu Antalya Havaalanı’nda yakalanmıştı. Burdur Gölü ve çevresindeki flora konusunda tez çalışması yürüten Uzman Biyolog Abdullah Çetin ve ekip arkadaşı Uzman Biyolog Belkıs Muca, Fransa’dan Türkiye’ye turist olarak gelen ve yaklaşık bir ay boyunca Göller Bölgesi’nde Isparta ve Burdur çevresinde izinsiz bitki araştırması yapan botanikçi Jah Skipper’in davranışlarından şüphelenmelerinin ardından durumu yetkililere bildirerek önlem alınmasını talep etmiş, bunun üzerine harekete geçen yetkililer ve Antalya polisi, Fransız botanikçiyi Antalya Havaalanı’nda yakalayarak gözaltına almıştı.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı ve Soyadı : Cemal TOPDAĞ

Eğitim

Yüksek Lisans	Çankırı Karatekin Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yaban Hayatı Anabilim Dalı	2020-2023
Lisans	Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü	2012

İş Deneyimi

Yıl	**Kurum**	**Görev**
2006-Halen	Jandarma Genel Komutanlığı	Astsubay